

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ویژه‌نامه
بیست و هفتمین همایش
کتاب سال حوزه

بهمن ۱۴۰۴
دبیرخانه همایش کتاب سال حوزه

نخبه سال حوزه

۲۷

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
معاونت پژوهش

بهمن ماه ۱۴۰۴

تهیه و تنظیم: دبیرخانه همایش کتاب سال حوزه

مدیر اجرا: عباس اکبرپور روشن

با همکاری: مسعود فرهنگیان، محمد جواد یوسفی،

سید علی اصغر موسوی، بهرام طالبیان و سجاد واحدی

ویراستار: محمدی یدک و حمیدیان

صفحه آرا: داود دادور

آدرس: قم، جمکران، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، دبیرخانه همایش کتاب سال حوزه

تلفن: ۸-۳۳۱۳۳۴۴۶ - ۹۸۲۵+ سامانه پیامک: ۱۰۰۰۷۰۲۰

Ketabehowzeh.ismc.ir

کوشش نمائید هر روز بر دقت‌ها و بحث و
نظرها و ابتکار و تحقیق‌ها افزوده شود؛ و فقه
سنتی که ارث سلف صالح است و انحراف از
آن سست شدن ارکان تحقیق و تدقیق است،
محفوظ بماند و تحقیقات بر تحقیقات اضافه
گردد.

صحیفه امام ج ۲۱ ص ۲۷۳

تحقیقات و پژوهش‌های حوزه علمیه در
مسائل فکری باید به گونه‌ای باشد که
هدایت دینی و جذب مردم را به سوی
دین در پی داشته باشد.

مقام معظم رهبری ۱۳۷۹/۷/۱۵

بخش اول: معرفی شخصیت‌های ویژه علمی بیست و هفتمین همایش کتاب سال حوزه.....	۵
بخش دوم: بیانات همایش بیست و ششم و مصاحبه‌ها	۱۳
بخش سوم: سخن دبیر بیست و هفتمین همایش کتاب سال حوزه	۳۷
بخش چهارم: گزارش فرایند اجرایی همایش	۴۷
بخش پنجم: گزارش آثار	۵۵
بخش ششم: آمارها و نمودارها	۷۹
بخش هفتم: معرفی آثار برگزیده	۱۳۷
بخش هشتم: معرفی آثار شایسته تقدیر	۱۴۷
بخش نهم: معرفی آثار شایسته تحسین	۱۷۳
بخش دهم: معرفی ویژه‌ها	۱۹۳
بخش یازدهم: شاخص‌های داوری آثار همایش	۱۹۷
بخش دوازدهم: بخش پیوست / نگاهی به همایش گذشته (گزارش تصویری)	۲۱۹

بخش اول

معرفی شخصیت‌های ویژه علمی

بیست و هفتمین همایش کتاب سال حوزه

یکی از بخش‌های همایش کتاب سال حوزه، معرفی و تجلیل از «شخصیت‌های ویژه علمی» حوزه است.

همه ساله با تصویب شورای علمی همایش، از شخصیت‌های برجسته حوزه‌های علمیه که خدمات علمی قابل توجهی ارائه نموده‌اند، به عنوان «شخصیت‌های ویژه علمی همایش» تجلیل به عمل می‌آید. سوابق علمی درخشان در آثار مکتوب، میزان تاثیرگذاری و قابل توجه بودن خدمات، ابداع، خلاقیت و نوآوری خاص در حوزه مربوط، برخی از ملاک‌های انتخاب شخصیت‌های علمی همایش کتاب سال حوزه است.

در بیست و هفتمین دوره همایش کتاب سال حوزه، از شهید آیت‌الله سید محمدباقر صدر رحمة الله علیه و حضرت آیت‌الله غلامرضا فیاضی دامت برکاته تجلیلی شود.

در بخش پیشرو، سرگذشت این عالمان برجسته به اختصار بیان می‌شود.

شهید آیت الله سید محمدباقر صدر رحمه الله عليه

فقیه ممتاز و نوآور انقلابی معاصر

سید محمدباقر صدر در ۱۰ اسفند ۱۳۱۳ در کاظمین به دنیا آمد. پدرش سید حیدر صدر از مراجع تقلید و مادرش دختر شیخ عبدالحسین آل یاسین بود. پس از یتیمی در نوجوانی، تحت سرپرستی برادرش سید اسماعیل صدر قرار گرفت. تحصیلات ابتدایی را در زادگاهش گذراند و برای ادامه ی تحصیل به نجف اشرف مهاجرت کرد. در درس خارج فقه و اصول آیات عظام خویی، شیرازی و حکیم رضوان الله تعالی علیهم شرکت کرد و در فلسفه از محضر ایروانی و بادکوبه ای رضوان الله تعالی علیهم بهره برد. نبوغ او باعث شد در سن ۲۰ سالگی به درجه ی اجتهاد نائل آید.

وی استاد پرورش دهنده ی بسیاری از شخصیت های علمی و انقلابی چون شهیدان سید محمدباقر حکیم، سید عباد شیرازی و سید محمدصادق صدر رضوان الله تعالی علیهم و نیز آیات عظام حائری، هاشمی شاهرودی و آصفی رضوان الله تعالی علیهم بود.

آثار قلمی او عمیق و اثرگذار است. کتاب «فلسفتنا» نظام فلسفی اسلام را در برابر مکاتب مادی ارائه می دهد و «اقتصادنا» به معرفی نظام اقتصادی اسلام می پردازد. «درس فی علم الاصول» (حلقات) نوآوری بنیادینی در اصول فقه ایجاد کرد و «المرسل والرسول والرسالة» به مبانی

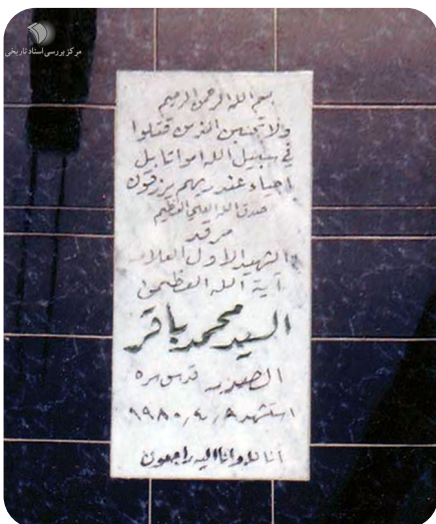

معرفت‌شناختی نبوت می‌پردازد. «البنک اللاریوی فی الاسلام» نیز از پیشگامان طرح بانکداری اسلامی است.

ویژگی‌های منحصربه‌فرد او نبوغ و جامعیت علمی در حوزه‌های گوناگون، نظام‌سازی فکری برای ارائه الگوی زندگی اسلامی، روحیه‌ی انقلابی و مبارزاتی و ساده‌زیستی و مردمی بودن او به شمار می‌رود.

شهید صدر با رویکردی نظام‌مند و مسئله‌محور در پی بازسازی علوم اسلامی و پاسخ به نیازهای دنیای معاصر بود. نوآوری در اجتهاد و تأسیس رشته‌هایی مانند «اقتصاد اسلامی»، مسیر جدیدی در حوزه‌های علمیه گشود و هدفش احیای تمدن اسلامی با خروج از انفعال علمی بود.

ایشان از نخستین مراجعی بود که نهضت امام خمینی رضوان الله تعالی علیه را به رسمیت شناخت و به حمایت بی‌چشم‌داشت از آن پرداخت. او انقلاب اسلامی ایران را «امید بزرگ امت اسلامی» و «طلایه‌دار دولت مهدی (عج)» می‌خواند. رابطه‌ای عمیق و مبتنی بر احترام متقابل با امام خمینی (رضوان الله تعالی علیه) داشت و امام نیز بر مقام علمی و جایگاه انقلابی او تأکید می‌کرد.

معظم له رهبری فکری و سیاسی جامعه‌ی شیعه‌ی عراق را بر عهده داشت و فتوای تاریخی او مبنی بر حرمت عضویت در حزب بعث، چالشی بزرگ برای رژیم بعث ایجاد کرد.

سرانجام در ۱۹ فروردین ۱۳۵۹، به دستور رژیم بعث دستگیر و پس از شکنجه‌های فراوان به شهادت رسید. خواهرش بنت‌الهدی نیز سه روز بعد شهید شد.

شهادت او جنبش عراق را از رهبری فکری محروم کرد، اما اندیشه‌هایش به گنجینه‌ای ماندگار تبدیل شد. امروزه آثار او الهام‌بخش نسل‌های جدید در جهان اسلام است و از او به عنوان نظریه‌پرداز بزرگ نظام اسلامی و مجدد اندیشه‌ی دینی در قرن معاصر یاد می‌شود.

شورای علمی بیست و هفتمین همایش کتاب سال حوزه‌های علمیه به پاس بیش از چهل سال نبوغ و نوآوری و مجاهدت خالصانه علمی و عملی حضرت آیت الله شهید سید محمد باقر صدر (رضوان الله تعالی علیه) ایشان را به عنوان «فقیه ممتاز و نوآور انقلابی معاصر حوزه‌های علمیه» معرفی و مقام علم و تقوای ایشان را ارج می‌نهد.

دبیرخانه بیست و هفتمین همایش کتاب سال حوزه

حضرت آیت الله غلامرضا فیاضی دامت برکاته

فیلسوف اخلاق مدار و انقلابی

استاد غلامرضا فیاضی (دام عزه) در سال ۱۳۲۸ هم زمان با روز تولّد حضرت ثامن الائمه "صلوات الله و سلامه علیه" در شهر قم خانواده ای مذهبی پای به عرصه گیتی نهاد. قرآن مجید را در خانه آموخت و وارد مکتب خانه شد سپس در سال ۱۳۴۱ تحصیل در حوزه علمیه قم را برگزیدند.

درس دوره سطوح حوزه را نزد اساتید معظّمی همچون آقایان: آیات و حجج اسلام و المسلمین حاج شیخ محمد حسن قاضی زاده و حاج شیخ زین العابدین باکوئی و حاج شیخ محمد نخعی گلپایگانی، و حاج شیخ محمد رضا قبادی آدینه‌وند لریستانی، و حاج شیخ حسن آفاتهرانی، و حاج شیخ محسن دوزدوزانی "قدّس الله اسرارهم" فرا گرفتند.

دروس مقطع عالی فقه و اصول را در محضر اساتید معظّم آقایان: آیات و حجج اسلام و المسلمین حاج شیخ مصطفی اعتمادی تبریزی، و حاج شیخ محی الدین فاضل هرندی، و حاج شیخ هاشم تقدیری سبزواری، و حاج سیّد ابو الفضل موسوی تبریزی "قدّس الله اسرارهم" ادامه دادند و از درس حضرات آیات حاج شیخ حسین نوری همدانی دامت برکاته، و حاج شیخ محمد مؤمن قمی و حاج شیخ محمد فاضل لنکرانی "قدّس الله سزهما" نیز بهره های فراوانی برداشتند.

ایشان در ادامه حیات علمی از درس خارج فقه و اصول اساتید معظم حضرات آیات عظام: حاج سید محمد رضا گلپایگانی، و حاج شیخ مرتضی حائری، و حاج شیخ کاظم تبریزی، و حاج شیخ جواد تبریزی، و حاج شیخ محمد شاه آبادی قدس الله اسرارهم و حاج شیخ حسین وحید خراسانی و حاج شیخ حسین مظاهری دامت برکاتهم نورانی و پربار شد.

هوش سرشار و علاقه وافر به علم اندوزی سبب شد علوم هیأت و فلسفه را نیز نزد اساتید معظم حضرات آیات حاج شیخ حسن حسن زاده آملی، حاج شیخ محمد شاه آبادی، حاج شیخ محمد علی گرامی و حاج شیخ محمد تقی مصباح یزدی قدس الله اسرارهم و حاج شیخ عبد الله جوادی آملی دامت برکاته فراگیرد.

این استاد گرانقدر از آغازین سال‌های طلبگی برگزینی تدریس نشستند و بیش از ۲۲ سال اسفار را تدریس نمودند.

آثار معظم له:

۱. تعلیقات بدایة الحکمة؛
۲. تعلیقات شرح اشارات؛
۳. تعلیقات نهایة الحکمة؛
۴. تعلیقات بر منطق مظفر؛
۵. تقریرات درس اصول حضرت استاد آية الله العظمی حاج شیخ مرتضی حائری قدس الله سرّه؛
۶. تقریرات درس فقه حضرت استاد آية الله العظمی حاج شیخ کاظم تبریزی قدس الله سرّه.
۷. تعلیقات اسفار.
۸. تقریر درس های بدایة الحکمة
۹. درآمدی بر معرفت شناسی
۱۰. معرفت شناسی اسلامی
۱۱. علم النفس فلسفی

- ۱۲. درسنامه علم النفس فلسفی
 - ۱۳. هستی و چیستی در مکتب صدرائی
 - ۱۴. جبر فلسفی از دیدگاه استاد فیاضی
 - ۱۵. جدلیّة الاختیار و الحتمیّة
 - ۱۶. جستارهایی در فلسفه اسلامی ۴ جلد
 - ۱۷. پرنیان اندیشه
- همچنین تولید بیش از ۴۰ مقاله علمی نیز حاصل حیات علمی ایشان است.

شورای علمی بیست و هفتمین همایش کتاب سال حوزه مفتخر است به پاس بیش از شصت سال مجاهدت خالصانه علمی و عملی حضرت آیت الله غلامرضا فیاضی (دامت برکاته) از ایشان به عنوان: (شخصیت برجسته فلسفی حوزه-های علمیه) تقدیر نموده و مقام علم و تقوای ایشان را ارج نهد.

دیرخانه بیست و هفتمین همایش کتاب سال حوزه

بخش دوم

بیانات همایش بیست و ششم

و مصاحبه ها

بیانات حضرت آیت الله سید هاشم حسینی بوشهری (دامت برکاته) رئیس جامعه مدرسین حوزه‌های علمیه در همایش بیست و ششم

رئیس شورای عالی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم در اختتامیه بیست و ششمین همایش کتاب سال حوزه بیان داشت: آیت الله العظمی شبیری زنجانی از نوادر عصر حاضر به شمار می‌روند که در بیست و ششمین همایش کتاب سال حوزه از ایشان تجلیل به عمل آمد. باید قدردان چنین شخصیت‌های استثنائی عالی باشیم، ولی متأسفانه کمتر قدر این ستارگان بزرگ آسمان علم و وارستگی را می‌دانیم. این شخصیت‌های عالی به سادگی به این جایگاه نرسیدند.

نائب رئیس مجلس خبرگان رهبری ادامه داد: مرحوم آیت الله ری شهری نیز سالها در عرصه پژوهش در حوزه‌های مختلف به ویژه حوزه حدیث اهل بیت (ع) تلاش مجدانه ای داشتند که در این همایش از ایشان نیز تجلیل شد.

آیت الله سید هاشم حسینی بوشهری اظهار کرد: خوشبختانه امسال هشتمین دوره مقالات علمی هم در قم و استان ها برگزار شد که مایه تقدیر و مباحثات است. همچنین از بیست و شش سال پیش نهاد مبارک کتاب سال حوزه نیز در حوزه های علمیه بنا نهاده شد که خوشبختانه این نهال کوچک امروز به درخت تنومندی تبدیل شده است و همچنان این مسیر ادامه خواهد یافت. آیت الله بوشهری بیان کرد: پیامبر اعظم (ص) قلم را نعمتی عظیم دانستند که موجب بالندگی عرصه دین و دنیا و زندگانی دانستند.

ایشان در ادامه افزود: پیامبر اکرم (ص) بیان کردند که علم را برای ماندگار بودن، مکتوب کنیم. امروز نیز با همین قلم است که سر سفره بزرگان علم و فقهات و حدیث و... نشسته ایم. هنر امروز ما ورق زدن و مطالعه این آثار گرانسنگ است.

رئیس جامعه مدرسین حوزه های علمیه گفت: کتاب سال حوزه، کار سنگین و گرانسگی است. این سوال مطرح است که چرا اصلاً اینگونه همایش ها در حوزه برگزار می شود. همچنین این سوال را نیز باید پاسخ داد که وضعیت کتاب در حوزه چگونه است؟ سومین سوال هم آن است که آسیب های ما در این عرصه چیست؟

آیت الله حسینی بوشهری اظهار کرد: یکی از مهمترین رسالت های حوزه و روحانیت، تفسیر مفاهیم دین است. مردم همیشه روحانیت را مرجع علمی، فکری و دینی خود تلقی می کرده اند و با رجوع به عالمان دین، مشکلات شرعی، علمی و... را از علمای دین می پرسیدند یا به آثار علما مراجعه می کردند.

ایشان بیان کرد: تولید اندیشه بخش مهمی از فعالیت حوزه های علمیه است. حوزه های علمیه صرفاً ناقل نبوده اند، بلکه تولید کننده علم بوده و هستند. اگر امروز شیخ انصاری در میان ما بود بر اساس مقتضای روز و انتظارات جهان آثار خود را می نگاشت، زیرا توجه ایشان در زمان خود نیز به نیازهای زمان انجام می شد.

وی افزود: اسلام، نقد آثار و فراورده های علمی را مورد تاکید قرار می دهد. معصومین (ع) فرموده اند که نقاد علم باشید. در عرصه علم همیشه باید به دنبال تکامل باشیم. این همایش کتاب سال حوزه نیز با همین هدف برگزار می شود.

وی گفت: امروزه در مسائل اقتصادی نیازهای جدی داریم که حوزویان باید به کمک بیابند و برای حل مشکلات اقتصادی راهکار ارائه کنند. طلاب و نویسندگان حوزوی سربازان جبهه فرهنگ انقلاب و اسلام هستند.

آیت الله حسینی بوشهری اظهار کرد: تا زمانی که عزیزان و بزرگانی چون آیت الله العظمی شبیری زنجانی در بین ما هستند قدردانی شایسته کنیم. باید بزرگان و تلاش های آنها برای همه مردم بازتاب داده شود.

رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم بیان کرد: در سایه برگزاری این گونه همایش ها، فرهنگ پژوهش و نگارش استاندارد، ارائه شود. این همایش باید همه کتب حوزوی را خارج از فضای ارایه آثار بررسی کنیم.

وی افزود: امروزه شاهد سیر صعودی در تولیدات حوزوی هستیم. در زمینه فقه، اصول، کلام، تاریخ، فلسفه و مسائل علوم انسانی و اسلامی مجلات گسترده ای منتشر می شود که خوشبختانه با روزی که وارد حوزه شدیم و تنها دو مجله حوزوی منتشر می شد چقدر تفاوت دارد.

نایب رئیس مجلس خبرگان رهبری گفت: در گذشته دسترسی به مصادر وجود نداشت ولی کارهای علمی عظیمی منتشر شد. امروز فناوری های نوین راه را برای تولیدات عظیم علمی همواره کرده است. دسترسی به کتاب ها بسیار آسان است که باید از آنها استفاده کنیم.

آیت الله حسینی بوشهری اظهار کرد: باید اعتراف کرد آثار فاخر در سطح مورد انتظار ما در عرصه تحقیق و پژوهش، فراوان نیست بویژه در زمینه هایی که جزو حوزه های اصلی ماست. فقه ما نیاز به بالندگی بر پایه کتاب و سنت است. منشاء فقه ما منابع شناخته شده حوزوی است ولی باید متناسب با اقتضائات زمان باشد. کارشناسان حوزوی ببینند که چه افق های جدیدی به روی آنها باز شده است.

رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم بیان کرد: کار ما در گذشته مسجد و منبر بود ولی امروز با توجه به شرایط زمانه در عرصه های مختلف ورود داریم. نظام اسلامی فضا را برای حضور حوزویان باز کرده است. تمام دشمنی ها با نظام اسلامی به این دلیل است که نظام می خواهد «کلمه الله هی العلیا» را در همه دنیا مطرح کند.

آیت الله حسینی بوشهری افزود: مقام معظم رهبری بر لزوم توجه به عنصر پژوهش در حوزه های علمیه تاکید کردند. مشکلات محققان باید برطرف شود و فضا را برای محققان جوان آماده کنیم و تحقیقات جوانان را به سمت روش های تحقیقی روشمند سوق دهیم. فعالیت های علمی روشمند شهید مطهری برای محققان ما یک الگوی تمام عیار است. روش علمی ایشان این بود که سوالات را به چند سوال تقسیم می کرد و جزء به جزء به آنها پاسخ می دادند."

بیانات آیت الله علیرضا اعرافی (دامت برکاته) مدیر حوزه‌های علمیه کشور در همایش بیست و ششم

آیت الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه در اختتامیه بیست و ششمین همایش کتاب سال حوزه و هشتمین جشنواره مقالات علمی حوزوی با تجلیل از فعالیت‌های گسترده در برگزاری این همایش گفت: آیت الله العظمی شبیری زنجانی از چهره‌های برجسته و ستارگان درخشان علوم حوزوی به شمار می‌آیند و در دهه‌های متمادی مبداء خیر و برکت و فیض برای حوزه‌های بودند که در این همایش از ایشان تجلیل ویژه به عمل می‌آید.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور افزود: این اجلاس از ده‌ها تلاش مجدانه این عالم بزرگ شیعی، تجلیل ویژه به عمل می‌آید. کتب دوازده جلدی نکاح ایشان از مهمترین کتب حوزه‌های علمیه به شمار می‌آید. ایشان در قله بلند فقاہت برکات بسیاری را به جامعه عرضه کرده‌اند.

امیدواریم تلاش شود که تمام آثار فقهی ایشان جمع‌آوری و تدوین و چاپ شود تا این آثار در گنجینه عالی حوزه‌های علمیه ثبت و ضبط شود.

آیت الله اعرافی اظهار کرد: حوزه باید دو نگاه عالی داشته باشد. نخستین نگاه، نگاه بنیادی و عمیق و بلندمدت به قلمروهای علمی و دانشی که فقاقت در اوج آن قرار دارد. توسعه مرزهای علمی فقاقت و علوم اسلامی را باید با تمام وجود دنبال کنیم و هیچ چیزی نباید بهانه‌ای شود تا از تعمیق مرزهای علوم اسلامی باز بمانیم. فقه جواهری، علوم و معارف اسلامی باید با جدیت و عمق دنبال شود.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور یادآور شد: نکته دوم نیز که شامل تولید آثار متناسب با نیازهای عصر حاضر و نظام اسلامی است هدف مهم دیگر حوزه است. این دو هدف از یک سو و پاسخگویی به نیازهای امروزی و کنونی در ابعاد مختلفی که امروز رودرروی حوزه قرار گرفته است باید مورد اهتمام باشد.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه بیان کرد: حوزه علمیه ما با تاکید بر سنن و مناهج علمی پیشین باید در عرصه‌های گسترده حکمی و قلمروهای جدید نیز ورود جدی داشته باشد.

وی افزود: حجیت و اعتبار تحقیقات و پژوهش‌ها از مهمترین نکاتی است که باید در حوزه به آن توجه کنیم. تحقیق باید ما را به نتایج معتبر و حجت برساند. باید تاکید داشته باشیم که مناهج عمیق علمی که بیش از هزار سال سابقه دارد مورد اهتمام قرار گیرد و طلاب با کتاب و سنت ارتباط عمیق داشته باشند تا به حجیت و اعتبار لازم برسند.

آیت الله اعرافی تصریح کرد: بهره‌گیری از همه فناوری‌های نوین علمی نیز برای همه طلاب و پژوهشگران لازم است. کتاب سال حوزه باید هر سال یک تحلیلی ارائه کند تا بدانیم چه مسیری را طی می‌کنیم. باید قوت‌ها و ضعف‌های کاروان پژوهش بررسی شود. رویکرد بین‌المللی و اهتمام به حضور گسترده‌تر بانوان در عرصه‌های علمی مورد توجه قرار گیرد.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور اظهار کرد: از محققان می‌خواهیم که به خروجی‌های کار علما در عرصه فقه معاصر و رشته‌هایی که در درختواره رشته‌های حوزه قرار دارد توجه ویژه داشته باشند.

گفت و گو با حجت الاسلام والمسلمین فرهاد عباسی (دام عزّه) معاون پژوهش حوزه‌های علمیه و رئیس شورای علمی کتاب سال حوزه

آیا تولیدات حوزه‌های علمیه می‌تواند رقیب و بدیل اندیشه‌های غربی و مدرنیته باشد؟

بله، حوزه‌های علمیه با تکیه بر اندیشه‌های ناب اسلامی، که ریشه در تعالیم انبیا دارد، نه تنها قادر به رقابت با اندیشه‌های غربی هستند، بلکه به دلیل جامعیت، تلفیق مادیت و معنویت و پاسخگویی به فطرت انسانی، بدیلی برتر محسوب می‌شوند. اندیشه‌های مدرن غربی غالباً در دام اومانيسم افراطی و نسبی‌گرایی اخلاقی گرفتار شده و از حقایق ثابت الهی فاصله گرفته‌اند، درحالی‌که تولیدات حوزوی با پایبندی به عدالت، اخلاق و حیانی و تعادل بین دنیا و آخرت، راه نجات بشر را نشان می‌دهند. این مکتب با ارائه الگوی کامل زندگی فردی و اجتماعی، پاسخی اصیل به بحران‌های معنوی و اجتماعی عصر حاضر است.

با توجه به رویکرد سیاسی- اجتماعی اندیشه شیعی در جهان اسلام، کتاب سال حوزه علمیه چه نقشی می‌تواند داشته باشد؟

کتاب سال حوزه علمیه با توجه به رویکرد سیاسی- اجتماعی اندیشه شیعی- که بر عدالت، مبارزه با استکبار و حکومت دینی مبتنی بر ولایت فقیه تأکید دارد- می‌تواند نقشی محوری در تقویت و ترویج این گفتمان در جهان اسلام ایفا کند. این رویداد با معرفی و نظام‌مند کردن تولیدات فکری برتر حوزه، الگوی عملی تمدن‌سازی اسلامی را ارائه می‌کند و مستقیماً در مقابل گفتمان‌های سکولار و غربی در عرصه سیاسی و اجتماعی می‌ایستد. همچنین با ایجاد شبکه‌ای از اندیشمندان متعهد، گفتمان مقاومت و بیداری اسلامی را تقویت، و هویت امت واحده اسلامی را حول محور اندیشه ناب شیعی بازتعریف می‌کند.

چگونه کتاب سال حوزه می‌تواند پژوهش و نگارش استاندارد را توسعه دهد؟

توسعه فرهنگ پژوهش و نگارش استاندارد از طریق این همایش با راهکارهای زیر محقق می‌شود:

- شناسایی و تقدیر از آثار پژوهشی مطلوب به عنوان الگو.
- تدوین و اعلام معیارهای علمی و روشمند مشخص برای داوری.
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی متناسب با نیازهای پژوهشی حوزویان.
- ایجاد انگیزه مادی و معنوی برای پژوهشگران برتر.
- نقد سازنده آثار و ارائه بازخورد به پژوهشگران برای ارتقای کیفیت.
- شبکه‌سازی میان پژوهشگران مجرب و نوپا برای انتقال تجربه.

راهکارهای استانداردسازی علوم اسلامی (تأیید اسلامیت) با همایش کتاب سال چیست؟

راهکارهای استانداردسازی علوم اسلامی (از حیث اسلامیت) در این همایش عبارتند از:

۱. تعریف دقیق شاخص‌های «اسلامیت» و انطباق با منابع اصیل (قرآن، سنت، عقل و اجماع).
۲. گزینش داوران خبره متعهد به مبانی اسلامی و آشنا با علوم روز.

۳. نقد و بررسی آثار از منظر تطابق با نظام ارزشی و اهداف شریعت.

۴. ایجاد بانک اطلاعاتی از آثار استاندارد شده به عنوان مرجع.

۵. حمایت و تشویق از آثاری که به نوآوری در چارچوب اسلامی پرداخته‌اند.

۶. تدوین و انتشار دستورالعمل‌های پژوهشی ضابطه‌مند برای تولید علم دینی.

راهکارهای توسعه و تعمیق مرزهای علوم اسلامی با همایش کتاب سال؟

همایش کتاب سال حوزه می‌تواند با راهکارهای زیر به توسعه و تعمیق مرزهای علوم اسلامی کمک کند:

- شناسایی، تقدیر و معرفی آثاری که به بازخوانی و تبیین عمیق میراث گذشته می‌پردازند.
- تشویق رویکرد اجتهادی و پویا در تولید دانش اسلامی برای مواجهه با مسائل مستحدثه و علوم جدید.
- گسترش مرزهای علوم اسلامی از متون تاریخی به عرصه‌های نوین حیات فردی و اجتماعی.
- نقد سازنده و تعیین استانداردهای پژوهشی برای ارتقای کیفیت و عمق تولیدات.
- سامان‌دهی گفتمان علمی حوزه از طریق تعامل سامان یافته میان اندیشمندان.
- ایجاد زنجیره‌ای از تولید علم دینی که به تدریج ژرفا و پهنای معرفت اسلامی را افزایش می‌دهد.

راهکارهای توسعه مرزهای فقا‌هت و فقه جواهری با همایش کتاب سال:

همایش کتاب سال حوزه با تمرکز بر «فقه جواهری»، به عنوان روش اجتهادی اصیل و پویا، می‌تواند از طریق راهکارهای زیر به توسعه مرزهای فقا‌هت کمک کند:

۱. الگوسازی پژوهشی: انتخاب و تقدیر آثاری که به صورت روشمند، احکام مسائل نوپدید (مانند مسائل پزشکی، محیط زیست، فضای مجازی و اقتصاد اسلامی) را با اتکا به منابع چهارگانه (کتاب، سنت، عقل و اجماع) استنباط می‌کنند. این امر الگوهای عملی مناسبی برای اجتهاد پویا ارائه می‌دهد.

۲. تعمیق روش شناسی: نقد و بررسی تطبیقی آثار فقهی و تقویت گرایش به اصول عمیق و استدلال محور، در برابر گرایش‌های سطحی یا صرفاً ظاهرگرایانه. این راهکار اصالت و غنای فقه جواهری را حفظ می‌کند و برجستگی آن را نشان می‌دهد.

۳. گسترش عرصه‌های فقاها: ترغیب پژوهش‌های میان‌رشته‌ای تا فقه نه تنها در حوزه فردی، بلکه در حوزه اجتماعی، حکمرانی، تمدن‌سازی و تنظیم رابطه با نظام‌های حقوقی بین‌الملل به عنوان نظامی پیشرو مطرح گردد.

آیا حوزه علمیه به تعاملات علمی در مقیاس جهانی نیاز دارد؟

با توجه به نقش تمدنی حوزه و آرمان غلبه فرهنگ اسلامی در عصر ظهور، نیازهای حوزه علمیه برای تعاملات علمی جهانی عبارتند از:

- انتقال گفتمان ناب اسلامی: ارائه نظام‌های فکری مبتنی بر معارف اصیل شیعی (مانند مهدویت و عدالت) به زبان جهانی برای مقابله با بحران‌های معنوی غرب.
- کسب علم روز و بومی‌سازی آن: جذب و اسلامی‌سازی منطقی فلسفی و اصولی دستاوردهای علوم انسانی و تجربی جهت تقویت پایه‌های حکمرانی تمدن نوین اسلامی.
- ایجاد شبکه‌های علمی بین‌المللی: تعامل فکری با اندیشمندان جهانی برای تأثیرگذاری در نهادهای علمی و سیاست‌گذاری بین‌المللی.
- تبلور عملی اقتدار علمی: اثبات کارآمدی مدل حکمرانی اسلامی از طریق تولید علوم پیشرفته در عرصه‌هایی مانند اقتصاد، اخلاق و حقوق، به عنوان پیش نیاز و زمینه‌سازی برای ظهور این تعاملات، حوزه را به کانون تولید علم دینی اثرگذار در مقیاس جهانی تبدیل می‌کند.

وضعیت کنونی کتاب سال حوزه‌های علمیه و تولیدات حوزوی از نظر اقتضائات و افق پیش رو چگونه است و چه چالش‌ها و فرصت‌هایی در این زمینه وجود دارد؟

پاسخ: وضعیت کتاب سال حوزه‌های علمیه و تولیدات حوزوی در حال گذار از کمیت به کیفیت است، با حرکتی تدریجی به سمت نظام‌مندی و اثرگذاری بیشتر. اگرچه تولیدات گسترده‌ای در زمینه‌های مختلف علوم اسلامی وجود دارد، اما چالش‌هایی مانند دشواری تسری فقاہت حوزوی به عرصه‌های دانشی گوناگون، پراکندگی موضوعی، ضعف در روش‌شناسی پژوهشی یکسان و ارتباط کمتر با مسائل پیچیده جهانی مشاهده می‌شود.

اقتضای امروز: توجه به عمق بخشیدن به پژوهش‌ها، تقویت روش‌شناسی اجتهادی و پاسخگویی به پرسش‌های نوین تمدنی با زبان منطقی و جهانی.

افق پیش رو: تحول این همایش به سمت جریانی اثرگذار برای «تولید گفتمان اسلامی پیشرو» است؛ گفتمانی که بتواند ضمن پایبندی به اصول، الگوی حکمرانی، زیست اجتماعی و تعامل با تکنولوژی را در راستای زمینه‌سازی برای تمدن نوین اسلامی ترسیم کند و مرجعیت علمی جهان اسلام را به طور عینی نمایش دهد.

گفت‌وگو با حجت الاسلام والمسلمین رضا مختاری (دام عزّه) عضو شورای علمی کتاب سال حوزه

اشاره

حجت الاسلام والمسلمین رضا مختاری، از فضلا، اساتید و پژوهشگران پرتلاش حوزه علمیه به شمار می‌آید که تاکنون، آثار علمی بسیاری را در قالب کتاب و مقاله از خود به جای گذاشته است. تأسیس مؤسسه کتاب شیعه، انتشار نشریه علمی با همین نام و تولید و عرضه کتاب‌ها و آثار بسیار در این زمینه از تلاش‌های ایشان در ساحت کتاب است. از این رو، می‌توان ایشان را به ویژه از فعالان و پرکاران عرصه کتاب در حوزه علمیه به شمار آورد.

کتاب سال حوزه، نظر به تلاش‌های بی‌وقفه و تجارب فراوان حجت الاسلام والمسلمین مختاری در عرصه کتاب، فرصت را مغتنم شمرده و با ایشان در موضوع کتاب و همایش کتاب سال حوزه گفت‌وگو کرده است. استاد مختاری در این گفت‌وگو، نخست، برخی داشته‌ها، ظرفیت‌ها و فواید

کتاب سال حوزه را برشمرد. سپس، با اشاره به چگونگی داوری و انتخاب کتاب سال حوزه، شماری از دغدغه‌ها و گله‌های موجود در این باره را پاسخ داد. در ادامه، به پاره‌ای ضعف‌ها و کاستی‌ها در عرصه تولید و انتشار کتاب پرداخت. ایشان، در آخر این گفت‌وگو، پرسش‌های دبیرخانه کتاب سال را به اختصار پاسخ گفت.

کتاب سال و داشته‌ها

تشویق پدیدآوران کتاب

اساساً اهل فن معتقدند در تربیت، تشویق بیشتر از تنبیه مؤثر است؛ نه اینکه تنبیه اصلاً نباشد؛ بلکه تشویق خیلی مؤثرتر از تنبیه است. بنابراین، برگزاری مراسمی مانند کتاب سال حوزه نوعی تشویق است؛ تشویق مؤلف، مترجم، مصحح، ناشر و ویراستار. از این جهت، برگزاری چنین همایشی در هر سال، باعث می‌شود مؤلفین، مترجمین و مصححین به کار خود دلگرم شوند، استعدادی که در آن رشته دارند، شکوفا شود و حس کنند کارشان دیده می‌شود و دیگران از آن استفاده می‌کنند. این را می‌توان یکی از داشته‌ها و دارایی‌های این همایش به شمار آورد و بر تقویت آن تأکید کرد.

تسهیل انتخاب کتاب برای مخاطب

فایده دیگر چنین همایشی آن است که مخاطبان و استفاده‌کنندگان، کتاب‌هایی را می‌خرند و می‌خوانند که مرکزی علمی آن را تأیید کرده است. با معرفی کتاب‌ها و آثار برتر در چنین همایشی، کار برای مخاطبی که می‌خواهد در یک رشته علمی کتابی معتبر بخواند، آسان می‌شود. این هم دارایی و داشته دیگری است که جایگاه کتاب سال را ارتقا داده است.

شکوفایی استعدادهای نویسندگان

کتاب سال حوزه باعث می‌شود استعدادها شکوفا شود. همچنین، وقتی قدر زحمات یک نفر که دانسته شد، کار بعدی را بهتر انجام می‌دهد. مهم‌تر اینکه بقیه نویسندگان و مترجمان به این کتاب برتر در همایش نگاه می‌کنند و می‌بینند چه معیارهایی داشته که برگزیده شده است. در نتیجه، آنها هم کتاب‌شان را همان‌گونه تولید می‌کنند و یاد می‌گیرند چگونه بنویسند.

کتاب سال و دغدغه‌ها

نگرانی‌های داوری

علی‌رغم داشته‌ها و فواید همایش کتاب سال حوزه، دغدغه‌ها و نگرانی‌هایی در باره چندوچون انتخاب کتاب سال به نظر می‌رسد؛ زیرا بعضی‌ها از فرایند داوری و ارزیابی و انتخاب آثار گلایه می‌کنند که کتاب خوبی داشتند؛ اما برگزیده نشده است. یا کتابی انتخاب و تشویق شده که چندان خوب و درجه اول نبوده است. برای رفع این گلایه و نگرانی، باید دلایل و چگونگی انتخاب آثار را توضیح داد.

یک دلیل این است که بر اساس آیین‌نامه کتاب سال، باید کتاب به سه داور داده شود. در نتیجه، گاهی برخی از این سه داور مذاق‌شان با هم مختلف است؛ نه اینکه غرض‌ورزی و تعمدی داشته باشند؛ زیرا بعضی داوران نمره بالایی به اثر می‌دهند؛ اما در مقابل، بعضی دیگر از داوران خیلی سخت‌گیراند و نمره کمتری به اثر می‌دهند؛ بدون اینکه تعمد و قصدی در کار باشد. حتی ممکن است گاهی یک کتاب خیلی خوب و عالی، دست سه داور بیفتد که نمره پایینی به اثر می‌دهند و اثر از چرخه رقابت خارج و حذف می‌شود یا یک کتاب متوسط و خوب می‌افتد دست سه داور که نمره بالایی به کتاب می‌دهند و کتاب برگزیده می‌شود. بنابراین، کسی در انتخاب یا حذف اثر دخیل نیست؛ بلکه صرفاً داوران نظر می‌دهند؛ نه متولیان همایش کتاب سال؛ زیرا ایشان، طبق آیین‌نامه عمل می‌کنند؛ نه غرض دیگری.

دلیل دیگر اینکه گاهی یک کتاب خوب به دست داوران کتاب سال و دبیرخانه کتاب سال نمی‌رسد؛ زیرا متولیان کتاب سال، به همه کتاب‌ها احاطه ندارند. بنابراین، خود مؤلفان، محققان، مصححان، مترجمان و ... خوب است کتاب‌شان را به وقت تحویل دبیرخانه کتاب سال حوزه بدهند که دست‌اندرکاران مطلع باشند و اثر دریافتی را در جریان رقابت قرار دهند. مسئولان کتاب سال برحسب اطلاع‌شان از آثار رسیده به دبیرخانه کار می‌کنند. وقتی خیلی از کتاب‌ها به دست‌شان نمی‌رسد، جای گلایه نیست که چرا کتاب خوب من رأی نیآورده است.

دلیل سوم اینکه گاهی وقت‌ها داور کتاب سلیقه خاصی دارد؛ در عین اینکه آدم خوب و فاضلی است؛ اما به نظرش می‌آید که فلان کتاب الآن محل حاجت و نیاز جامعه نیست. این نظر او است و خلاف هم نمی‌گوید؛ هرچند نظرش را عده‌ای قبول نداشته باشند. در نتیجه، نمره کمی به کتاب می‌دهد و از چرخه رقابت حذف می‌شود. در مقابل، ممکن است داور دیگری تشخیص دهد که همین کتاب نیاز جامعه است. بنابراین، سلیقه‌های داوران و ارزیابان با هم فرق می‌کند و

این تفاوت سلیقه، در انتخاب یا حذف کتاب تأثیر دارد؛ مثلاً به نظر و سلیقه بنده، نمایه، فهرست راهنما و فهرست منابع جزو واجبات کتاب است. اگر کتابی اینها را نداشته باشد، حتماً باید حذف شود؛ اما در مقابل، داور دیگری می‌گوید اینها خیلی مهم نیست؛ بلکه مطالبش کافی است. این اختلاف سلیقه و نظر، باعث می‌شود کتابی رأی بیاورد یا رأی نیاورد.

نگارش کتاب‌های ضعیف

نکته دیگری که از نگرانی‌ها و دغدغه‌های اساسی در عرصه تولید و عرضه کتاب به شمار می‌آید، نگارش کتاب‌های ضعیف است. بعضی‌ها، بدون توجه به معیارهای کتاب معیار، بلکه به صرف داشتن پول و هزینه چاپ، کتاب‌های بسیار سست، دون‌مایه و کم‌مغز می‌نویسند و به صورت دیجیتال یا غیر دیجیتال منتشر می‌کنند. این وضعیت، به حیثیت حوزه و جریان علم ضربه می‌زند. کسی هم جلوی این کار را نمی‌گیرد. مرحوم سیدعبدالعزیز طباطبایی که از محققان بزرگ و شاگرد آقاعزیز طباطبایی، شیخ آقابزرگ طباطبایی و علامه امینی بود، در این باره می‌فرمود که من دلم می‌خواهد در مقابل کتاب‌های خوب که کتاب سال است، یک جایی داشته باشیم که کتاب‌های ضعیف و خراب را معرفی و مذمت کند؛ تشکیلاتی باشد که بگوید این کتاب خیلی ضعیف است و حیف کاغذ و درختی که صرف چاپ چنین اثری شده است. اگر چنین تشکیلاتی در میان بود، بساط این آثار ضعیف هم جمع می‌شد.

از این وضعیت بدتر اینکه گاهی بعضی ناشران هستند که کتابی سرقتی را تنها به این بهانه که مؤلف پول داده یا رفیق ناشر بوده، چاپ کرده‌اند.

بنابراین، اگر به پیشنهاد سیدعبدالعزیز طباطبایی عمل می‌شد، جلوی چنین کتاب‌های ضعیف و بی‌مایه‌ای گرفته می‌شد.

پرسش‌ها و پاسخ‌ها

نقش کتاب سال حوزه در توسعه فرهنگ پژوهش و نگارش استاندارد چگونه است؟

این کار، فرهنگ پژوهش را توسعه می‌دهد؛ یعنی به مخاطبان و پدیدآوران، غیر مستقیم این را القا می‌کند که ببینند استانداردهای کتاب خوب این است؛ باید این‌گونه کتاب نوشت؛ باید این‌گونه ترجمه کرد؛ باید این‌گونه به تصحیح کتاب پرداخت.

تأثیر اجتماعی حمایت از تولیدات نیازمحور در همایش کتاب سال چیست؟

کتاب سال حوزه در بعضی محورها و موضوعات امتیاز ویژه دارد. این خود، جهت تولید را توسعه می‌دهد و در نتیجه، به بخش‌هایی که نیاز بیشتری دارند، پرداخته می‌شود. الآن بیش از هر چیز به کتاب‌های روان و خوش‌خوان در اخلاق، عقائد و تاریخ احتیاج داریم که نسل جوان جامعه بتواند از آن استفاده کند. بنابراین، اگر کتابی بنویسیم که برگزیده شود و جایزه بگیرد؛ اما به قفسه کتابخانه برود، اثری ندارد؛ بلکه صرفاً از ذهن نویسنده آمده است روی کاغذ و از کاغذ رفته است داخل قفسه کتابخانه. کتاب باید در متن جامعه بیاید؛ یعنی محتوای آن، اثری بگذارد، مردم و جوانان استفاده کنند، تأثیرگذاری اجتماعی داشته باشد، سنت بدی را از بین ببرد و سنت خوبی را محکم کند. فقط تحقیق و پژوهش نباشد؛ بلکه مشکلات را برطرف، گرهی را از اجتماع و حوزه‌ها باز، شری را دفع و خیری را جلب کند.

برای بالا بردن کیفیت کتاب سال حوزه چه نظری دارید؟

از داورانی که هم اهل قلم و هم پژوهش هستند، بیشتر استفاده شود؛ مثلاً استادی فقه و فلسفه‌اش خیلی خوب است؛ ولی جزئیات کتاب را نمی‌داند، برای داوری کتاب سال خوب نیست. بنابراین، باید از داورانی استفاده شود که هم جزئیات پژوهش، هم کتاب و هم موضوع را خوب بدانند. استفاده از داوران درجه یک و فهمیده سطح کتاب سال حوزه را ارتقا می‌دهد. همچنین، باید از افراد واردتر و مدیران گروه قوی‌تری استفاده کرد.

تعاملات علمی حوزه در مقیاس جهانی چگونه است؟

در حال حاضر بیشتر آثار مادر ایران حبس می‌شود و راه چندان به مجامع علمی دنیا نمی‌یابد. آیا ال‌زهر مصر از آثار تولیدی ما استفاده می‌کند؟ آثار عربی ما، نه از طریق فضای مجازی و نه از راه دیگری، به ال‌زهر مصر نمی‌رسد. بنابراین، حوزه قم نیازمند ارتباط بیشتر بین مراکز اسلامی در جهان، مثل ال‌زهر مصر و دانشگاه‌هایی است که فعالیت شیعی دارند. چنین ارتباطی در سراسر جهان برقرار نیست. البته شاید کسی به صورت فردی آثارش را بفرستد؛ ولی این کافی نیست. باید هر تحقیقی که اینجا منتشر شد، فوراً در ال‌زهر مصر منعکس شود و بالعکس.

آیا تولیدات حوزه می‌تواند رقیب و بدیل اندیشه‌های غربی و مدرنیته باشد؟

بله. چرا نتواند؛ ما باید مسلط شویم به سلاح روز، بیان روز، فرهنگ روز و آگاهی‌های لازم.

آیا تولیدات حوزه با این شیوه ادامه پیدا کند بهتر است یا راهکار دیگری دارید؟

بله. کتاب سال که در صدد تغییر نحوه پژوهش‌های حوزوی نیست. کتاب سال، مشوق است و مدل‌های خاصی را پیروی می‌کند. بنابراین، افرادی که اهل فن هستند و می‌دانند، باید سراغ راهکارهای نو بروند. البته کسی نباید توقع کند که باید تحولی اساسی ایجاد شود؛ بلکه باید توقع از هر چیزی در حد خودش باشد.

وضعیت کتاب سال و تولیدات حوزوی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

الحمد لله تولیدات کتاب حوزوی خوب است. البته اگر تشکیلاتی برای کتاب‌های ضعیف تأسیس می‌شد و جلوی آن کتاب‌ها را می‌گرفت، وضعیت کتاب حوزه مطلوب‌تر می‌شد. کتاب‌های ضعیف، بیشتر از ناحیه ویرایش، پژوهش و تناسب با نیاز جامعه دچار ضعف و سستی هستند.

نقش همایش کتاب سال در توسعه مرزهای علوم اسلامی، به‌ویژه فقه جواهری چیست؟

کتاب سال حوزه، خیلی تأثیری در این جهت ندارد؛ این نقش بیشتر بر دوش اساتید حوزه است. ایشان باید متمرکز در درس دادن باشند و سنت‌های فراموش شده در عرصه تدریس را احیا کنند. یکی از سنت‌های ترک شده این بود اساتید در زمان سابق، گاهی برای یک درس هشت ساعت وقت می‌گذاشتند و مطالعه می‌کردند. بعد از درس هم، جزوه‌های طلبه‌ها را می‌خواندند، غلط‌های آنها را اصلاح می‌کردند و از این طریق، به تربیت آنها می‌پرداختند. الآن چنین چیزی نیست. بنابراین، فقهی، باعث پیشرفت می‌شود و طلبه تربیت می‌کند که استادش هشت ساعت وقت بگذارد و بعد از درس هم طلبه اشکال کند و او پاسخ بدهد.

کتاب سال حوزه چه تأثیری در توسعه فرهنگ پژوهش و نگارش استاندارد دارد؟

برگزاری این همایش، توسعه‌دهنده است. کتاب سال، فرهنگ نگارش و پژوهش استاندارد را توسعه می‌دهد.

گفت‌وگو با

حجت الاسلام والمسلمین ابوالقاسم مقیمی حاجی (دام‌عزه) معاون آموزش و عضو شورای سیاست‌گذاری و شورای علمی کتاب سال حوزه

اشاره

حجت الاسلام والمسلمین ابوالقاسم مقیمی حاجی، از اساتید و پژوهشگران برجسته حوزه علمیه قم است که افزون بر کرسی درس، دارای آثار علمی بسیاری در قالب کتاب و مقاله است. سِمَت‌های علمی و مدیریتی ایشان در بخش‌های مختلف آموزش و پژوهش حوزه، به ویژه چندین سال دبیری همایش کتاب سال حوزه، از ایشان شخصیتی علمی، مدیریتی و اثرگذار در حوزه علمیه ساخته است. به همین دلیل، کتاب سال حوزه در گفت‌وگویی صمیمانه با ایشان، وضعیت کتاب حوزه را از نگاه ایشان بررسی کرده است.

در این گفت‌وگو، از نقش و اهمیت همایش کتاب سال حوزه در ارتقای سطح علمی حوزه سخن به میان آمده و در این زمینه بر ضرورت معرفی آثار برتر به مجامع علمی، آشنایی با روش و موضوع آثار، دلگرمی مراکز علمی و محققان و ارائه وضعیت شناسی کتاب بر اساس داده‌های کتاب سال حوزه تأکید شده است.

ارتقای علمی حوزه با برگزاری همایش کتاب سال حوزه

۱. معرفی آثار برتر

کتاب سال حوزه، همایشی ارزشمند و رویدادی علمی است که کارنامه سالانه عملکرد علمی حوزه را در وزن خوبی به نمایش می‌گذارد. در نتیجه، کسانی که به دنبال آخرین تحقیقات و یافته‌های علمی علما و محققان حوزوی هستند، کتاب سال محل خوبی است برای آنها که آخرین آثار و یافته‌های علمی را بشناسند.

این همایش، جایگاه و پایگاه ارزشمندی است که می‌تواند محلی برای عرضه آثار، ایده‌ها و فکرهای نو به جامعه علمی کشور و حتی بین‌المللی باشد؛ مشروط به اینکه برترین آثار و تولیدات جدیدی که در این همایش علمی ارائه شده‌اند، به خوبی معرفی شوند. بنابراین، برگزاری اختتامیه همایش را نباید پایان کار دانست؛ بلکه باید آغاز معرفی این آثار به مجامع علمی، به فراخور هر رشته و گرایش و تخصص، باشد.

۲. معرفی روش و موضوع آثار

کتاب سال می‌تواند با معرفی شیوه و روش آثار برتر به جامعه علمی، این پیام را عرضه کند که در داوری‌ها و ارزیابی‌ها، بر رعایت روش‌شناسی تحقیق و روش مرسوم در حوزه تأکید شده است. بنابراین، آثاری معرفی شده‌اند که شرایط و استحکام لازم را از نظر روش و موضوع داشته‌اند. با انتقال این پیام به مخاطبان، نویسندگان و محققان، می‌توان امیدوار بود که در تحقیق و بررسی موضوعات علوم اسلامی و انسانی، از روشی معیار و پذیرش شده متناسب با سنت‌های اصیل حوزوی استفاده شده است. در چنین وضعیتی است که کتاب سال می‌تواند خودش را با تراش حوزه و سنت‌های آن، به ویژه روش فقه جواهری پیوند بزند و روش علمی و پژوهشی بوم حوزه را به جامعه علمی معرفی کند.

همچنین، چنانچه در معرفی کتاب برتر حوزه بر موضوعات مهم، کاربردی و ناظر به نیازهای نظام، جامعه اسلامی و حوزه تأکید و چنین اثری برگزیده شوند، طبیعی است که این پیام به محققان و نویسندگان ارسال می‌شود که اگر اثری را در عرصه‌های جدید و موضوعات نیازمند جامعه پدید آورند، این آثار دیده و زحمات علمی آنان در جای خودش قدرشناسی می‌شود.

۳. دلگرمی و تشویق مراکز و محققان

در باب تأثیر کتاب سال حوزه بر مراکز پژوهش و نشر، می‌توان این نکته را افزود: اگر کتاب سال دقت‌های لازم را در فرایند ارزیابی و بررسی آثار انجام دهد و آنها را به خوبی ببیند، طبیعی است مراکز هم این پیام را دریافت می‌کنند که سرمایه‌گذاری علمی و هزینه‌های مادی آنها در تولید آثار فاخر دیده شده است و از آنها در پیمودن این مسیر حمایت می‌شود. نتیجه این نگاه، این خواهد بود که مسیر علمی و پژوهشی در مراکز علمی ادامه پیدا می‌کند و آنها با دلگرمی بیشتری این راه را می‌پیمایند. محققانی هم که با این‌گونه مراکز پژوهشی یا انتشارات همکاری و آثار جدید و فاخری را از حیث محتوا، قالب و نشر تولید می‌کنند، دلگرم و تشویق خواهند شد.

اصل تشویق محققان امروزه در جهان، در عرصه‌های مختلف علمی، صنعتی، تجربی، رسانه، فیلم و رویدادهای مختلف جاری است. بر اساس این اصل، برترین‌ها شناسایی، معرفی و تشویق می‌شوند و بر همین اساس، پدیدآوران را به الگوهای موفق تبدیل می‌کنند. این، مسیری است که همچنان در رویدادهای علمی جهان در حال انجام است و هنوز از این روش و الگو استفاده می‌شود.

ان شاء الله بتوان در برگزاری این همایش، مراحل ارزیابی، کیفیت برگزاری و خروجی کتاب سال، با ابتکارات و برنامه‌های جدید، گامی را برای تشویق مراکز، محققان و ناشرانی که در این عرصه فعالیت می‌کنند، برداشت و به تولید علم دینی کمک کرد.

۴. وضعیت شناسی آثار علمی

کتاب سال حوزه، آوردگاهی علمی است که در آن، مجموعه آخرین زحمات مراکز، پژوهشگاه‌ها و محققان آزاد حوزوی و حتی طلاب فاضل دیده می‌شود. به همین دلیل، اگر تحلیل خوبی از میزان

آثار واصله و دسته‌بندی آنها بر اساس موضوع، دانش، جنسیت، سن و دیگر شاخص‌های مؤلفان و آثار ارائه شود، می‌توان چگونگی تولید کتاب و آثار علمی را در حوزه علمیه وضعیت‌شناسی کرد. با این وضعیت‌شناسی، این دستاورد حاصل می‌شود که راه دانش در حوزه علمیه امروزه در چه مسیری است، بیشتر محققان در کدام موضوع تمرکز دارند، در چه موضوعاتی اثر تولید می‌شود و چه موضوعاتی هنوز بر زمین مانده و آثاری در این موضوعات تولید نشده است.

شناخت اینکه مراکز علمی و محققان در کدام یک از عرصه‌های علمی پژوهشی، علمی ترویجی و فرهنگی تبلیغی چه میزان آثار به قدر نیاز مخاطبان و جامعه تولید کرده یا در حال تولیداند یا هیچ اثری تولید نکرده‌اند، نوعی وضعیت‌شناسی و تحلیل، بر اساس خروجی کتاب سال است که می‌توان آن را در قالب گزارشی تحلیلی برای مراکز پژوهشی و رؤسای آنها ارسال کرد. در نتیجه، آنها خواهند دانست که خط سیر تولید کتاب در حوزه‌های علمیه کجا تراکم بیشتری دارد، کجا علی‌رغم نیاز، دچار خلأ و کاستی است، در چه عرصه‌هایی از نگاه کیفی می‌توان آثار برتری تولید کرد و چه عرصه‌هایی نیازمند ارتقای سطح کیفی است.

این وضعیت‌شناسی و تحلیل، می‌تواند برای نویسندگان، پژوهشگاه‌ها و مراکز پژوهشی آورده خوبی داشته باشد و ادامه این مسیر را برای آنها بهتر روشن کند.

۵. ارتقای سطح جهانی کتاب سال

افزون بر بهره‌مندی پژوهشگاه‌ها و مراکز علمی داخلی از تحلیل داده‌ها و وضعیت کتاب سال حوزه، در تعامل با مراکز علمی جهانی و اندیشه‌های رقیب هم می‌توان این تحلیل و وضعیت‌شناسی را در نظر گرفت و آن را به کار بست. بنابراین، اگر کتاب سال حوزه از مسیر برگزیدگی آثار به درستی بگذرد و آثار برتر را به خوبی شناسایی و معرفی کند، می‌توان دستاوردهای آن را در نمایشگاه‌های بین‌المللی به نمایش گذاشت و خروجی آن را به مراکز علمی جهان ارسال و معرفی

کرد. بر این اساس، برای ارتقای سطح بین‌المللی همایش، باید آثار برتر و فاخر آن را معرفی کرد و از این راه، علاوه بر جلب نظر محققان حوزوی در اقصی نقاط جهان، اعتماد آنها هم را برای ارسال اثر به این رویداد علمی برانگیخت. از این طریق، می‌توان با مراکز علمی مختلف جهان ارتباط بهتری گرفت و بُعد بین‌المللی همایش را، از حیث گستره شرکت‌کنندگان و جلب توجه نویسندگان حوزوی رشد داد.

از آن طرف، برای ارتقای کیفیت برگزاری همایش در سطح جهانی، می‌شود همایش‌هایی را که به صورت بین‌المللی برگزار می‌شود مطالعه، شاخص‌ها و معیارهای لازم آنها را در افق فراملی پیدا و نهایتاً همایشی را در سطح بین‌المللی برگزار کرد. در این صورت است که آثار چنین همایشی، توجه و نظر اندیشمندان اسلامی و علاقه‌مندان حوزه مطالعات اسلامی را در عالم برمی‌انگیزاند و آنها خواهند دانست خروجی این همایش، کتاب‌هایی است در معیارهای بالای علمی. در نتیجه، اگر بخواهند در این موضوعات مطالعه داشته باشند، بهترین جا، مراجعه به فهرست منتخبان کتاب سال حوزه است.

معرفی برترین‌های کتاب سال حوزه به مجامع جهانی از یک سو، برگزاری این همایش در سطح بین‌المللی و ارتباط با نویسندگان و مراکز علمی عالم از سوی دیگر، می‌تواند تأثیرگذاری کتاب سال را در عرصه بین‌الملل افزایش دهد.

۶. توجه به نقش فعالانه کتاب سال

یکی از نکات خوبی که در این سال‌ها کتاب سال را فعال نشان داده، تأکید بر محورهای ویژه، تبلیغ لازم در این عرصه و ارتباطات و اطلاع‌رسانی‌های مناسب با محققان آزاد و مراکز پژوهشی بوده است. توجه به این نقش فعالانه، نویسندگان و مراکز پژوهشی را به سمتی هدایت می‌کند که در تولید آثار خود، نیاز جامعه را در محورهای ویژه در نظر بگیرند و به خلق اثر در این محورها بپردازند.

نکته دومی که نقش فعال کتاب سال را بیشتر نمایان می‌کند، توجه به شاخص‌های ارزیابی است؛ از جمله: طرح جلد، ویرایش ادبی، مباحث روشی در پژوهش، نیازهای جامعه و اتقان علمی و محتوایی. اگر این شاخص‌ها به خوبی شفاف شود و پس از برگزاری همایش، به اطلاع مراکز و نویسندگان برسد، نقش کتاب سال در هدایت پژوهش، موضوع، روش و اتقان علمی آثار فعال‌تر خواهد شد.

همایش کتاب سال در این سنوات، نقش فعالی داشته و توانسته است کتاب حوزه را به معیارهای مطلوب نزدیک کند و در تشویق محققان و مراکز پژوهشی مؤثر باشد.

نکته دیگری که می‌توان از آن بر نقش فعالانه کتاب سال تأکید کرد، این است که همایش صرفاً در برگزاری آن ختم نشود؛ بلکه بعد از برگزاری هم ارتباط با مراکز و محققان برقرار باشد، شاخص‌ها و معیارهای برگزیدگی پیوسته اطلاع‌رسانی شود و نشست‌های بیشتری را برای ارتقای همایش برگزار کرد. با این دست اقدامات، می‌توان کتاب سال را از یک رویداد مقطعی در یک فصل، به یک جریان پرشور، مداوم و فعال در فصول مختلف سال تبدیل کرد.

۷. ارتباط با مراکز علمی

مخاطبان اصلی کتاب سال حوزه محققان و پژوهشگاه‌هایی هستند که آثار و فعالیتهای آنها در کتاب سال ارزیابی می‌شود. بنابراین، ارتباط با آنها برای اثربخشی و ارتقای سطح علمی و اجرایی کتاب سال طبیعی و البته ضروری است؛ زیرا ایده‌ها، پیشنهادها و نقدهای مراکز و پژوهشگاه‌ها می‌تواند به ارتقا و اثربخشی کتاب سال در شیوه برگزاری همایش و روش‌های داوری و تشویق کمک شایانی کند.

بخش سوم

سخن دبیر

بیست و هفتمین همایش کتاب سال حوزه

سخن دبیر

کتاب سال حوزه در منزل بیست و هفتم

يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ. (مجادله، ۱۱)

همایش کتاب سال حوزه و نهمین جشنواره مقالات علمی حوزه، بر خود فرض می‌دانیم که فروتنانه مساعی صاحب‌قلمان ژرفاندیشی را ارج نهیم که با کاوشی روشمند در آموزه‌های وحیانی و تکیه بر خرد ناب، آثاری فاخر و ماندگار را به قامت قلم آراسته‌اند.

در این دوره همایش کتاب سال حوزه شاهد رقابت علمی بخشی از پژوهش‌های عالمان و

سپاس بی‌پایان سزاوار آفریننده بی‌همتایی است که با سوگند به «نون و القلم و ما یسطرون» مقام قلم را ارج نهاد و منزلت آن را ستود؛ و درود بی‌شمار بر پیشگاه رسول رحمت و خاندان پاکش باد که دوات عالمان را بر سلاح شهیدان برتری داد و پایه‌های دانش را استوار ساخت.

اکنون به شکرانه برگزاری بیست‌وهفتمین

بخش یکم:

وضعیت آماری آثار و گروه‌های علمی

در این دوره ۱۶۳۰ اثر در قالب کتاب و پایان‌نامه به دبیرخانه همایش ارسال شد که پس از بررسی‌های اولیه، ۱۲۸۵ اثر واجد شرایط رقابت شناخته شدند. پربسامدترین گروه‌ها از نظر تعداد آثار دریافت‌شده به شرح زیر است:

- فقه و اصول با ۱۸۸ اثر
- روان‌شناسی و علوم تربیتی با ۱۳۲ اثر
- کلام و ادیان با ۱۱۲ اثر
- علوم اجتماعی با ۸۷ اثر
- کمترین تعداد آثار ارسالی مربوط به گروه ادبیات عرب با ۷ اثر بود.
- در مقایسه با دوره پیشین، این همایش با رشد ۱۴ درصدی آثار ارسالی مواجه بود. بیشترین میزان افزایش به گروه‌های زیر تعلق داشت:
- فلسفه و عرفان نظری (منطق) با ۸۲ درصد رشد
- روان‌شناسی و علوم تربیتی با ۵۷ درصد رشد
- اقتصاد با ۱۷ درصد رشد
- گروه‌های علوم سیاسی و انقلاب اسلامی، میراث مکتوب و تاریخ و سیره تراجم با افزایش کمتر از ۱۰ درصد در رده‌های بعدی قرار گرفتند.
- تعداد آثار در گروه‌های ادبیات فارسی، هنر و تفسیر و علوم قرآنی بدون تغییر باقی ماند.
- در مقابل گروه فقه و اصول با ۲۸ درصد و گروه علوم و معارف حدیث با ۳۶ درصد کاهش مواجه شدند و گروه علوم اجتماعی با ۴۰ درصد کاهش بیشترین افت را تجربه کرد.

محققان برجسته حوزوی بوده که در سال ۱۴۰۳ به ثمر نشست است. این همایش کوشیده است با معرفی و تشویق پدیدآورندگان آثار برتر، آنان را بر صدر نشانند و به اندازه بضاعت خویش قدرشناسی خود را نثار تلاش‌های ارزشمندشان کند.

در بیست‌وهفتمین دوره تعداد گروه‌های علمی همایش از نوزده گروه به بیست‌ودو گروه افزایش یافت. در این تغییر، شش گروه در قالب ترکیبی جدید ادامه فعالیت دادند و شش گروه جدید نیز افزوده شدند.

گروه‌های «تصحیح و تحقیق» و «کتب مرجع» با نام جدید «میراث مکتوب»، «علوم سیاسی و انقلاب اسلامی» و «روانشناسی و علوم تربیتی» در شمار گروه‌های تلفیقی قرار گرفتند و با ترکیب اعضای جدید به کار خود ادامه دادند. همچنین شش گروه تازه تأسیس عبارت‌اند از:

- زن، خانواده و جمعیت
- تمدن اسلامی و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت
- علوم شناختی و فناوری‌های نوین
- ادبیات عرب
- حکمرانی اسلامی
- پژوهش‌های دیجیتال

طبیعی است که این تغییر در ساختار گروه‌ها (اعم از افزایش و ادغام) موجب نوسان در آمار شرکت‌کنندگان و آثار ارسالی خواهد شد که گزارش تفصیلی آن در ادامه تقدیم می‌شود:

بخش دوم: وضعیت منتخبان

از میان ۱۲۸۵ اثر واجد شرایط، ۱۶۹ اثر پس از ۴۱ نفر ساعت ارزیابی اجمالی، به مرحله دوم داوری (ارزیابی تفصیلی) راه یافتند. از این تعداد، ۶۳ اثر در مرحله نهایی بررسی قرار گرفتند که بر اساس تصمیم نهایی شورای علمی:

- ۴ اثر رتبه برگزیده
- ۱۸ اثر رتبه شایسته تقدیر
- ۱۷ اثر تحسین شدند.

۶ اثر علمی - ترویجی

۲۹ اثر مربوط به سایر کتب

نتایج نهایی:

- آثار علمی-پژوهشی: ۲ اثر برگزیده، ۱۵ اثر شایسته تقدیر، ۱۳ اثر شایسته تحسین
- آثار علمی-ترویجی: ۲ اثر (۱ برگزیده + ۱ شایسته تحسین)

بخش پنجم: وضعیت بخش بین الملل

تعداد آثار ارسالی به بخش بین الملل نسبت به سال گذشته حدود ۱۰ درصد رشد داشت. نویسندگان غیر ایرانی از ۷ کشور (عراق، افغانستان، پاکستان، بحرین، تاجیکستان، ترکیه و هند) مجموعاً ۱۶۳ اثر ارسال کردند که از این تعداد:

- ۸ کتاب و ۲ رساله سطح چهار به مرحله دوم داوری راه یافت.
- ۳ اثر شایسته تقدیر شناخته شد.
- ۲ اثر تحسین شد.

در دوره قبل ۱۴۶ اثر به بخش بین الملل ارسال شده بود که ۱۰ اثر به مرحله دوم راه یافت و ۵ اثر رتبه برتر کسب کردند.

بخش ششم: وضعیت پایان نامه‌ها

پایان نامه‌های سطح چهار و دکترای دریافتی در این دوره، نسبت به دوره بیست و ششم، رشد

بخش سوم: محورهای ویژه

به منظور اثرگذاری بیشتر بر جریان علمی حوزه و هدایت پژوهش‌ها به سمت نیازهای جامعه و نهاد روحانیت، پنج محور ویژه به عنوان اولویت این دوره افزوده شد:

۱. آسیب‌های اجتماعی
۲. جهاد تبیین
۳. مقاومت
۴. حوزه و روحانیت
۵. وحدت اسلامی (تقریب مذاهب)

بخش چهارم: نوع آثار راه یافته به مرحله دوم داوری

آثار مذکور از نظر نوع به پنج دسته تقسیم شدند:

- ۱۳۴ اثر علمی - پژوهشی

نشان می‌دهد. از این تعداد، ۱۰ اثر به مرحله دوم داوری راه یافت و در نهایت ۲ کتاب و ۱ پایان‌نامه شرایط لازم برای انتخاب را احراز کرد.

بخش هشتم:

نوع آثار راه‌یافته به مرحله دوم داوری

از مجموع ۱۶۳۰ اثر ارسالی به دبیرخانه، ۱۶۹ اثر (معادل تقریبی ۱۰ درصد) به مرحله دوم داوری راه یافت که از این میان:

- ۸۳ درصد آثار علمی- پژوهشی،
- ۵ درصد علمی- ترویجی،
- ۱۲ درصد مربوط به سایر کتاب‌ها بودند.

بخش نهم:

ارزیابی آثار علمی- پژوهشی

بر اساس ۲۳۳ ارزیابی انجام‌شده در همه گروه‌های علمی، کتاب‌های علمی- پژوهشی از نظر شاخص تناسب اسلوب زبانی با موضوع در وضعیت عالی قرار گرفتند. وضعیت این آثار در شاخص‌های زیر خوب ارزیابی شده است:

- اولویت و میزان تأثیر مسئله تحقیق در تأمین نیازهای فرهنگی و علمی عمومی یا جوامع علمی
- سطح علمی و اتقان اثر
- نقل و تحلیل صحیح آراء

۲ درصدی را تجربه کردند. از مجموع ۴۳۴ اثر رسیده، ۴۱۰ عنوان توسط برادران و ۲۴ عنوان توسط بانوان حوزوی ارائه شده است. این رساله‌ها در سال ۱۴۰۳ دفاع شده‌اند.

رساله‌های علمی دریافتی بر اساس تنوع موضوعی در ۱۶ گروه علمی دسته‌بندی شدند. بیشترین تعداد پایان‌نامه به گروه فقه و اصول اختصاص یافت که با ۹۷ عنوان نسبت به دوره قبل کاهش ۳۰ درصدی داشت. گروه تفسیر و علوم قرآنی با ۴۱ رساله در رتبه دوم، و گروه‌های حقوق با ۳۸ عنوان و اخلاق با ۳۲ عنوان در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند.

از میان پایان‌نامه‌های ارسالی، ۶ درصد (معادل ۲۴ پایان‌نامه از برادران و ۴ پایان‌نامه از خواهران) امتیاز لازم برای ورود به مرحله دوم داوری را کسب کردند. نتیجه نهایی رقابت علمی منجر به انتخاب ۵ پایان‌نامه به عنوان شایسته تقدیر در گروه‌های اقتصاد، حقوق، زن و خانواده و جمعیت، فلسفه و مدیریت شد. همچنین داوران، زحمات نویسندگان ۲ پایان‌نامه در گروه‌های علوم تربیتی و روان‌شناسی و فلسفه را شایسته تحسین دانستند.

بخش هفتم: وضعیت آثار بانوان

در دوره بیست‌وهفتم، ۱۱۶ اثر از بانوان حوزوی (شامل ۹۲ کتاب و ۲۴ پایان‌نامه) ارائه شد که نسبت به سال گذشته کاهش ۱۳ درصدی را

- نقد صحیح آراء
- استناد به منابع معتبر و بهره‌گیری از مستندات
- میزان دستیابی پژوهش به اهداف خود
- تحدید دقیق موضوع، و تبیین هدف، سؤالات و فرضیه‌ها
- به‌کارگیری روش متناسب با موضوع
- تناسب ساختار و انسجام منطقی سرفصل‌ها و عناوین
- پاسداری و حراست از ارزش‌های دینی و انقلابی
- وضعیت این آثار در شاخص‌های زیر متوسط ارزیابی شده است:
- نظریه‌پردازی و ارائه راه‌حل‌های جدید
- نقد صحیح آراء (با تأکید بر نوآوری)
- خلاقیت و نوآوری در اصل موضوع/مسئله
- خلاقیت و نوآوری در روش تحقیق و زاویه نگرش به موضوع
- اثربخشی فوق‌العاده، برجستگی و جذابیت ویژه در نگارش یا راه‌کار عملی
- در مجموع کتاب‌های علمی - پژوهشی این دوره ۷۳ درصد از شاخص‌های ارزیابی را رعایت کرده و در سطح خوب قرار گرفتند.
- ساختار و نظام هندسی کتاب
- زاویه دید و نگاه جدید به مسائل
- تناسب سطح علمی کتاب با مخاطب
- تناسب اسلوب زبانی کتاب با موضوع
- پرهیز از مطالب تکراری، کلیشه‌ای و حاشیه‌ای
- رعایت اصول و فرهنگ تبلیغ نوشتاری
- توفیق ارتباط با مخاطب و جذابیت اثر
- دستیابی اثر به اهداف
- استفاده از منابع معتبر و قدرت بهره‌وری از آنها
- تتبع و نقل صحیح علمی و قدرت نقد و بررسی آراء
- ابتکار و نوآوری در طرح مسائل و شیوه استدلال
- ناظر بودن به تحقیقات و آثار پیشین و رفع اشکالات آنها
- قدرت پاسخگویی به شبهات علمی و شایع در جامعه
- پاسداری و حراست از ارزش‌های دینی و انقلابی
- اثربخشی فوق‌العاده، برجستگی و جذابیت ویژه در نگارش
- در مجموع، کتاب‌های علمی-ترویجی این دوره ۷۳ درصد از شاخص‌های ارزیابی را رعایت کرده و در سطح خوب قرار گرفتند.

بخش دهم:

وضعیت ارزیابی آثار علمی ترویجی

بر اساس ۳۲ ارزیابی انجام شده در تمام گروه‌های علمی، کتاب‌های علمی-ترویجی از نظر شاخص تناسب موضوع با نیازهای علمی - فرهنگی جامعه در وضعیت عالی ارزیابی شدند. وضعیت این آثار در شاخص‌های زیر خوب بوده است:

■ امتیاز خاص (ارائه راهکارهای عملی مناسب، ایجاد چشم‌انداز نوین، اثربخشی فوق‌العاده و...)

نتایج ارزیابی پایان‌نامه‌های این دوره نشان می‌دهد که نویسندگان پایان‌نامه‌های سطح چهار و دکتری، ۷۰ درصد از شاخص‌های ارزیابی را رعایت کرده‌اند و از نظر کیفی نسبت به دوره گذشته ۳ درصد رشد داشته‌اند.

بخش دوازدهم: وضعیت منتخبان در گروه‌ها

■ در بخش کتاب، ۱۸ گروه آثار کاندیدای برگزیدگی خود را به شورای علمی معرفی کردند. از میان آنها:

■ ۴ کتاب از گروه‌های تاریخ، سیره و تراجم، ترجمه و کلام و ادیان برگزیده شدند.
■ ۱۲ کتاب در ۱۰ گروه شایسته تقدیر شناخته شدند.

■ نویسندگان ۱۵ کتاب از ۱۲ گروه علمی تحسین شورای علمی را دریافت کردند.
در بخش پایان‌نامه‌ها:

■ ۵ پایان‌نامه از ۵ گروه علمی شایسته تقدیر شدند.

■ تلاش علمی نویسندگان ۲ پایان‌نامه در گروه‌های علوم تربیتی و روان‌شناسی و فلسفه و عرفان نظری شایسته تحسین شناخته شد.

بخش یازدهم: وضعیت ارزیابی پایان‌نامه‌ها

بر اساس ۸۵ ارزیابی انجام‌شده در تمام گروه‌های علمی، پایان‌نامه‌های سطح چهار این دوره در شاخص‌های زیر در وضعیت خوب ارزیابی شدند:

■ اولویت و میزان تأثیر مسئله تحقیق در تأمین نیازهای فرهنگی و علمی عمومی یا جوامع علمی
■ نقل صحیح آراء و استناد به منابع معتبر، اصیل و متنوع

■ میزان بهره‌گیری از مستندات و منابع و نتیجه‌گیری
■ تحلیل صحیح آراء و نقد آن
■ به‌کارگیری روش متناسب با مسئله
■ وضعیت این آثار در شاخص‌های زیر متوسط بوده است:

■ سطح علمی و اتقان اثر
■ میزان دستیابی پایان‌نامه به اهداف خود
■ تحدید دقیق مسئله اصلی، و تبیین هدف، سوالات و فرضیه‌ها

■ خلاقیت و نوآوری در اصل مسئله
■ خلاقیت و نوآوری در روش تحقیق و زاویه نگرش به مسئله

■ تناسب ساختار و انسجام منطقی سرفصل‌ها و توازن حجم مطالب فصول
■ امتیاز ادبی

وضعیت این آثار در شاخص‌های زیر ضعیف ارزیابی شده است:

■ نظریه‌پردازی و راه‌حل‌های جدید

دوم داوری راه یافت. در نهایت ۴ اثر شایسته تقدیر شناخته شد و پدیدآورندگان ۱ اثر نیز شایسته تحسین دانسته شد.

بخش پانزدهم: جشنواره مقالات حوزه

در نهمین جشنواره مقالات علمی حوزه، پس از گونه‌بندی مقالات در گروه‌های داوری، ارزیابی اجمالی آثار در ۱۷ گروه آغاز شد. از میان ۱۳۵۵ ارزیابی اولیه، ۴۳ مقاله به مرحله تفصیلی راه یافت و ۱۵۰ ارزیابی دقیق بر آنها انجام شد. پس از اتمام این مرحله، ۱۱ مقاله امتیاز لازم برای کاندیداتوری برگزیدگی را کسب کرد. هیئت‌های داوری هر گروه، عملکرد داوران را بررسی، و ۱۰ مقاله برتر را به شورای علمی معرفی کردند. شورای علمی با دقت فراوان عملکرد داوران و هیئت‌ها را تأیید، و در نهایت ۳ مقاله را به عنوان مقالات برتر و ۴ مقاله را شایسته تقدیر اعلام کرد. (جشنواره مقالات علمی حوزه رتبه «شایسته تحسین» ندارد.)

لازم به ذکر است که از ۱۵۰ نشریه علمی - پژوهشی حوزوی واجد شرایط، تنها ۷۹ نشریه در این دوره مشارکت کردند و ۲۳۵ مقاله به دبیرخانه ارسال شد. دلایل عدم حضور ۷۱ نشریه علمی - پژوهشی و علمی - ترویجی حوزوی عبارت بودند از:

- عدم انتشار نشریه در سال ۱۴۰۳؛
- تکمیل نشدن مدارک و مستندات لازم؛

بخش سیزدهم: آثار بانوان در گروه‌ها

بانوان حوزوی ۹۲ عنوان کتاب و ۲۴ عنوان پایان‌نامه سطح چهار (دکتری) را در ۱۷ گروه علمی به همایش ارسال کردند.

بیشترین آثار ارسالی متعلق به گروه‌های زن، خانواده و جمعی و کلام و ادیان با ۱۰ اثر بود.

گروه‌های تفسیر و علوم قرآنی با ۹ اثر و ادبیات فارسی و هنر با ۷ اثر در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند.

از میان آثار راه‌یافته به مرحله دوم، نویسندگان ۵ اثر به مرحله نامزدی راه یافتند که ۳ اثر شایسته تحسین شدند.

بخش چهاردهم:

وضعیت زبان نگارش و منتخبین خارجی

نویسندگان غیر ایرانی با ارسال ۱۶۵ اثر (شامل ۹۴ کتاب و ۷۱ پایان‌نامه) مشارکتی ۱۰ درصدی در این دوره از همایش داشتند که نسبت به دوره قبل حدود ۱۰ درصد افزایش نشان می‌دهد. بیشترین آثار ارسالی به ترتیب به این زبان‌ها بودند:

- عربی: ۱۶۰ عنوان
 - انگلیسی: ۸ عنوان
 - سایر زبان‌ها: ۱۳ عنوان
- پس از ارزیابی‌های مرحله اول، ۱۶ کتاب و ۱ پایان‌نامه از نویسندگان غیر ایرانی به مرحله

نخستین سال حوزه

- برگزار نشدن جلسات هیئت تحریریه برای انتخاب مقاله؛
- بروز مشکلات اداری و داخلی نشریات؛
- ارسال مقالات پس از پایان مهلت فراخوان.

سپاس‌گذاری

در پایان شایسته است از تمامی عزیزانی که در برگزاری بیست‌وهفتمین همایش کتاب سال حوزه و نهمین جشنواره مقالات علمی حوزه همراهی و همکاری نمودند، صمیمانه تشکر و تقدیر کنیم. ویژه‌ترین سپاس ما نشر:

- نویسندگان، ناشران و مدیران مراکز علمی برای ارسال آثار؛
 - داوران فرهیخته برای ارزیابی دقیق آثار؛
 - اعضای هیئت‌های داوری برای مدیریت فرآیندهای داوری و انتخاب داوران؛
 - اعضای شورای سیاست‌گذاری و شورای علمی برای تعیین اهداف کلان و نظارت بر فرآیندهای علمی و اجرایی؛
 - همکاران خدوم دبیرخانه همایش و معاونت پژوهش برای تلاش بی‌وقفه و خالصانه.
- توفیق الهی همواره یار و پشتیبان شما باد!

سیدسجاد ایزدهی

دبیر بیست‌وهفتمین همایش کتاب سال
و نهمین جشنواره مقالات علمی حوزه

بخش چهارم

گزارش فرایند اجرایی همایش

سخن مدیر اجرایی همایش

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿١﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ﴿٢﴾
اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ﴿٣﴾ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ﴿٤﴾ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ
مَا لَمْ يَكُنْ يَعْلَمُ ﴿٥﴾

جبین سپاس بی‌کران خویش را بر آستان حضرت حق می‌نهیم که توفیق خدمت به اهالی قلم و دانش را عنایت فرمود و موهبت برگزاری بیست و هفتمین دوره همایش کتاب سال حوزه را در محضر اندیشوران فرهیخته پاس می‌داریم. چرا که اولین آیه‌ای که بر پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم نازل فرمود و او را

به پیامبری برگزید در مورد قرائت، قلم و علم است.

به فضل الهی و در سایه توجهات حضرت ولی عصر «عج» از اولین دوره همایش کتاب سال حوزه در سال ۱۳۷۸ تا امروز، شاهد برگزاری بیست و شش دوره مراسم اختتامیه همایش کتاب سال بوده‌ایم. و امروز به یمن رشد کمی و کیفی این بستر علمی برای فرهیختگان حوزه‌های علمیه، بیست و هفتمین دوره همایش کتاب سال حوزه را در حالی برگزار می‌کنیم که شاهد رشد قابل توجه آثار نسبت به جشنواره دهه اول هستیم.

۱) اهداف:

اهداف برگزاری همایش کتاب عبارتند از:

۱. شناسایی کتب و نویسندگان برتر حوزوی و معرفی آنها به جامعه علمی؛
۲. تشویق و حمایت از نویسندگان کتب برتر حوزه؛
۳. تقویت روحیه و انگیزه‌های تحقیق و پژوهش در حوزه؛
۴. ارتقای سطح پژوهش‌های دینی و حوزوی؛
۵. ترویج فرهنگ پژوهش در میان حوزویان؛
۶. گسترش فرهنگ نگارش و تولید کتاب استاندارد و احیای تراث اسلامی؛
۷. تبیین نقش و سهم حوزه و حوزویان در تولید و گسترش مرزهای دانش؛
۸. شناسایی ظرفیت‌ها و توانمندی پژوهشی حوزویان، به منظور رفع نیازهای پژوهشی حوزه‌های علمیه و جامعه و نظام اسلامی.

۲) ارکان:

شورای سیاست‌گذاری و شورای علمی کتاب سال حوزه، دو رکن اساسی در همایش کتاب می‌باشند که مصوبات و مأموریت‌های ابلاغی این دو شورا در دبیرخانه همایش کتاب سال حوزه اجرا و عملیاتی می‌شود. شورای علمی ذیل مصوبات شورای سیاست‌گذاری عمل می‌کند و هیئت‌های ۲۲ گانه نیز ذیل مصوبات شورای علمی عمل می‌کند. بنابراین، تمامی مراحل و فرایندهای علمی و اجرایی دبیرخانه کتاب سال حوزه، صرفاً بر اساس قوانین، مقررات، ضوابط و آیین‌نامه‌هایی انجام می‌پذیرد که به تصویب این دو شورا رسیده باشد.

۴) دبیرخانه همایش کتاب سال:

دبیرخانه همایش کتاب سال به لحاظ ساختاری، زیرمجموعه معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه است و بر اساس ساختار و سیاست‌های آن و مصوبات شورای سیاست‌گذاری شورای علمی به فعالیت می‌پردازد. و همایش کتاب سال حوزه، یکی از بزرگترین رویدادهای علمی فرهنگی حوزه‌های علمیه است که در زمینه علوم انسانی اسلامی، صاحبان اندیشه‌های مکتوب حوزوی را فراخوان داده و پس از مراحل ارزیابی و بررسی مطابق آیین‌نامه ابلاغی آثار برتر را معرفی می‌نماید.

۳) دبیر علمی:

سمتی است که قبل از اجرای فرآیند کتاب سال یکی از فضلاء و فرهیختگان حوزوی، با تأیید رئیس محترم شورای سیاست‌گذاری عهده دار نظارت علمی در تمامی جلسات و مراحل دبیرخانه، هیئت‌های علمی و شوراهای است تا نظارت عالمانه بررسی‌ها جاری شود و وضعیت شناسی دقیق و تخصصی از داده‌های سالانه و یا چند ساله کتاب سال را با ترسیم خط سیر و رشد منفی و یا مثبت به مدیران بالادستی ارائه داده شود.

۵) فراخوان آثار

فراخوان آثار صاحبان اندیشه‌های مکتوب حوزوی به گونه‌های مختلف در دبیرخانه اجرا می‌شود از جمله اقداماتی است که با هدف جذب حداکثری آثار نویسندگان حوزوی در دبیرخانه همایش کتاب سال و جشنواره مقالات صورت می‌گیرد تعامل و ارتباط مستمر با نهادها و سازمان‌های مرتبط، ناشران، مراکز آموزشی و پژوهشی و نویسندگان حوزوی و سردبیران مجلات علمی پژوهشی و علمی ترویجی با گردآوری بانک‌های اطلاعاتی مختلف است. نتیجه این تعامل سازنده، برقراری ارتباط هدف‌دار و نتیجه‌بخش با جامعه هدف را به ارمغان آورده است.

اگرچه بررسی علمی و محتوایی آثار بر عهده داوران و ارزیابان محترم بود؛ ولی فعالیت‌های فراوان اجرایی، پیگیری‌های متعدد و هماهنگی‌های مربوط به فرایند ارزیابی آثار، در دبیرخانه کتاب سال صورت می‌گیرد. برخی از این فعالیت‌ها عبارت بودند از:

• گونه‌شناسی آثار

این کار توسط کارشناسان مربوط انجام و مجموع آثار رسیده را در گروه‌های نوزده‌گانه علمی قرار دادند. این فعالیت، از اوائل تیرماه ۱۴۰۴ آغاز و به خاطر شرائط خاص جنگی حاکم بر فضای عمومی تا پایان مردادماه ادامه یافت.

• ارزیابی اجمالی

در این مرحله، سه تا پنج نفر از اعضای هر یک از گروه‌های علمی، تک‌تک آثار رسیده را با شاخص‌های کتاب سال حوزه سنجیدند. در ارزیابی اجمالی، آثاری که دارای شرائط مناسب محتوایی و ساختاری و امتیازات لازم بودند، به مرحله داوری تفصیلی راه یافتند و دیگر آثار، از گردونه رقابت خارج شدند. مرحله ارزیابی اجمالی آثار، با حضور بیش از ۷۲ نفر از اعضای هیئت‌های داوری و برگزاری ۵۴۳ نفر ساعت جلسه به انجام رسید. اعضای هیئت‌های داوری، بیش از ۷۶۰۰ نفر ارزیابی اثر را در این جلسات انجام دادند.

فراخوان آثار بیست و هفتمین دوره همایش کتاب سال حوزه، از اسفند ماه سال ۱۴۰۳ آغاز و تا پایان تیرماه ۱۴۰۴ ادامه یافت. در این دوره پنج‌ماهه، مجموعاً ۱۸۶۵ اثر، شامل ۱۱۹۶ کتاب، ۴۳۴ پایان‌نامه و ۲۳۵ مقاله از ۷۹ مجله علمی پژوهشی و علمی ترویجی است. که پس از بررسی‌های اولیه و انطباق آثار با آیین‌نامه‌های همایش، ۱۵۲۰ اثر، دارای شرایط اولیه شناخته شدند.

میزان آثار رسیده (کتاب و پایان‌نامه) در این دوره، نسبت به دوره قبل، با بیش از ۱۴ درصد رشد روبه‌رو بود.

کتاب‌های واصله نیز نسبت به دوره بیست و ششم، رشد حدود ۱۹/۵ درصدی داشته است.

نگارش این آثار، حاصل تلاش ۱۵۱۴ نفر از برادران و ۱۱۶ نفر از خواهران حوزوی ایرانی و غیرایرانی بوده است.

۶) ارزیابی آثار

یکی از فعالیت‌های مهم و حساس دبیرخانه کتاب سال حوزه، اجرای فرایند داوری و ارزیابی آثار رسیده است. نقش هیئت‌های داوری در پیشبرد برنامه‌های همایش بسیار مهم و حساس می‌باشد که نیاز به ایجاد فضای ایمن و حفظ تصمیمات و مصوبات، برای حضور اعضای هیئت‌های بیست و دوگانه داوری می‌باشد.

• ارزیابی تفصیلی

بیست و دوگانه داوری برگزار شد. هیئت‌های داوری در این جلسات، ابتدا عملکرد یکایک داوران را بررسی و سپس، کاندیداهای برگزیدگی، شایسته تقدیر و شایسته تحسین را، براساس مقررات کتاب سال حوزه و امتیازات به دست آمده، به شورای علمی معرفی کردند. هیئت‌های بیست-ودوگانه داوری در این جلسات، از میان ۱۶۹ اثر راه‌یافته به مرحله دوم داوری، ۶۳ اثر را کاندیدای برگزیدگی دانستند.

که پس از بررسی در شورای علمی ۴۶ اثر رتبه برتر را کسب کردند. بررسی ارزیابی داوران تفصیلی در هیئت‌های علمی و معرفی کاندیداهای برگزیدگی و جمع بندی در شورای علمی با برگزاری ۱۲۰ نفر ساعت جلسه به طول انجامید.

• برگزاری جلسات شورای علمی

جلسات شورای علمی با حضور یازده نفر از اساتید و صاحب نظران علوم مختلف و با مشارکت رؤسای هیئت‌های داوری برگزار شد. شورای علمی در این دوره، با بیش از ۱۳۲ نفر ساعت جلسه، یکی از مراحل پرکار خود را سپری کرد. موضوعاتی که در جلسات این شورا بررسی و مصوب شد، عبارت بودند از:

■ اختصاص امتیاز ویژه به مؤلفان ایرانی دارای اثر به زبان عربی؛

رقابت اصلی آثار رسیده به دبیرخانه کتاب سال حوزه در مرحله ارزیابی تفصیلی بیشتر نمایان می‌شود؛ زیرا آثار راه‌یافته به این مرحله، پس از تعیین رویکرد پژوهشی، ترویجی و یا فرهنگی تبلیغی و... می‌باشد و سپس انتخاب داوران انجام می‌شود و متناسب با محتوای آنها، به گردونه ارزیابی سپرده می‌شوند. در این مرحله، ۵۰۰ نفر از کارشناسان متخصص در رشته‌های علمی، ۱۶۹ اثر راه‌یافته به مرحله ارزیابی تفصیلی را داوری کردند.

طبق نظر هیئت‌های داوری، هر یک از این ۱۶۹ اثر، بین دو تا پنج مرتبه ارزیابی شدند. بنابراین، شمار داوری‌ها در این مرحله، به حدود ۵۵۰ ارزیابی رسید.

از ویژگی‌های مهم ارزیابی در کتاب سال با توجه به قوانین طراحی شده این است که برای هیچکدام از ارزیابان نتیجه ارزیابی‌ها قابل پیش بینی نیست.

در فرایند ارزیابی تفصیلی، با توجه به تقلیل آثار بیش از ۳۲۰ تماس تلفنی جهت هماهنگی و ارسال و دریافت اثر برقرار شد تا این فصل از قضاوت مهم به سرانجام برسد.

• بررسی ارزیابی تفصیلی در هیئت‌های داوری

برای معرفی آثار برتر به شورای علمی کتاب سال حوزه، دومین بار جلسات هیئت‌های

اجرائی را به‌گونه‌ای هدایت و مدیریت کند که فعالیت‌های آن مطابق جدول زمان‌بندی پیش برود. برنامه‌ریزی علمی و اجرایی فعالیت‌ها، توزیع فعالیت‌ها میان کارشناسان، راهبری و نظارت بر اجرای صحیح امور مطابق آیین‌نامه‌ها، از اهم اقدامات دبیرخانه کتاب سال حوزه در این جدول زمانی است.

بر اساس محتویات جدول زمان‌بندی، میزان پیشرفت امور در زمان‌های مشخص، بررسی و نتایج آن گزارش می‌شود.

- اختصاص امتیاز ویژه به پدیدآوران خواهر؛
- بررسی ۶۳ اثر کاندیدای برگزیدگی و تعیین منتخبان نهایی برگزیدگی، شایسته تقدیر و شایسته تحسین.

۷) زمان‌بندی فعالیت‌ها

با توجه به اهمیت و نقش حیاتی زمان در فرایند فعالیت‌های دبیرخانه، جدول زمان‌بندی فعالیت‌ها در ابتدای هر دوره، تنظیم و مبنای عمل قرار می‌گیرد. بنابراین، لازم است دبیرخانه همایش فرایندهای

سپاس و تقدیر

اجرای فعالیت‌های یادشده، بدون همکاری عزیزانی که ما را در این راه خالصانه یاری کردند، امکان پذیر نبود؛ از این رو، بر خود لازم می‌دانم از همه مدیران و همکاران در معاونت پژوهش که در جهت رونق امور همت گماردند تشکر و قدردانی داشته باشم؛ به ویژه از حمایت‌های موثر مدیر محترم حوزه‌های علمیه و معاون محترم پژوهش و هدایت‌های مشفقانه دبیر علمی همایش، همکاران معاونت و شورای معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه و مساعدت‌های اعضای هیئت داور، شورای علمی و همراهی یکایک ارزیابان و تلاشهای مجدانه همکاران دبیرخانه مخصوصاً آقایان: مسعود فرهنگیان، محمد جواد یوسفی و حجج اسلام سیدعلی اصغر موسوی و بهرام طالبیان تقدیر و سپاس فراوان داشته باشم. و برای همه عزیزان همدل و همکار که به هر نحوی در برگزاری همایش عنایت داشتند از درگاه خداوند متعال آرزوی موفقیت، سلامت و سربلندی دارم.

زمستان ۱۴۰۴

مسئول دبیرخانه کتاب سال حوزه

و مدیر اجرایی همایش

عباس اکبرپور ورشن

بخش پنجم

گزارش آثار رسیده به مرحله تفصیلی بیست و هفتمین همایش

به تفکیک گروه‌های علمی

اشـاره

در بیست و هفتمین همایش کتاب سال حوزه، ۱۶۳۰ اثر در قالب ۱۱۹۶ کتاب و ۴۳۴ پایان‌نامه سطح چهار و دکترها به دبیرخانه همایش واصل شد. براساس مصوبه شورای علمی همایش، هیئت‌های علمی در بیست و دو گروه داوری، آثار رسیده را مورد ارزیابی اولیه قرار دادند و در نتیجه، ۱۷۱ اثر به مرحله دوم داوری راه یافته و ۱۱۴۵ اثر از ادامه رقابت باز ماندند.

آثار راه یافته به مرحله دوم داوری را ۳۸۵ نفر از کارشناسان حوزه و دانشگاه در رشته‌های علمی مربوط، ارزیابی کردند. در این مرحله، هر اثر حداقل توسط دو داور ارزیابی شد. برخی آثار نیز طبق نظر هیئت‌های داوری، تا چهار مرتبه مورد ارزیابی علمی قرار گرفتند.

در بخش کتاب و پایان‌نامه پس از پایان ارزیابی تفصیلی، ۶۱ اثر به عنوان آثار کاندیدای برگزیدگی معرفی شدند. از این میان، شورای علمی همایش، ۴ اثر را «برگزیده»، ۱۸ اثر را «شایسته تقدیر» و ۱۷ اثر دیگر را «شایسته تحسین» معرفی کرد.

این بخش به تفکیک گروه‌های علمی، آثار برگزیده، شایسته تقدیر، شایسته تحسین و آثار راه یافته به مرحله دوم داوری را معرفی کرده است.

در بخش جشنواره مقالات علمی حوزه، پس از گونه‌بندی مقالات در گروه‌های داوری، ارزیابی اجمالی آثار در ۱۷ گروه آغاز شد. از میان ۱۳۵۵ ارزیابی اولیه، ۴۳ مقاله به مرحله تفصیلی راه یافت و ۱۵۰ ارزیابی دقیق بر آنها انجام شد. پس از اتمام این مرحله، ۱۱ مقاله امتیاز لازم برای کاندیداتوری برگزیدگی را کسب کرد. هیئت‌های داوری هر گروه، عملکرد داوران را بررسی، و ۱۰ مقاله برتر را به شورای علمی معرفی کردند. شورای علمی با دقت فراوان عملکرد داوران و هیئت‌ها را تأیید، و در نهایت ۳ مقاله را به عنوان مقالات برتر و ۴ مقاله را شایسته تقدیر اعلام کرد. (جشنواره مقالات علمی حوزه رتبه «شایسته تحسین» ندارد.)

لازم به ذکر است که از ۱۵۰ نشریه علمی- پژوهشی حوزوی واجد شرایط، تنها ۷۹ نشریه در این دوره مشارکت کردند و با اجرای آئین نامه ۲۳۵ مقاله در دبیرخانه دریافت شد.

دلایل عدم حضور ۷۱ نشریه علمی- پژوهشی و علمی- ترویجی حوزوی عبارت بودند از:

- عدم انتشار نشریه در سال ۱۴۰۳؛
- تکمیل نشدن مدارک و مستندات لازم؛
- برگزار نشدن جلسات هیئت تحریریه برای انتخاب مقاله؛
- بروز مشکلات اداری و داخلی نشریات؛

گزارش آثار مرحله تفصیلی بیست و هفتمین همایش به تفکیک گروه‌های علمی و قالب

اخلاق و عرفان

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
اخلاق حرفه ای بازجو	محمود یوسف وند	کتاب	دانشگاه معارف اسلامی	علمی پژوهشی
حکمت و اسرار عبادات مالی	بهرام دلیر	کتاب	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی	علمی پژوهشی
گرم و سرد انسان	محمد مهدی ولیزاده	کتاب	هاجر (وابسته به مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران)	علمی پژوهشی
ماهیت فلسفی اقتصاد رفاه و رابطه آن با فلسفه اخلاق	محمد حسین کرمی آسفه	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
نظریه کلان دنیا دوستی	حسین بستان	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
سرگرمی دین محور و اخلاق	مهدی فدایی	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	علمی پژوهشی
گریزهای اخلاقی در ورزش	پژوهشکده باقرالعلوم (ع)	کتاب	پژوهشکده باقرالعلوم (ع)	علمی ترویجی
اخلاق خانوادگی با رویکرد کاربردی	محمد جواد فلاح	کتاب	فرهنگ و معارف اسلامی	علمی ترویجی
عارفی مجاهد از لبنان	محمد جواد درودگر	کتاب	راه نشان	علمی ترویجی
خدا همچون کنشگری اخلاقی	محمود یوسف وند	مقاله	هستی و شناخت/ دانشگاه مفید	پژوهشی

ادبیات عرب

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
معنی الطلاب فی معانی الابواب	محسن قانع	کتاب	انتشارات حوزه علمیه خراسان	علمی پژوهشی

ادبیات فارسی و هنر

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
دنیای محمد - احادیث نبوی	جعفر صیدی	کتاب	سرزمین افسانه ها	ادبیات کودک و نوجوان
چوگان باز یهودی	حسین زحمتکش زنجانی	کتاب	مسجد مقدس جمکران	داستان جوان
امین شعر انقلاب	محمد حسین انصاری نژاد	کتاب	صریر	فرهنگی تبلیغی
انجیرهای نقره ای	مجید ملامحمدی	کتاب	مسجد مقدس جمکران	داستان جوان
گنج های کامبرین	مظفر سالاری	کتاب	به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)	داستان جوان
مجموعه ۸ جلدی هشت بهشت	مسلم ناصری	کتاب	به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)	ادبیات کودک و نوجوان
مجموعه ۲ جلدی ماجراهای جنگل بلوط	کلر (سمیه) ژوبرت (جلالی)	کتاب	به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)	ادبیات کودک و نوجوان
اشتباه یوحنا	محبوبه زارع	کتاب	بوستان کتاب	داستان جوان
من مریم مقدس می خواستم	سید محمد رضا واحدی	کتاب	عهد مانا	داستان جوان

اقتصاد

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
فلسفه دانش اقتصاد اسلامی	سید حسین میرمعزی	کتاب	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی	علمی پژوهشی
بررسی فقهی - اقتصادی قراردادهای سوآپ	غلامعلی معصومی نیا	کتاب	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی	علمی پژوهشی
اقتصاد جمعیت در رویکرد اسلامی	محمد جواد توکلی	کتاب	مرکز مدیریت حوزه های علمیه	علمی پژوهشی
تحلیل فقهی - اقتصادی وقف پول و سهام	مصطفی کاظمی نجف آبادی	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
آثار جانبی بازارها	محمد حسین کرمی آسفه	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
معنویت و پیشرفت اقتصادی	جواد ارباب	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
مسئولیت نهاد پولی دولت در قبال خلق پول و کاهش ارزش آن از منظر اهل بیت	مهدی عباس	پایان نامه	جامعه المصطفی العالمیه	علمی پژوهشی

تاریخ، سیره و تراجم

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
سیر تحول مطالعات و مناسبات بین الادیان در حوزه علمیه	محمد حسین مظفری	کتاب	دانشگاه ادیان و مذاهب	علمی ترویجی
ابن تیمیه و تشیع اثناعشری: نقد دیدگاه های تاریخی	سید علی حسین پور	کتاب	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)	علمی پژوهشی
تاریخ و سیره امام رضا علیه السلام	روح الله توحیدی نیا	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
تاریخ و سیره امام صادق علیه السلام - سیره سیاسی	حسین حسینیان مقدم	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
تاریخ و سیره - امام جواد علیه السلام	منصور داداش نژاد	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
تاریخ و سیره - امام حسن مجتبی علیه السلام	محمد رضا هدایت پناه	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
مباحث نظری - بازسازی منابع مفقود	محمد رضا هدایت پناه	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
سیر تحول تاریخ تعلیم و تربیت در ایران پیش و پس از اسلام	بهروز رفیعی	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
تاریخ و سیره - امام حسن عسگری علیه السلام	قاسم خانجانی	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
تاریخ و سیره - امام مهدی عج	حسین قاضی خانی نعمت الله صفری فروشانی	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
جعفر طیار علیه السلام	سید علی میر شریفی	کتاب	مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص)	علمی پژوهشی
اقدامات علمی و عملی جعفر بن ابی طالب در حبشه	ناهید طیبی	مقاله	تاریخ اهل بیت (ع)	پژوهشی
دلالت شناسی گزارش های تاریخی و احادیث نبوی درباره جایگاه جناب جعفر	محمد سعید نجاتی	مقاله	تاریخ اهل بیت (ع)	پژوهشی

ترجمه

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
قرآن کریم با زبان هندی	شاهد حسین	کتاب	ترجمان وحی	ترجمه
الکافی با ترجمه فارسی	حمیدرضا شیخی	کتاب	دارالحديث	ترجمه
مجموعه ۶ جلدی (حسن علی مطر)	حسن علی مطر	کتاب	العتبه العباسیه المقدسه	ترجمه
المستشرقون والحديث عندالاماميه	مرتضی مداحی	کتاب	العتبه العباسیه المقدسه	ترجمه
تربیت دینی در مدارس اروپا	عبدالرضا ضرابی	کتاب	موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)	ترجمه

تفسیر و علوم قرآنی

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
علوم قرآنی	سیدرضا مؤدب	کتاب	مرکز مدیریت حوزه های علمیه	علمی پژوهشی
تفسیر تنزیلی موضوعی	عبدالکریم بهجت پور	کتاب	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی	علمی پژوهشی
درآمدی بر تفسیر اجتماعی قرآن	فرج الله میرعرب	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	علمی پژوهشی
توظیف القواعد الاصولیه فی تفسیر النص القرآنی	شیخ جواد النصراوی	کتاب	عتبه العباسیه المقدسه	علمی پژوهشی
نقش ساحت ها و ابعاد وجودی انسان در دیدگاه جمعیتی از منظر قرآن	سیدروح الله حسینی علی آباد	پایان نامه	موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره)	علمی پژوهشی
هدایت افکار عمومی و سازوکارهای آن از منظر قرآن کریم	سید مرتضی آل صاحب فصول	پایان نامه	جامعه المصطفی العالمیه	علمی پژوهشی
تاثیر اختلاف قراءات در استنباط احکام شرعی	سید سعید کفاش بخارانی	پایان نامه	حوزه علمیه قم	علمی پژوهشی

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
جریان‌شناسی مدرسه تفسیری ابن مسعود	محمود دانشجو	پایان‌نامه	جامعه المصطفی العالمیه	علمی پژوهشی
بررسی تطبیقی نگاه پدیدارشناسی به قرآن از منظر مستشرقان و قرآن پژوهان شیعه	اسدالله مسلمی‌فر	پایان‌نامه	جامعه المصطفی العالمیه	علمی پژوهشی
واکاوی معنای واژه «جلیاب» در آیه ۵۹ سوره احزاب و نقد دیدگاه‌های تفسیری پیرامون آن	سعید داودی لیمونی-فریده پیشوائی	مقاله	مطالعات اسلامی زنان و خانواده	پژوهشی
قاعده «حجیت فرازهای مستقل قرآن در سیاق و خارج از سیاق» در روایات تفسیری...	الله هادیان رسانی	مقاله	مصالحات تطبیقی قرآن و حدیث	ترویجی
تأثیر پارادایم نفی اعجاز تورات و حیانی بر اندیشه مفسران؛ مورد مطالعه: آیات ۴۸-۴۹ سوره قصص	علی‌راد- غلامعلی جزینی	مقاله	مشکوه	پژوهشی

تمدن اسلامی و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
تاریخ تمدن	محسن الویری	کتاب	معارف اهل بیت الطاهرین علیهم السلام	علمی پژوهشی
سنت‌های الهی اجتماعی و پیشرفت	قاسم ترخان	کتاب	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی	علمی پژوهشی
تمدن در قرآن	رمضان محمدی	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
درآمدی بر مسئله‌شناسی تمدنی جهان اسلام	حبیب‌الله بابائی	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	علمی پژوهشی

حقوق

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
حق تعیین سرنوشت	سید جواد ورعی	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
مشاوره خانواده در فقه اسلامی و حقوق ایران	فرج الله هدایت‌نیا	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
ضمانت از دین آینده	محمد صالحی مازندرانی	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	علمی پژوهشی
حق بر صلح در نظام بین الملل حقوق بشر و آموزه های اسلامی	مهدی فیروزی	کتاب	دانشگاه علوم اسلامی رضوی	علمی پژوهشی
مبانی فقهی و حقوقی رشد جزایی موضوع ماده ۹۱ قانون مجازات اسلامی با تاکید بر رویه و آرا قضایی	عبدالله مختاری بهمئی	پایان نامه	دانشگاه شهید مطهری	علمی پژوهشی
انحلال آبشاری گروه های قراردادی در حقوق ایران و فرانسه	صدیقه محمدحسینی	پایان نامه	دانشگاه علوم اسلامی رضوی	علمی پژوهشی
رهیافتی به شناسایی مؤلفه های قرارداد صوری	سیدمهدی معلمی	مقاله	مطالعات فقه اسلامی و حقوق / جامعه المصطفی	پژوهشی
بایسته های حقوقی حاکمیت بر «جنة البقیع» بر پایه تجربه حمایت از «گورستان های تاریخی» در حقوق تطبیقی	سیدمحسن قائمی	مقاله	پژوهشنامه حج و زیارت	پژوهشی
"مراقبت مقتضی" ضابطه ای در قلب نظام بین الملل حقوق بشر	سیدمحمد حسینی- سعید رهایی	مقاله	حقوق بشر	پژوهشی
مبنایابی فقهی نظریه جهت نامشروع	حسین قافی- مصطفی دانش پژوه	مقاله	حقوق اسلامی	پژوهشی

حکمرانی اسلامی

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
نظریه دولت در اسلام از منظر روایات معصومین ع	حسن علی یاری	کتاب	دانشگاه باقرالعلوم (ع)	علمی پژوهشی
فقه شیعه و تطور مفهوم قدرت	محمود فلاح	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	علمی پژوهشی
بررسی فقهی حفظ نظام و مسائل آن	سید ضیاء مرتضوی	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	علمی پژوهشی
ولایت فقیه و مسئله توزیع قدرت و اختیارات در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	عبدالمجید مبلغی	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	علمی پژوهشی
حجبت رأی مردم در تعیین حاکم و سائر مسئولین	محمد جعفر پرورده	پایان نامه	مرکز مدیریت حوزه علمیه	علمی پژوهشی
طراحی الگوی مفهومی بررسی تطورات سیاستی در حکمرانی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	حسین پرکان	مقاله	مطالعات دین، معنویت و مدیریت	پژوهشی
تحولات دینداری و آینده حکمرانی دینی	سیدمحسن طباطبایی فر	مقاله	علوم سیاسی	پژوهشی

روانشناسی و علوم تربیتی

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
تغییر نگرش به فرزندآوری رویکردی اسلامی و روان شناختی	سیداسماعیل علوی	کتاب	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)	علمی پژوهشی
تحلیل روان شناختی حضور قلب در نماز	محمدعلی رحیمی نداف	کتاب	اخلاق و تربیت	فرهنگی تبلیغی
زمینه روان شناسی دین به همراه بررسی و نقد	رحیم ناروئی نصرتی	کتاب	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)	علمی پژوهشی
علوم تربیتی مدرن و پرسش از هویت و روش شناسی علوم تربیت اسلامی	علی لطیفی	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
آموزش دینی: روش تدریس هدیه های آسمان	محمود نوذری	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی ترویجی
آسیب شناسی روانی	مسعود جان بزرگی	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
سیر تحول تاریخ تعلیم و تربیت در ایران پیش و پس از اسلام	بهرز رفیعی	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
مهارت طلبگی - برنامه ریزی تحصیلی	کانون اندیشه جوان	کتاب	کانون اندیشه جوان	فرهنگی تبلیغی
رہیافت های توحیدی ۱- با رویکرد تربیتی	میثم قاسمی	کتاب	پژوهشکده باقرالعلوم (ع)	علمی پژوهشی
نظریه تربیتی اسلام	محمدتقی مصباح یزدی	کتاب	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)	علمی پژوهشی
مفهوم پردازی درمان اضطراب مرگ در منابع اسلامی و تدوین الگوی مداخله ای منطبق با درمان چند بعدی معنوی و تاثیر آن بر زنان مبتلا به اضطراب مرگ: مطالعه ی موردی	فاطمه غنوی	پایان نامه	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
الگوی درمانی و پروتکل مداخله مبتنی بر اراده معطوف به فضیلت بر اساس منابع اسلامی و امکان سنجی آن در کاهش نشانگان افسردگی	مجید قندی زاده	پایان نامه	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)	علمی پژوهشی
مدل مفهومی رشد پس از ضربه با تاکید بر مفهوم ضربه روانی بر اساس قرآن کریم	شهرزاد اسفندیاری - حمید رفیعی هنر	مقاله	پژوهشنامه روانشناسی اسلامی	پژوهشی
تبیین مکانیزم ارتباطی مفاهیم والدگری معنوی خداسو با نظام روان شناختی انسان	محمدحسین حق شناس - مسعود جانبزرگی	مقاله	پژوهشنامه روانشناسی اسلامی	پژوهشی
موضوع روان شناسی اسلامی، چالش ها و افق های پیش رو	رحیم ناروئی نصرتی	مقاله	اسلام و پژوهش های روانشناسی	پژوهشی
مراحل تربیت از دیدگاه اسلامی	سیدعلی حسینی زاده	مقاله	اسلام و پژوهش های تربیتی	پژوهشی
شایستگی های مورد نیاز مربی برای گذار از نظریه به عمل تربیتی	علی لطیفی	مقاله	تربیت اسلامی	پژوهشی
بررسی روش شناختی مطالعات تربیت معنوی در ایران	محمد داودی - فاطمه وجدانی	مقاله	تربیت اسلامی	پژوهشی
تبیینی از شبکه حقوق و تکالیف تربیتی از منظر فقه تربیتی	سید نقی موسوی	مقاله	تربیت اسلامی	پژوهشی

زن، جمعیت و خانواده

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
مبانی تطبیق قاعده نفی عسر و حرج بر مسائل فقهی خانواده	مهدی سجادی امین	کتاب	پژوهشگاه زن و خانواده	علمی پژوهشی
عدالت، زن، جنسیت	فریبا علاسوند	کتاب	پژوهشگاه زن و خانواده	علمی پژوهشی
زنان و توسعه	محسن اخباری	کتاب	دانشگاه ادیان و مذاهب	علمی پژوهشی
درآمدی بر فلسفه فرزندآوری در آیات و روایات	محمدجواد سقایی بیریا	کتاب	موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)	علمی پژوهشی
آسیب شناسی خانواده با نگرش به منابع اسلامی	محمدرضا سالاری فر	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
معرفی پروتکل های غنی سازی روابط زوجین و پیشگیری از طلاق	علیرضا فاضلی مهرآبادی	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	علمی پژوهشی
مدل مفهومی تعهد زاناشوئی براساس منابع اسلامی و ساخت پرسشنامه آن	حسین رضائیان بیلندی	پایان نامه	موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)	علمی پژوهشی

علوم اجتماعی

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
مناسبات دین و فرهنگ	سید حسین شرف الدین	کتاب	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی	علمی پژوهشی
تحلیل جامعه شناختی اعتیاد با تاکید بر آموزه های اسلامی	محمد داوری	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
جامعه شناسی قشرها و نابرابری های اجتماعی با تاکید بر دیدگاه متفکران مسلمان	حفیظ الله فولادی	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
نظریه بنیادین در مناسبات دین و فرهنگ	علیرضا پیروزمند	کتاب	کتاب فردا ۱۴۰۴	علمی پژوهشی
معرفی پروتکل های غنی سازی روابط زوجین و پیشگیری از طلاق	علیرضا فاضلی مهرآبادی	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	علمی پژوهشی
مبانی تفسیر اجتماعی	سید مصطفی احمدزاده	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	علمی پژوهشی
جامعه در المیزان	صادق گلستانی	کتاب	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)	علمی پژوهشی
جایگاه مسجد در ارتقای ارزشهای اجتماعی	محمود قرائتی	کتاب	پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات	علمی پژوهشی
توصیف و آسیب شناسی نقش روحانیت در حراست از دین و پیامدهای آن در مسئله دینداری	حسین بستان	مقاله	مطالعات فرهنگی اجتماعی حوزه	پژوهشی
نافرمانی مدنی و خشونت قدسی؛ پیشران استحاله مدنی جمهوری اسلامی ایران و راهکارهای مقابله با آن	سعید باغستانی - مهدی رشیدی	مقاله	مطالعات فرهنگی اجتماعی حوزه	پژوهشی

علوم سیاسی و انقلاب اسلامی

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
ولایت فقیه و مسئله توزیع قدرت و اختیارات در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	عبدالمجید مبلغی	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	علمی پژوهشی
ساواک و مرجعیت	سید محسن طباطبایی فر	کتاب	موسسه مطالعات و پژوهشهای سیاسی	علمی پژوهشی

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
رهیافت مقابله ای جمهوری اسلامی علیه دشمن در جنگ شناختی با تأکید بر شبکه سازی هوشمند سرمایه انسانی	محمود کشاورز	پایان نامه	دانشگاه معارف اسلامی	علمی پژوهشی
هدایت افکار عمومی و سازوکارهای آن از منظر قرآن کریم	سید مرتضی آل صاحب فصول	پایان نامه	جامعه المصطفی العالمیه	علمی پژوهشی
ماهیت و مبانی فقهی جهاد کبیر و آثار آن در سیاست خارجی دولت اسلامی	غلام سرور اخلاقی	پایان نامه	جامعه المصطفی العالمیه	علمی پژوهشی
نقش اعتماد به معاد در سیاست متعالیه با تأکید بر تمایزات آن با سیاست لیبرال	فردوس احمد میر	پایان نامه	جامعه المصطفی العالمیه	علمی پژوهشی
Quranic Analysis of Defensive Diplomacy (Opportunities and Threats) in the Thought of Imam Khamenei	علی آقا صفری - حسین جعفری - محمد امیری	مقاله	the quranic cintemporary studies	پژوهشی
جنگ روایت ها؛ تقابل گفتمان دفاع و تجاوز در غزه	سید عبدالقیوم سجادی	مقاله	علوم سیاسی	پژوهشی
Constitutionalism in Light of Mīrẓā Nā'īn's Theological Principles: Challenges and Innovations	محمود فلاح	مقاله	Journal of Islamic Political Studies	پژوهشی
ارائه الگوی مفهومی عناصر جهت دهنده راهبردی سازمان	احسان رحیمی خورزوقی	مقاله	مطالعات دین، معنویت و مدیریت	پژوهشی
مستندات دینی اندیشه مقام معظم رهبری در کثرت جمعیت و تأثیر آن بر اقتدار نظام اسلامی	مرتضی غریبسان - ابوالفضل اسماعیلی	مقاله	سیاست متعالیه	پژوهشی
نافرمانی مدنی و خشونت قدسی؛ پیشران استحاله مدنی جمهوری اسلامی ایران و راهکارهای مقابله با آن	سعید باغستانی - مهدی رشیدی	مقاله	مطالعات فرهنگی اجتماعی حوزه	پژوهشی

علوم شناختی و فناوری نوین

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
اخلاق فناوری اطلاعات	حمید شهریاری	کتاب	سمت	علمی پژوهشی
درسنامه سواد مصرف بازی های دیجیتال	محمد جواد روستایی	کتاب	دانشگاه باقرالعلوم (ع)	علمی ترویجی
گناهان کبیره در فضای مجازی	سید محمد علوی زاده	کتاب	دانشگاه باقرالعلوم (ع)	فرهنگی تبلیغی
بازی های دیجیتال و آسیب شناسی آنها از منظر اسلام	حبیب داستانی بنیسی	کتاب	دانشگاه باقرالعلوم (ع)	علمی ترویجی

علوم و معارف حدیث

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
حدیث پژوهی مهدویت	پژوهشکده مهدویت و موعودگرایی انتظار پویا	کتاب	پژوهشکده مهدویت و موعودگرایی انتظار پویا	علمی پژوهشی
البلاغ المبین فی زیاره الاربعین	خالد غفوری الحسنی	کتاب	مرکز دراسات کربلا	علمی پژوهشی
بررسی پدیده وضع و تحریف در احادیث مهدویت	خدامراد سلیمیان	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	علمی پژوهشی
افزوده نویسی در منابع حدیثی متقدم شیعه	مجتبی پورموسی	کتاب	معارف اهل بیت الطاهرین علیهم السلام	علمی پژوهشی
سازوکارهای اجتماعی انگذاری امر به معروف و نهی از منکر از منظر قرآن و حدیث	مرتضی حائری شیرازی	پایان نامه	دانشگاه قرآن و حدیث	علمی پژوهشی

فقه و اصول

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
بررسی و تحلیل نقش سوال راوی در استنباطات فقهی	محمد زنده دل	کتاب	انتشارات حوزه علمیه خراسان	علمی پژوهشی
روش شناسی اجتهاد	ابوالقاسم علیدوست	کتاب	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی	علمی پژوهشی
بررسی فقهی - اقتصادی قراردادهای سوآپ	غلامعلی معصومی نیا	کتاب	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی	علمی پژوهشی
القواعد الفقهیه فی فقه الامامیه	عباسعلی زارعی (سبزواری)	کتاب	جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی	علمی پژوهشی
تحلیل فقهی - اقتصادی وقف پول و سهام	مصطفی کاظمی نجف آبادی	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
بررسی فقهی حفظ نظام و مسائل آن	سید ضیاء مرتضوی	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	علمی پژوهشی
مسئله شناسی فقهی بازی های رایانه ای	محمد علی خادمی کوشا	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	علمی پژوهشی
ساختار علم فقه	سید محمد رضی آصف آگاه	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	علمی پژوهشی
فقه الانساب	سید حسین الطباطبایی الحکیم	کتاب	العتبة العباسية المقدسة	علمی پژوهشی
بررسی فقهی خشونت خانگی	حسین بستان	کتاب	منهاج علم	علمی پژوهشی
فقه القضا	ابوالقاسم علیدوست	کتاب	منهاج علم	علمی پژوهشی

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
فقه پیشگیری از آسیب های اجتماعی	محسن فقیهی	کتاب	منهاج علم	علمی پژوهشی
حکم فقهی قول به غیر علم دربستر فضای مجازی با توجه به مبانی آن در فقه امامیه	سید صادق حسنی	پایان نامه	مرکز مدیریت حوزه علمیه	علمی پژوهشی
احکام ضرر ناشی از قصور و تقصیر مدیران	حسین عدالت فر	پایان نامه	مرکز مدیریت حوزه علمیه	علمی پژوهشی
بررسی فقهی ابعاد تولید موجود هیبریدی	علیرضا سیاحت	پایان نامه	مرکز مدیریت حوزه علمیه	علمی پژوهشی
رانت خواری اطلاعاتی از دیدگاه فقه	مهدی جعفری دولابی	پایان نامه	مرکز مدیریت حوزه علمیه	علمی پژوهشی
وقف ترمیمی و مصداق شناسی آن در فقه جزایی	محمد حسینی	پایان نامه	دانشگاه علوم اسلامی رضوی	علمی پژوهشی
سجده بر کاغذ با تاکید بر موضوع شناسی کاغذهای صنعتی	محمدحسین مخبریان	مقاله	پژوهه های فقهی تا اجتهاد	پژوهشی
اصل « رجعت در طلاق » از نظرگاه فقه امامیه	مهدی سعادت‌نی نسب	مقاله	پژوهه های فقهی تا اجتهاد	پژوهشی
مشروعیت ولایت پدری صاحب اسپرم از سال های بنیادی بر طفل متولد از تنقیح مصنوعی	حمید ستوده - سید عبدالحسین موسوی نیا	مقاله	فقه و اجتهاد	پژوهشی
واکاوی ملاک های شرعی و علمی ولوج روح در جنین و نقش آن در تعیین مسئولیت کیفری	منوچهر خدارحمی - جواد حبیبی تبار	مقاله	مطالعات اسلامی زنان و خانواده	پژوهشی

فلسفه، منطق و عرفان نظری

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
ذات الهی و جایگاه هستی‌شناختی آن، از دیدگاه آیت‌الله جوادی آملی	روح الله سوری	کتاب	مرکز نشر اسراء	علمی پژوهشی
چیستی فلسفه نزد علامه طباطبایی و ملاصدرا (تفاوتها و پیامدها)	رضیه سادات امیری	کتاب	حکمت اسلامی	علمی پژوهشی
الحکمه الاعتباریه	محمد حسین عبدی	کتاب	دارالاجتهاد	علمی پژوهشی
فلسفه هستی، هستی‌اطلاقی	محمدعلی اردستانی	کتاب	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی	علمی پژوهشی
فلسفه فلسفه ی دین	رمضان علی تبار فیروزجایی	کتاب	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی	علمی پژوهشی
تأملاتی در برهان ابن سینا، دکارت، سوئینبرن بر اصالت نفس	حسینعلی شیدان‌شید	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
تأملاتی در فلسفه فلسفه اسلامی - دفتر دوم مباحث محتوایی	سید یدالله یزدان‌پناه	کتاب	آل احمد(ع)	علمی پژوهشی
بنیاد حکمت	علی امینی‌نژاد	کتاب	آل احمد(ع)	علمی پژوهشی
راه‌های رسیدن به معرفت شهودی در میراث معصومان ع	علی محمد برنا	کتاب	بوستان کتاب	علمی پژوهشی
حکمت صدرایی به روایت علامه طباطبایی‌ره	عبدالرسول عبودیت	کتاب	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره)	علمی پژوهشی
متافیزیک اعتبار و امور اعتباری	عبدالله فتحی	کتاب	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره)	علمی پژوهشی
مدل تحول روانشناختی بر اساس حکمت متعالیه	سید هادی صبوری	پایان نامه	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره)	علمی پژوهشی

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
تحلیل و بررسی کاربرد قواعد فلسفی در مباحث الفاظ علم اصول در اندیشه محقق اصفهانی	محمد علی اسماعیلی	پایان نامه	جامعه المصطفی العالمیه	علمی پژوهشی
تقریری نواز نظریه «بازگشت علم حصولی به علم حضوری» علامه طباطبائی	حسام یزدی - احسان کرمانشاهی	مقاله	حکمت اسلامی	پژوهشی
بررسی ادله فلسفی در اثبات یا نفی جنسیت نفس در آثار آیت‌الله جوادی آملی	نرجس رودگر	مقاله	پژوهشنامه اسلامی زنان و خانواده	پژوهشی
رویداد و چیستی آن از دیدگاه علامه محمدتقی جعفری	حسن لاهوتیان	مقاله	پژوهش های عقلی نوین	پژوهشی
دلالت های نظریه اعتباریات علامه طباطبائی به مثابه یک نظریه فرهنگی	احمد واعظی - سید محمد حسین هاشمیان - علیرضا حسین زاده	مقاله	دین و سیاست فرهنگی	پژوهشی
Reconstructing William Lane Craig's Explanation of Absolute Time Based on Mulla Sadra's Philosophy	محمد صادق کاویانی	مقاله	sophia	پژوهشی
خودآگاهی» در سهروردی؛ اشتراکات و اختلافات او با ابن سینا	ابوالقاسم صادقی	مقاله	پژوهشنامه حکمت و فلسفه اسلامی	پژوهشی

کلام و ادیان

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
کلام اسلامی؛ شرحی بر کشف المراد (دفتر دوم و سوم)	حسن یوسفیان	کتاب	حکمت اسلامی	پژوهشی
ارهاصات پیامبر صلی الله علیه و آله	ناهد طیبی	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	پژوهشی
وجودشناسی و معناشناسی اسما و صفات الهی	رضا برنجکار	کتاب	دارالحدیث	پژوهشی
امامت امتداد رسالت	حمید رضا محمدی خراسانی	کتاب	نشر امامت اهل البیت الطاهرین علیهم السلام	پژوهشی
ابن تیمیه و تشیع اثنا عشری؛ نقد دیدگاه های تاریخی	سید علی حسین پور	کتاب	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)	پژوهشی
چالش های فرهنگی فراروی جامعه منتظر و راهکارهای پیشگیری از آن	حسینعلی جباری	کتاب	مرکز مدیریت حوزه های علمیه	پژوهشی
مکتب بریلوی - تبارشناسی، مبانی و جریان شناسی	سید مهدی علیزاده موسوی	کتاب	بوستان کتاب	پژوهشی
درسنامه نقد الحاد جدید	حمیدرضا شاکرین	کتاب	بوستان کتاب	پژوهشی
نقشبندیه ترکیه	اکرم احسانی نژاد	کتاب	مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی	پژوهشی
درآمدی بر آسیب شناسی پروتستانتیسم	سیداحمد طباطبایی ستوده	کتاب	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)	پژوهشی
ارزیابی انتقادی حسن حنفی از علم کلام با تاکید بر آراء علامه طباطبایی	سمیه صدیقی	پایان نامه	جامعه المصطفی العالمیه	پژوهشی
تحلیل آرای مستشرقان در موضوع شکل گیری باورداشت مهدویت نزد شیعه	زهیر دهقانی - مسعود زائری	مقاله	انتظار موعود	پژوهشی
بی نشانگی یا آشکارگی خداوند	احمد کریمی - مهتاب خیرالسادات	مقاله	تحقیقات کلامی	پژوهشی
نگاهی نو به دلالت آیه تطهیر بر عصمت اهل بیت (ع)	محمد دانش نهاد	مقاله	اندیشه نوین دینی	پژوهشی

مدیریت

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
مدیریت رفتار سازمانی پیشرفته با رویکرد اسلامی	عباس شفیعی	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
هستی‌شناسی نظریه‌های سازمان و مدیریت با تأکید بر حکمت متعالیه	ابوالفضل گائینی	کتاب	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
رفتار کارکنان در سازمان	محسن منطقی	کتاب	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره)	علمی پژوهشی
مطالعات ناظر بر نقش و تاثیر اسلام بر مدیریت در سطح بین الملل، مرور نظام مند	رضا نیک بخت	پایان نامه	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
طراحی مدل مدیریت استعداد در مراکز آموزشی مورد مطالعه: حوزه علمیه خواهران جامعه الزهراسی)	هادی فلاحتی	پایان نامه	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	علمی پژوهشی
الگوی مبارزه انبیاء با فساد اقوام در قرآن کریم با تأکید بر دلالت های مدیریتی	سید یحیی حسینی	پایان نامه	جامعه المصطفی العالمیه	علمی پژوهشی
ارائه الگوی مفهومی عناصر جهت‌دهنده راهبردی سازمان	احسان رحیمی- مرتضی سلطانی	مقاله	مطالعات دین، معنویت و مدیریت	پژوهشی
شناسایی و تبیین عوامل مؤثر بر ایفای نقش مسئولیت‌های اجتماعی در سازمان‌های فضیلت‌محور (مورد مطالعه: آستان قدس رضوی)	حمید زارع- رضا طهماسبی- محمد دلبری	مقاله	مطالعات دین، معنویت و مدیریت	پژوهشی

میراث مکتوب

عنوان اثر	پدیدآورنده	قالب	ناشر / محل دفاع	نوع اثر
روح الاحباب و روح الالباب فی شرح الشهاب	مهدی سلیمانی آشتیانی	کتاب	العتبه الحسینیة المقدسة	تصحیح و تحقیق؛
عبارات الانوار - غدیر	بنیاد فرهنگی امامت	کتاب	نشر امامت اهل البيت الطاهرين عليهم السلام	تصحیح و تحقیق؛
عبارات الانوار - آیات	بنیاد فرهنگی امامت	کتاب	نشر امامت اهل البيت الطاهرين عليهم السلام	تصحیح و تحقیق؛
عبارات الانوار - سفینه	بنیاد فرهنگی امامت	کتاب	نشر امامت اهل البيت الطاهرين عليهم السلام	تصحیح و تحقیق؛
عبارات الانوار - نور	بنیاد فرهنگی امامت	کتاب	نشر امامت اهل البيت الطاهرين عليهم السلام	تصحیح و تحقیق؛
دانشنامه قرآن و تاریخ - تاریخ اسلام	علی اکبر رشاد	کتاب	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی	کتاب مرجع؛
مأخذشناسی آثار پژوهشی مرتبط با اسلام شناسی و شیعه شناسی منتشر شده به زبان انگلیسی در مراکز علمی بین المللی	محسن مهریزی	کتاب	مرکز مدیریت حوزه های علمیه	کتاب مرجع؛
دانش نامه اهل بیت علیهم السلام - جلد اول	علیرضا واسعی	کتاب	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	کتاب مرجع؛
اطلالة على تراث الغدير	العتبة العباسية المقدسة	کتاب	العتبة العباسية المقدسة	کتاب مرجع؛
مولفات الامامية	العتبة العباسية المقدسة	کتاب	العتبة العباسية المقدسة	کتاب مرجع؛
شرح ابن الناطم	علي الحاشي	کتاب	العتبة العباسية المقدسة	تصحیح و تحقیق؛
کلمات سید العرب ابی الحسن علی بن ابی طالب صلوات الله علیه	مکتبه العلامة المجلسی	کتاب	مکتبه العلامة المجلسی	تصحیح و تحقیق؛
غایه المطالب فی شرح دیوان ابی طالب علیه السلام	محمد مهدی صباحی	کتاب	مؤسسه فرهنگی حضرت أبوبالاب (علیه السلام)	تصحیح و تحقیق؛
الحجة على الذهاب الى تكفير ابی طالب علیه السلام	محمد مهدی صباحی	کتاب	مؤسسه فرهنگی حضرت أبوبالاب (علیه السلام)	تصحیح و تحقیق؛

بخش ششم

آمارها و نمودارها

اشاره

گزارش پیش رو تلفیقی است از آمار و اطلاعات به دست آمده از بیست و هفتمین دوره همایش کتاب سال حوزه، که با احتساب وضعیت‌های مختلف ارائه شده است. در ابتدا کلیات آمار از کتاب و پایان نامه و مقالات به صورت جدول می‌آید و در ادامه نمودارها با احتساب درصد مشارکت‌ها و وضعیت مشارکت با تفکیک ملیت، جنسیت و نوع و قالب تقدیم می‌شود.

نمودارها در چهار بخش ارائه می‌شود:

- بخش اول: نمودار آمار آثار رسیده به مرحله ارزیابی اجمالی؛
- بخش دوم: نمودار آمار آثار رسیده به مرحله ارزیابی تفصیلی؛
- بخش سوم: نمودار آمار منتخبین دوره بیست و هفتم؛
- بخش چهارم: نمودار ادوار گذشته.

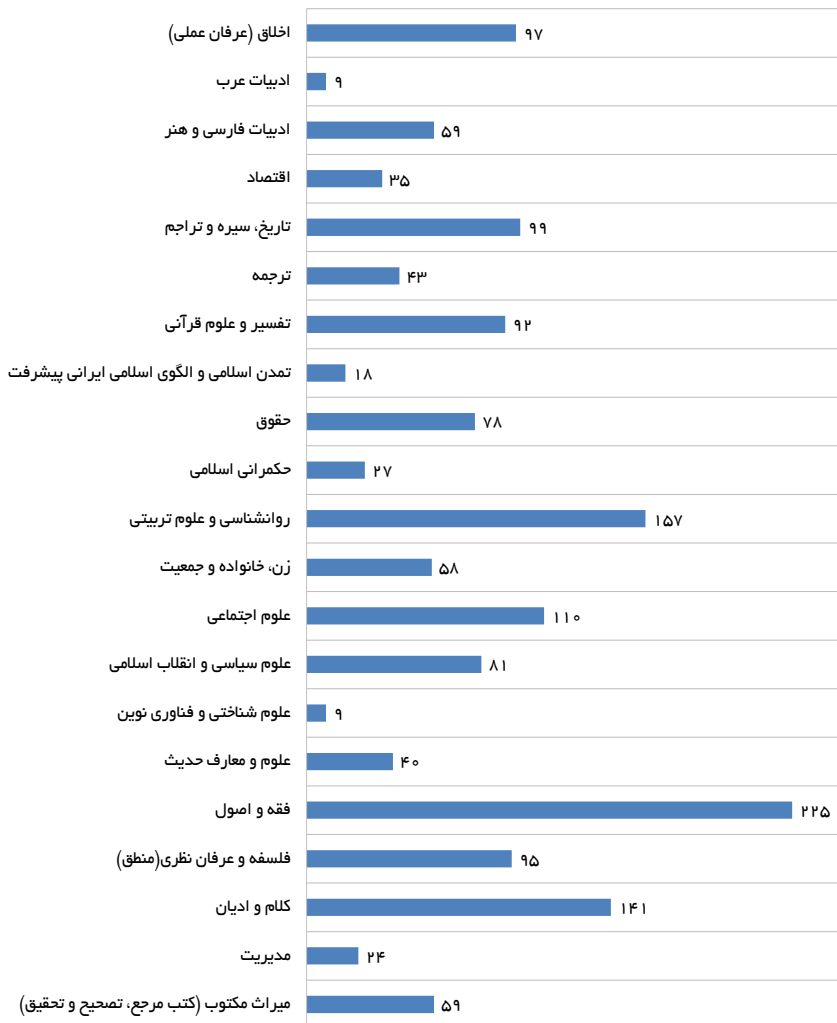
گزارش کلیات آمار بیست و هفتمین همایش کتاب سال حوزه

عنوان	تعداد / درصد
تعداد کل آثار (کتاب و پایان نامه و مقاله) رسیده به دبیرخانه	۱۸۶۵
درصد رشد آثار (کتاب و پایان نامه) نسبت به دوره قبل	٪۱۴
تعداد (کتاب و پایان نامه)	۱۶۳۰
تعداد کتاب	۱۱۹۶
تعداد کتاب آقایان	۱۱۰۴
تعداد کتاب خانم ها	۹۲
درصد رشد کتب	٪ ۱۹/۳۶
تعداد پایان نامه	۴۳۴
تعداد پایان نامه آقایان	۴۱۰
تعداد پایان نامه خانم ها	۲۴
درصد رشد پایان نامه ها	۲ درصد
تعداد مقالات	۲۳۵
تعداد مقاله برادران	۲۲۲
تعداد مقاله خواهران	۱۳
درصد رشد مقالات	٪ ۱۲/۴۴
تعداد آثار غیر ایرانی	۱۷۱
تعداد ملیت ها	۸
علوم اسلامی	۵۴۸
علوم انسانی	۶۳۵
علوم کاربردی	۱۰۲

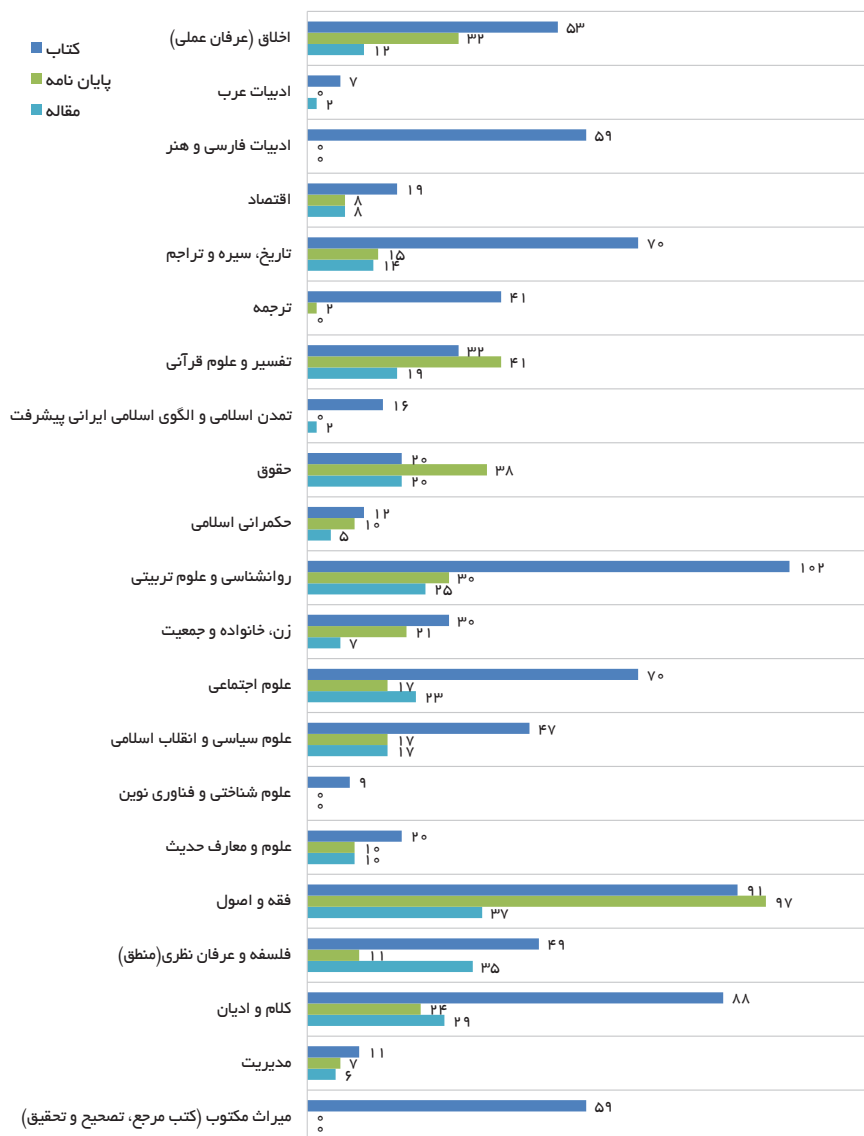

نمودارهای بیست و هفتمین همایش

تعداد آثار راه یافته به مرحله ارزیابی اجمالی به تفکیک گروه

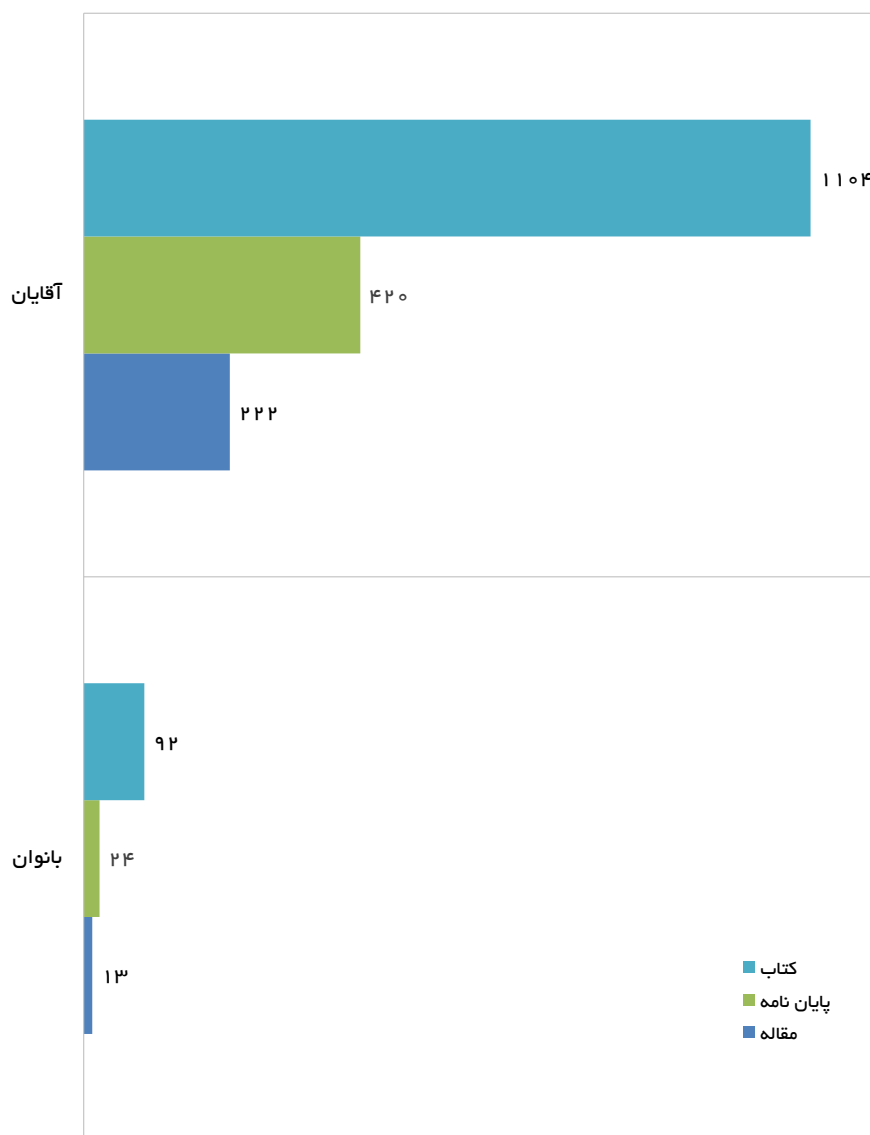

تعداد آثار راه یافته به مرحله ارزیابی اجمالی به تفکیک کتاب، پایان نامه و مقاله

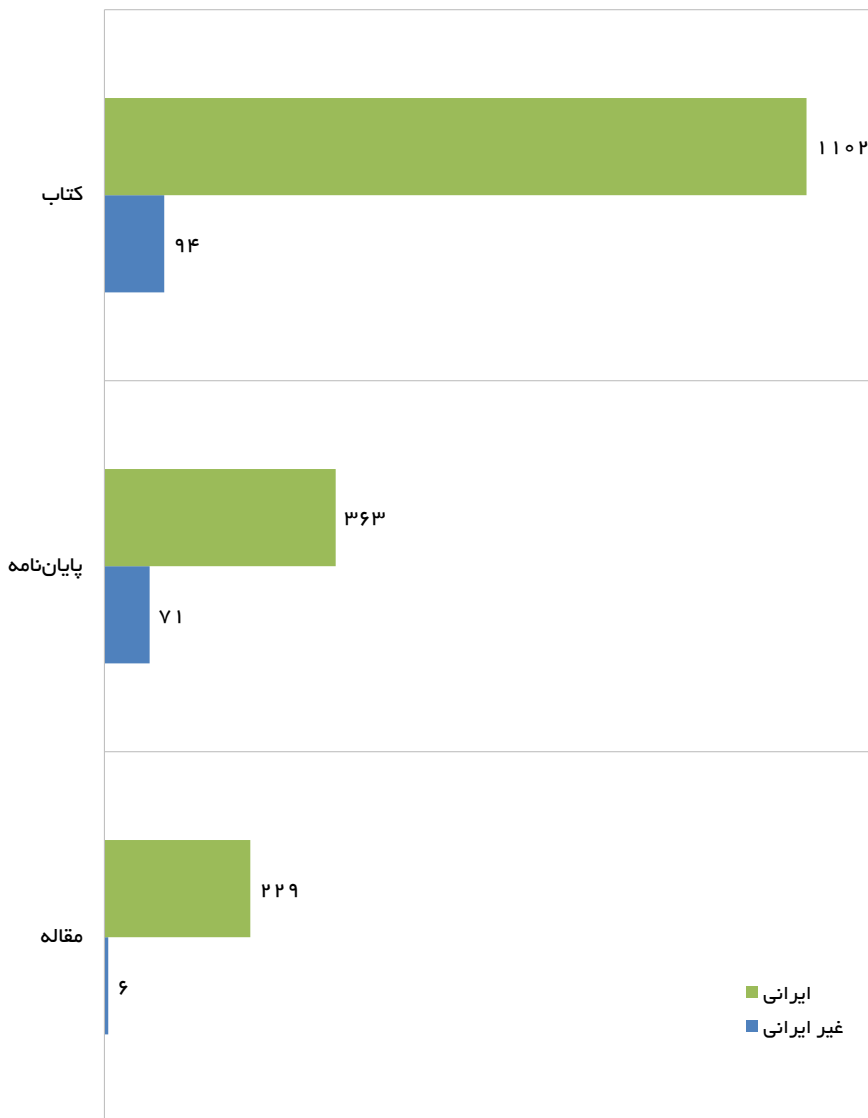

تعداد آثار به تفکیک آقایان و بانوان

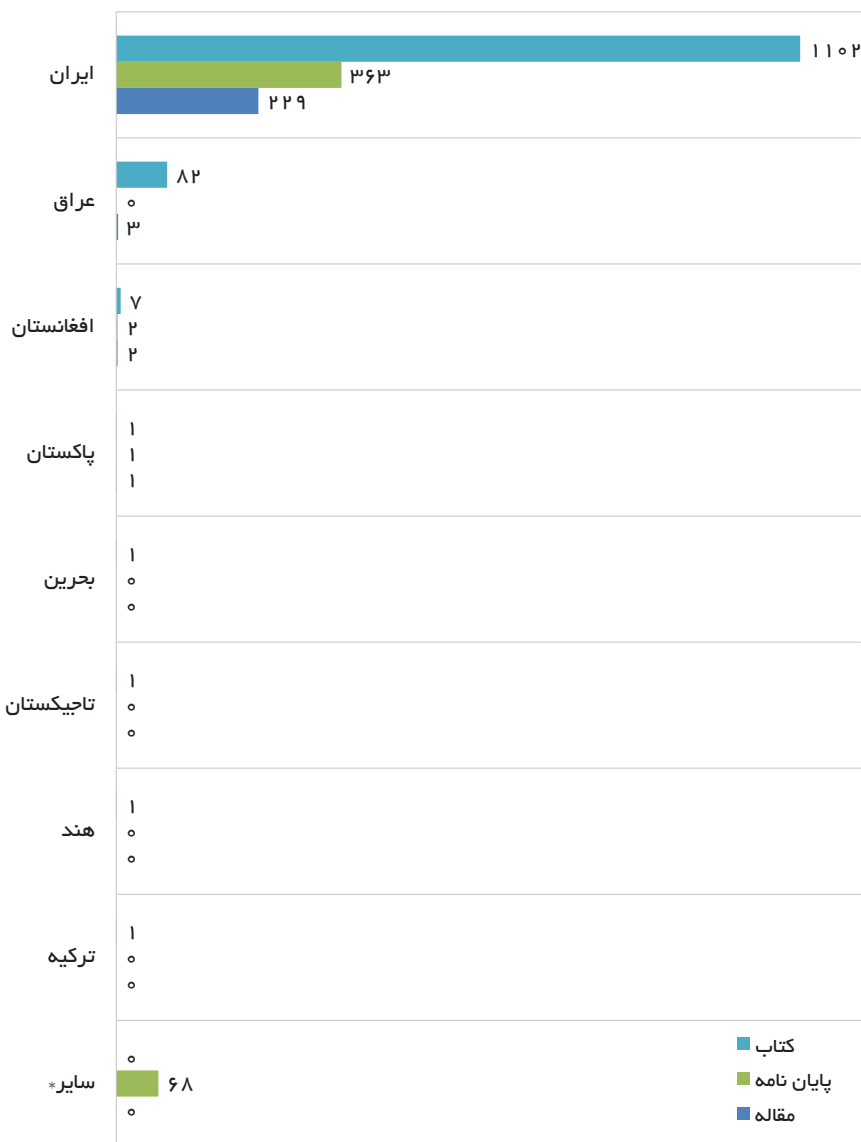

تعداد آثار به تفکیک ایرانی و غیر ایرانی

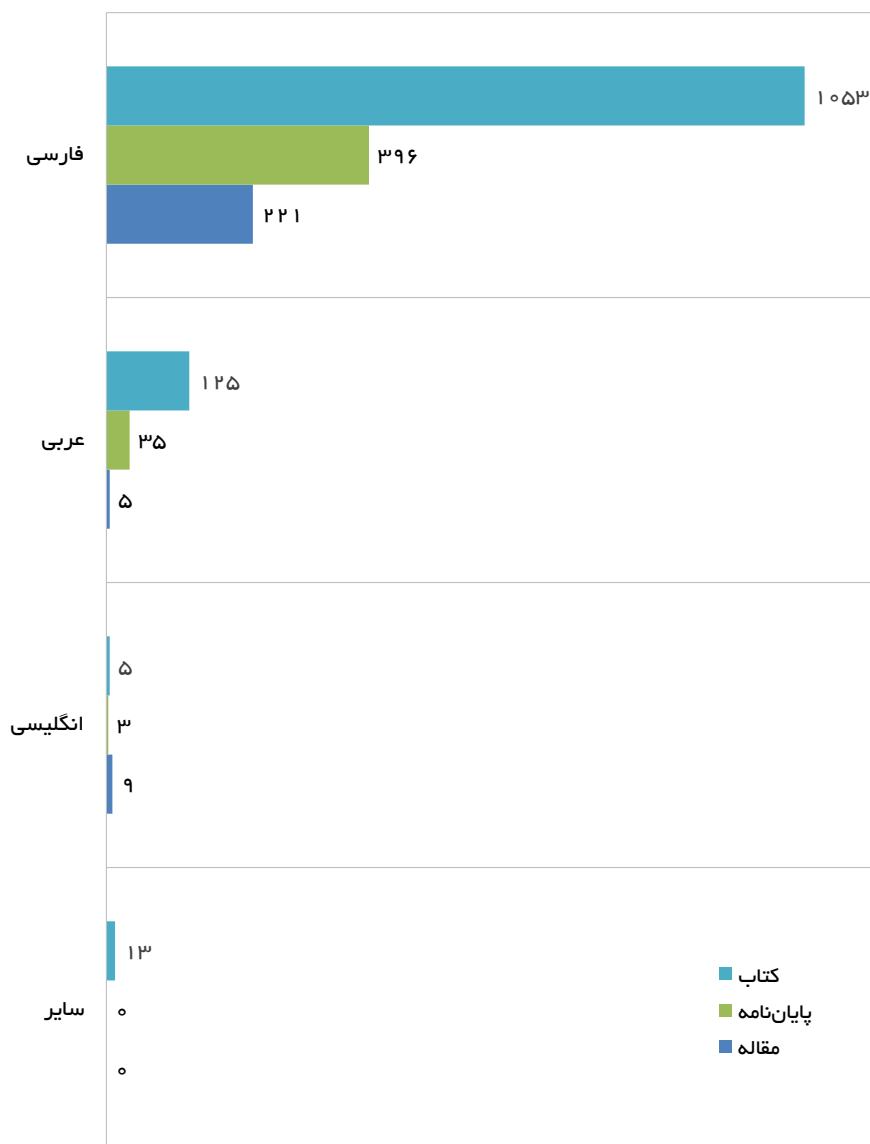

تعداد آثار به تفکیک ملیت

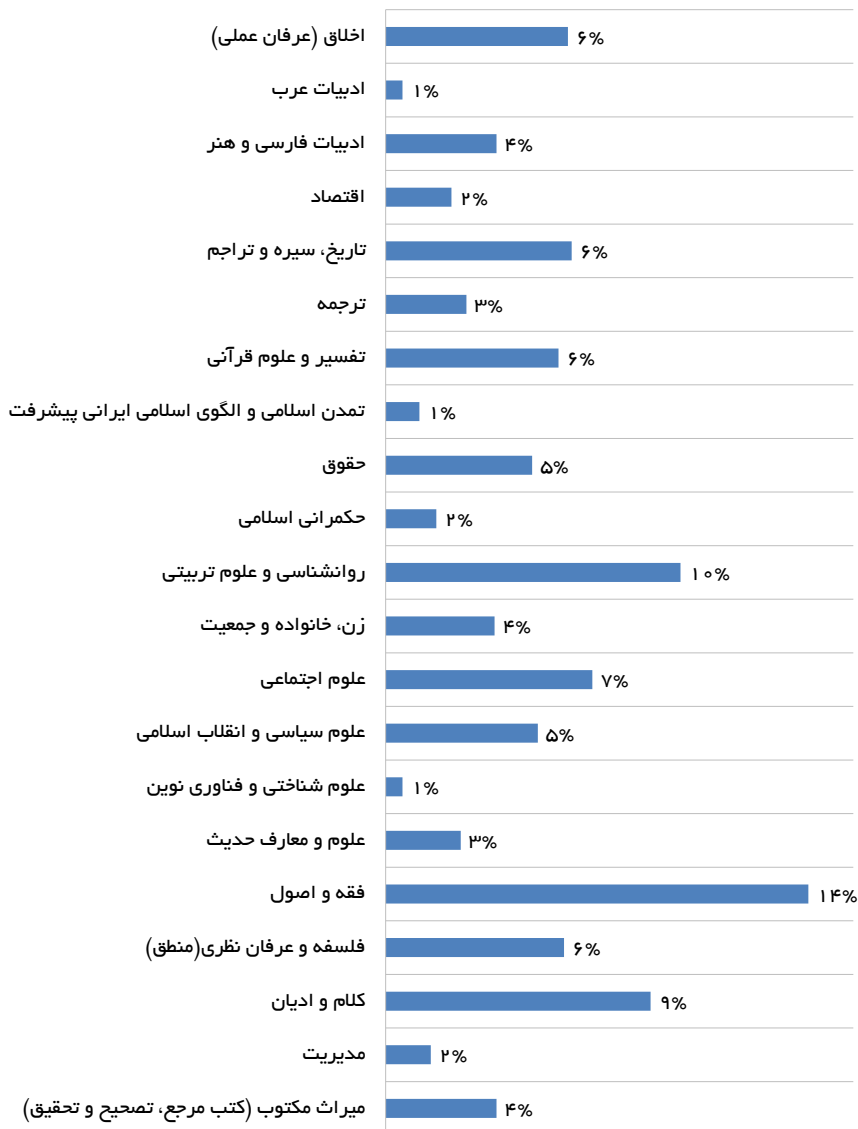

تعداد آثار به تفکیک زبان

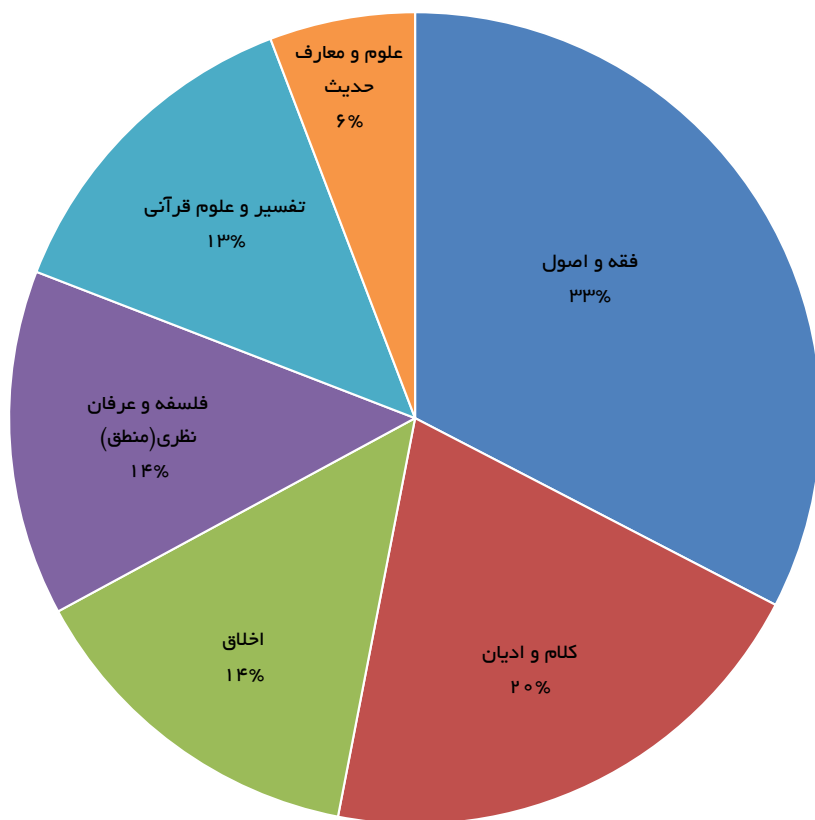

درصد مشارکت گروه‌ها نسبت به کل آثار

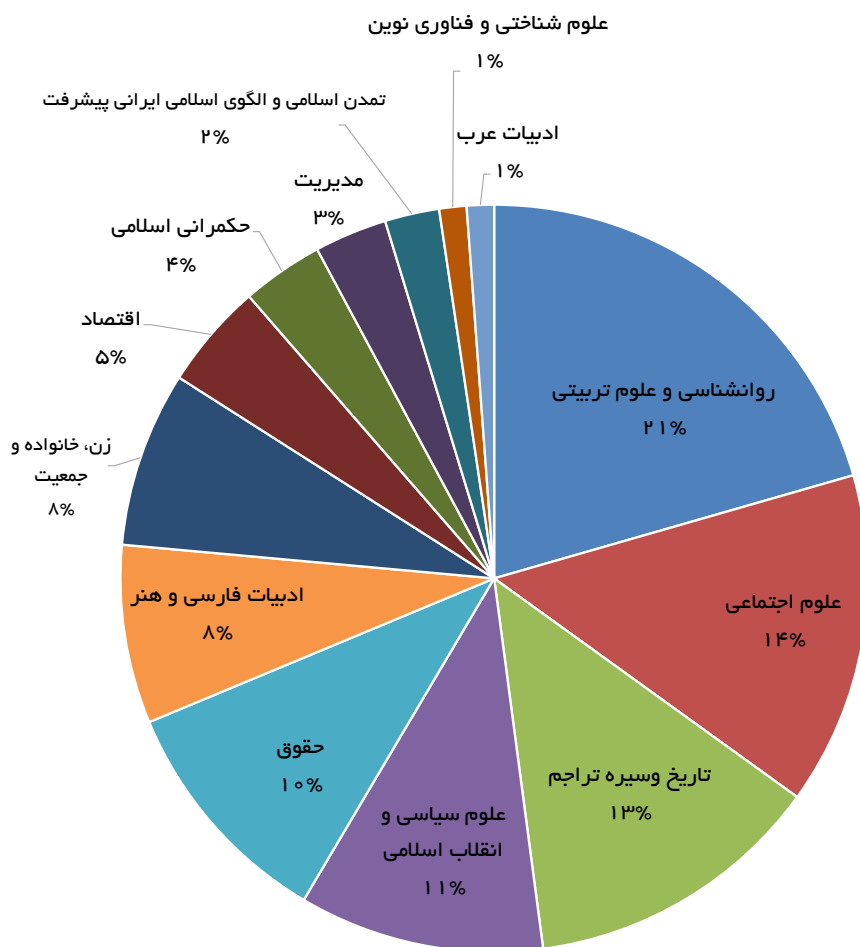

درصد مشارکت آثار علوم اسلامی

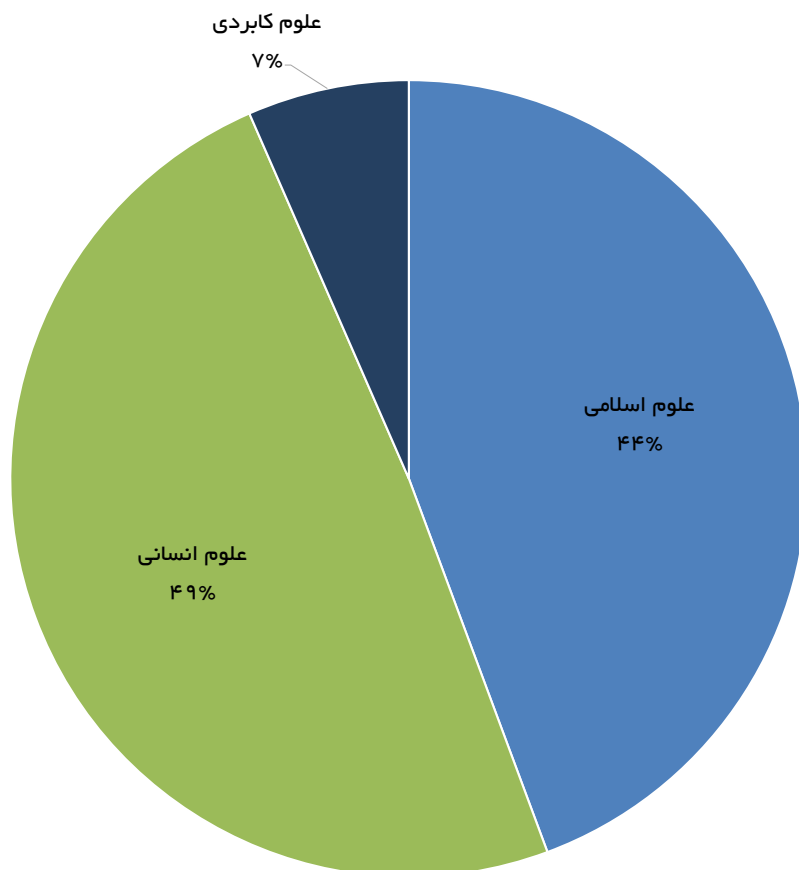

درصد مشارکت آثار علوم انسانی

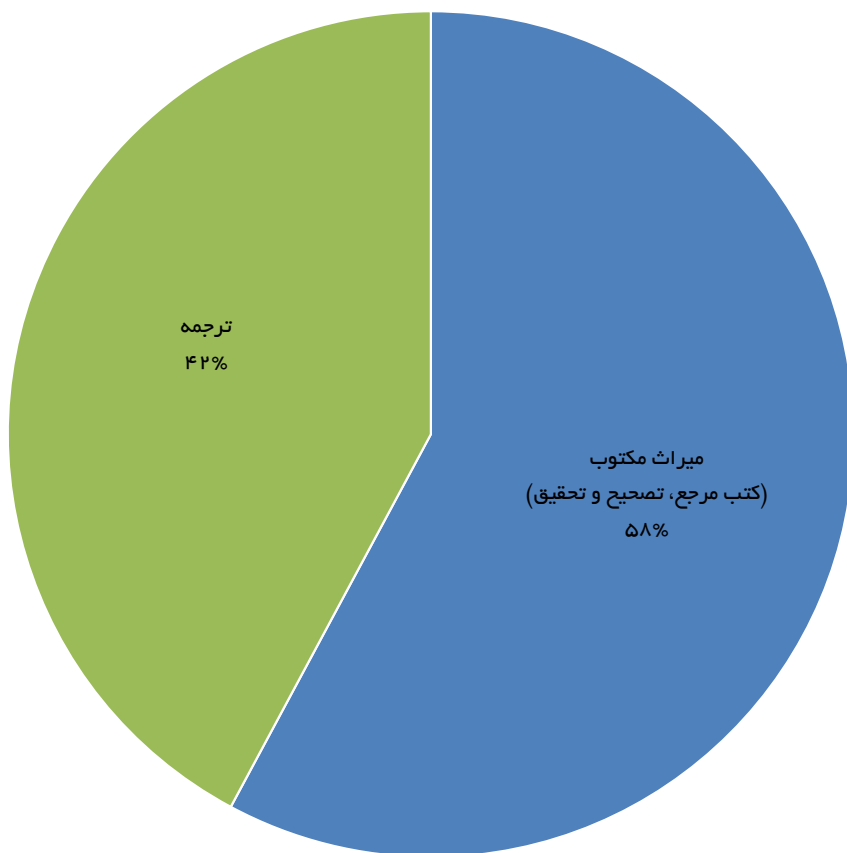
درصد آثار علوم اسلامی، انسانی و کاربردی

علوم اسلامی: فقه و اصول، کلام و ادیان، علوم و معارف اسلامی، تفسیر و علوم قرآنی، فلسفه و عرفان نظری (منطق) و اخلاق
 علوم انسانی: روانشناسی و علوم تربیتی، علوم اجتماعی، تاریخ، سیره و تراجم، علوم سیاسی و انقلاب اسلامی، حقوق، ادبیات فارسی و هنر، زن، خانواده و جمعیت، اقتصاد، حکمرانی اسلامی، مدیریت، تمدن اسلامی و الگوی ایرانی پیشرفت، علوم شناختی و فناوری نوین، ادبیات عرب
 علوم کاربردی: میراث مکتوب (کتاب مرجع، تصحیح و تحقیق)، ترجمه

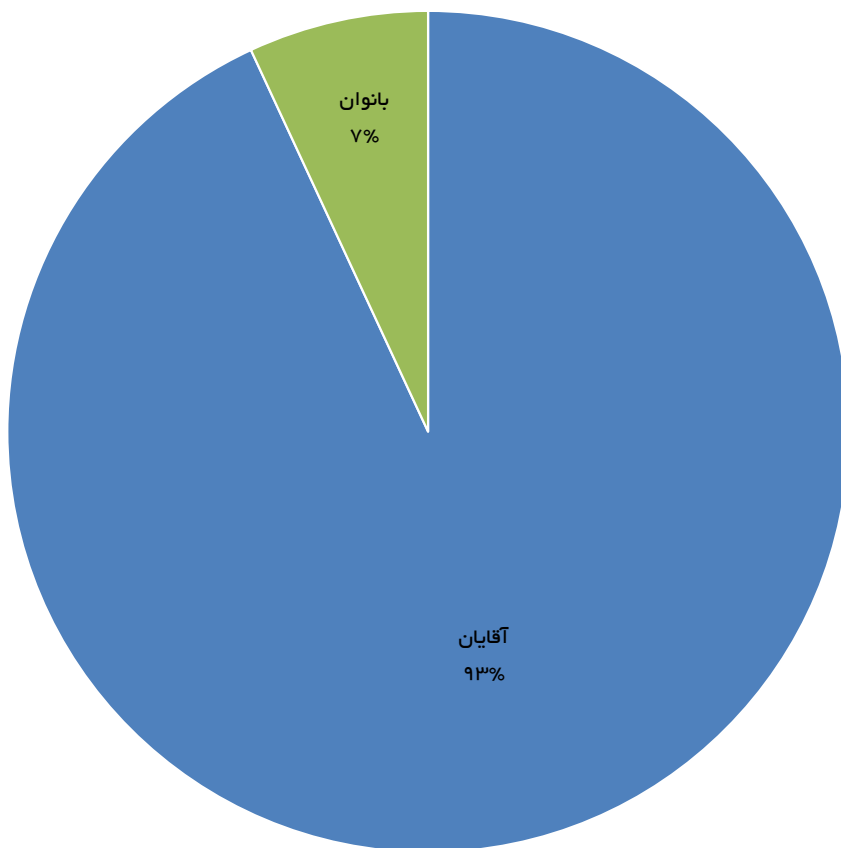

درصد مشارکت آثار علوم کاربردی

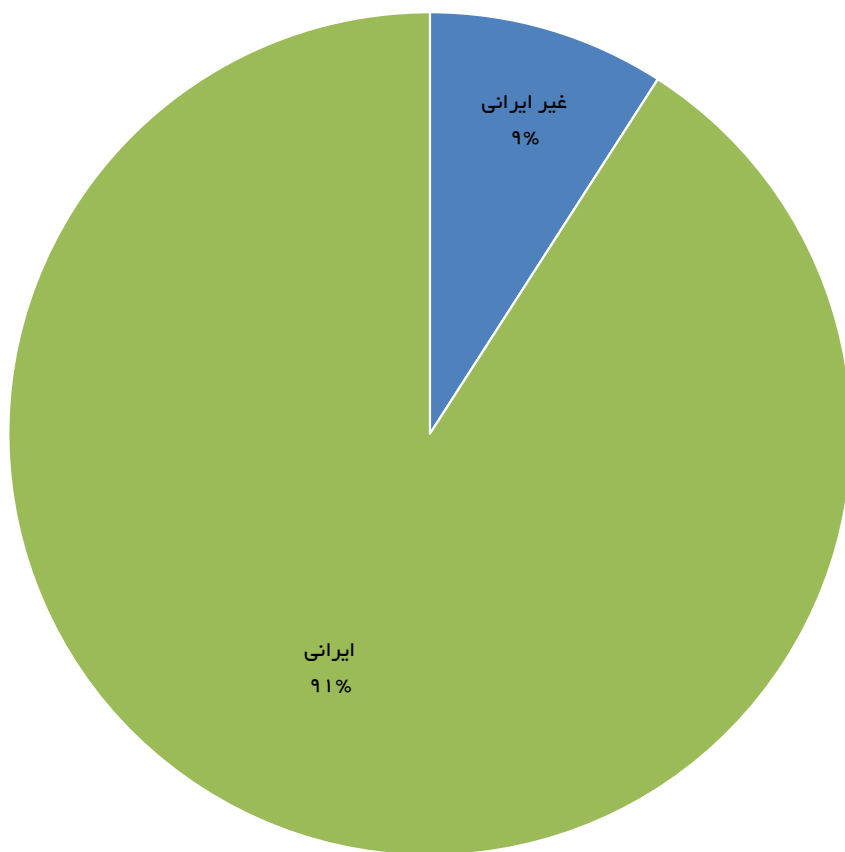

درصد مشارکت آقایان و بانوان

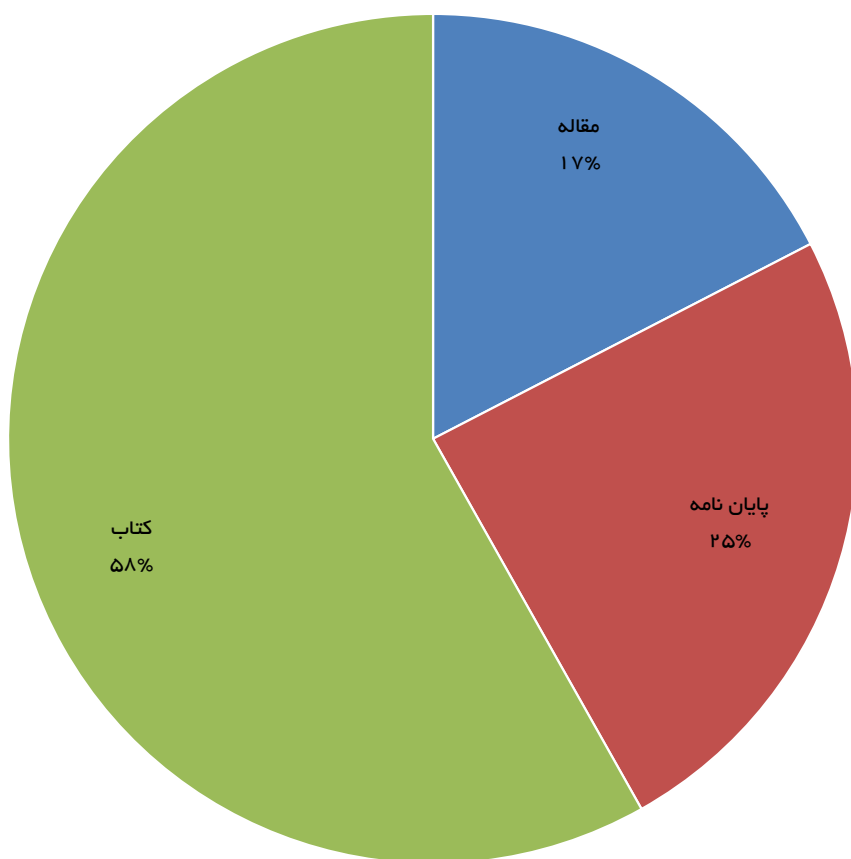

درصد مشارکت آثار ایرانی و غیر ایرانی

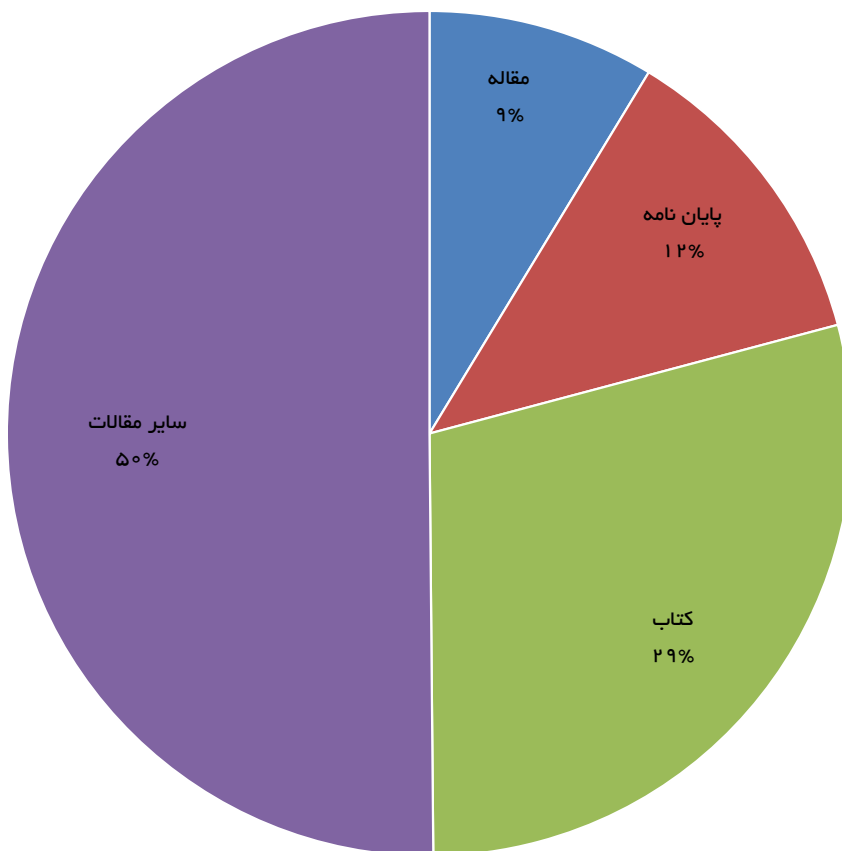

درصد مشارکت کتاب، پایان نامه و مقاله (با احتساب مقالات دریافتی)

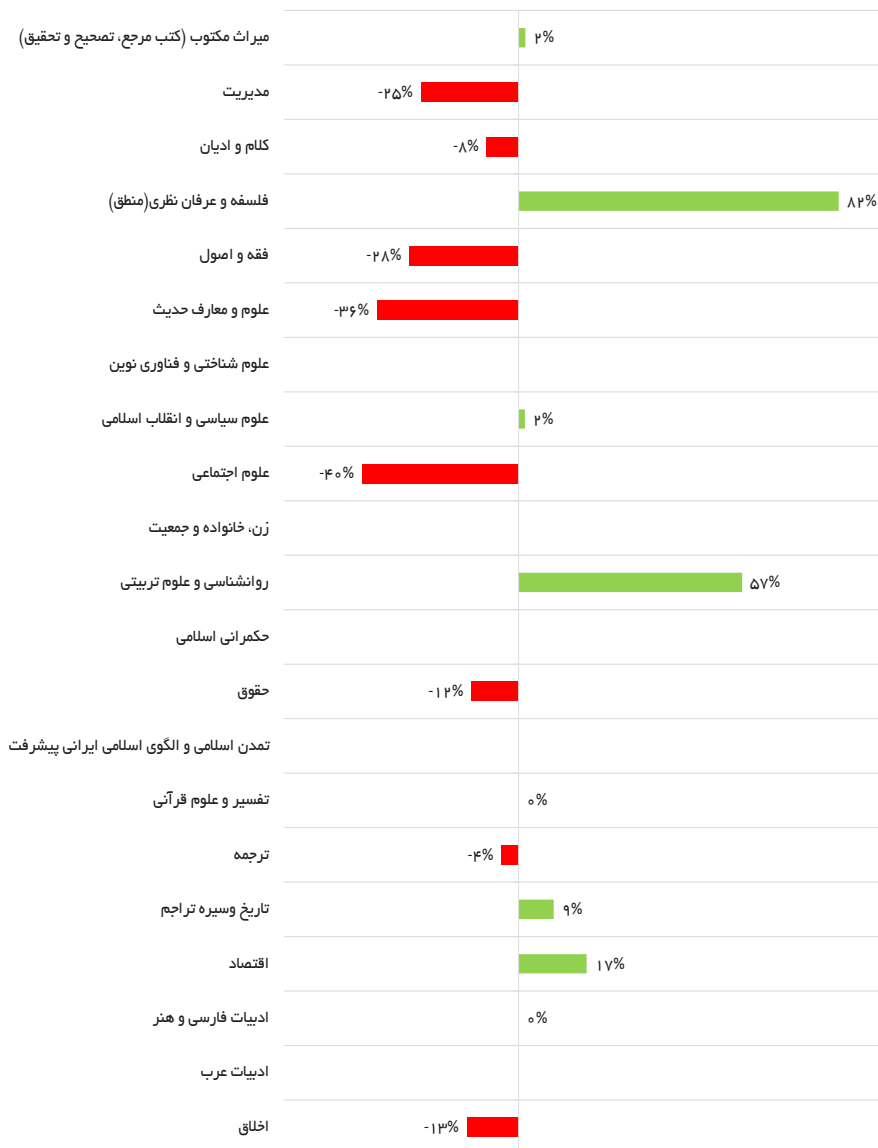

درصد مشارکت کتاب، پایان نامه و مقاله (با احتساب تمام مقالات)

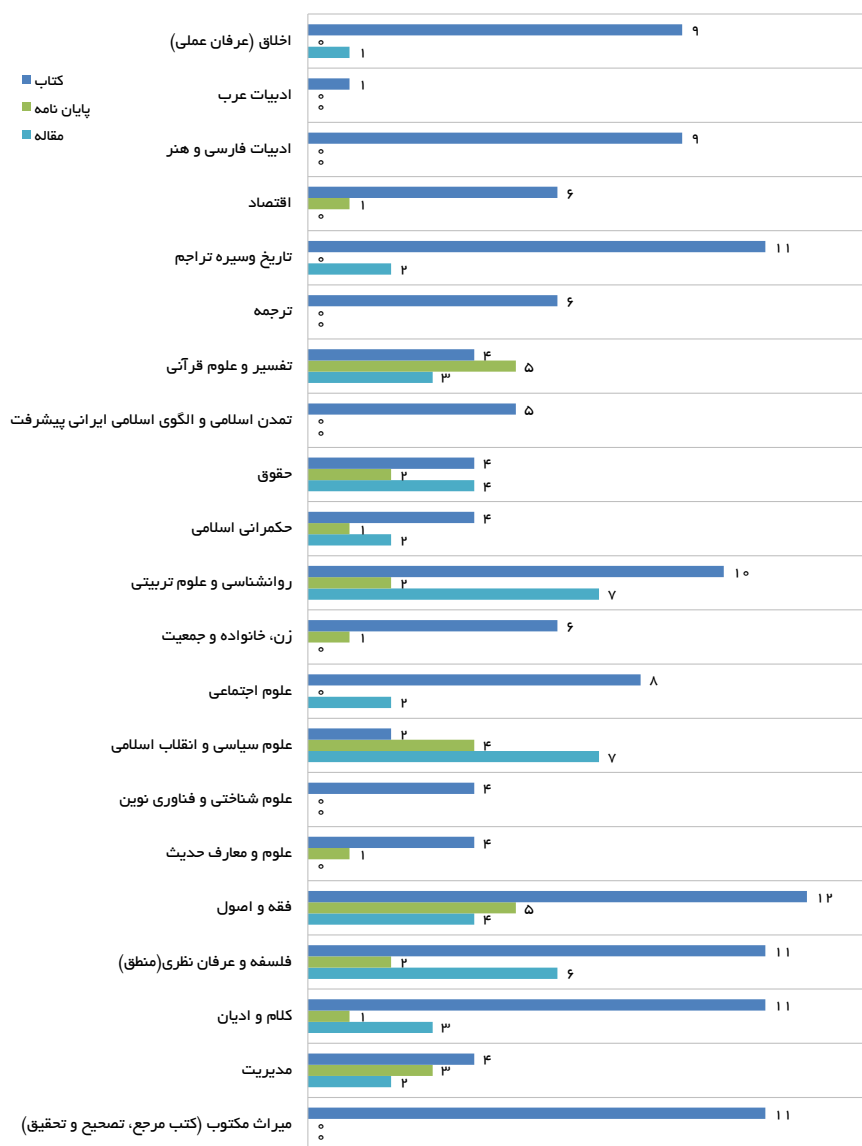
* با توجه به اینکه تعداد مقالات بیش از ۱۵۰۰ اثر است و بیش از ۱۲ الی ۴ مقاله جهت ارزیابی توسط دبیرخانه پذیرفته نمی‌شود، لذا فقط در این نمودار آمار با احتساب تمام مقالات محاسبه شده است.

درصد رشد آثار (مثبت یا منمفی) آثار مرحله ارزیابی اجمالی هر گروه دوره ۲۷ نسبت به قبل

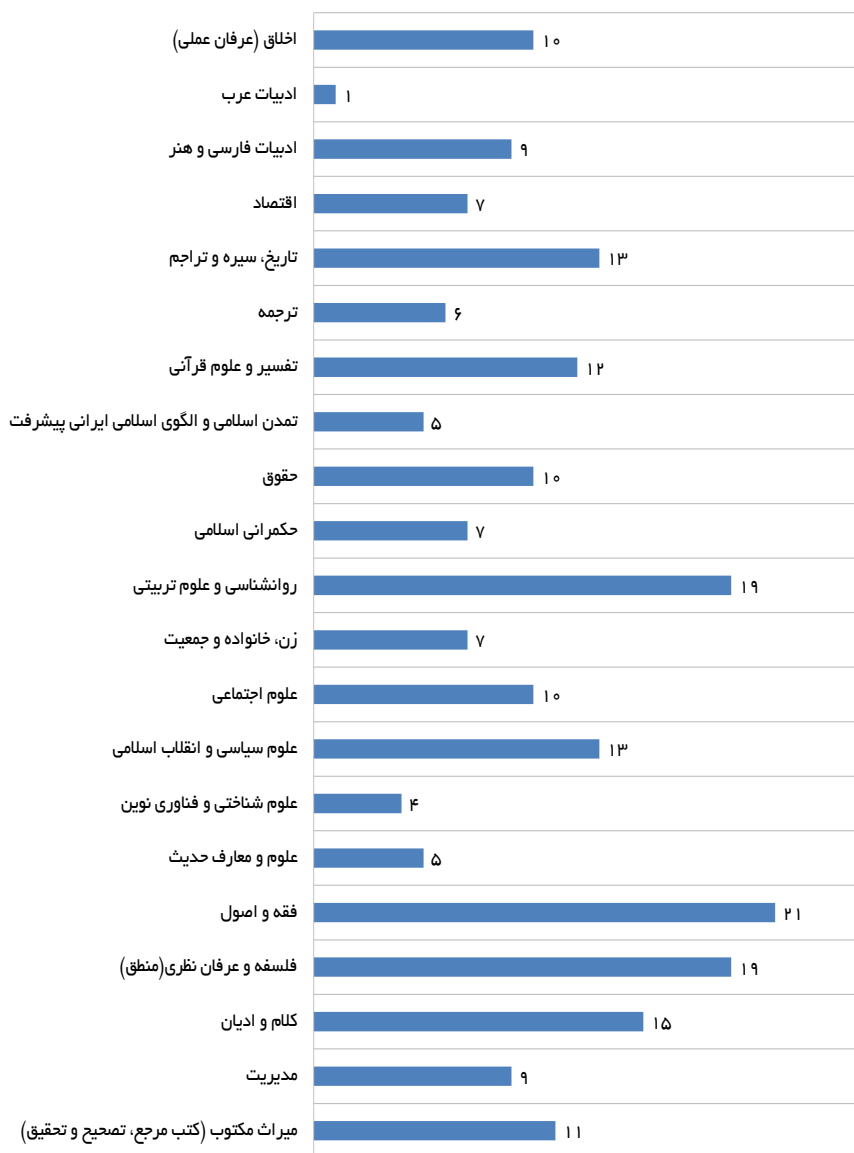

تعداد آثار به راه یافته به مرحله ارزیابی تفصیلی هر گروه علمی به تفکیک کتاب، پایان نامه و مقاله

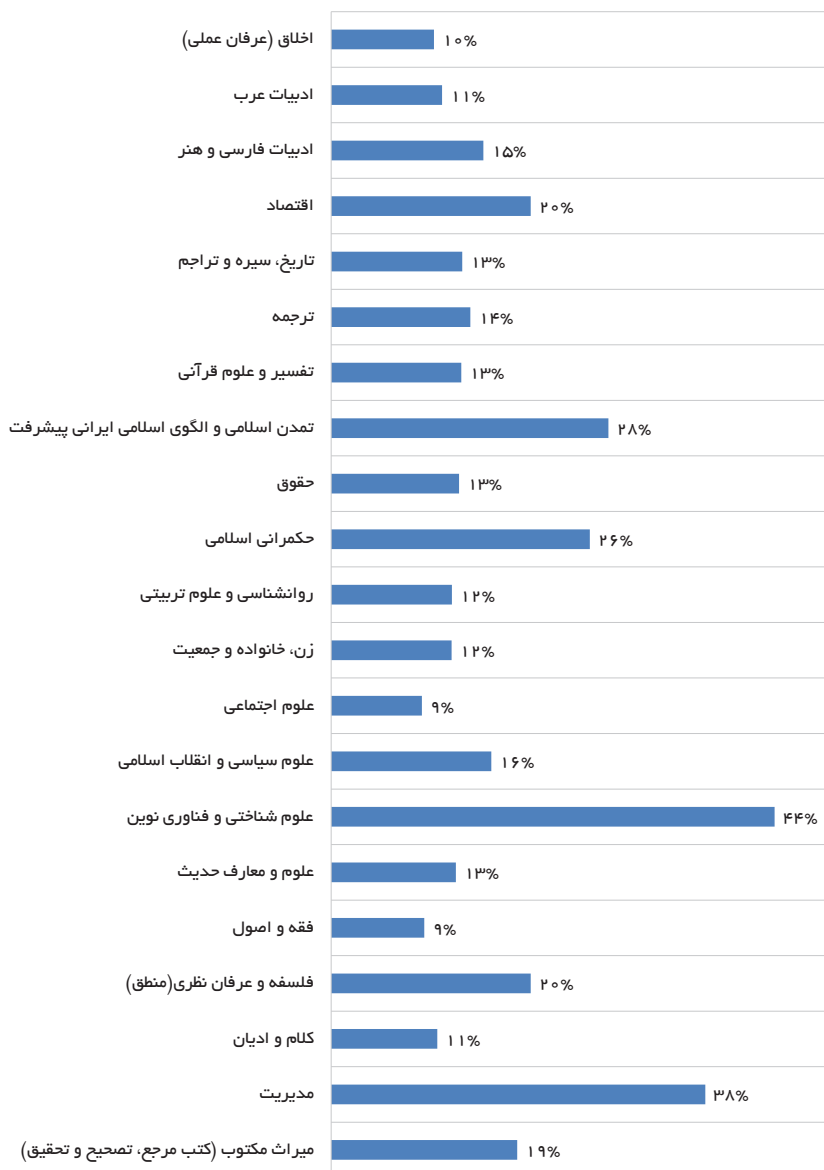

آمار آثار راه یافته به مرحله تفصیلی به تفکیک گروه علمی

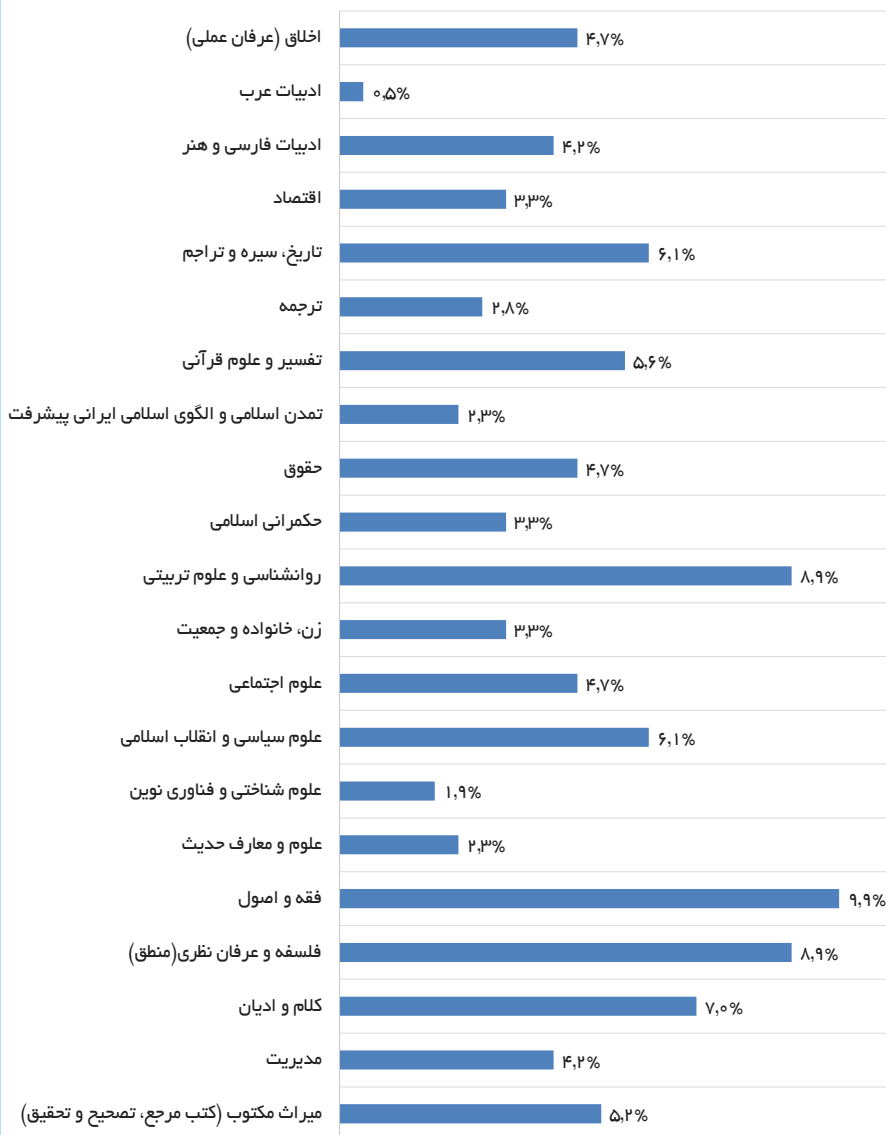

درصد آثار مرحله ارزیابی تفصیلی هر گروه باکل آثار در مرحله ارزیابی اجمالی خود

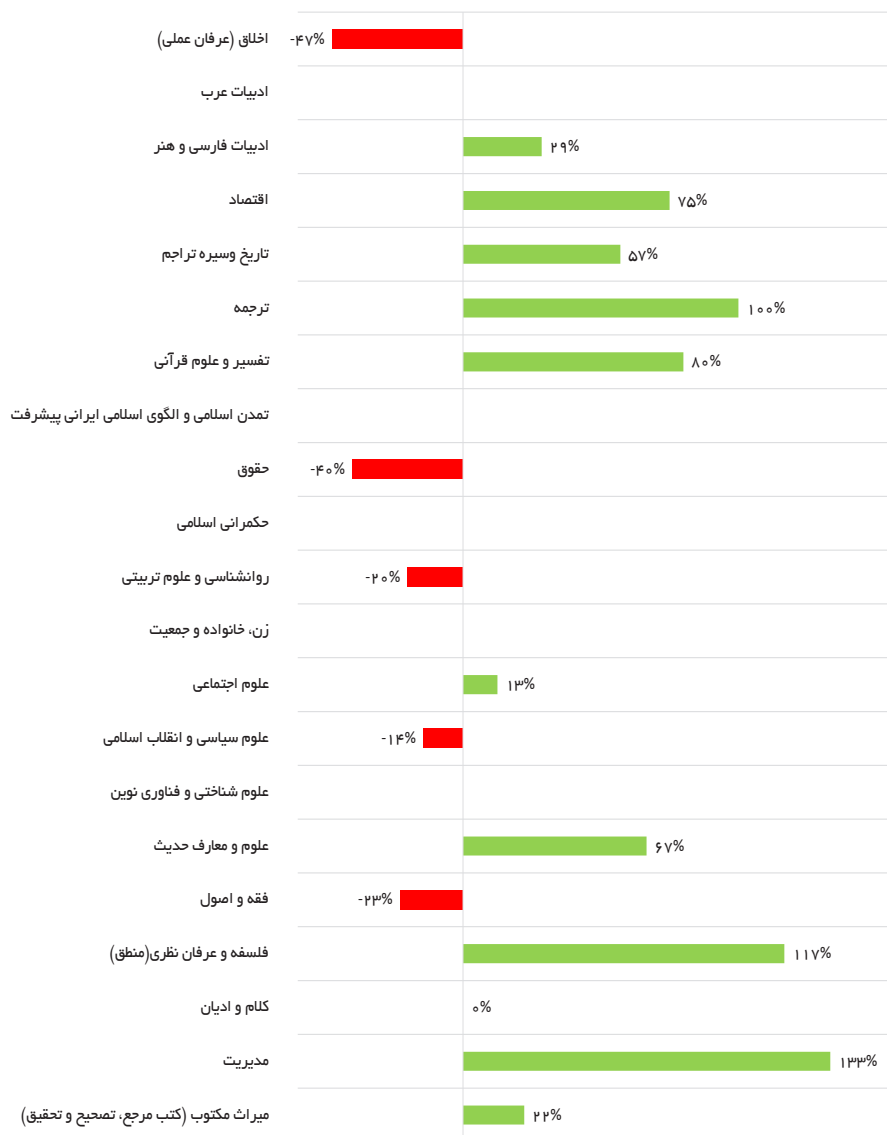

درصد آثار مرحله ارزیابی تفصیلی هر گروه با کل آثار در مرحله ارزیابی تفصیلی

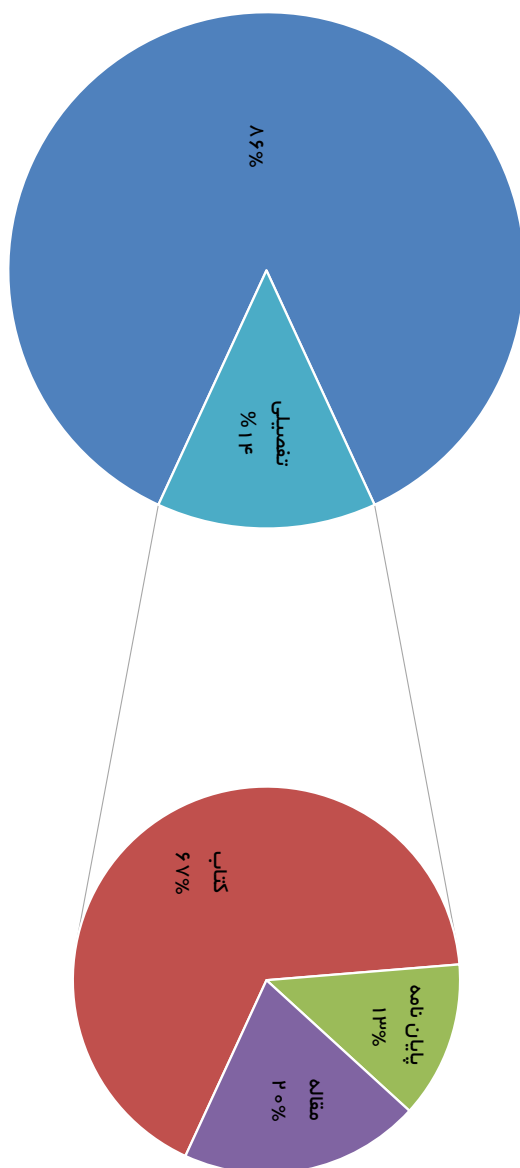

درصد رشد آثار (مثبت یا منمفی) آثار مرحله ارزیابی تفصیلی هر گروه دوره ۲۷ نسبت به قبل

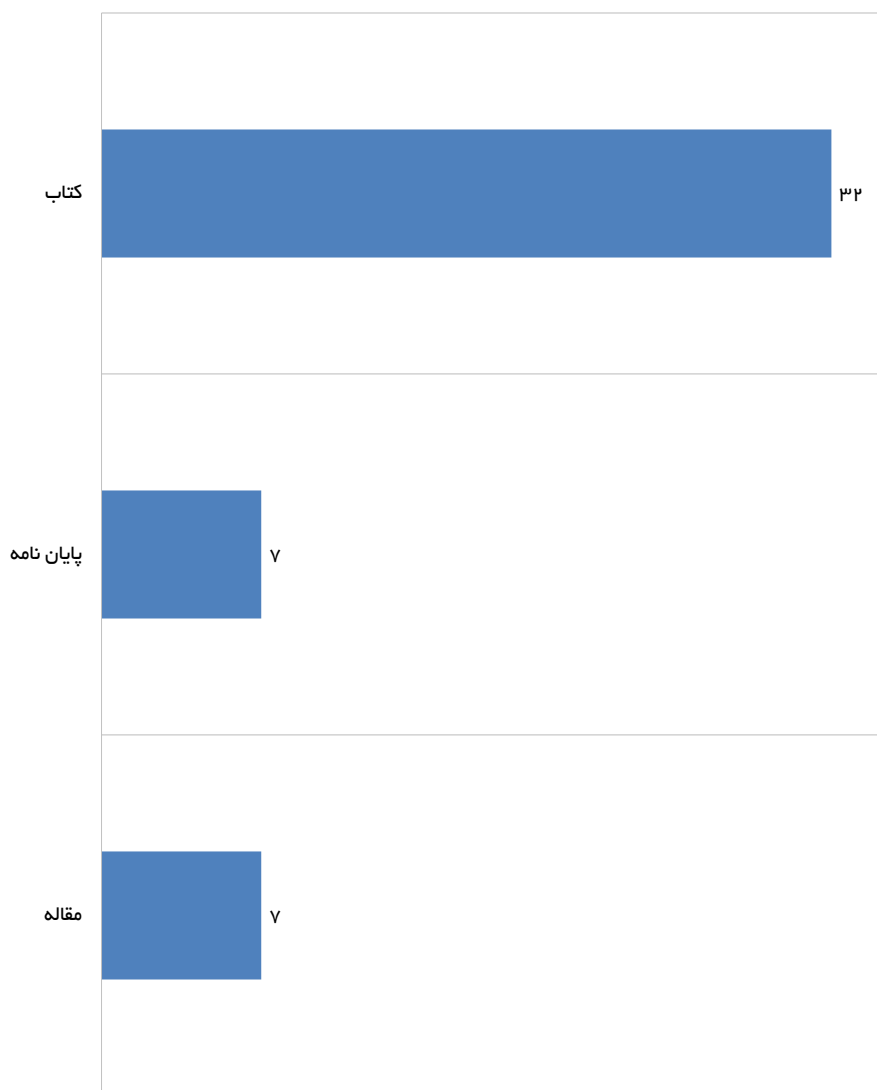

درصد کل آثار مرحله ارزیابی تفصیلی با کل آثار مرحله ارزیابی اجمالی (با احتساب مقالات)

تعداد آثار منتخب به تفکیک قالب

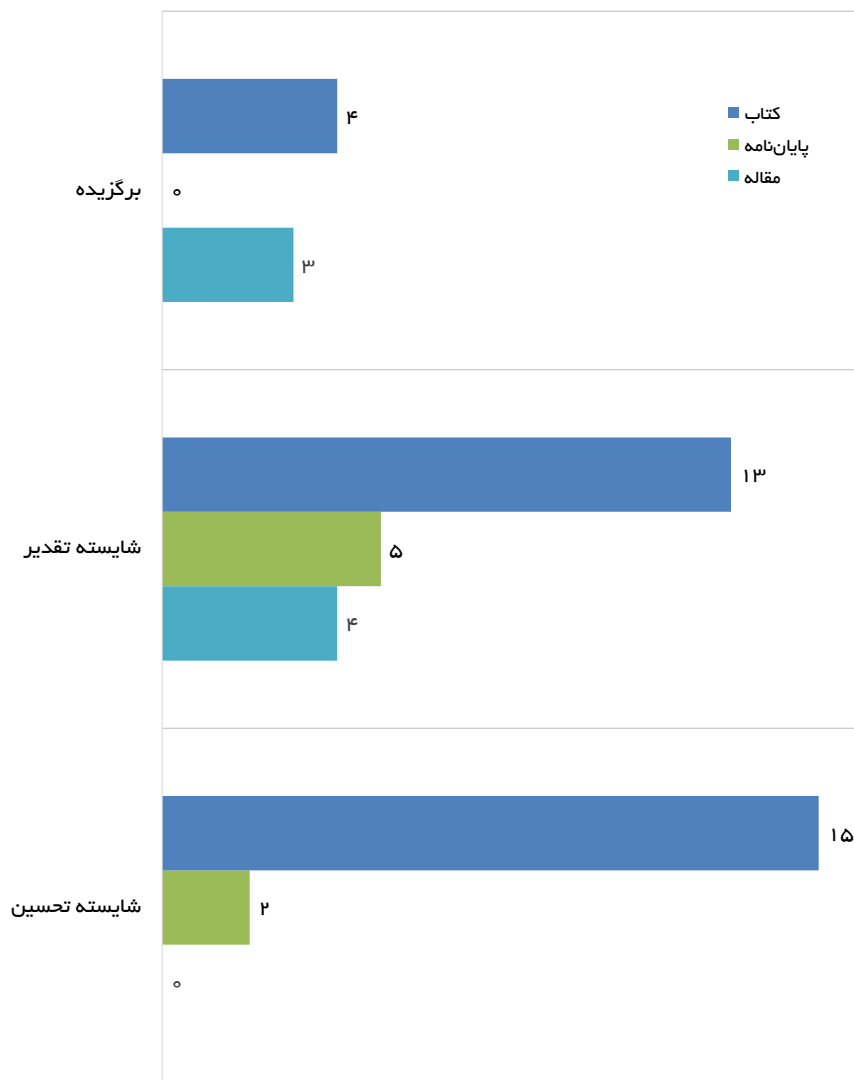

تعداد آثار منتخب به تفکیک نوع

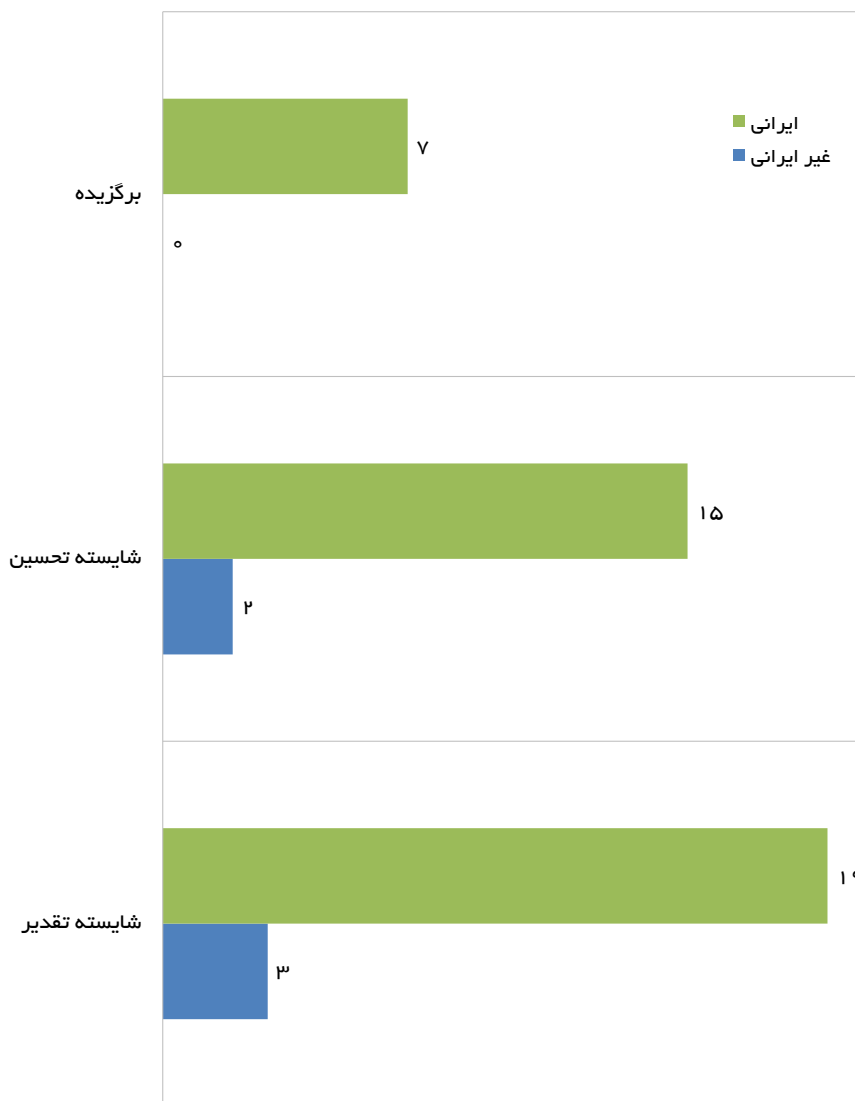

تعداد آثار منتخب به تفکیک رتبه

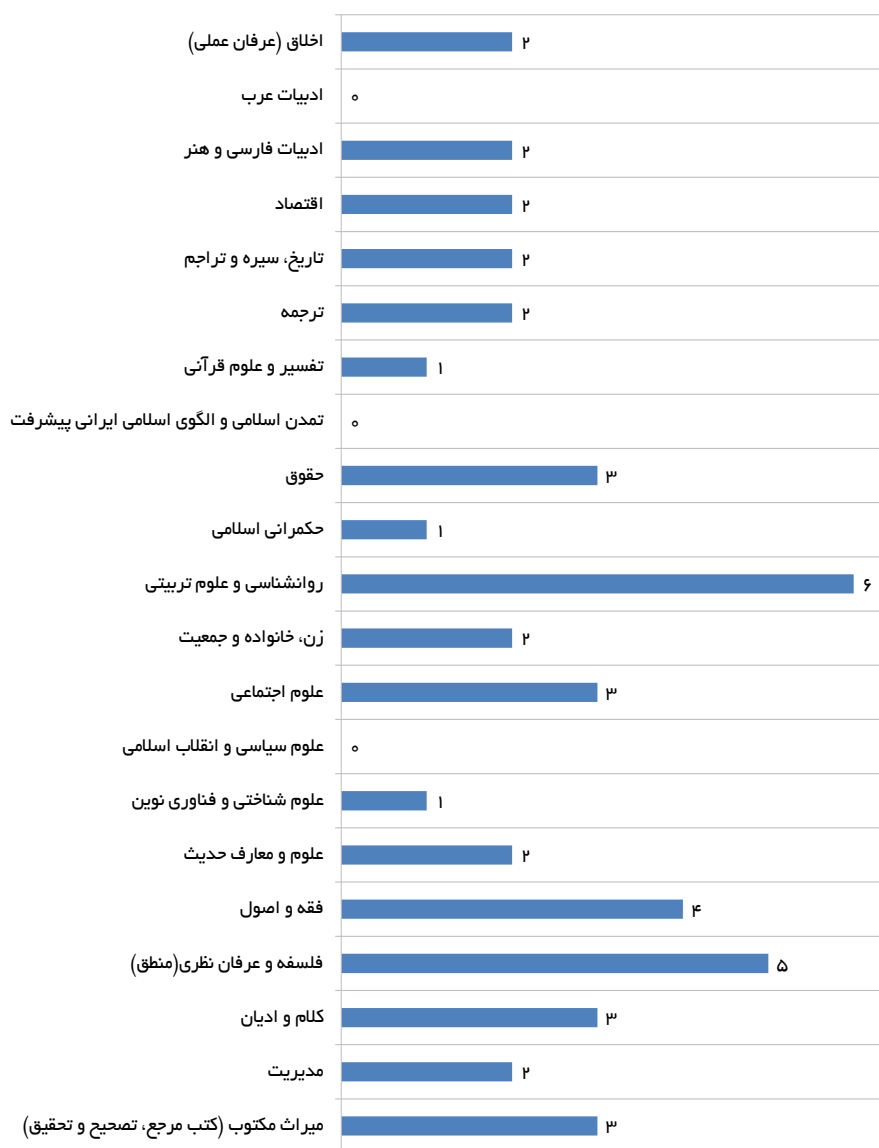

تعداد آثار منتخب به تفکیک ملیت نویسندگان

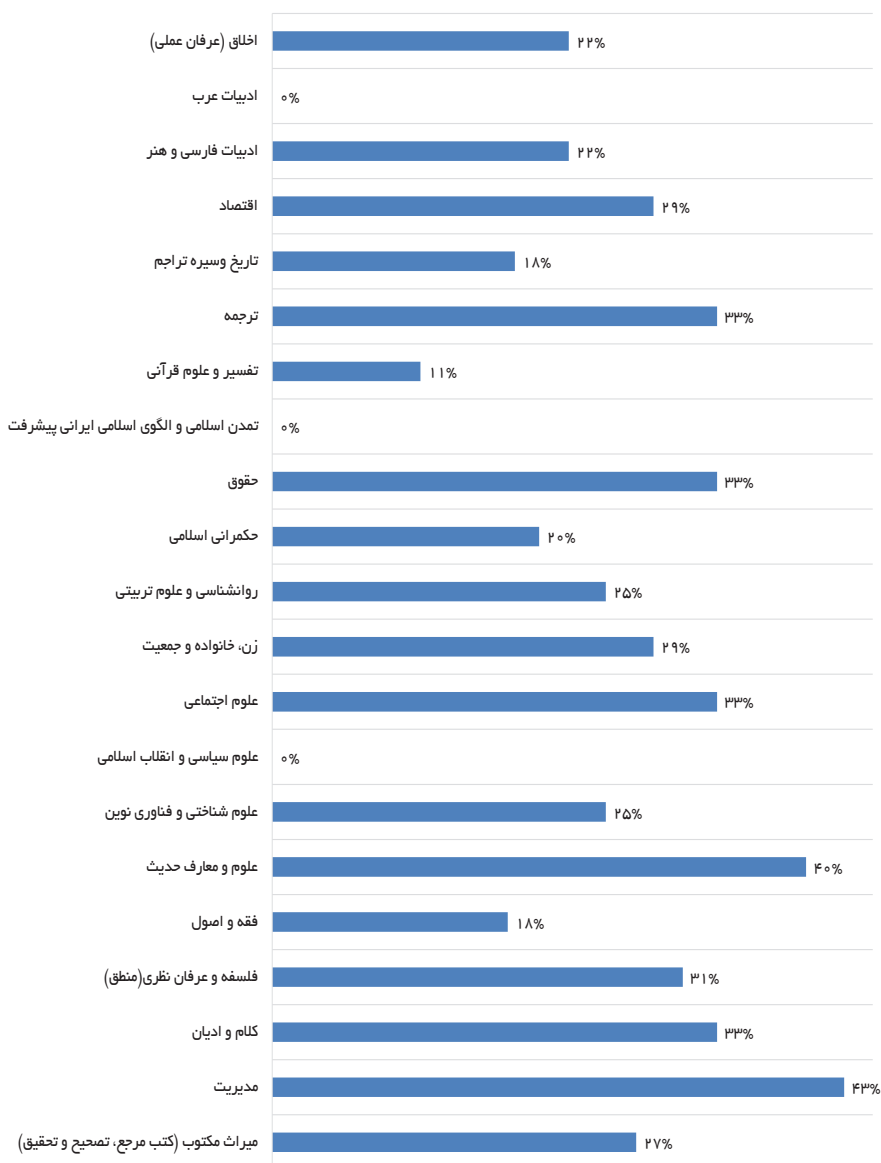

آمار آثار منتخب به تفکیک گروه علمی

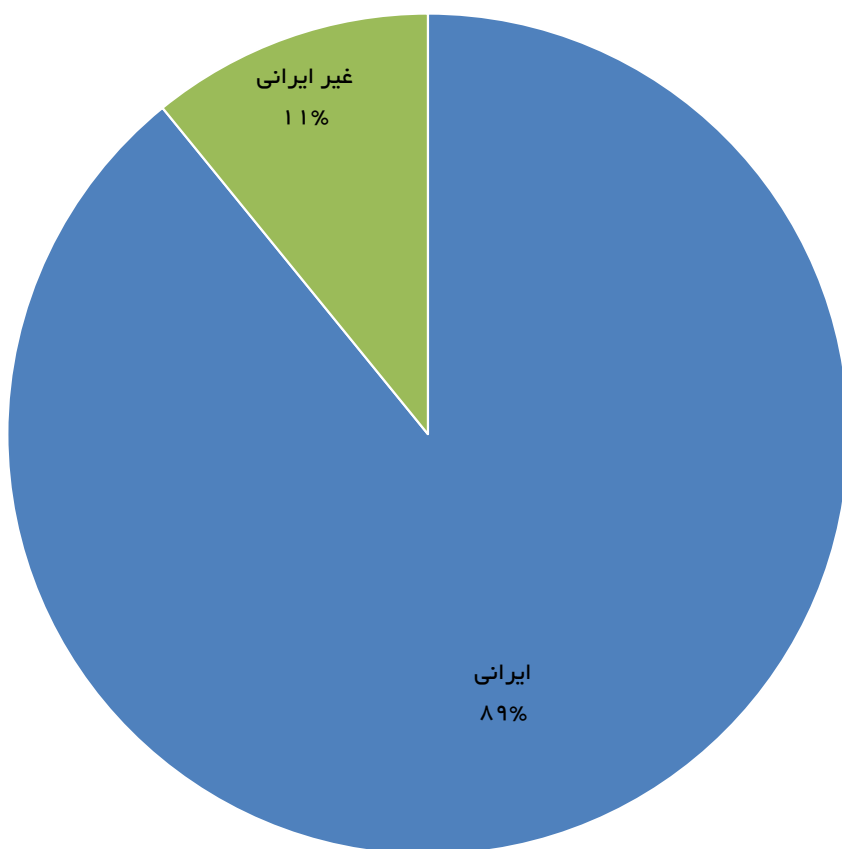

درصد آثار منتخب هر گروه به نسبت آثار راه یافته به مرحله ارزیابی تفصیلی در گروه

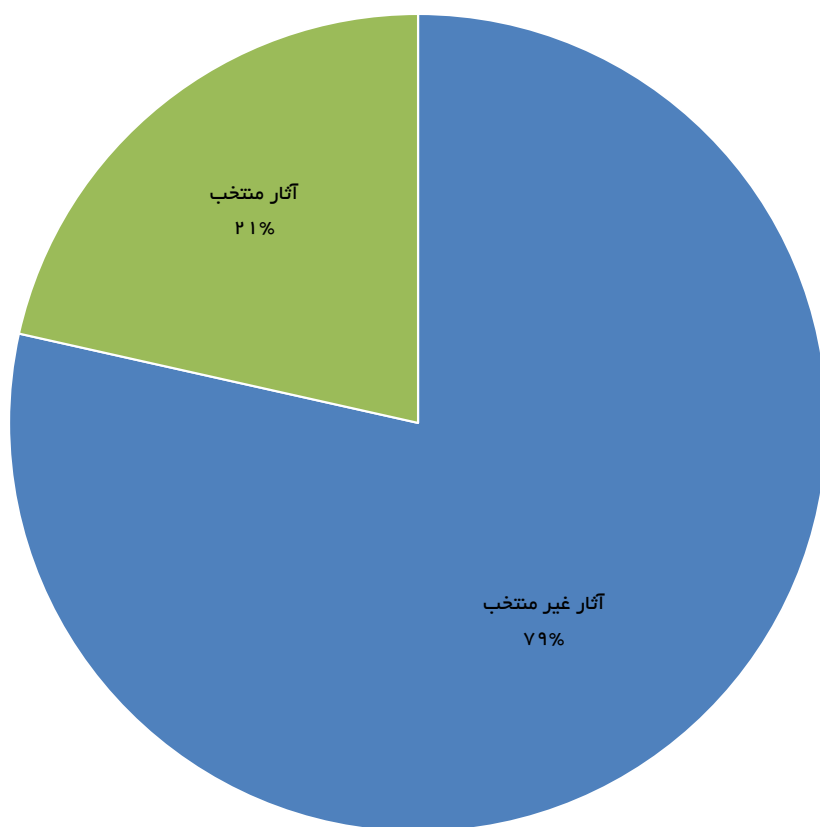

درصد آثار منتخب ایرانی و غیر ایرانی

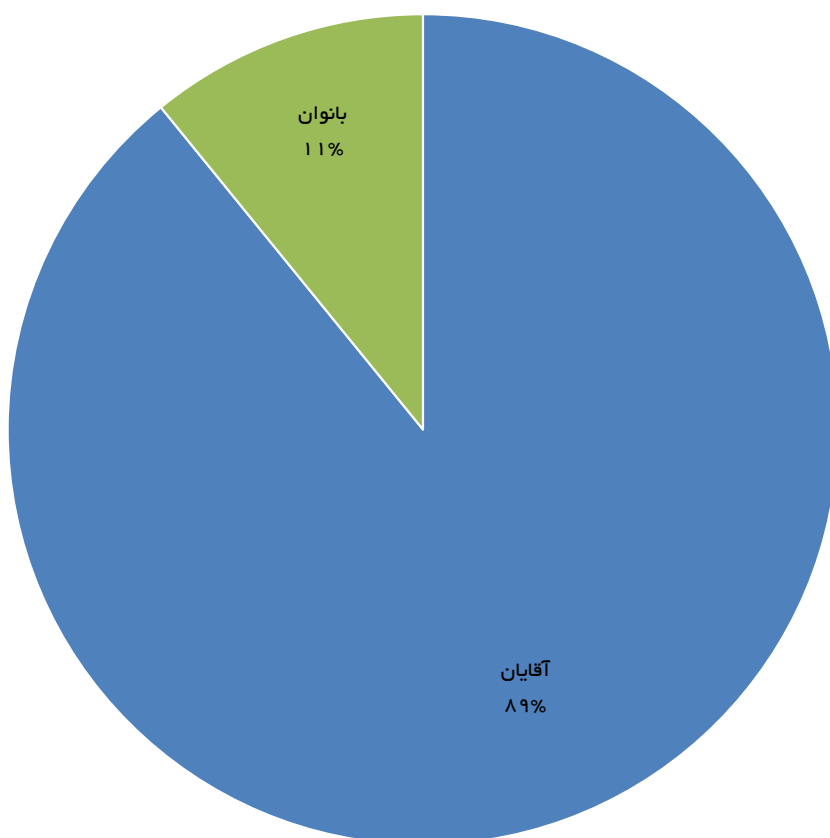

درصد آثار منتخب به نسبت کل آثار راه یافته به مرحله ارزیابی تفصیلی

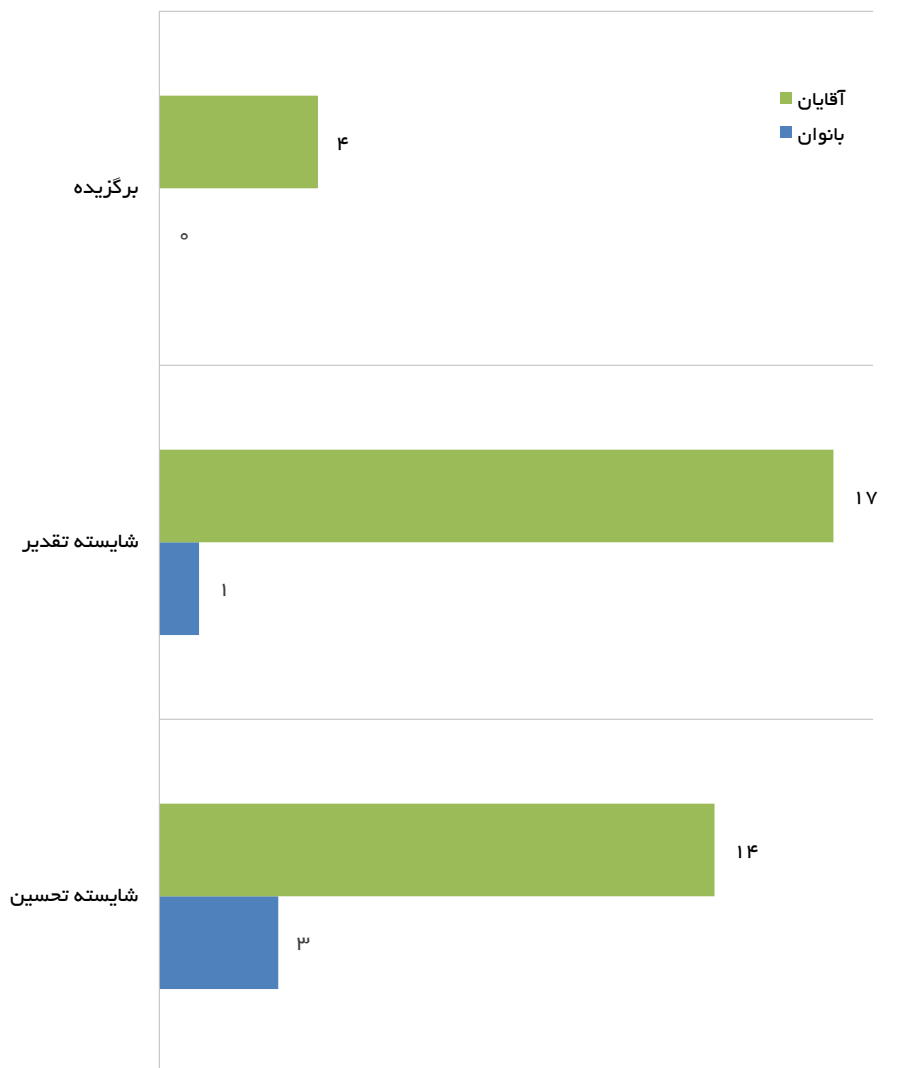

درصد آثار منتخب آقایان و بانوان

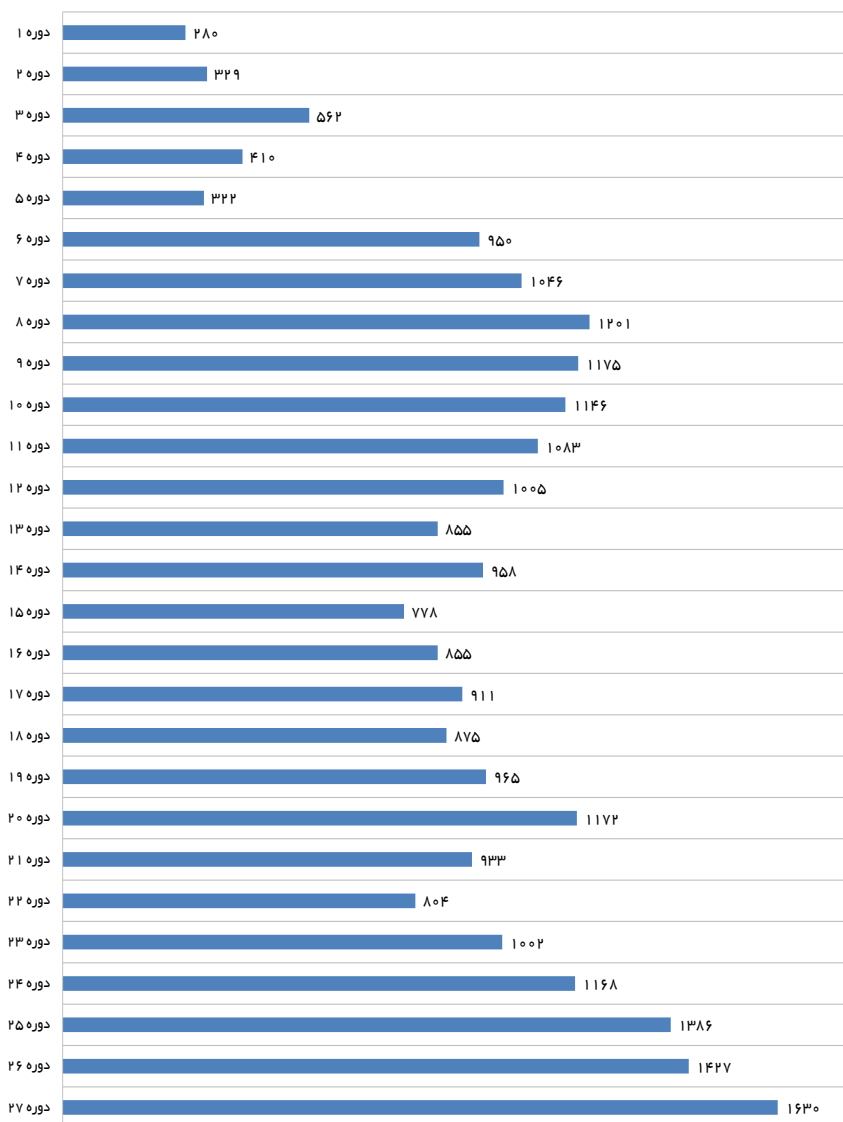
تعداد آثار منتخب به تفکیک جنسیت نویسندگان

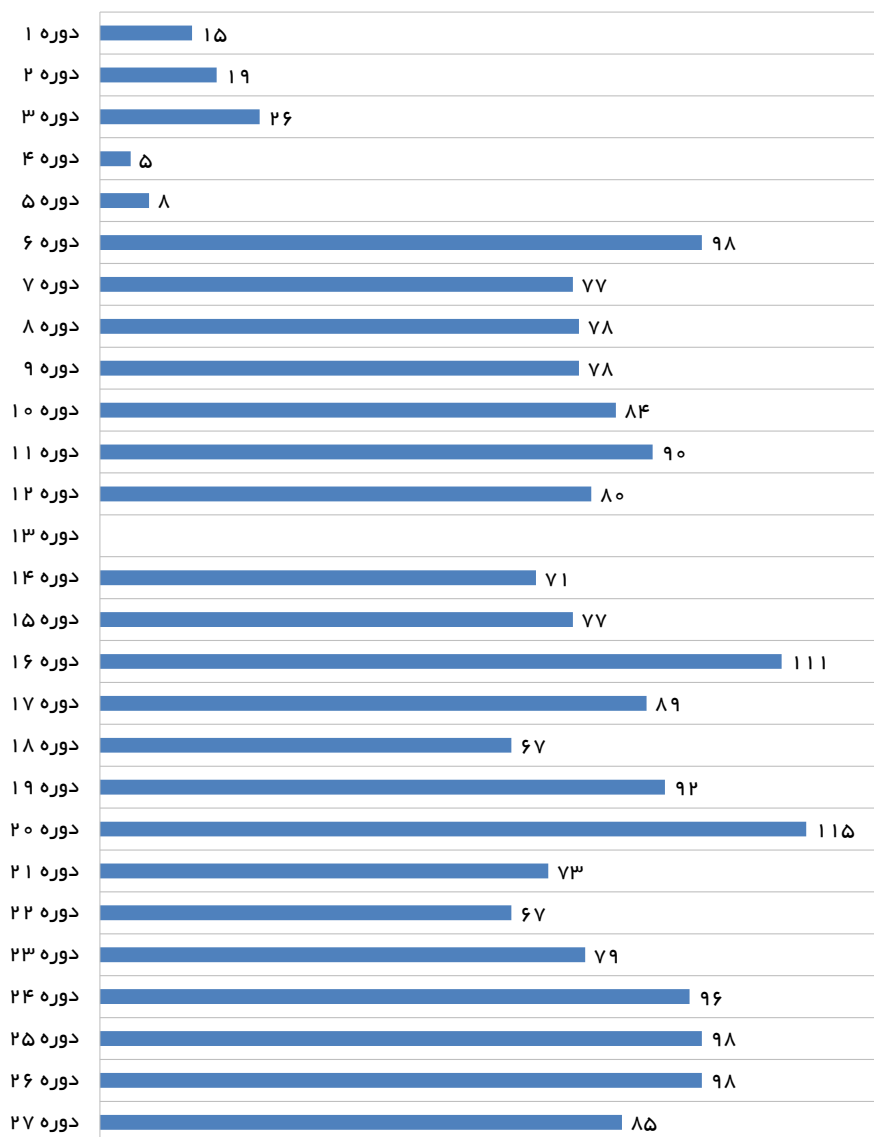

آمار ادوار گذشته

آمار تعداد آثار ۲۷ دوره همایش

اخلاق (عرفان عملی)

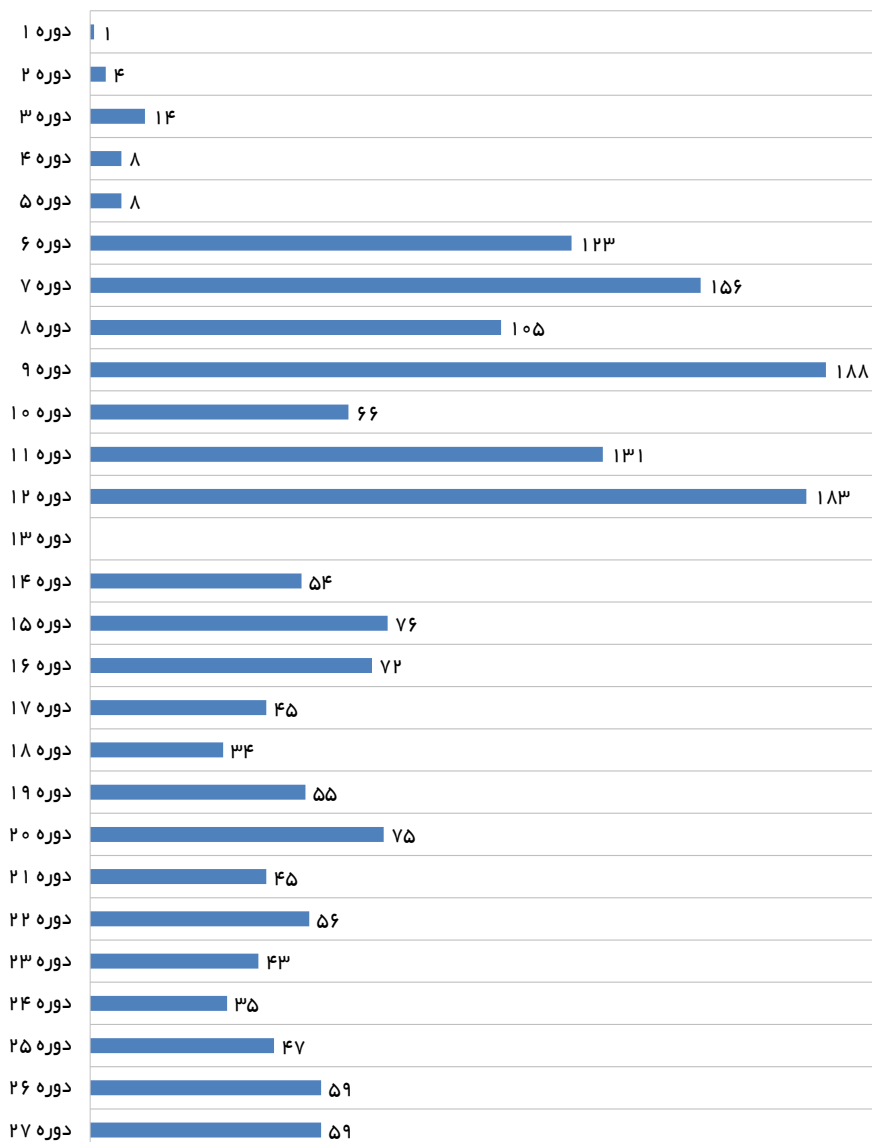

ادبیات عرب

دوره ۱	
دوره ۲	
دوره ۳	
دوره ۴	
دوره ۵	
دوره ۶	
دوره ۷	
دوره ۸	
دوره ۹	
دوره ۱۰	
دوره ۱۱	
دوره ۱۲	
دوره ۱۳	
دوره ۱۴	
دوره ۱۵	
دوره ۱۶	
دوره ۱۷	
دوره ۱۸	
دوره ۱۹	
دوره ۲۰	
دوره ۲۱	
دوره ۲۲	
دوره ۲۳	
دوره ۲۴	
دوره ۲۵	
دوره ۲۶	
دوره ۲۷	۷

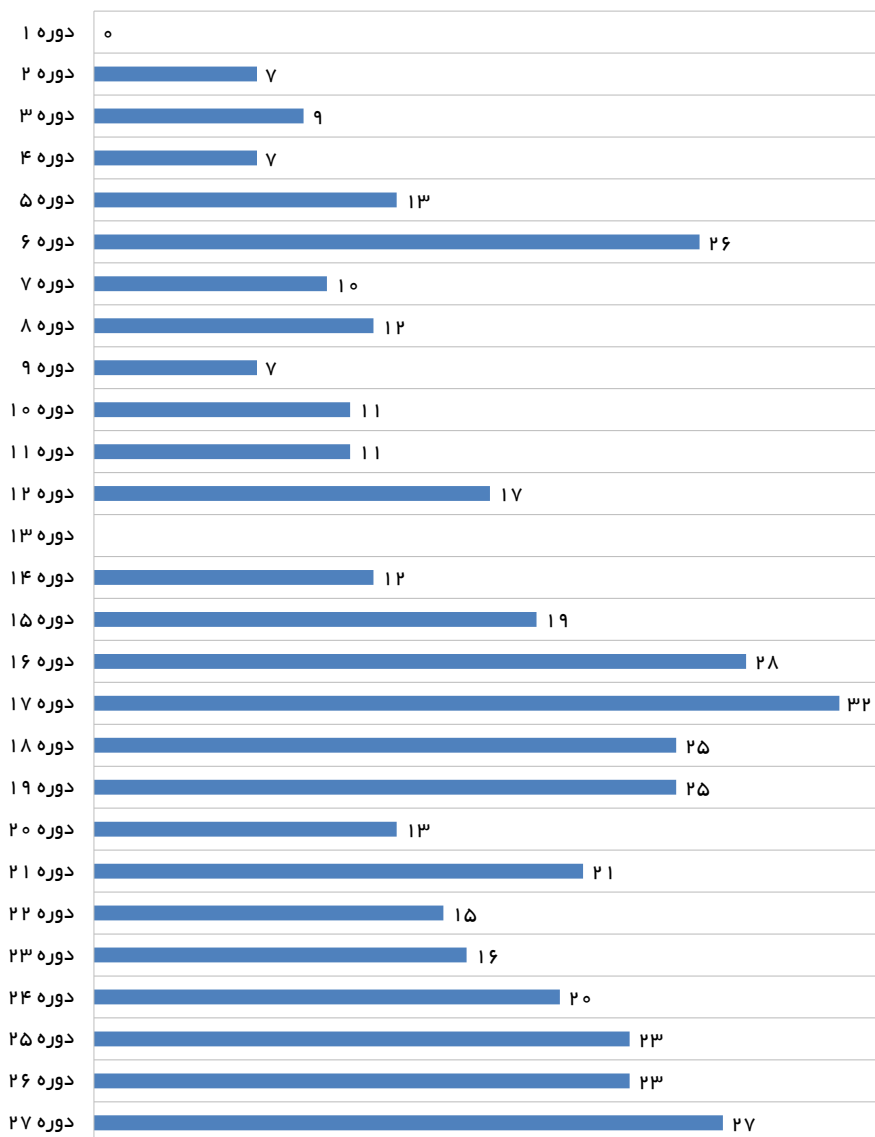

ادبیات فارسی و هنر

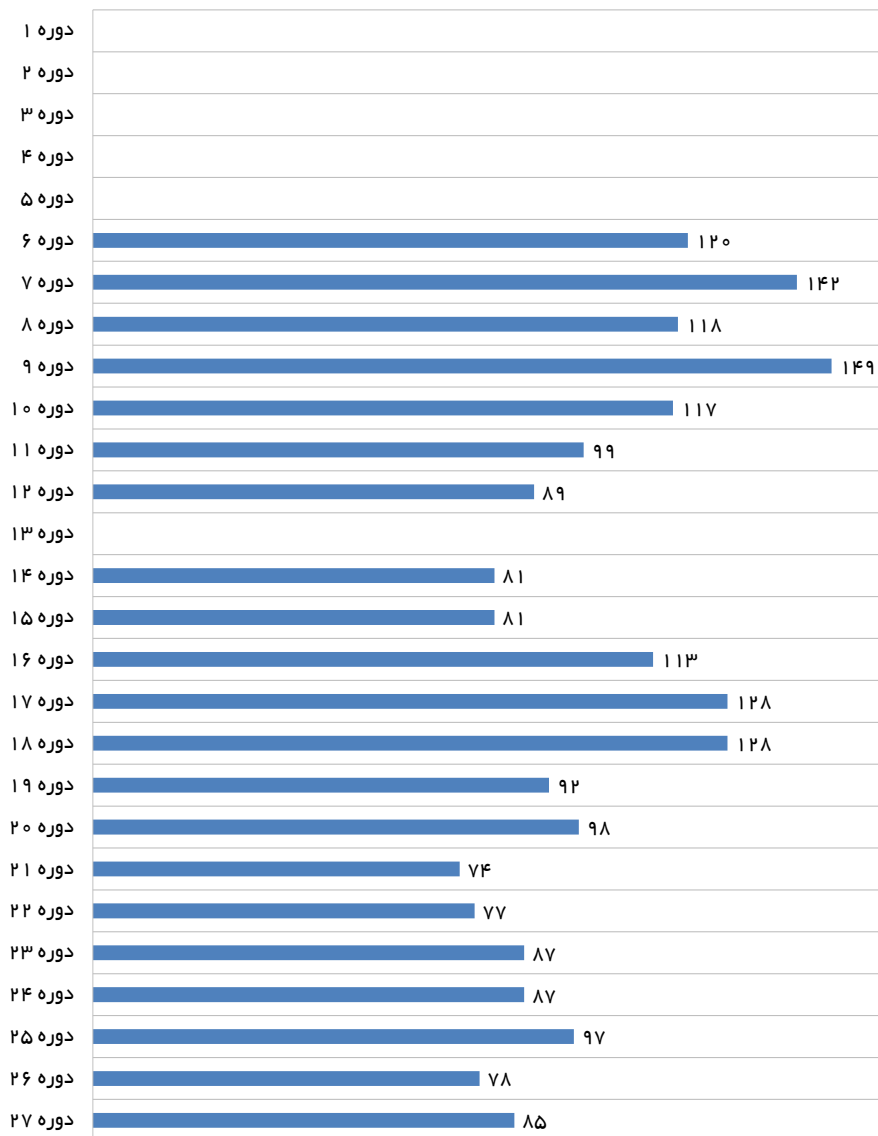

اقتصاد

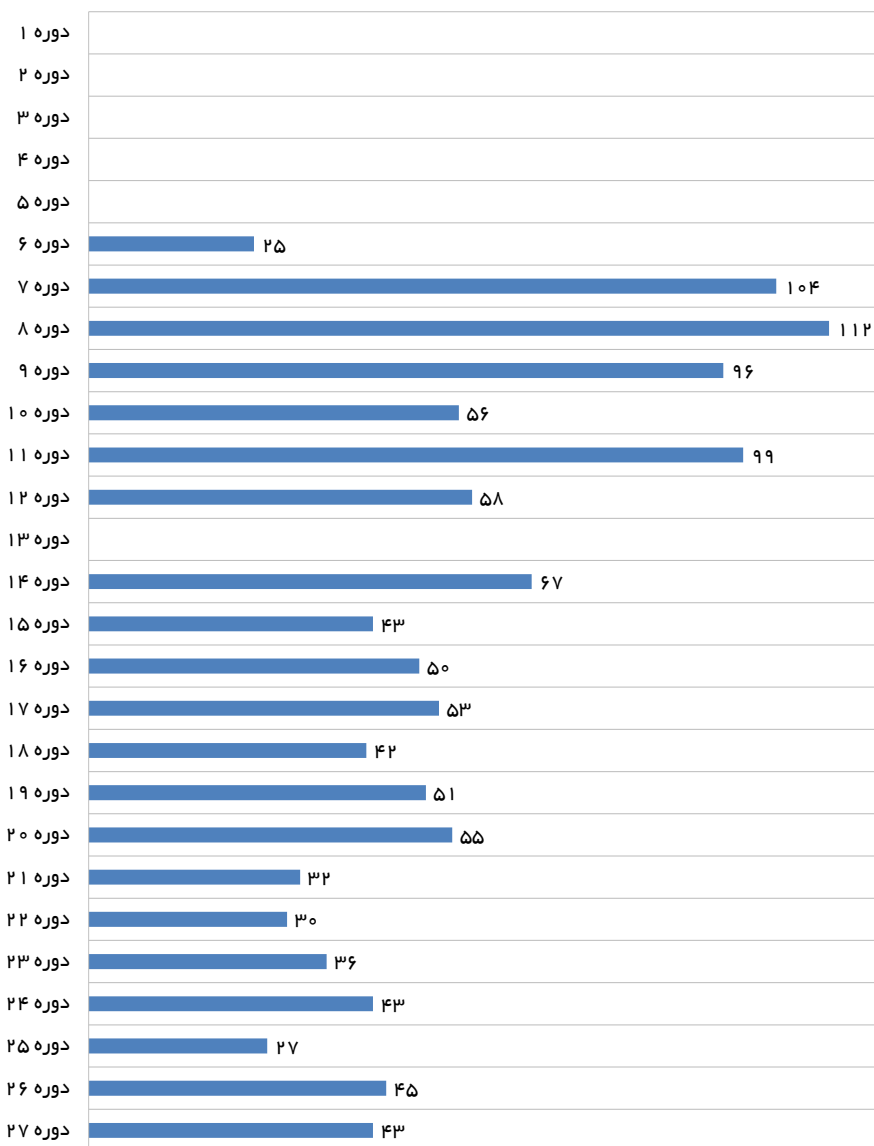

تاریخ، سیره و تراجم

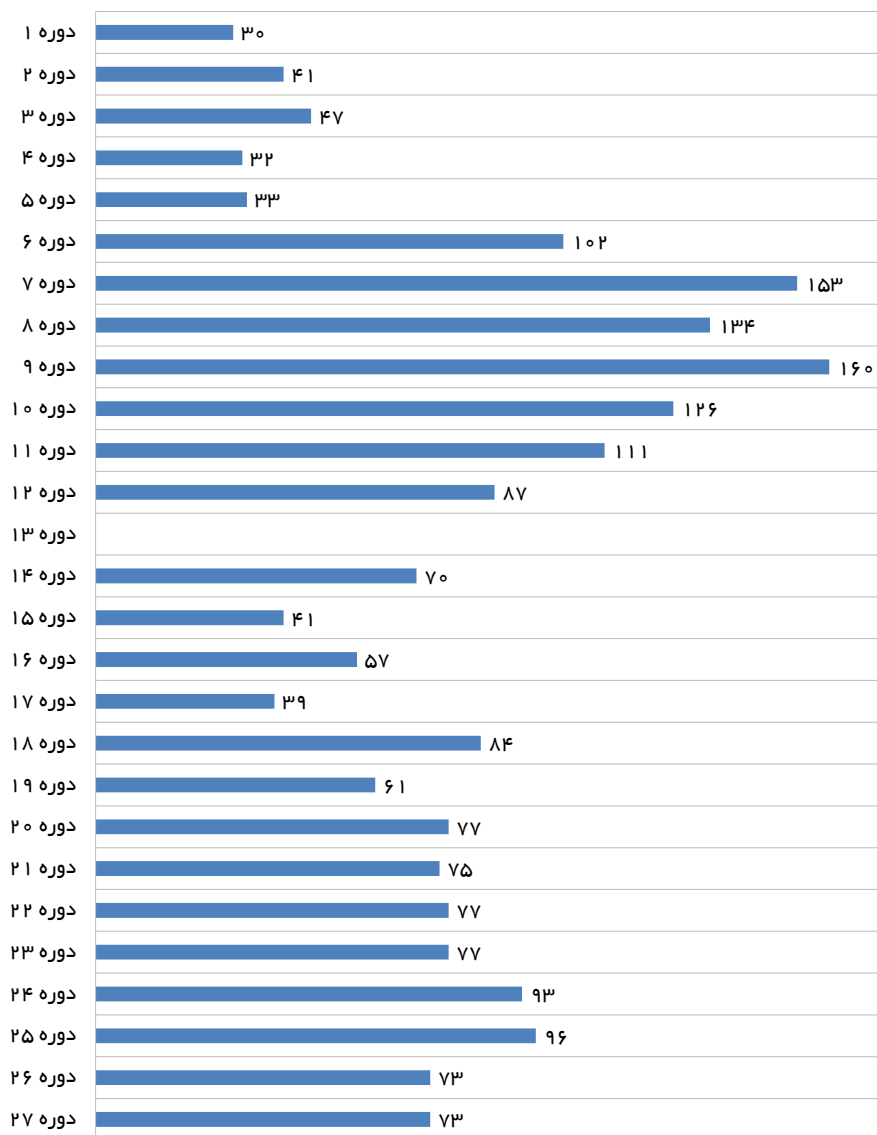

ترجمه

تفسیر و علوم قرآن

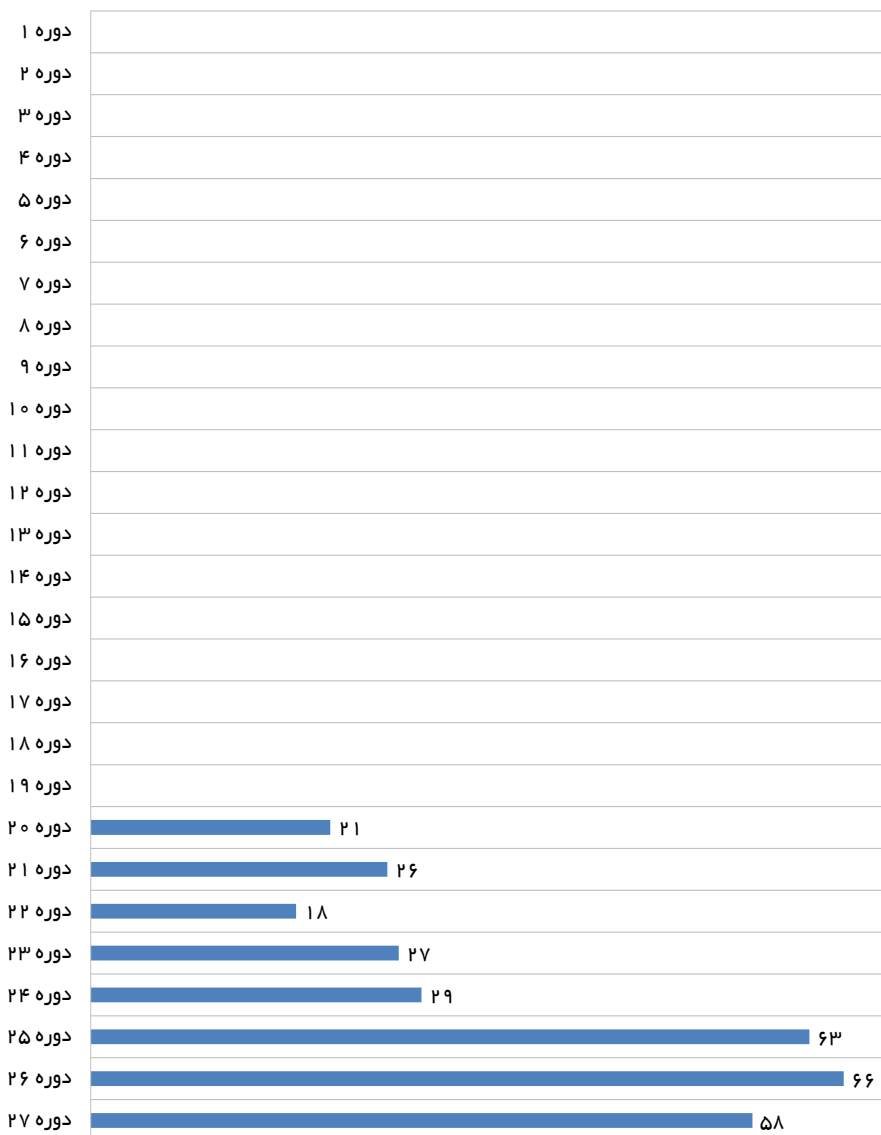

تمدن اسلامی و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

دوره ۱	
دوره ۲	
دوره ۳	
دوره ۴	
دوره ۵	
دوره ۶	
دوره ۷	
دوره ۸	
دوره ۹	
دوره ۱۰	
دوره ۱۱	
دوره ۱۲	
دوره ۱۳	
دوره ۱۴	
دوره ۱۵	
دوره ۱۶	
دوره ۱۷	
دوره ۱۸	
دوره ۱۹	
دوره ۲۰	
دوره ۲۱	
دوره ۲۲	
دوره ۲۳	
دوره ۲۴	
دوره ۲۵	
دوره ۲۶	
دوره ۲۷	۱۶

حقوق

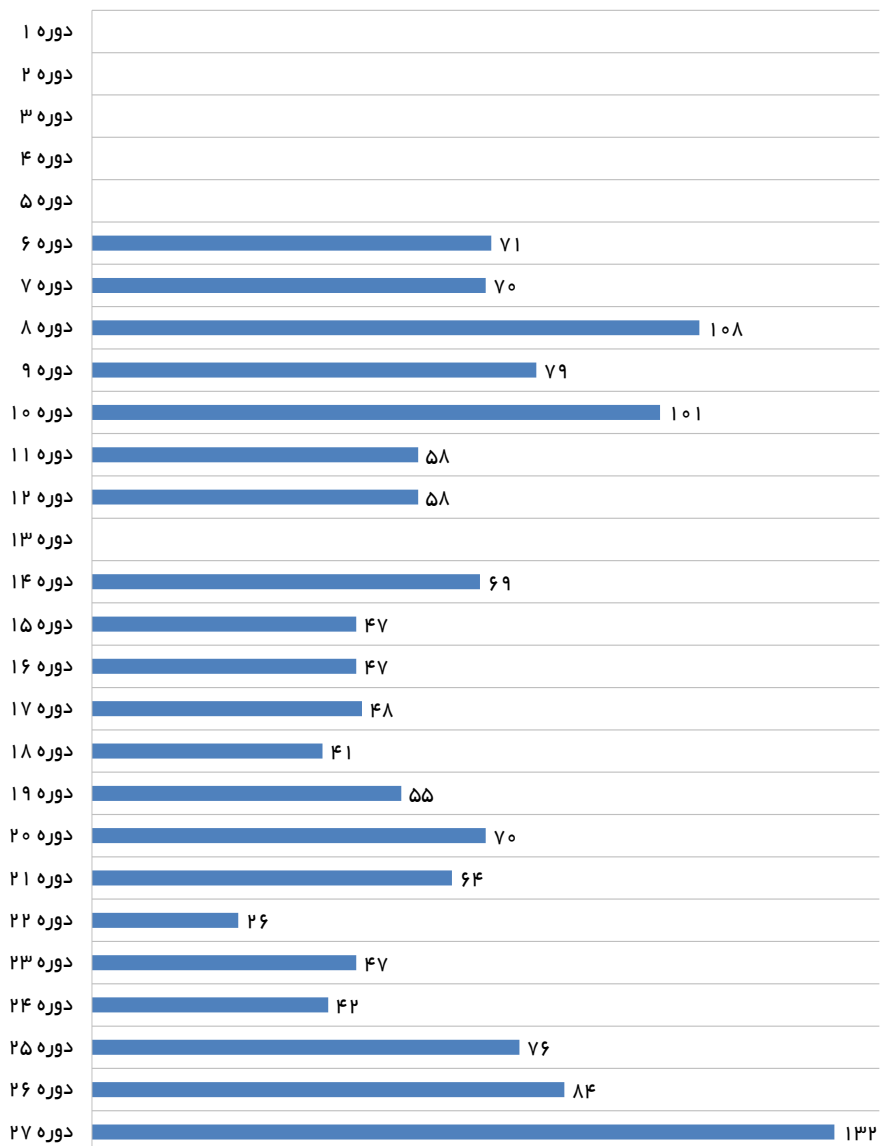

حکمرانی اسلامی

دوره ۱	
دوره ۲	
دوره ۳	
دوره ۴	
دوره ۵	
دوره ۶	
دوره ۷	
دوره ۸	
دوره ۹	
دوره ۱۰	
دوره ۱۱	
دوره ۱۲	
دوره ۱۳	
دوره ۱۴	
دوره ۱۵	
دوره ۱۶	
دوره ۱۷	
دوره ۱۸	
دوره ۱۹	
دوره ۲۰	
دوره ۲۱	
دوره ۲۲	
دوره ۲۳	
دوره ۲۴	
دوره ۲۵	
دوره ۲۶	
دوره ۲۷	۲۲

روانشناسی و علوم تربیتی

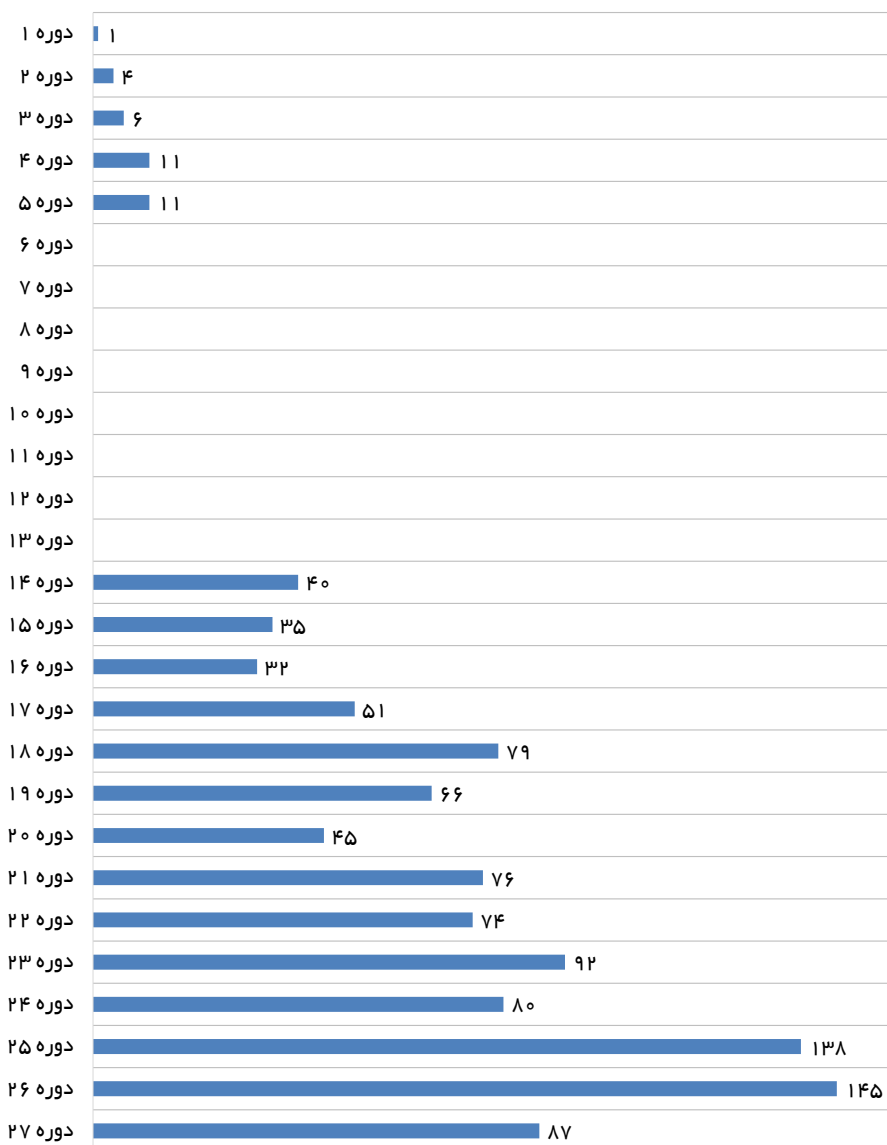

زن، جمعیت و خانواده

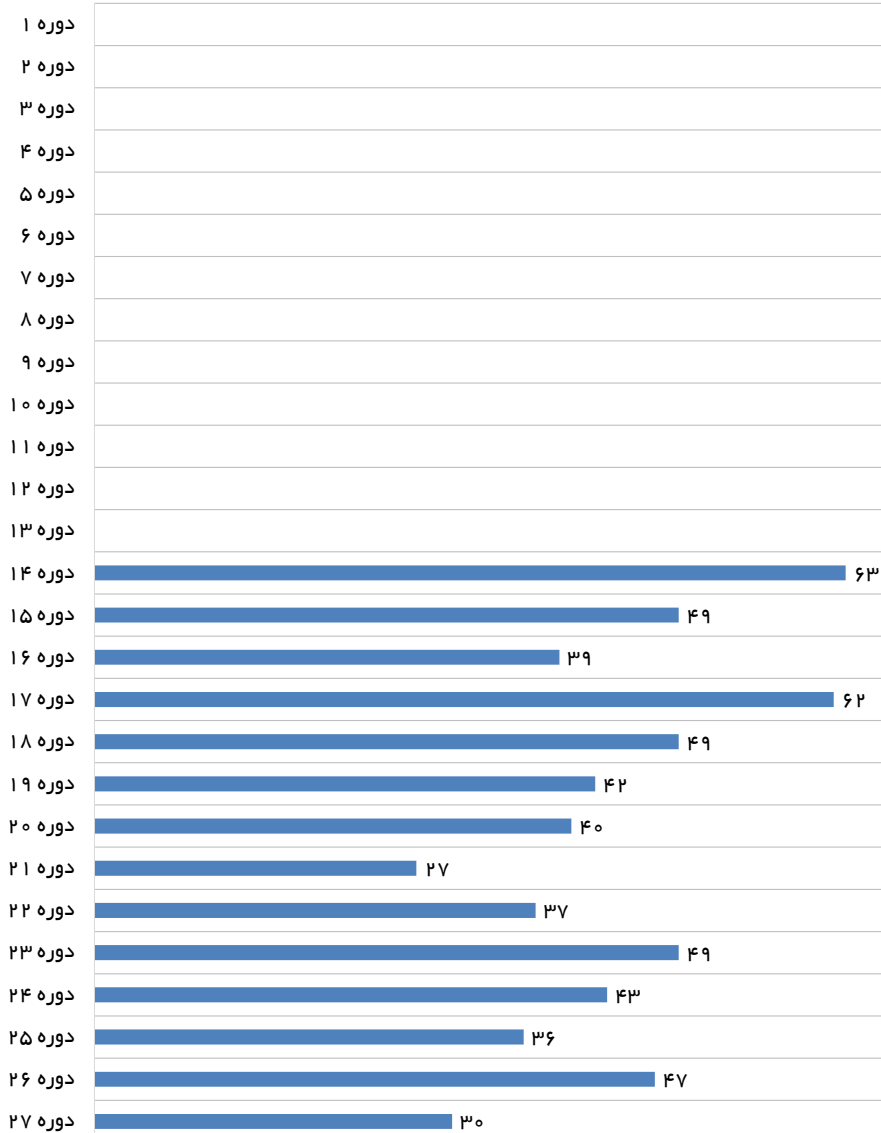
دوره ۱	
دوره ۲	
دوره ۳	
دوره ۴	
دوره ۵	
دوره ۶	
دوره ۷	
دوره ۸	
دوره ۹	
دوره ۱۰	
دوره ۱۱	
دوره ۱۲	
دوره ۱۳	
دوره ۱۴	
دوره ۱۵	
دوره ۱۶	
دوره ۱۷	
دوره ۱۸	
دوره ۱۹	
دوره ۲۰	
دوره ۲۱	
دوره ۲۲	
دوره ۲۳	
دوره ۲۴	
دوره ۲۵	
دوره ۲۶	
دوره ۲۷	۵۱

علوم اجتماعی

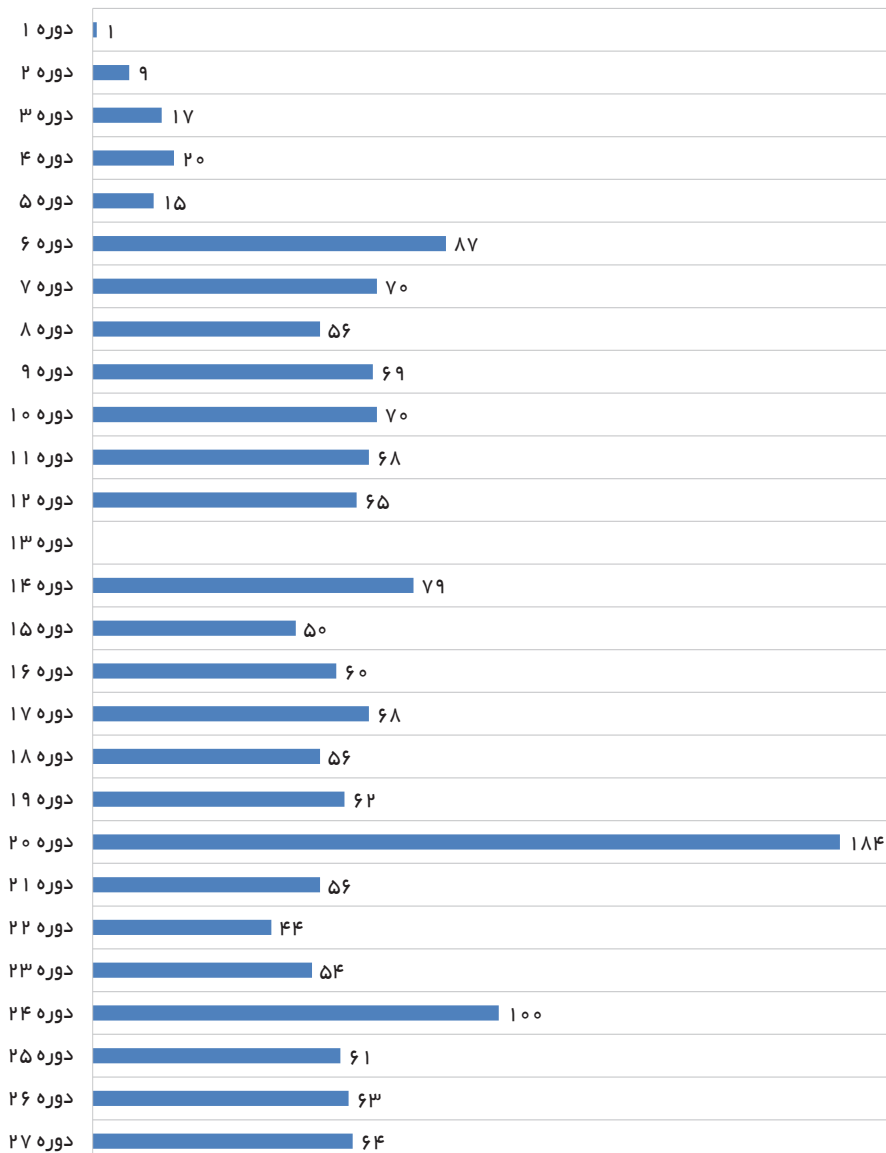

علوم و معارف حدیث

علوم سیاسی و انقلاب اسلامی

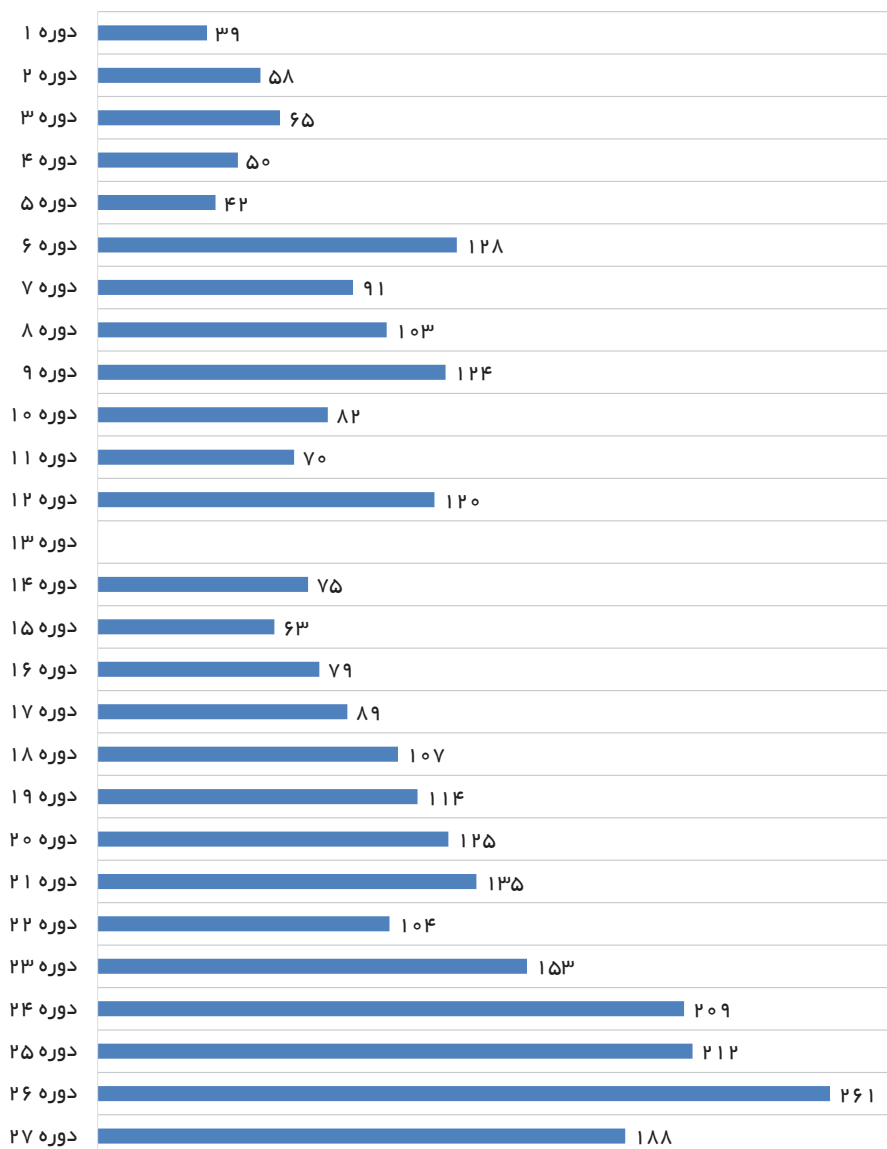

علوم شناختی و فناوری نوین

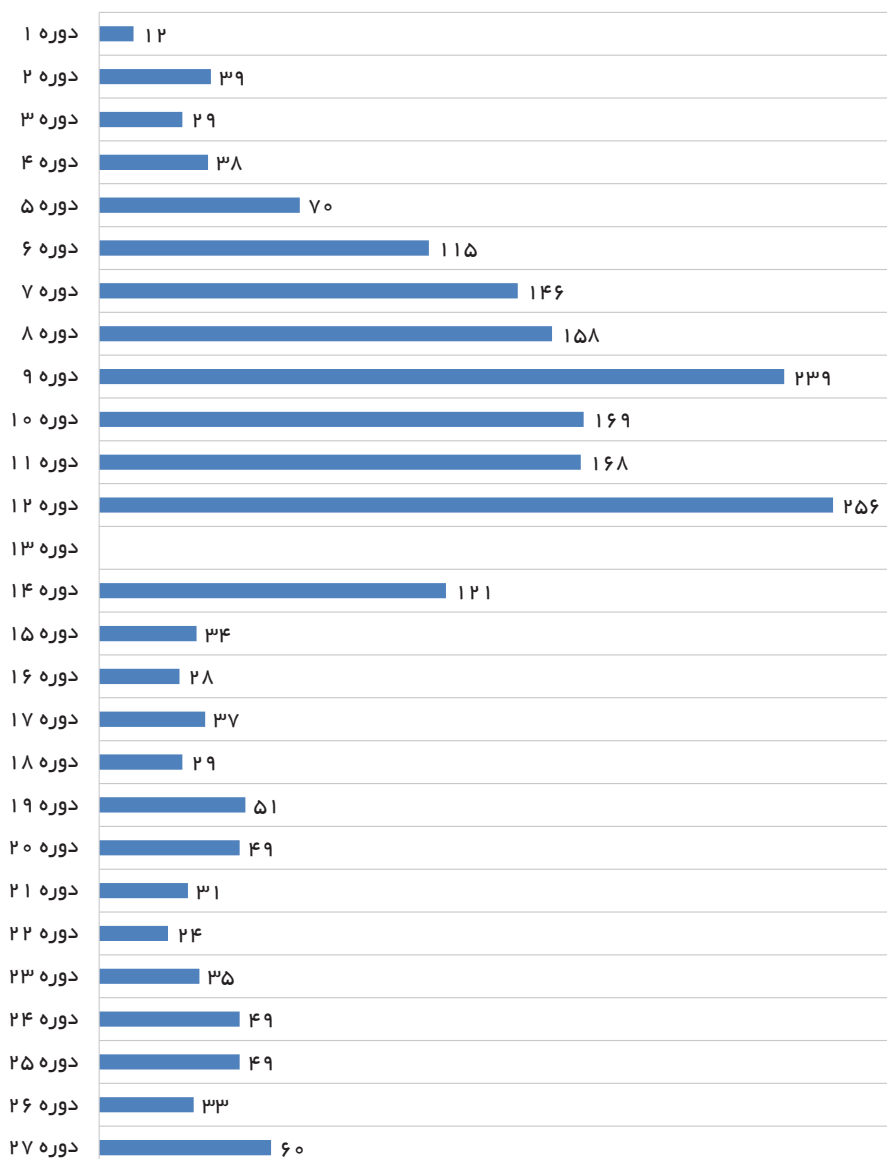
دوره ۱	
دوره ۲	
دوره ۳	
دوره ۴	
دوره ۵	
دوره ۶	
دوره ۷	
دوره ۸	
دوره ۹	
دوره ۱۰	
دوره ۱۱	
دوره ۱۲	
دوره ۱۳	
دوره ۱۴	
دوره ۱۵	
دوره ۱۶	
دوره ۱۷	
دوره ۱۸	
دوره ۱۹	
دوره ۲۰	
دوره ۲۱	
دوره ۲۲	
دوره ۲۳	
دوره ۲۴	
دوره ۲۵	
دوره ۲۶	
دوره ۲۷	۹

فقه و اصول

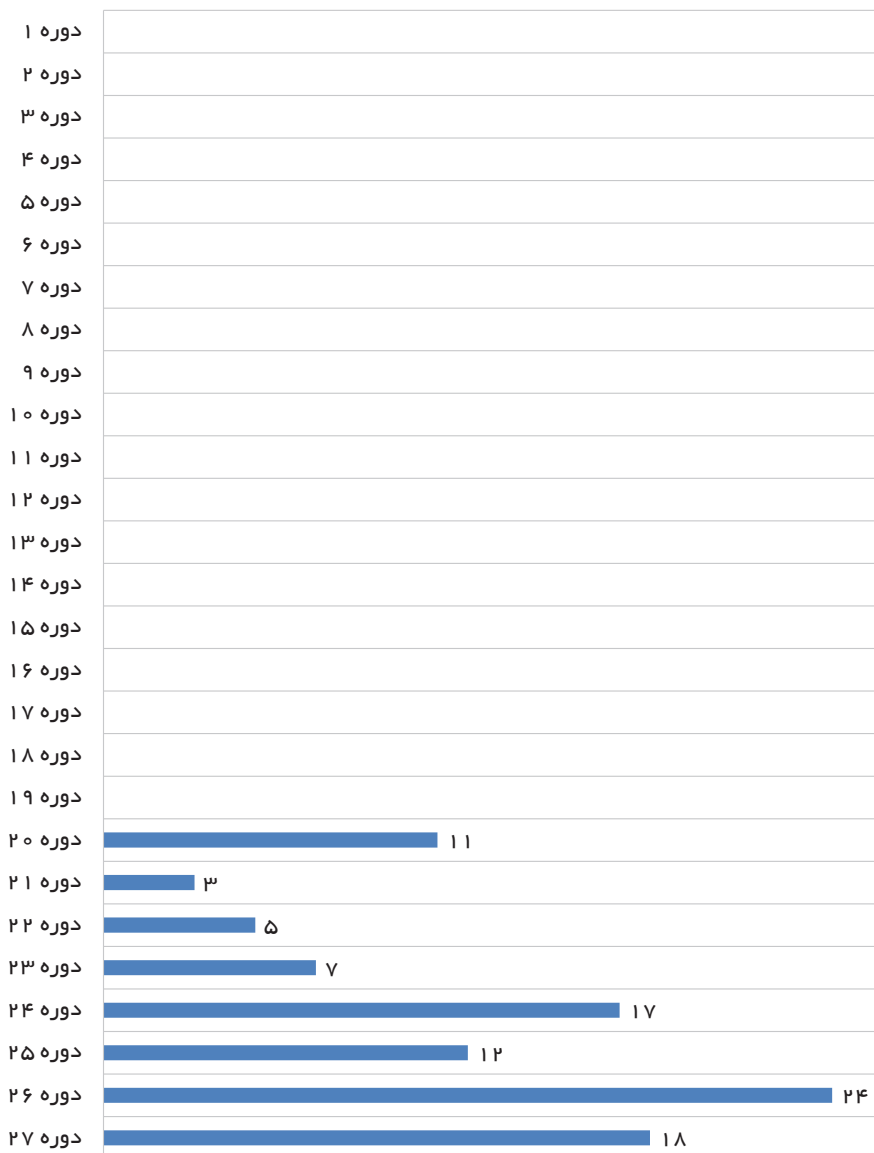

فلسفه و عرفان نظری (منطق)

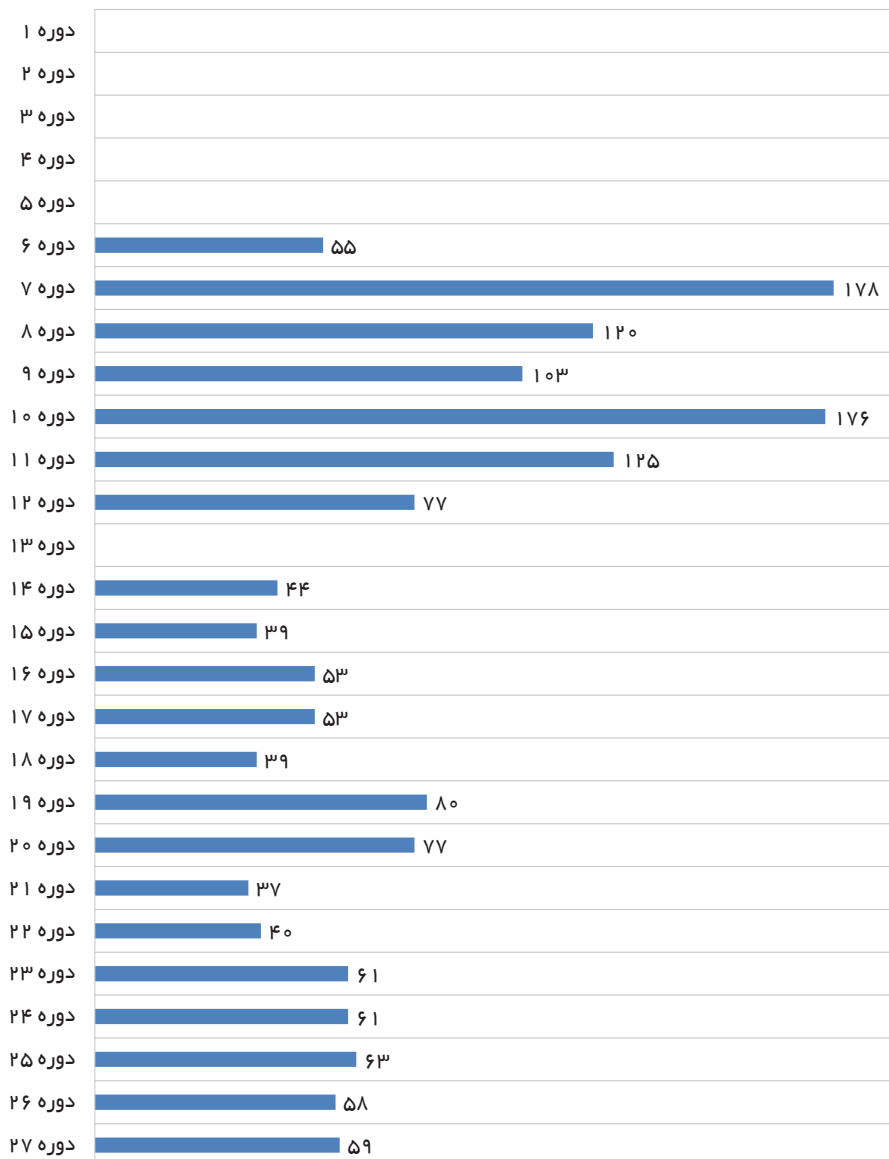

مدیریت

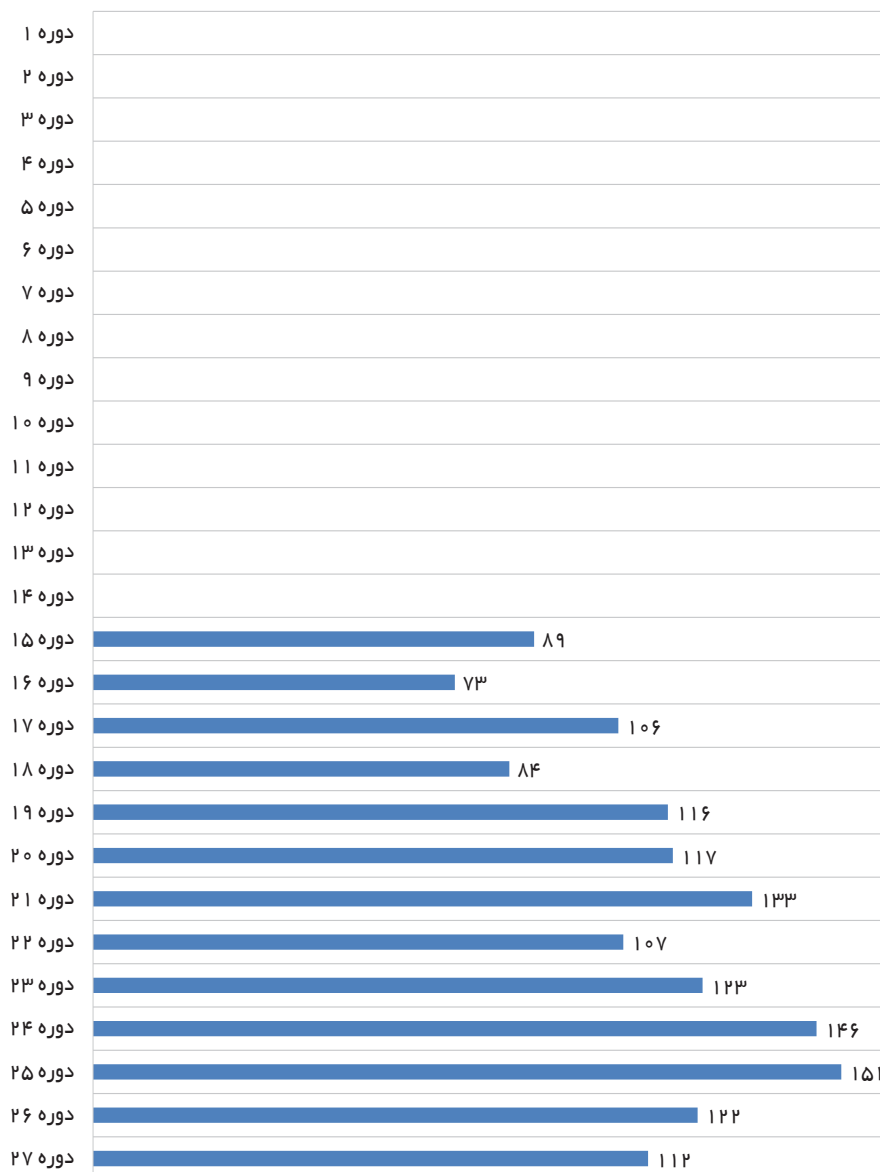

میراث مکتوب (کتاب مرجع، تصحیح و تحقیق)

کلام و ادیان

بخش هفتم

معرفی آثار برگزیده

بیست و هفتمین دوره همایش کتاب سال حوزه

آثار برگزیده در یک نگاه

ردیف	عنوان اثر	پدیدآورنده	نوع اثر	قالب اثر	گروه علمی	ناشر / محل دفاع
۱	جعفر طیار علیه السلام	سید علی میر شریفی	علمی پژوهشی	کتاب	تاریخ، سیره و تراجم	مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص)
۲	الکافی	دارالحديث (حمیدرضا شیخی - محمد مرادی - سیدضیاء مرتضوی - مهدی مهریزی - عبدالهادی مسعودی)	ترجمه	کتاب	ترجمه	دارالحديث
۳	درسنامه نقد الحاد جدید	حمیدرضا شاکرین	علمی پژوهشی	کتاب	کلام	بوستان کتاب
۴	کلام اسلامی؛ شرحی بر کشف المراد (دفتر دوم و سوم)	حسن یوسفیان	علمی ترویجی	کتاب	کلام	حکمت اسلامی
۵	تیینی از شبکه حقوق و تکالیف تربیتی از منظر فقه تربیتی	سیدنقی موسوی	علمی پژوهشی	مقاله	علوم تربیتی روانشناسی	نشریه تربیت اسلامی
۶	شایستگی های مورد نیاز مربی برای گزار از نظریه به عمل تربیتی	علی لطیفی	علمی پژوهشی	مقاله	علوم تربیتی روانشناسی	نشریه تربیت اسلامی
۷	Reconstructing William Lane Craig's Explanation of Absolute Time Based on Mulla Sadra's Philosophy	محمد صادق کاویانی	علمی پژوهشی	مقاله	فلسفه	sophia

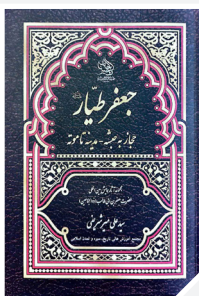
سید علی میر شریفی

گروه علمی: تاریخ، سیره و تراجم

ناشر: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص)

نوع اثر: علمی پژوهشی

جعفر طیار علیه السلام

کتاب حاضر زندگی پر فراز و نشیب یکی از قهرمانان صدر اسلام، حضرت جعفر بن ابی طالب (ع) را روایت می‌کند. شخصی والا و تأثیرگذاری که نقشی کلیدی در گسترش و تثبیت اسلام ایفا کرد. در این اثر نویسنده با تکیه بر منابع دست اول و پژوهش‌های میدانی، ابعاد مختلف شخصیت حضرت جعفر طیار (ع) را از تولد در مکه، مهاجرت به حبشه، بازگشت به مدینه تا فرماندهی سپاه اسلام و شهادت در جنگ موته مرور می‌کند.

این اثر علاوه بر بازخوانی و دستاوردهای یکی از الگوهای مهم تمدن اسلامی و یادآوری فداکارهای او در راه اسلام، با بیان جزئیات مهاجرت مسلمانان به حبشه و چالش‌های پیش روی آنان، تصویری واضح از شرایط دشوار آن دوران و مبارزات مسلمان اولیه در راه آرمان‌هایشان ارائه می‌دهد. نویسنده به کمک

بازسازی فضای اجتماعی و سیاسی آن زمان، و با بیانی روان و شیوا خواننده را با خود به دل تاریخ می‌برد و بینشی عمیق‌تر به مخاطب می‌بخشد. این کتاب منبعی ارزشمند برای پژوهشگران و علاقه‌مندان به تاریخ و فرهنگ اسلامی است.

دارالحديث

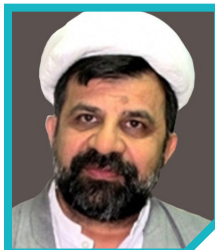
(محمد مرادی - سیدضیاء مرتضوی -

مهدی مهریزی - عبدالهادی مسعودی)

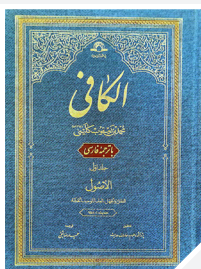
گروه علمی: ترجمه

ناشر: دارالحديث

نوع اثر: ترجمه

الكافي

کتاب کافی، تألیف محمدبن یعقوب کلینی (درگذشته ۳۲۹ هجری)، یکی از چهار کتاب حدیثی اصلی شیعه و حاوی اصول، فروع و مباحث معرفتی بسیار است. به همین دلیل، اهمیت فراوانی در میان تراث شیعی دارد و نوعی مرام‌نامه شیعی در اصول، فقه و اخلاق بوده و در این زمینه، دارای نقشی بی‌بدیل است.

برای این کتاب، به دلیل جایگاه ویژه‌اش در میان شیعیان و به‌ویژه در حوزه‌های علمی شیعی، تاکنون ده‌ها تعلیقه، تلخیص، ترجمه و شرح نگارش یافته و بخش اصول آن از قرن ششم تا کنون، ده‌ها بار ترجمه شده است.

تمامی این کتاب، تاکنون دو بار ترجمه شده که یکی از آن دو، ترجمه کافی

تصحیح دار الحدیث است. کافی دار الحدیث، بر اساس نسخه‌های فراوان خطی کافی و از سوی تصحیح‌گران و محققانی زبده و با نظارت و مشاورت چند فقیه و استاد حدیث سامان یافته است.

ترجمه کافی دار الحدیث، حاوی همه مجلدات آن، از اصول تا روضه است. این اثر را چند تن از مترجمان مجرب صاحب تحصیلات حوزوی و دانشگاهی ترجمه کرده و علاوه بر رعایت اصول ترجمه در آن، ظرافت‌های معنایی احادیث را مد نظر داشتند و ترجمه‌ای روان و قابل فهم ارائه کرده‌اند. این ترجمه، علاوه بر دقت مترجمان، از سوی چند صاحب قلم و مترجم با موشکافی تمام بازبینی شده است.

از ویژگی‌های این ترجمه، علاوه بر حاوی همه کافی، جمعی بودن و کنترل مکرر ترجمه، وجود تعلیقه‌های عالمانه‌ای است که به فهم ترجمه کمک می‌کنند و در جلد پایانی بازتاب پیدا کرده است.

حمیدرضا شاکرین
گروه علمی: کلام
ناشر: بوستان کتاب
نوع اثر: علمی پژوهشی

درسنامه نقد الحاد جدید

الحاد جدید، رویکردی نو در خداناباوری است که همواره می‌کوشد جهان‌بینی مادی خود را به نام علم، به‌ویژه از طریق فیزیک کوانتومی، زیست‌شناسی فرگشتی و علوم شناختی، ترویج کند. افزون بر این، جریان یادشده، معارضه و تهاجم سنگینی به دین و تدین داشته و در پی ساخت جهانی سکولار و دینزدوده با تکیه بر دانش، ابزارها و فناوریهای مدرن است. این مسئله، درک درست، هم‌جهانبه و مواجهه عالمانه و منطقی با این جریان و دفاع عقلانی از جهان‌بینی الهی و امتداد آن در سلوک توحیدی فردی و اجتماعی را ضروری می‌سازد. بدین روی، اثر حاضر می‌کوشد ابتدا بنیادهای معرفتی و هستی‌شناختی الحاد جدید را در دو ساحت فلسفه علم و هستی‌شناسی پیگیری، اکتشافی آن را بر بنیادهای نادرست هویدا و ضعف‌های آن را آشکار کند.

سپس، با ورود به عرصه فیزیک و زیست‌شناسی، نتیجه‌گیری‌های فلسفی و الهیاتی خداناباوران را از مباحث علمی واکاوی و ضعف‌ها، مغالطه‌ها، سوء برداشت‌ها و سوگیری‌های متعصبانه و بدون پشتوانه علمی و منطقی این جریان را برملا کرده است.

روش پژوهش حاضر، در مقام گردآوری، کتابخانه‌ای و در مقام داوری، تحلیلی انتقادی است. نتیجه تحقیق آن است که این نگره الحادی، مشحون از تعاریف و تصویرسازیهای نادرست، کاهلی در اندیشه‌پورزی، گریز از بیطرفی علمی و تحمیل طبیعت‌گرایی افراطی بر علم است؛ این درحالی است که جریان الحاد جدید نه تنها اندک حمایتی از ناحیه علم و دانش کسب کرده؛ بلکه نظریات علمی مستند آن با نگره توحیدی سازگارتر بوده، حتی گاهی اعتبار خود را وامدار خداپاوری است.

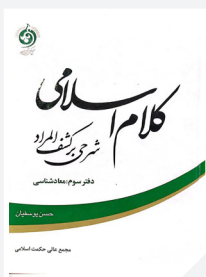
حسن یوسفیان

گروه علمی: کلام

ناشر: حکمت اسلامی

نوع اثر: علمی ترویجی

کلام اسلامی؛ شرحی بر کشف المراد (دفتر دوم و سوم)

این کتاب، شرحی است بر کتاب گران سنگ و ماندگار کشف المراد نوشته علامه حلی که خود شرحی است بر کتاب موجز و پرمغز تجرید الاعتقاد اثر خواجه نصیر الدین طوسی. این دو کتاب، دیدگاه اندیشمندان امامی را در باره اصول دین می‌نمایانند. در اهمیت این دو کتاب، همین بس که پس از گذشت قرن‌ها، همچنان بی‌بدیل مانده‌اند و حتی عالمان اهل سنت هم خود را بی‌نیاز از آنها ندیده‌اند.

نگارش این شرح سه جلدی، حدود دوازده سال به طول انجامیده و در آن به بیش از هزار منبع مراجعه شده است. مهم‌ترین نکاتی که این شرح را از آثار مشابه ممتاز می‌سازد، در مقدمه‌های جداگانه هر کدام از سه جلد نوشته شده است؛ از جمله، در بخشی از مقدمه جلد سوم، چنین آمده است:

«از همان آغاز می‌دانستم راهی پر پیچ‌وخم در پیش دارم؛ و با دقت و صبر و حوصله‌ای فراوان باید در آن گام بردارم. با این همه، با وجود انبوهی از آثار در شرح کتاب تجرید الاعتقاد و حاشیه‌زنی بر شروح آن، که البته می‌توان همه آنها را به یک معنا تعلیقاتی بر کشف المراد دانست، هیچ‌گاه تصور نمی‌کردم به موارد مبهمی برخورد کنم که همگان با سکوت از کنار آن گذشته‌اند! یا مثلاً در شرح یک عبارت، دو واژه کاملاً مستقل را به هم متصل ساخته، و به کلمه‌ای سوم رسیده‌اند! همچنین وقتی برای مستندسازی واقعه‌ای تاریخی یا مضمونی حدیثی، در پی آن بودم که از منابع متأخر مدد بگیرم، بسیار دور از انتظار بود فهمیدن این مطلب که کهن‌ترین منبع آنان، خود کتاب کشف المراد بوده است!»

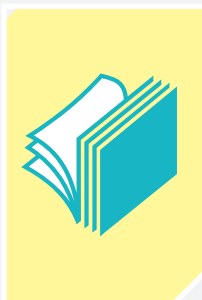
سید نفی موسوی

گروه علمی: علوم تربیتی روانشناسی

نشریه: تربیت اسلامی

نوع اثر: علمی پژوهشی (مقاله)

تبیینی از شبکه حقوق و تکالیف تربیتی از منظر فقه تربیتی

باتوجه به ضرورت مطالعات اسلامی در قلمرو حکمرانی تربیتی و نیز لزوم نگاه نظام‌وار، جامع و شبکه‌مند به دستورات تربیتی در دامن فقه تربیتی، مسئله نوشتار حاضر عبارت است از تبیین شبکه حق و تکلیف تربیتی در سپهر اجتماع و تبیین احکام هریک از عاملان، بازیگران، مکلفان تربیتی؛ و سپس نسبت‌سنجی، صورت‌بندی و ترسیم شبکه‌واره احکام و تجویزات تربیتی.

این نوشتار به روش توصیفی و تحلیلی نگاشته شده است. نویسنده در بخش اول از روش اجتهادی، و در بخش دوم از روش تحلیلی و استنتاجی بهره گرفته است. این پژوهش نشان می‌دهد که تربیت در فقه تربیتی و شریعت اسلامی به میزانی مهم است که هیچگاه بدون متولی نخواهد ماند. به صورت همزمان و در عرض یکدیگر، تربیت بر والد و حاکم واجب، و بر عالم و توده‌های مردم

مستحب و گاهی نیز واجب است. همچنین در کنار این مسئولیت، ولایت تربیتی، ولایت طولی و ترتبی با سازوکار ولایت، تسبیب، نیابت و وصایت نیز قابل تصویر است و در نهایت شبکه‌های طولی و عرضی از احکام تربیتی و ناظر به خانواده، عالمان، حاکمان و عموم مکلفان ترسیم میشود که میتواند آغازی برای طراحی یک الگواز حکمرانی تربیتی برای اقتدار تربیتی باشد.

کلیدواژه‌ها: احکام تربیتی، حکمرانی تربیتی، سیاست‌گذاری تربیتی، تربیت اسلامی، فقه تربیتی.

علی لطیفی

گروه علمی: علوم تربیتی روانشناسی

نشریه: تربیت اسلامی

نوع اثر: علمی پژوهشی (مقاله)

شایستگی‌های مورد نیاز مربی برای گزار از نظریه به عمل تربیتی

یکی از دغدغه‌های معلمان و مربیان این است که چگونه می‌توانند در موقعیت‌های علمی از آموخته‌های نظری خود، درست و به موقع استفاده کنند. برخی از اندیشمندان تعلیم و تربیت مدرن نوعی قلمرو معرفتی و راهکار برای ارائه نظریه‌ها و رفتارهای تربیتی بیان کرده‌اند. برخی دیگر نیز ویژگی‌های شخصیتی معلم را پلی میان نظریه و عمل معرفی کرده‌اند. گروهی دیگر نیز توجه اندکی به این چالش‌ها داشته‌اند و با بررسی و تحلیل دیدگاه‌های فیلسوفان مسلمان درباره حقایق انسان، ویژگی‌های مهم مربی را برای گذر از نظریه به عمل تربیتی بیان کرده‌اند.

نویسنده این تحقیق را با روش تحلیل محتوای کیفی نگاشته و به این نتیجه رسیده است که مربی علاوه بر شایستگی‌های کلی، باید از تجربه عملی نیز برخوردار باشد تا بتواند در هر موقعیتی بهترین اقدام را داشته باشد.

کلیدواژه‌ها: نظریه تربیتی، نظریه و عمل، حکمت اسلامی، مربی، فلسفه تعلیم و تربیت.

محمد صادق کاویانی

گروه علمی: فلسفه

نشریه: sophia

نوع اثر: علمی پژوهشی (مقاله)

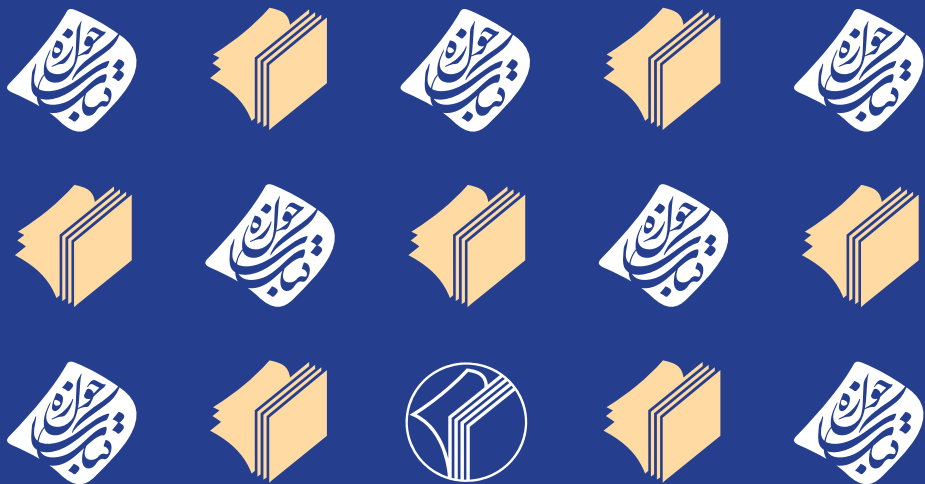
Reconstructing William Lane Craig's Explanation of Absolute Time Based on Mulla Sadra's Philosophy

After the advent of the theory of special relativity, the existence of absolute time in nature was rejected within the society of physics. In recent decades, William Lane Craig has endeavoured to offer an interpretation of the empirical evidence that support the theory of relativity while maintaining the concept of absolute time. His interpretation, however, is based upon supernatural presuppositions due to which it cannot be accepted as a scientific argument. After explaining Craig's view, we attempt to reconstruct his explanation for absolute

time using the concept of general substantial motion of nature, well-known in Mulla Sadra's philosophy as the most important approach in Islamic philosophy; thereby, proving general time for the natural world. Although Craig considers some evidence from modern physics in his reasoning for absolute time, here, after pointing to some evidence, it is discussed that the approach used here better bridges the gap that exists between the metaphysics and the physics of the argument.

بخش هشتم

معرفی آثار شایسته تقدیر

آثار شایسته تقدیر در یک نگاه

ردیف	عنوان اثر	پدیدآورنده	نوع اثر	قالب اثر	گروه علمی	ناشر / محل دفاع
۱	مسئولیت نهاد پولی دولت در قبال خلق پول و کاهش ارزش آن از منظر اهل بیت	مهدی عباس	علمی پژوهشی	پایان نامه	اقتصاد	جامعه المصطفی العالمیه
۲	مجموعه ۶ جلدی (حسن علی مطر)	حسن علی مطر	ترجمه	کتاب	ترجمه	العتبه العباسیه المقدسه
۳	درآمدی بر تفسیر اجتماعی قرآن	فرج الله میرعرب	علمی پژوهشی	کتاب	تفسیر علوم قرآنی	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
۴	ضمانت از دین آینده	محمد صالحی مازندرانی	علمی پژوهشی	کتاب	حقوق	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
۵	انحلال آبشاری گروه های قراردادی در حقوق ایران و فرانسه	صدیقه محمدحسنی	علمی پژوهشی	پایان نامه	حقوق	دانشگاه علوم اسلامی رضوی
۶	مدل مفهومی تعهد زناشویی براساس منابع اسلامی و ساخت پرسشنامه آن	حسین رضائیان بیلندی	علمی پژوهشی	پایان نامه	زن، جمعیت و خانواده	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
۷	سیر تحول تاریخ تعلیم و تربیت در ایران پیش و پس از اسلام	بهروز رفیعی	علمی پژوهشی	کتاب	علوم تربیتی روانشناسی	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

ردیف	عنوان اثر	پدیدآورنده	نوع اثر	قالب اثر	گروه علمی	ناشر / محل دفاع
۸	حدیث پژوهی مهدویت	جمعی از نویسندگان (علی ربانی فروتنقه- محمدشهبازیان-مسلم کلیمب-سیداحمد موسوی- محمدجواد یعقوبیان-	علمی پژوهشی	کتاب	علوم و معارف حدیث	پژوهشکده مهدویت و موعودگرایی انتظار پویا
۹	القواعد الفقهیه فی فقه الامامیه	عباسعلی زارعی (سبزواری)	علمی پژوهشی	کتاب	فقه و اصول	جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی
۱۰	بررسی فقهی - اقتصاد قراردادهای سوآپ	غلامعلی معصومی نیا	علمی پژوهشی	کتاب	فقه و اصول	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
۱۱	فقه الانساب	حسین الطباطبایی الحکیم	علمی پژوهشی	کتاب	فقه و اصول	العتبة العباسية المقدسة
۱۲	ذات الهی و جایگاه هستی شناختی آن، از دیدگاه آیت الله جوادی آملی	روح الله سوری	علمی پژوهشی	کتاب	فلسفه	مرکز نشر اسراء
۱۳	مدل تحول روانشناختی بر اساس حکمت متعالیه	سید هادی صبوری	علمی پژوهشی	پایان نامه	فلسفه	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
۱۴	هستی شناسی نظریه های سازمان و مدیریت با تاکید بر حکمت متعالیه	ابوالفضل گائینی - رضا نیکبخت	علمی پژوهشی	کتاب	مدیریت	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
۱۵	طراحی مدل مدیریت استعداد در مراکز آموزشی مورد مطالعه: حوزه علمیه خواهران جامعه الزهرا (س)	هادی فلاحی	علمی پژوهشی	پایان نامه	مدیریت	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

ردیف	عنوان اثر	پدیدآورنده	نوع اثر	قالب اثر	گروه علمی	ناشر / محل دفاع
۱۶	دانشنامه قرآن و تاریخ - تاریخ اسلام	علی اکبر رشاد	کتاب مرجع	کتاب	میراث مکتوب	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
۱۷	روح الاحیاء و روح الالباب فی شرح الشهاب	مهدی سلیمانی آشتیانی	تصحیح و تحقیق	کتاب	میراث مکتوب	العتبه الحسینیه المقدسه
۱۸	مکتب بریلوی - تبارشناسی، مبانی و جریان شناسی	سید مهدی علیزاده موسوی	علمی پژوهشی	کتاب	کلام	بوستان کتاب
۱۹	بایسته های حقوقی حاکمیت بر (جنة البقیع) بر پایه تجربه حمایت از (گورستانهای تاریخی) در حقوق تطبیقی	سید حسین قائمی خرق	علمی پژوهشی	مقاله	حقوق	پژوهشنامه حج و زیارت
۲۰	مدل مفهومی رشد پس از ضربه با تاکید بر مفهوم ضربه روانی براساس قرآن کریم	خانم شهرزاد اسفندیاری حمید رفیعی هنر	علمی پژوهشی	مقاله	علوم تربیتی روانشناسی	پژوهشنامه روانشناسی اسلامی
۲۱	سجده برکاغذ با تاکید بر موضوع شناسی کاغذهای صنعتی	محمدحسین مخبریان	علمی پژوهشی	مقاله	فقه و اصول	پژوهه های فقهی تا اجتهاد
۲۲	نافرمانی مدنی و خشونت قدسی، پیشران استحاله مدنی جمهوری اسلامی ایران و راه کارهای مقابله با آن	سعید باغستانی مهدی رشیدی	علمی پژوهشی	مقاله	علوم اجتماعی	مطالعات فرهنگی اجتماعی حوزه

مسئولیت نهاد پولی دولت در قبال خلق پول و کاهش ارزش آن از منظر اهل بیت

مهدی عباس

گروه علمی: اقتصاد

نوع اثر: علمی پژوهشی (پایان نامه)

محل دفاع: جامعه المصطفی العالمیه

نظام بانکداری، رکن اساسی اقتصاد رایج در جهان معاصر است که نقشی محوری در بخش پولی و تأمین مالی داخلی و بین المللی ایفا می‌کند. یکی از نهادهای بنیادین هر نظام اقتصادی، «پول»

است که در ساختار بانکداری متشکل از بانک مرکزی و بانک‌های تجاری خلق می‌شود. اگرچه خلق پول جزء لاینفک نظام بانکی است، این امر آن را از ضرورت بررسی فقهی مستثنا نمی‌سازد؛ به‌ویژه آنکه بخش قابل توجهی از مشکلات کلان اقتصادی به این پدیده مربوط است.

پژوهش حاضر، با روش کتابخانه‌ای، به این پرسش اساسی پاسخ می‌دهد که مسئولیت نهاد پولی دولت در قبال خلق پول و کاهش ارزش پولی ناشی از آن چیست؟ بدین منظور، در مرحله نخست به موضوع‌شناسی خلق پول، اقسام و آثار آن و کاهش ارزش پول، انواع و اسباب آن می‌پردازد. در مرحله دوم، مشروعیت فقهی خلق پول در دو قسم بیرونی و درونی را بررسی، اصول و ضوابط مشروع هر یک را تبیین و ابزارهای سیاست پولی مرتبط با خلق پول بیرونی و درونی را تحلیل می‌کند. در مرحله سوم، این مسئله بررسی می‌شود که در صورت منجر شدن خلق پول به کاهش ارزش پول، آیا دولت از نظر فقهی ضامن این کاهش است یا خیر.

نتایج پژوهش، مبتنی بر فقه اهل بیت علیهم السلام، نشان می‌دهد که خلق پول، فی الجمله و بر اساس برخی مبانی، برای بانک مرکزی و بانک‌های تجاری دولتی مجاز است؛ با این حال، با توجه به تأثیر مستقیم آن بر کاهش ارزش پول و قدرت خرید، نهاد پولی دولت ضامن این کاهش خواهد بود.

مجموعه آثار ترجمه ای

حسن علی مطر

گروه علمی: ترجمه

نوع اثر: ترجمه

ناشر: العتبه العباسیه المقدسه

حسن علی حسن الهاشمی، باحث و مترجم ومؤلف عراقی متخصص فی الدراسات القرآنیة والعلوم الإسلامیة، ولد عام ۱۹۶۸ فی مدینة البصرة. تلقى تعلیمه العالی فی جامعة المصطفی العالمیة، وحصل علی درجة

الماجستير فی تخصص القرآن والاستشراق عام ۲۰۰۸ م. اختیرت رسالته الجامعیة كـ "العمل الأبرز" لما امتازت به من أصالة علمیة ومنهجیة بحثیة رصینة، وطُبعت ونُشرت من قبل عدة مؤسسات علمیة، مما ساهم فی انتشارها والاستفادة منها فی الأوساط الأكادیمیة. ینشط الهاشمی فی مجالی الترجمة والتألیف، حیث قام بترجمة أكثر من ۲۰ کتابًا، بالإضافة إلی ما یزید علی ۲۰۰۰ مقالة علمیة وثقافیة من اللغة الفارسیة إلی اللغة العربیة. ومن أبرز أعماله ترجمة کتاب "أشنایی با علوم اسلامی" للشهید مرتضی مطهری إلی العربیة بعنوان "مدخل إلی العلوم الإسلامیة"، والذی حاز علی تقدیر علمی مرموق فی مهرجان الشیخ الطوسی العلمی. یتعاون الهاشمی مع مؤسسات علمیة وثقافیة مرموقة مثل العتبه العباسیة المقدسة والعتبه الحسینیة المقدسة، ویتیمز عمله بالدقة العلمیة والتمکن اللغوی والالتزام بالمعايير الأكادیمیة، مع تركیز خاص علی إبراز الفكر الإسلامی المعاصر.

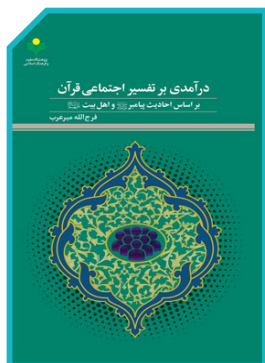
درآمدی بر تفسیر اجتماعی قرآن

فرج الله میرعرب

گروه علمی: تفسیر و علوم قرآنی

نوع اثر: علمی پژوهشی

ناشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

آنان که به مسائل اجتماعی پرداخته و علوم اجتماعی را نیازی ضروری دانسته‌اند، قواعد و قوانین اداره جامعه و زندگی سالم و ثمربخش را از معارفی می‌دانند که بشر به شدت بدان نیاز دارد. با وجود چنین نیازی، پژوهش با این گرایش در قرآن، که برنامه

و دستور العمل خدا برای هدایت و ساماندهی همه ابعاد زندگی فردی و اجتماعی بشر در همه اعصار است، ضروری به شمار می‌آید.

قرآن، گرچه نور است؛ ولی مراتبی از نور دارد که همه تحمل دیدنش را ندارند. قرآن، علاوه بر آنچه ظاهر و همه‌فهم است؛ معارفی تخصصی دارد که باید با دقت و ظرافت استخراج شوند؛ مانند معارف اجتماعی. خدای متعال «تبیین»، قرآن را بر عهده پیامبر (ص) و او، به اذن خدا و برای رفع نیاز بشر، کسانی را پس از خود مأمور این کار کرده است. به همین دلیل، برای استخراج معارف تخصصی، مانند معارف اجتماعی، باید سراغ پیامبر (ص) و منصوبین ایشان رفت؛ آنان که معتقد بودند و نشان داده‌اند که قرآن بدون توقف، بر فراز زمان و مکان حرکت می‌کند و گذشت زمان از پویایی و تازگی آن نمی‌کاهد. قرآن، هر جا، هر زمان و در هر زمینه که بشر نیازمند هدایت باشد، می‌تواند راهبرد و راهکار بدهد.

پژوهش حاضر، با روش توصیفی، تحلیلی و اجتهادی و با استفاده از منابع کتابخانه‌ای تلاش کرده است روش قرآن و اهل بیت علیهم السلام را در تفسیر اجتماعی، با تبیین مبانی، اصول و ارائه نمونه‌های عملی، استخراج و ارائه کند.

ضمانت از دین آینده

محمد صالحی مازندرانی

گروه علمی: حقوق

نوع اثر: علمی پژوهشی

ناشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

تأسیس حقوقی عقد ضمان، پاسخ به یک نیاز اجتماعی و اقتصادی است. بانک‌ها در این خصوص بیشترین سهم را در اعطای تسهیلات بانکی، تحت عنوان وام، در قبال دریافت ضمانت، قبل از دادن وام،

دارا هستند. از این رو، پرداخت وام در قبال ضمانت از دین آینده (محتمل) وسیله‌ای است که اشخاص به کمک آن می‌توانند از توقف و رکود اقتصادی و مالی و از خطرهای احتمالی خود بکاهند. پذیرش چنین ضمانتی و ترتب آثار بر آن، به دلیل اختلاف انتظار فقیهان و با توجه به مبنای ایشان نسبت به موضوع، ماهیت و ادله ضمان به عنوان عقد معین، می‌تواند تأسیس حقوقی ضمان را با مانعی جدی مواجه کند؛ زیرا برخی، چنین ضمان‌هایی را مصداق ضمان مال‌المیجب و معلق و در نتیجه باطل می‌دانند؛ در حالی که برخی دیگر، چنین ضمانتی را به استناد سیره عقلا، عموم و اطلاق ادله وجوب وفا نافذ و صحیح می‌شمارند. بعضی هم به دیده تردید در آن می‌نگرند.

اگرچه عرف و عادت مسلم موجود، تا حدی می‌تواند قاطع اختلاف باشد؛ ولی از آنجا که این اختلاف در فقه حل نشده، مفاد قانون مدنی در هاله‌ای از ابهام و نصوص شرعی هم ساکت است، به موجب اصل ۱۶۷ قانون اساسی، باید حکم مسئله، بر اساس موازین فقهی، مشخص شود.

نتیجه پژوهش حاضر، با توجه به قواعد و اصول فقهی حقوقی و همچنین جمع میان مفهوم ماده ۶۹۱ و منطوق ماده ۶۹۷ در پذیرش ضمانت از دین آینده محقق الحصول صحیح بوده و میان ضمانت دین آینده و موجود بالفعل موازنه برقرار است.

انحلال آبشاری گروه های قراردادی در حقوق ایران و فرانسه

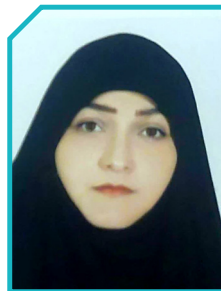

صدیقه محمد حسنی

گروه علمی: حقوق

نوع اثر: علمی پژوهشی (پایان نامه)

محل دفاع: دانشگاه علوم اسلامی رضوی

در اقتصاد مدرن، تحقق بسیاری از اهداف اقتصادی مستلزم انعقاد مجموعه‌ای از قراردادهای به هم پیوسته است. انحلال یکی از این قراردادها، می‌تواند بر سایر قراردادها، مرتبط اثر بگذارد. دیدگاه کلاسیک مبتنی بر

اصل استقلال قراردادها که در حقوق ایران غالب است، پاسخگوی این نیاز نوین نیست. بنابراین، شناسایی تئوری «گروه‌های قراردادی» ضروری است. حقوق فرانسه در واکنش به این تحولات، از اصل استقلال قراردادها فاصله گرفته و گروه‌های قراردادی را در قالب «زنجیره‌های قراردادی» و «مجموعه‌های قراردادی» به رسمیت شناخته است.

زنجیره‌های قراردادی، از چند قرارداد متوالی با موضوع مشترک تشکیل می‌شوند. به همین دلیل، با یکدیگر مرتبط‌اند و امکان طرح دعوی مستقیم میان اعضای زنجیره وجود دارد. بنابراین، در صورت انحلال یکی از قراردادها، به دلیل فقدان موضوع، سایر قراردادها، زنجیره هم به صورت آبشاری منحل می‌شوند.

مجموعه‌های قراردادی، قراردادهایی مستقل‌اند که برای تحقق یک هدف اقتصادی واحد منعقد شده و به دلیل وابستگی‌های عینی یا ذهنی، یک جانبه یا متقابل، به هم پیوند می‌خورند. در این حالت هم انحلال یک قرارداد می‌تواند به انحلال آبشاری سایر قراردادها بینجامد؛ مشروط بر احراز علم طرف مقابل. حقوق فرانسه، برای این وضعیت از سازوکار «انتفا» به عنوان ضمانت اجرای اتوماتیک استفاده می‌کند.

در حقوق ایران، هرچند تئوری گروه‌های قراردادی به طور صریح شناسایی نشده، مصادیق متعددی از زنجیره‌ها و مجموعه‌های قراردادی وجود دارد. با تکیه بر این مصادیق می‌توان نظریه‌ای جامع با عنوان «ترتیب» ارائه کرد که بر اساس آن، انحلال یک قرارداد موجب فروپاشی آبشاری قراردادهای مرتبط بر آن می‌شود.

این رساله، با روش توصیفی تحلیلی و مطالعه تطبیقی، به تبیین این نظریه در حقوق ایران می‌پردازد.

مدل مفهومی تعهد زناشوئی براساس منابع اسلامی و ساخت پرسشنامه آن

حسین رضائیان ییلندی

گروه علمی: زن، جمعیت و خانواده

نوع اثر: علمی پژوهشی (پایان نامه)

محل دفاع: مؤسسه آموزشی و پژوهشی

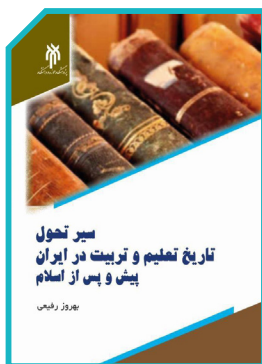
امام خمینی (ره)

رساله حاضر، با هدف تدوین مدل مفهومی تعهد زناشوئی مبتنی بر منابع اسلامی، طراحی و اعتباریابی ابزار سنجش آن، با سه روش معناشناسی زبانی ساخت‌گرا، تحلیل کیفی متون دینی و روش توصیفی‌زمینه‌یابی انجام شده است.

این اثر، در مرحله نخست، با تحلیل ساختاری واژگان مرتبط در منابع لغوی و اصطلاحی معتبر، ۴۰ مفهوم اولیه را استخراج و روایی محتوایی آنها را با شاخص CVI بررسی کرد. در نتیجه، تمامی مفاهیم، با کسب نمره بالاتر از ۰.۸۰، واجد روایی مطلوب تشخیص داده شدند. در مرحله دوم، ۷۰۰ گزاره، از طریق جست‌وجوی واژگانی و مطالعه باز در منابع قرآنی و حدیثی معتبر، شناسایی و پس از غربالگری، ۴۳۷ گزاره آن تحلیل کیفی شدند. فرایند تحلیل، شامل مشاهده نظام‌مند، غرقه‌سازی، استخراج مضمون و بازآفرینی مفهومی بود که به شناسایی ۲۲ مؤلفه جزئی در قالب این پنج مؤلفه اصلی انجامید: «پایبندی»، «پایداری»، «خودمراقبتی»، «حمایتگری» و «نگرش خدامحور». این مدل مفهومی را نه متخصص روان‌شناسی اسلامی ارزیابی و روایی محتوایی تمامی مؤلفه‌ها را تأیید کردند. در مرحله سوم، پرسش‌نامه‌ای با ۱۱۰ گویه طراحی و پس از اجرای آزمایشی در نمونه‌ای شامل ۱۳۰ نفر از طلاب و دانشجویان متأهل شهر قم و انجام پالایش‌های آماری، نسخه نهایی با ۸۰ گویه تثبیت شد. نتایج تحلیل‌های روان‌سنجی، حاکی از پایایی بسیار مطلوب ابزار بود. (آلفای کرونباخ=۰.۹۵۴) همچنین، یافته‌ها نشان داد تعهد زناشوئی در بافت اسلامی، دارای ساختاری چندبُعدی برای نظریه‌پردازی است و پرسش‌نامه طراحی‌شده می‌تواند ابزاری بومی و علمی در پژوهش‌های روان‌شناسی خانواده به شمار آید.

سیر تحول تاریخ تعلیم و تربیت در ایران پیش و پس از اسلام

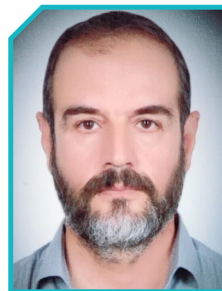

بهرورز رفیعی

گروه علمی: علوم تربیتی، روانشناسی

اثر: علمی پژوهشی

ناشر: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

در این نوشتار کوشش شده است که گوشه‌هایی از تاریخ آموزش و پرورش ایران، از عصر باستان تا کنون، بازنمایی شود. تبویب و نامگذاری اثر، سازوار با سرفصل مصوب درس «سیر تحول تاریخ تعلیم و

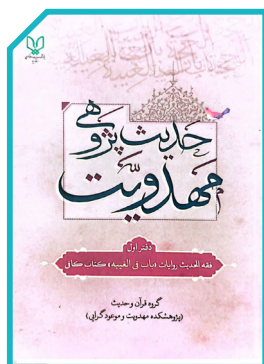
تربیت در ایران پیش و پس از اسلام» سامان گرفته است. این نوشتار، دو بخش و شانزده فصل دارد:

موضوع بخش یکم، تاریخ آموزش و پرورش ایران باستان با این فصول شش‌گانه است: ۱. درآمدی بر تاریخ و تاریخ آموزش و پرورش؛ ۲. آموزش و پرورش از منظر زرتشت؛ ۳. آموزش و پرورش در ایران عصر مادها؛ ۴- آموزش و پرورش در ایران عصر هخامنشیان؛ ۵. آموزش و پرورش در ایران عصر سلوکی و اشکانی؛ ۶. آموزش و پرورش در ایران عصر ساسانی.

بخش دوم جستار، ده فصله است و به گفت‌وگفتار در باره تاریخ آموزش و پرورش ایران، از ورود اسلام به ایران تا عصر حاضر، اختصاص دارد. عناوین این فصول عبارت‌اند از: ۱. آموزش و پرورش در ایران عصر نبوی و خلفای راشدین؛ ۲. آموزش و پرورش در ایران عصر اموی؛ ۳. آموزش و پرورش در ایران عصر نخست عباسی؛ ۴. آموزش و پرورش در ایران، از برآمدن طاهریان تا برافتادن غزنویان؛ ۵. آموزش و پرورش در ایران، از روی کار آمدن سلجوقیان تا سرنگونی خوارزمشاهیان؛ ۶. آموزش و پرورش در ایران عصر ایلخانان و تیموریان؛ ۷. آموزش و پرورش در ایران عصر صفوی؛ ۸. آموزش و پرورش در ایران، از آمدن افشاریان تا رفتن قاجاریان؛ ۹. آموزش و پرورش در ایران عصر پهلوی؛ ۱۰. آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی ایران.

حدیث پژوهی مهدویت

جمعی از نویسندگان (علی ربانی فروتنقه-محمد شهبازیان-مسلم کامیاب-سیداحمد موسوی-محمد جواد یعقوبیان)
گروه علمی: علوم و معارف حدیث
نوع اثر: علمی پژوهشی
ناشر: پژوهشکده مهدویت و موعودگرایی
انتظار پویا

کتاب حاضر، دفتر نخست از کلان پروژه بررسی فقه الحدیثی روایات مهدوی است که در آن ۳۱ حدیث «باب فی الغیبه» از «کتاب الحجّه» الکافی بررسی شده است. این اثر، ابتدا، متن حدیث را اعراب‌گذاری و ترجمه

روان می‌کند و سپس، به بررسی حدیث در تمام منابع، تا قرن دهم، می‌پردازد. بدین منظور و برای دسترسی آسان به حدیث، به معجم احادیث الامام المهدی، ارجاع و استناد شده است. همچنین، چگونگی گزارش حدیث، در نسخها و منابع مختلف مقایسه و میزان اعتبار روایت از دیدگاهها و زوایای گوناگون سندی و نظام قراین بررسی شده است. در بررسی محتوایی احادیث، با کمک علم صرف و لغت، ابتدا به شناخت واژگان مشکل حدیث و سپس، به شناخت ترکیبات و عبارات پرداخته و در نهایت، برای تبیین مقصود واقعی حدیث، با تشکیل خانواده حدیثی، فرازهای نیازمند تبیین، توضیح داده شده است. در این بررسی، به دیدگاه شارحان حدیث و احیاناً چگونگی انعکاس روایت در میان مستشرقان و فرقه‌های انحرافی هم توجه شده است.

برخی امتیازات کتاب حاضر عبارت‌اند از:

تشکیل پرونده جامع حدیثی برای هریک از روایات؛

اعتبارسنجی روایات مهدوی بر اساس مبنای گوناگون رجالی؛

متن پژوهی روشمند روایات؛

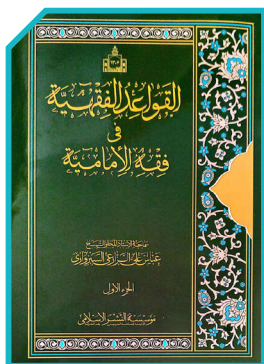
اجرای همه مراحل فقه الحدیثی؛ از جمله: تشکیل خانواده قرآنی و حدیثی در موضوع محوری روایت؛

استفاده بجا و درست از روایات اهل سنت در تشکیل خانواده حدیثی؛

ارائه رهیافتها و نمایه‌ها از احادیث، به منظور تسهیل در به کارگیری یافته‌های حدیثی.

القواعد الفقهیه فی فقه الامامیه

عباسعلی زارعی (سبزواری)

گروه علمی: تصحیح و تحقیق

نوع اثر: فقه و اصول

ناشر: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر

انتشارات اسلامی

تمام آثاری که تا کنون در زمینه قواعد فقهی تألیف شده، نتوانسته‌اند بحثی جامع در خصوص قواعد فقهی ارائه کنند. همین امر سبب شد که با استعانت از خداوند متعال، این کتاب در ۲۰ جلد تألیف شود. این اثر، حاصل تلاش بی‌وقفه مؤلف در ۲۳ سال است که اکنون در اختیار جوامع علمی و حوزه‌های علمیه قرار گرفته است. برخی ویژگی‌های این کتاب عبارت‌اند از:

برای نخستین بار، در این کتاب از ۳۶۲ قاعده فقهی به طور مبسوط بحث شده است. تمام قواعد آمده در این کتاب، در دو مرحله مطرح شده‌اند: اول. قواعد اختصاصی ابواب فقهی، متشکل از ۲۲۷ قاعده؛ دوم. قواعد غیر اختصاصی، متشکل از ۱۳۵ قاعده. برای نخستین بار، با استفاده از اسلوبی جدید، در هر قاعده‌ای از این چند بند اصلی بحث شده است: الف. امور مقدماتی، مانند تاریخچه قاعده و بررسی عناوین آن؛ ب. توضیح مفاد؛ ج. توضیح مستندات؛ د. بیان تنبیهات؛ ذکر تطبیقات.

در تمام قواعد، به صورت مبسوط و اجتهادی، همراه ابتکار و نوآوری، دیدگاهی نو ارائه شده است.

اگرچه مقصود اصلی کتاب حاضر، بیان قواعد فقهیه در فقه امامیه است؛ ولی از توجه به فقه عامه و بررسی دیدگاه فقه‌های آنان غفلت نشده است. از این رو، می‌توان گفت این کتاب از معدود کتب فقهی است که منابع و مأخذ آن به بیش از ۷۵۹ عنوان می‌رسد.

بررسی فقهی - اقتصاد قراردادهای سوآپ

غلامعلی معصومی نیا

گروه علمی: فقه و اصول

نوع اثر: علمی پژوهشی

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

کتاب حاضر، بسیاری از ابزارهای مدیریت ریسک در بازارهای مالی را معرفی و آنها را از دیدگاه اسلامی بررسی و حکم فقهی هر یک را استنباط کرده است. این ابزارها، به «قراردادهای سوآپ» (Swap Contracts)، «قراردادهای

معاوضی» یا «معاوضات» مشهور و اقسام بسیاری دارند. در بیشتر این قراردادها، یا دو جریان پولی داخلی، یا دواز خارجی همراه بهره آتی، یا دو بهره پولی مبادله و معاوضه می‌شود. این کتاب، با بررسی این قراردادها، اثبات کرده است که بیشتر آنها با موازین فقهی سازگار نیستند. افزون بر این، از دید مالی و اقتصادی هم نگاهی به این قراردادها افکنده است. آسیب‌شناسی روش فقهی رایج در این‌گونه قراردادها ضرورت دیگری است که در این اثر، مختصری به آن پرداخته شده است.

از نتایج مهم این‌گونه تحقیقات، به فعلیت رسیدن بخشی از ظرفیت‌های نهفته فقه در مواجهه با مسائل نوپدید است؛ زیرا فقه، نه تنها به طور کامل می‌تواند پاسخ‌گوی این مسائل باشد؛ بلکه به شرط تصحیح و تکمیل روش‌ها، می‌تواند سبب طراحی مدل تحولی جدید باشد. در برابر سوآپ‌های بازار سرمایه، قراردادهای سوآپ بخش واقعی قرار دارند که با ضوابطی قابل تصحیح شرعی هستند. این قراردادها می‌تواند سبب کاهش هزینه‌ها، کاهش نفوذ بیگانگان، افزایش امنیت، دور زدن تحریم‌ها، دسترسی به بازار کشورهای همسایه و مانند آن شود.

در یک جمع‌بندی: معاوضات کالایی قابل تصحیح هستند؛ اما بیشتر معاوضات مالی غیر مشروع‌اند. بر این اساس، نظام مالی اسلامی بیشترین قرابت را با بخش واقعی دارد.

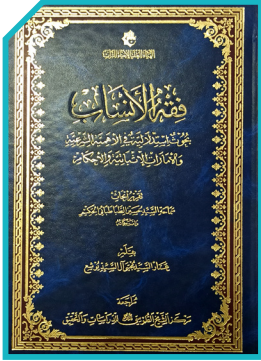
فقه الانساب

حسين الطباطبائي الحكيم

كروه علمي: فقه و اصول

نوع اثر: علمي پژوهشي

ناشر: العتبة العباسية المقدسة

تتناول الدراسة أهمية النسب في الشريعة الإسلامية والفطرة الإنسانية، مؤكدة أنه يتجاوز الرابطة البيولوجية ليشمل أبعاداً تشريعية واجتماعية وأخلاقية، وتترتب عليه أحكام وحقوق متعددة، كالإرث، وحقوق الوالدين

والأولاد، والمحرمات، وغيرها. وتؤكد على أن الأسرة، المبنية على النسب، هي النواة الأولى للمجتمع وقوامه، فضلاً عن أثرها التكويني في المودة والتراحم والتعارف بين الناس. يُقدّم هذا البحث القيم المعنوية بـ "فقه الأنساب" - وهو تقرير لأبحاث السيد حسين الطباطبائي الحكيم - معالجة فقهية شاملة لقضية النسب، تتضمن بحثاً مفصلاً في وسائل إثباته والأحكام والحقوق المترتبة عليه، وفقاً لمبادئ التشريع الإسلامي، مع التأكيد على خطورة هذا الباب وضرورة حفظ الأنساب، وهو مقصد اتفقت عليه الشرائع السماوية والعقول السليمة. يتميز البحث بتفريده في تناول هذه المسألة بشكل استدلالى مفصل، وتجاوزه للطرق التقليدية لإثبات النسب، كالإقرار والشهادة، ليشمل بحثاً معمقاً في التقنيات الحديثة، كاختبار الحمض النووي (DNA)، وتقييم حجيتها وإمكان الاعتماد عليها. كما يتضمن أبحاثاً أصولية مهمة، كالتفصيل في مفهوم الاطمئنان وأقسامه وحجته، مما يجعله إضافة نوعية للمكتبة الإسلامية. يبرز البحث أيضاً بالاستدلال الرصين، وتتبع آراء الفقهاء، والمناقشة في الأدلة المختلفة، مع تقديم المعالجات الدقيقة، مما يجعله مرجحاً علمياً قيماً في مجال فقه الأنساب ووسائل الإثبات الشرعية، مع تقدير لمجهود الباحثين السيد حسين الطباطبائي الحكيم والسيد عمار آل السيد يوشع.

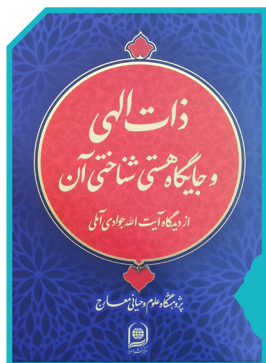
ذات الهی و جایگاه هستی شناختی آن، از دیدگاه آیت الله جوادی آملی

روح الله سوری

گروه علمی: فلسفه

نوع اثر: علمی پژوهشی

ناشر: مرکز نشر اسراء

ذات الهی و جایگاه هستی شناختی آن، از پیچیده ترین و اختلاف انگیزترین مسئله های الهیاتی است که کمتر پژوهشی بدان پرداخته است. اثر پیش رو این موضوع خطیر را با تمرکز بر آثار استاد جوادی آملی بررسی کرده است.

به طور کلی، چهار خوانش از ذات الهی وجود دارد: ۱. فلسفه مشاء آن را «وجود بشرط لا» از ماهیت های امکانی می شمارد. ۲. حکمت متعالیه به «وجود بشرط لا» از نقص های مراتب تشکیکی باور دارد. ۳. جهله صوفیه آن را «وجود لابشرط قسمی» که ساری در مخلوقات است، می پندارند. ۴. عرفان اصیل اسلامی به «وجود لابشرط مقسمی» گرویده است.

سه دیدگاه نخست نادرست اند؛ زیرا «وجود بشرط لا» و «وجود لابشرط قسمی» تعیین های ذات حق اند؛ نه خود ذات، که ذات پنداری آنها به گونه ای شرک خفی می انجامد. بنابراین، ذات الهی، وجود مطلق و نامحدودی است که از هر تعینی (حتی تعیین اطلاق) فراتر است. انسان از ادراک بی واسطه چنین ساحتی ناتوان است؛ اما می تواند با بررسی «فیض منبسط» و نیاز او به چیزی فراتر از خود، تنها به اصل وجود ذات پی ببرد.

برخی سرفصل های این اثر، عبارت اند از: ۱. تبیین دقیق اطلاق سعی و مفهومی، و تمایزهای آن دو؛ ۲. انتساب «اطلاق سعی» به ذات الهی و پرهیز از انتساب «اطلاق مفهومی»؛ ۳. نقد دیدگاه جهله صوفیه، مبنی بر سریان ذات حق در مخلوقات؛ ۴. سریان «فیض منبسط» در مخلوقات، برخلاف ذات الهی؛ ۵. بررسی مسئله ادراک ذات و تبیین های درست و نادرست آن.

مدل تحول روانشناختی بر اساس حکمت متعالیه

سید هادی صبوری

گروه علمی: فلسفه

نوع اثر: علمی پژوهشی (پایان نامه)

محل دفاع: مؤسسه آموزشی و پژوهشی

امام خمینی (ره)

این پژوهش، می‌کوشد با روش کیفی و با رویکرد استقرایی از نوع تحلیل محتوا، به اصول، مراحل و عوامل تحول روان‌شناختی بر اساس حکمت متعالیه دست یابد. جامعه پژوهش، شامل آثار مکتوب

ملاصدرا و نمونه آن گزاره‌های مشتمل بر مفاهیم مرتبط با تحول روان‌شناختی است که از شیوه نمونه‌گیری هدفمند به دست آمده است.

یافته‌های پژوهش متعالیه عبارت‌اند از:

۱۲ اصل تحول روان‌شناختی: تدریجی بودن، مراتبی بودن، سیر از ساده به پیچیده، تفاوت در آغاز و امتداد، وابستگی به بدن، امکان خروج از مسیر طبیعی، الگومندی و قابلیت پیش‌بینی، دارای ابعاد متنوع، مبدأ و مقصدی الهی، کمال محوری، وجود تفاوت‌های فردی و اختلاف سرعت میزان تحول در مراتب مختلف.

۷ مرحله تحول روان‌شناختی: جنینی، طفولیت حسی، طفولیت مثالی، بلوغ آشد، بلوغ معنوی، شیخوخه و پس از مرگ.

۱۲ عامل تحول روان‌شناختی، شامل عوامل معنوی (فیض الهی، فرشتگان، شیطان)، عوامل اولیه (فطرت اولیه، وراثت)، عوامل ثانویه درونی (اکتساب علم، اراده، محبت) و عوامل ثانویه بیرونی (انبیا و اولیای الهی، کنش‌های انسانی، تکرار کنش انسانی، تغذیه).

مدل تحول روان‌شناختی بر پایه حکمت متعالیه، بیانگر این است که سرآغاز تحول انسانی از باری تعالی ناشی و به وی برمی‌گردد. همچنین، صحنه تحول روان‌شناختی، صحنه کارزار اغوای شیطانی و توفیق الهی است. بر این اساس، ملاصدرا محوری‌ترین عامل را اراده انسانی تعیین می‌کند که اگر با نور علم و ایمان قوی شود بر اغوائات شیطانی فائق آمده و در سلک ملائکه قرار خواهد گرفت. در غیر این صورت، قوای شیطانی بر استقرار خود در نفس دوام می‌بخشد و در سلک شیاطین جای می‌گیرد.

هستی‌شناسی نظریه‌های سازمان و مدیریت با تأکید بر حکمت متعالیه

ابوالفضل گائینی- رضانیکیخت

گروه علمی: مدیریت

نوع اثر: علمی پژوهشی

ناشر: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

مدیریت، به عملکرد مدیر اشاره دارد. بازنمایی، قضاوت و اشتراک‌گذاری سه وظیفه اساسی مدیر است. اولویت کاری مدیر این است که تکه‌های جهان را در ذهن خود طبقه‌بندی کند. این طبقه‌بندی،

اغلب با نظریه‌ها پشتیبانی می‌شود. نظریه‌ها، درک ما را از واقعیت ساختار و اعمال ما را جهت می‌دهند. همچنین، عمیق‌ترین باورهای ما را در باره اینکه جهان چگونه و معطوف به چه هدفی باشد، منعکس می‌کنند. در این بین، نظریه‌های فلسفی، به ویژه حکمت متعالیه، پیوسته به روشن کردن رابطه مدیریت با جهان می‌پردازند و به مدیر کمک می‌کنند که به طور منظم، انعکاس‌های خود را از جهان به چالش بکشد.

از مقتضیات و مصالح هستی‌شناسی حکمت متعالیه، این است که هستی دامن‌دار و چنان گسترده است که سراسر عالم آفرینش را فرا می‌گیرد. کشف این هستی سعی در حکمت نظری، زمینه را برای الزامات و بایدهای حکمت عملی فراهم می‌آورد. در نتیجه، با کمک اراده، می‌توان در قالب نقش‌های وظیفه، مسئولیت و اختیار، که از جایگاه مجعول و مصنوع مدیریت انتظار می‌رود، با مداخلات و تصرفاتی مدیریتی، سازمانی را آفرید که به تدبیر کامل نایل آید. چنین سازمانی، به تبع عملکرد و رفتار عاملان آن، آیتی از اسمای افعالی حق به شمار خواهد آمد.

کتاب حاضر، در بخش اول به مفاهیم مدیریت، سازمان، فلسفه و روابط متقابل آنها می‌پردازد. در بخش دوم، هستی‌شناسی پارادایم‌های اثباتی، تفسیری، انتقادی، پست مدرن و تأثیر هر کدام را بر نظریه‌های دانش سازمان و مدیریت برمی‌رسد. در بخش سوم، با بیان ویژگی‌های حکمت متعالیه، آن را بدیلی برای پی‌افکندن نظریه‌های دانش سازمان و مدیریت می‌شمارد.

طراحی مدل مدیریت استعداد در مراکز آموزشی مورد مطالعه: حوزه علمیه خواهران جامعه الزهرا (س)

هادی فلاحتی

گروه علمی: مدیریت

نوع اثر: علمی پژوهشی (پایان نامه)

محل دفاع: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

امروزه استعداد های انسانی، اصلی ترین و مهم ترین سرمایه های سازمانی، به ویژه در سازمان های آموزشی، به شمار می روند. بنابراین، ضروری ترین وظیفه اساتید، مدیران و کارکنان، تربیت و مدیریت صحیح این گونه سرمایه ها است که عامل واقعی پیشرفت و موفقیت هر سازمانی هستند.

مطالعه حاضر، با هدف، ارائه مدلی برای مدیریت استعداد ها در جامعه الزهرا علیها السلام طراحی شده است. این پژوهش، مبانی فلسفی تفسیری داشته و پژوهشی کیفی است که از نظر هدف، با توجه به توسعه نظریه و کاربرد آن در مؤسسه جامعه الزهرا علیها السلام، پژوهشی توسعه ای و کاربردی است.

داده های این مطالعه، از طریق مصاحبه عمیق نیمه ساختاریافته با ۱۰ نفر از خبرگان و مدیران آموزشی حوزوی و دانشگاهی با شاخص اشباع نظری و نمونه گیری قضاوتی و گلوله برفی جمع آوری شده است. تحلیل داده در سه مرحله کدگذاری استقرایی، الگویی و خلاصه سازی نظریه به کمک نرم افزار MaxQDA ۲۰۲۰ انجام گرفت و سپس، مدل پژوهش طراحی شد.

یافته ها پژوهش نشان می دهد که مدیریت استعداد می تواند بالاترین سطح عملکرد را در جامعه الزهرا علیها السلام پدید آورد و منجر به تعالی فردی و سازمانی آن شود. عوامل مؤثر بر مدیریت استعداد در این مرکز عبارت اند از: انگیزش، سرمایه انسانی، یادگیری سازمانی، فرهنگ سازمانی، مسئولیت اجتماعی و سازمانی.

بر اساس دیگر یافته های تحقیق، خروجی های فردی مدیریت استعداد، مقدم بر نتایج سازمانی مدیریت استعداد است. همچنین، مدل ارائه شده، شامل ۹ زیرفرایند، ۳۷ مقوله و ۸ مقوله اصلی عناصر استعدادی، استعداد خواهی، استعدادیابی، استعداد پروری، استعداد اندوزی، استعداد یاری، استعداد پایایی و استعداد پاسی است. از این منظر، مدل ارائه شده، متمایز است.

واژگان کلیدی: استعداد، حوزه علمیه، رویکردها و مدل های مدیریت استعداد، مدیریت استعداد

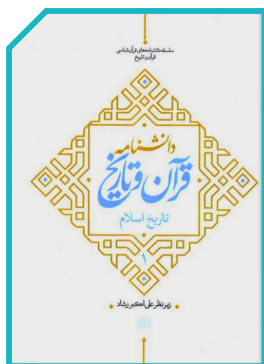
دانشنامه قرآن و تاریخ - تاریخ اسلام

علی اکبر رشاد

گروه علمی: میراث مکتوب

نوع اثر: کتب مرجع

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

قرآن کریم سرشار از آیاتی مربوط به ادیان پیش از اسلام و وقایع عصر پیامبر اکرم ۹ است. از این رو دانشنامه قرآن و تاریخ به دو موضوع «تاریخ اسلام» و «تاریخ ادیان پیش از اسلام» اختصاص یافته است. تاریخ اسلام در دو

مجلد ارائه شده است: جلد نخست به مباحث عام تاریخ از منظر قرآن پرداخته و مقالات مربوط به خاندان و قبیله پیامبر اکرم ۹ و وقایع دوران سیزده ساله مکه را، از بعثت تا هجرت ایشان، گرد آورده است. جلد دوم مشتمل بر موضوعات مهم در دوران ده ساله مدینه، از هجرت تا وفات آن حضرت، است. برخی از ویژگی‌های این دانشنامه عبارت‌اند از:

محور دانشنامه گزارش تاریخی و تحلیل قرآن است؛

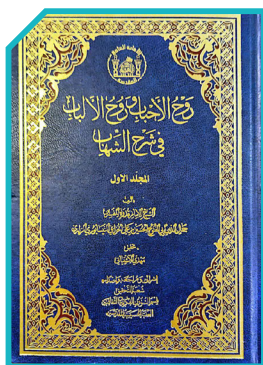
با مهم‌ترین اطلاعات و ارجاعات به منابع پرشمار و اصیل، به ویژه در تفسیر و تاریخ، مرجعی برای اهل تحقیق است؛

به صورت مقارن نگاشته شده و امکان سنجش علمی درباره مباحث تاریخی را برای پژوهشگران فراهم آورده است؛

با استناد به منابع معتبر فریقین به دفاع از دیدگاه‌های مذهب اهل بیت: پرداخته است؛

پاسخ‌گویی به شبهه‌ها و گزارش‌های نادرستی که خاورشناسان، به ویژه نویسندگان دائرة المعارف قرآن لایدن، مطرح کرده‌اند.

روح الاحباب و روح الالباب فی شرح الشهاب

مهدی سلیمانی آشتیانی

گروه علمی: میراث مکتوب

نوع اثر: تصحیح و تحقیق

ناشر: العتبه الحسينيه المقدسه

کتاب شهاب الأخبار، تألیف قاضی قُضاعی (متوفای ۴۵۴ قمری)، مجموعه‌ای گران سنگ مشتمل بر بیش از هزار روایت اخلاقی و تربیتی از پیامبر اکرم (ص) است. این اثر، از همان آغاز، توجه عالمان بسیاری را به خود برانگیخت و حدیث‌پژوهان بسیاری از شیعه و اهل سنت، بدان با دیده عنایت نگریسته و شروح متعددی را بر آن نگاشتند.

در میان شارحان این کتاب، بی‌گمان برجسته‌ترین و نامدارترین شخصیت، ابو الفتوح حسین بن علی خزاعی نیشابوری رازی، مفسر بزرگ شیعه در قرن ششم هجری است. او، تمامی روایات این کتاب را، با دقتی ادیبانه و رویکردی علمی بررسی کرده و با بهره‌گیری از احادیث، حکم و اشعار فراوان، شرحی مبسوط و ژرف بر کتاب نوشت. ابو الفتوح رازی، این شرح خود را زُوح الأحباب و زُوح الالباب فی شرح الشهاب نام نهاد. هرچند ابن شهر آشوب، شاگرد ابو الفتوح، و پس از او، تمامی تراجم‌نگاران، این اثر را در شمار تألیفات ابو الفتوح دانسته‌اند.

در آغاز گمان می‌رفت نسخه‌های این کتاب در گذر زمان از دست رفته باشد؛ اما خوشبختانه در سال‌های اخیر، نسخه‌هایی از این کتاب ارزشمند در کتابخانه‌های عربستان سعودی و ایران عزیز شناسایی شد. بر پایه این نسخه‌ها، متن اثر، به دقت تصحیح و تحقیق شد و سرانجام در سه مجلد به چاپ رسید.

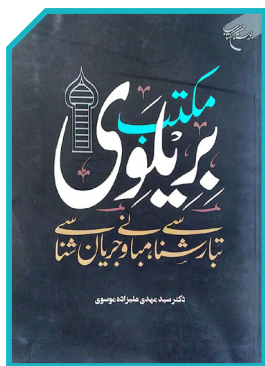
مکتب بریلوی - تبارشناسی، مبانی و جریان شناسی

سید مهدی علیزاده موسوی

گروه علمی: کلام

نوع اثر: علمی پژوهشی

ناشر: بوستان کتاب

«مکتب بریلوی» بزرگترین جریان فکری در شبه قاره هند (پاکستان، هندوستان و بنگلادش) است که امتداد فکری آن در مناطق مختلف آسیا، اروپا و آفریقا گسترش یافته است. احمد رضا خان بریلوی در قرن نوزدهم این

مکتب را در واکنش به گسترش وهابیت در شبه قاره، و همچنین مقابله با مکتب دیوبند ایجاد کرد. وی در مدت محدودی توانست آن را در سراسر شبه قاره هند گسترش دهد. آموزه هایی مانند توسل، زیارت، تبرک، بناء بر قبور و محبت به اهل بیت: از مبانی فکری این اندیشه است و بنیان های فکری آن بر طریقت و شریعت بنا نهاده شده است.

برخی از مؤسسات این مکتب، مانند «دعوت اسلامی» و «منهاج القرآن»، با بیش از صد شعبه در سراسر جهان مشغول به فعالیت اند. از طرف دیگر امتداد این مکتب از مرزهای جمهوری اسلامی ایران نیز گذشته و امروز در سیستان و بلوچستان پیروانی دارد که ظرفیت تقابل با تکفیر، سلفی گری و وهابیت را دارا هستند.

کتاب حاضر در سه بخش اصلی تنظیم شده است. نویسنده در بخش نخست به تبارشناسی مکتب بریلوی می پردازد و زمینه های سیاسی - اجتماعی دوره استعمار انگلیس، جنبش خلافت و تحولات منتهی به تشکیل پاکستان را بررسی می کند. وی بخش دوم را به مبانی فکری و اعتقادی این مکتب اختصاص داده است. بخش پایانی این کتاب نیز درباره جریان شناسی معاصر این مکتب است. نویسنده در این بخش، پراکندگی جغرافیایی و نهادهای این مکتب را در هند، پاکستان، بنگلادش، اروپا، آمریکا، آفریقا و ایران دنبال می کند و به نقش شخصیت ها و مؤسسات آموزشی و تبلیغی مرتبط با بریلوی ها می پردازد. این کتاب، که به صورت کتابخانه ای و میدانی نگاشته شده، از محدود پژوهش های جامع درباره بریلوی ها به شمار می آید و می تواند برای پژوهشگران این حوزه مفید باشد. اثر حاضر از یک سو تصویری واقع بینانه از ظرفیت های این جریان صوفی مشرب ارائه می دهد و از سوی دیگر به اختلافات آنان با وهابیت، نسبت آنان با شیعه و فرصت ها و چالش های تعامل با این جریان در جهان اسلام اشاره می کند.

بایسته های حقوقی حاکمیت بر (جنة البقیع) بر پایه تجربه حمایت از (گورستانهای تاریخی) در حقوق تطبیقی

سید حسین قائمی خرق

گروه علمی: حقوق

نوع اثر: علمی پژوهشی (مقاله)

نشریه: پژوهشنامه حج و زیارت

گورستان های تاریخی، مظهری از «تاریخ و تمدن»، «هویت» و «حق بر کرامت بازماندگان و مدفونان» است. از این رو، در نظام های حقوقی مختلف، بدان اهمیت داده شده و قواعد حقوقی متعددی به منظور صیانت و حراست از گورستان های تاریخی و دسترسی بدان لحاظ شده است.

بر همین اساس، مسئله اصلی این نوشتار بررسی منطقه تاریخی بقیع است. قبرستان بقیع، یکی از مقابر تاریخی مهم در پرتوسنجه های حقوق تطبیقی، رفتارها و قواعد حقوقی موضوعه در کشورهای مختلف است.

نویسنده در این نوشتار، با استفاده از روش توصیفی و تحلیلی، به بررسی منطقه تاریخی قبرستان بقیع پرداخته است. وی در این بررسی، به این نتیجه دست یافته است که حراست از گورستان های تاریخی و جرم انگاری «تخریب و هتک حرمت» آنها در کشورهای مختلف، نشان از یک عرف مستمر و غیر سیال در نظام های مختلف دارد.

مؤلف، همچنین، بر اساس دیگر نتایج این نوشتار، بر این نکته تأکید کرده است که اصول متعددی در قبال بقیع باید مراعات شود که از آن جمله می توان به این اصول اشاره کرد: «حق دسترسی و ارتفاق»، «مشارکت ذی نفعان در اداره بقیع» و «منع استفاده زیانبار از این سرزمین».

نافرمانی مدنی و خشونت قدسی، پیشران استحاله مدنی جمهوری اسلامی ایران و راه کارهای مقابله با آن

سعید باغستانی - مهدی رشیدی

گروه علمی: علوم اجتماعی

نوع اثر: علمی پژوهشی (مقاله)

نشریه: مطالعات فرهنگی اجتماعی حوزه

با کشیدن خط بطلان بر انباشت تئوری‌های علمی و
تجارب عملی عقلانیت سکولار از طرف جمهوری اسلامی،
روزشمار بحران‌سازی بر صفحات تقویم این جمهوری
نقش بست. همچنین تعامل سیاسی - امنیتی، تمرکز بر
سطح رویین این بحران‌ها و نپرداختن به حل ریشه‌ای

و راهکارهای مقابله با آن مدام امنیت ملی را تهدید کرد. اکنون سؤال اساسی این است
که فرامتن جامعه‌شناختی و زیربنای نظری پروژه جامعه‌شناختی اجتماعی در استحاله
مدنی جمهوری اسلامی ایران چیست؟ نویسنده این پژوهش در پاسخ به این سؤال، با
روش توصیفی و اکتشافی به واکاوی «نافرمانی مدنی» و «خشونت قدسی»، به عنوان
پیشران «استحاله مدنی جمهوری اسلامی ایران» پرداخته و سپس راهکارهای مهم نظری
و عملی مقابله با آن - همچون «واکاوی علمی و آینده‌پژوهی بحران‌های اجتماعی» و
«کارآمدسازی الگوی نظم مدنی و پیوند عقلانیت پایه با واقعیات زندگی مردم» - را بیان
کرده است.

کلیدواژه‌ها: خشونت قدسی، نافرمانی مدنی، استحاله مدنی، جمهوری اسلامی ایران

مدل مفهومی رشد پس از ضربه با تأکید بر مفهوم ضربه روانی براساس قرآن کریم

خانم شهرزاد اسفندیاری - حمید رفیعی هنر
گروه علمی: میراث علوم تربیتی روانشناسی
نوع اثر: علمی پژوهشی (مقاله)
نشریه: پژوهشنامه روانشناسی اسلامی

این پژوهش، با روش توصیفی تحلیلی و با استفاده از ترکیب روش معناشناسی و تحلیل شبکه مضامین در بخش کیفی و روش توصیفی زمینه‌یابی در بخش کمی، به تدوین مدل مفهومی رشد پس از ضربه با تمرکز بر مفهوم ضربه بر اساس قرآن کریم پرداخته است.

در یافته‌های پژوهش، سه مضمون عوامل زمینه‌ای، رشد فرایندی و رشد عمیق برای مفهوم رشد پس از ضربه شناسایی شد. عوامل زمینه‌ای از سه مضمون سازمان دهنده ارتباط سالم با خداوند، ارتباط سالم با خود و ارتباط سالم با واقعیت اخذ شده‌اند. مضمون رشد فرایندی هم از سه مضمون شناخت واقع‌بینانه، عاطفه مثبت و رفتار فعالانه انتزاع می‌شود. در نهایت مضمون رشد عمیق، شامل چهار خرده‌مضمون رشد معنوی، رشد شناختی، رشد عاطفی و رشد رفتاری می‌شود. همچنین، شاخص روایی محتوا برای مضامین به دست آمد و روایی آن تأیید شد.

در نهایت، تعریف رشد پس از ضربه با تأکید بر مفهوم ضربه روانی بر اساس قرآن کریم بدین شکل به دست آمد: رشد پس از ضربه در دو سطح فرایندی و عمیق در مواجهه با یک ضربه روانی پدید می‌آید: در سطح فرایندی، مجموعه‌ای از ویژگی‌های شناختی واقع‌بینانه، عاطفی مثبت و رفتاری فعالانه در فرد اتفاق می‌افتد. در سطح عمیق، رشد معنوی، رشد شناختی، رشد عاطفی و رشد رفتاری صورت می‌گیرد. همچنین عوامل ارتباط سالم با خداوند، ارتباط سالم با خود، و ارتباط سالم با واقعیت زمینه ایجاد آن را فراهم می‌نمایند.

سجده بر کاغذ با تاکید بر موضوع شناسی کاغذهای صنعتی

محمد حسین مخبریان

گروه علمی: فقه و اصول

نوع اثر: علمی پژوهشی (مقاله)

نشریه: پژوهش‌های فقهی تا اجتهاد

یکی از مسائل مطرح در کتب فقهی، سجده بر کاغذ است. با اینکه روش امروزی و صنعتی تولید کاغذ با روش سنتی تولید آن تفاوت‌هایی دارد؛ اما هیچ‌یک از فقیهان بین حکم کاغذ سنتی و صنعتی فرقی نگذاشته‌اند.

برخلاف کاغذهای سنتی که از الیاف غیر چوبی تهیه می‌شدند، کاغذهای صنعتی امروزی عمدتاً از چوب تهیه می‌شوند. یک چهارم تا یک سوم ساختار چوب را ماده‌ای به نام «لیگنین» تشکیل می‌دهد که بقای آن در خمیر کاغذ، رنگ و کیفیت کاغذ نهایی را خراب می‌کند. اگر خمیر کاغذ را با روش مکانیکی تهیه کنند، این ماده در خمیر باقی می‌ماند؛ اما با روش‌های شیمیایی این ماده از خمیر کاغذ حذف می‌شود. این فرایندهای شیمیایی، شبهه‌ای جدی در باره استحاله مواد اولیه ایجاد می‌کند. علاوه بر این، به خمیر کاغذ، انواع و اقسام افزودنی‌ها اضافه می‌شود که بسیاری از آنها در جواز سجده، اشکالات دیگری ایجاد می‌کنند. نهایتاً آहार سطحی با مواد خوراکی مانند نشاسته یا پوشش دادن کاغذ، صحت سجده را کاملاً مشکل می‌کنند.

در این نوشته، علاوه بر مسائل کلی سجده بر کاغذهای صنعتی، مسائل اختصاصی برخی انواع کاغذ مانند کاغذ تحریر، روزنامه، کاغذهای پوشش‌دار، کاغذ اسکناس، دستمال کاغذی، مقوا، کاغذ بازیافتی و کاغذ سنگی هم بررسی شده است.

با بررسی مجموع مسائل فوق و توجه به این نکته که شناخت مصداقی فرایند ساخت، ترکیب خمیر، مواد افزودنی و لایه‌های سطحی غالباً برای مکلف مقدور نیست، روشن می‌شود که با سجده بر اکثر قریب به اتفاق کاغذهای صنعتی، نمی‌توان صحت سجده را احراز کرد.

بخش نهم

معرفی آثار شایسته تحسین

آثار شایسته‌تحمین در یک نگاه

ردیف	عنوان اثر	پدیدآورنده	نوع اثر	قالب اثر	نام گروه علمی	ناشر
۱	نظریه کلان دنیا دوستی	حسین بستان	علمی پژوهشی	کتاب	اخلاق	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
۲	اخلاق خانوادگی با رویکرد کاربردی	محمد جواد فلاح	علمی پژوهشی	کتاب	اخلاق	نشر معارف
۳	اشتباه یوحنا	محبوبه زارع	داستان جوان	کتاب	ادبیات و هنر	بوستان کتاب
۴	مجموعه ۸ جلدی هشت بهشت	مسلم ناصری	ادبیات کودک و نوجوان	کتاب	ادبیات و هنر	به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)
۵	تحلیل فقهی-اقتصادی وقف پول و سهام	مصطفی کاظمی نجف آبادی	علمی پژوهشی	کتاب	اقتصاد	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
۶	مباحث نظری-بازسازی منابع مفقود	محمد رضا هدایت پناه	علمی پژوهشی	کتاب	تاریخ، سیره و تراجم	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
۷	فقه شیعه و تطور مفهوم قدرت	محمود فلاح	علمی پژوهشی	کتاب	حکمرانی اسلامی	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
۸	درآمدی بر فلسفه فرزندآوری در آیات و روایات	محمد جواد سقایی بیریا	علمی پژوهشی	کتاب	زن، جمعیت و خانواده	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
۹	مناسبات دین و فرهنگ	سید حسین شرف‌الدین	علمی پژوهشی	کتاب	علوم اجتماعی	پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
۱۰	جامعه در میزان	صادق گلستانی	علمی پژوهشی	کتاب	علوم اجتماعی	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

ردیف	عنوان اثر	پدیدآورنده	نوع اثر	قالب اثر	نام گروه علمی	ناشر
۱۱	رهیافت های توحیدی ۱- با رویکرد تربیتی	میثم قاسمی	علمی پژوهشی	کتاب	علوم تربیتی روانشناسی	پژوهشکده باقرالعلوم (ع)
۱۲	مفهوم پردازی درمان اضطراب مرگ در منابع اسلامی و تدوین الگوی مداخله ای منطبق با درمان چند بعدی معنوی و تأثیر آن بر زنان مبتلا به اضطراب مرگ: مطالعه ی موردی	فاطمه غنوی	علمی پژوهشی	پایان نامه	علوم تربیتی روانشناسی	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
۱۳	درسنامه سواد مصرف بازی های دیجیتالی	محمد جواد روستایی	علمی ترویجی	کتاب	علوم شناختی، فناوری نوین	دانشگاه باقرالعلوم (ع)
۱۴	بررسی پدیده وضع و تحریف در احادیث مهدویت	خدامراد سلیمیان	علمی پژوهشی	کتاب	علوم و معارف حدیث	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
۱۵	تحلیل و بررسی کاربرد قواعد فلسفی درمباحث الفاظ علم اصول دراندیشه محقق اصفهانی	محمدعلی اسماعیلی	علمی پژوهشی	پایان نامه	فلسفه	جامعه المصطفی العالمیه
۱۶	چیستی فلسفه نزد علامه طباطبایی و ملاصدرا (تفاوتها و پیامدها)	رضیه سادات امیری	علمی پژوهشی	کتاب	فلسفه	حکمت اسلامی
۱۷	شرح ابن الناظم	علی الحاشی	تصحیح و تحقیق	کتاب	میراث مکتوب	العتبة العباسية المقدسة

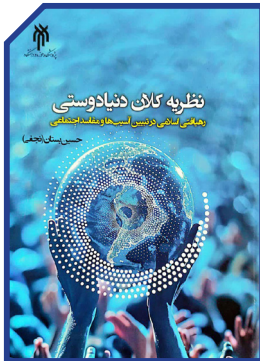
نظریه کلان دنیا دوستی

حسین یستان

گروه علمی: اخلاق

نوع اثر: علمی پژوهشی

ناشر: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

«نظریه کلان دنیا دوستی»، نظریه‌های در ساحت علوم اجتماعی و به طور خاص، حوزه جامعه‌شناسی است. این نظریه، در تبیین انواع آسیب‌های رفتاری و ساختاری در سطوح خرد و کلان و تبیین تغییرات نامطلوب اجتماعی و فرهنگی در مقیاس‌های ملی و جهانی کارایی دارد.

نظریه دنیا دوستی، در چارچوب مدل اجتهادی تجربی علم دینی و بر اساس گزاره‌های متون اسلامی، به‌ویژه قرآن کریم، ساخته و پرداخته شده است. در نتیجه، ضمن پایبندی به معیارهای عینیت علمی، به دلیل پیوند تنگاتنگ با مفاهیم اخلاقی و تربیتی، از ظرفیت تجویزی بالایی در زمینه اصلاح رفتارهای فردی و روابط و ساختارهای اجتماعی برخوردار است. این ظرفیت، از منبع بی‌همتای وحی به دست آمده است؛ در حالی که هیچ‌یک از نظریه‌های رقیب در علوم اجتماعی، چنین ظرفیتی را ندارند؛ زیرا این نظریه‌ها یا به بهانه عینیت‌گرایی و ایدئولوژی‌زدایی اساساً مخالف رویکرد تجویزی در این علوم‌اند و یا اینکه جهت‌گیریهای تجویزی آشکار و پنهان خود را بر مبنای ارزشی نامعتبر یا نامطمئن بنا کرده‌اند.

نظریه‌هایی، مانند نظریه دنیا دوستی، صرف نظر از جنبه اسلامیت، در تحقق هدف بومیسازی علوم انسانی نقش مؤثری دارند؛ زیرا زمینه عبور از مفاهیم و مفروضات نظریه‌های غربی و استخدام مفاهیم و گزاره‌های برآمده از فرهنگ اسلامی را فراهم و نهایتاً به کاربردی‌سازی آنها در محیط‌های اجتماعی بومی کمک می‌کنند.

اخلاق خانوادگی بارویکرد کاربردی

محمد جواد فلاح

گروه علمی: اخلاق

نوع اثر: علمی پژوهشی

ناشر: نشر معارف

بحران‌های جدید خانواده در دوران معاصر، به ویژه سبک زندگی و رویکردهای مصرف‌گرایانه و هجمه‌های فضای مجازی، مسائل نوپدید اخلاقی را فرا روی خانواده امروز قرار داده است؛ به همین دلیل

نویسنده در این کتاب با تمرکز بر چالش‌ها و تعارض‌های جامعه ایرانی-اسلامی، ضمن قلمروشناسی مسائل اخلاقی خانواده و ابعاد مطالعاتی آن، و نیز بیان پیشینه مطالعاتی و جایگاه اخلاق خانواده در متون اسلامی، به برخی از مسائل مهم در فرایند شکل‌گیری خانواده - از جمله: اخلاقی بودن اصل تشکیل خانواده، مدیریت اخلاقی در حوزه جنسی و عاطفی قبل از ازدواج و اخلاق همسرگزینی و چالش‌های اخلاقی انتخاب همسر - پرداخته است. مؤلف سعی کرده است که برای این چالش‌ها و تعارض‌ها طبق آموزه‌های اسلامی راه حل ارائه کند.

نگاه مسئله‌محور، تأکید بر مسائل مهم چالشی خانواده، و تمرکز بر رویکرد کاربردی و حل مسئله از ویژگی‌های کتاب پیش روست.

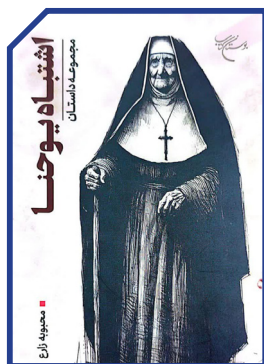
اشتباه یوحنا

محبوبه زارع

گروه علمی: ادبیات و هنر

نوع اثر: داستان جوان

ناشر: بوستان کتاب

کتاب «اشتباه یوحنا» مجموعه‌ای از داستان‌های کوتاه، با رویکرد دینی و اخلاقی است که می‌کوشد مفاهیم اعتقادی و انسانی را در قالب روایت داستانی برای مخاطب معاصر بازآفرینی کند. این اثر، متشکل

از دوازده داستان مستقل است که هر یک با بهره‌گیری از شخصیت‌ها، مضامین و فضاهای مرتبط با تاریخ اسلام و فرهنگ شیعی، به طرح مسئله‌ای اخلاقی یا معرفتی می‌پردازد.

نویسنده در این مجموعه، به جای بازگویی مستقیم مفاهیم دینی، از شیوه روایت غیر مستقیم و داستان‌محور بهره می‌گیرد. او می‌کوشد خواننده را از طریق موقعیت‌های داستانی، با پرسش‌هایی بنیادین در باره ایمان، مسئولیت فردی، انتخاب اخلاقی و پیامدهای رفتار انسان روبه‌رو سازد.

پیوند میان زمان حال و گذشته تاریخی، یکی از ویژگی‌های شاخص این کتاب است. این ویژگی، باعث می‌شود مفاهیم آیینی از حالت صرفاً تاریخی خارج شده و به مسئله‌ای زنده و قابل تأمل برای انسان امروز تبدیل شوند.

نثر کتاب، از نظر زبانی، ساده، روان و متناسب با مخاطب عمومی است؛ اما در عین حال تلاش شده است از سطحی‌نگری پرهیز و لایه‌های معنایی عمیق‌تری در روایت‌ها گنجانده شود.

در مجموع، اشتباه یوحنا را می‌توان نمونه‌ای از داستان‌نویسی دینی معاصر دانست که با تکیه بر عناصر روایی، در پی انتقال مفاهیم اخلاقی و اعتقادی به شیوه‌ای هنرمندانه و قابل فهم است.

مجموعه ۸ جلدی هشت بهشت

مسلم ناصری

گروه علمی: ادبیات و هنر

نوع اثر: ادبیات کودک و نوجوان

ناشر: به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)

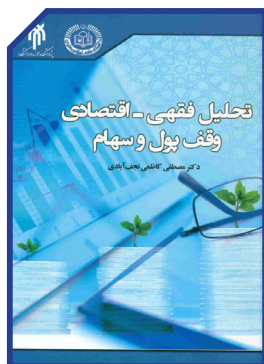
مخاطب امروز، به خصوص کودکان و نوجوانان، نیاز به شناخت عمیق‌تر از گذشته و افرادی دارند که بتواند از آنها الگو بگیرد و برای موفقیت و بهتر زیستن، مسیر خود را به درستی انتخاب کند و بیماید. در این

میان، ائمه اطهار علیهم السلام کسانی هستند که می‌توان با شناخت زوایای پنهان زندگی‌شان، به خوشبختی در این دنیا و سعادت آن جهان رسید. مجموعه هشت بهشت یکی از آثاری است که این مهم را برآورده کرده است. هر یک از مجلدات این مجموعه، شامل هشت حکایت تاریخی از زندگی چهارده معصوم علیهم السلام است که به صورت داستانی پرداخت شده و به یاد امام هشتم "هشت بهشت" نام گرفته است.

نویسنده، در این اثر کوشیده است با بهره‌مندی از منابع دست اول تاریخی و روایی و به کارگیری قضایای تاریخی، زندگی آن حضرات را با قلمی داستانی برای نوجوانان به تصویر بکشد. وی با روایتی نو و پرکشش از بخشی از تاریخ زندگانی عصر ائمه علیهم السلام، این فرصت را برای خواننده فراهم آورده است که در گذشته پا بگذارد و ضمن آشنایی با سیره معصومین علیهم السلام لحظه‌های ناب و زیبایی را تجربه کند. انتخاب بخشهای ناشناخته تاریخ با توجه به منابع دست اول از طرفی، و خوش دستی و کتاب‌سازی و چشم‌نوازی تصاویر جلد از سوی دیگر، از ویژگی‌های مهم این مجموعه است.

تحلیل فقهی-اقتصادی وقف پول و سهام

مصطفی کاظمی نجف آبادی

گروه علمی: اقتصاد

نوع اثر: علمی پژوهشی

ناشر: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

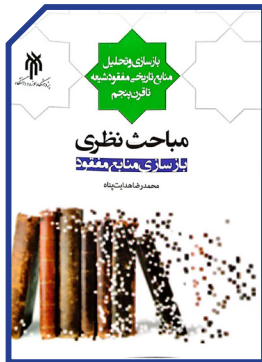

این کتاب، در پاسخ به این پرسش که «وقف پول و سهام از منظر فقه و اقتصاد چگونه است؟» نخست، چالش‌های فقهی موجود را در باره امکان وقف پول و سهام بررسی می‌کند. سپس، به طراحی ابزارهای مناسب و راهکارهای جایگزین برای وقف پول و سهام در اقتصاد می‌پردازد. در آخر، تحلیل جامعی را از تعادل در عرضه و تقاضای وقف و کیفیت مدیریت اقتصادی وقف پول و سهام، شامل تخصیص و تجهیز منابع، ارائه می‌دهد.

بر اساس نتایج این تحقیق، ورود وقف به بازار پول و سرمایه، از امکان نظری و عملی برخوردار است. در جانب نظری، هم مفهوم وقف از ظرفیت لازم و کافی برای پوشش وقف پول و سهام برخوردار است و هم مفهوم پول و سهم، قابلیت و انعطاف‌پذیری لازم و کافی را برای قرار گرفتن در چارچوب وقف شرعی دارند.

در عرصه عمل هم با طراحی ابزارهای مناسب وقف پول و سهام، همچون: صندوق مشترک سرمایه‌گذاری وقف و بانک وقف، این کار نه تنها شدنی است که انتظار می‌رود خیلی زود گسترش یابد؛ زیرا اولاً، زمینه را برای مشارکت گسترده‌تر نیکوکاران فراهم می‌کند؛ ثانیاً، شیوه‌های بهره‌برداری از موقوفات را تنوع بیشتری می‌بخشد و زمینه‌های جدید سرمایه‌گذاری در موقوفات به وجود می‌آورد؛ ثالثاً، کنترل، مدیریت و نگهداری موقوفات را آسان می‌کند و سرانجام، به نهاد وقف رونق و شکوفایی بیشتری می‌بخشد و کارایی آن را افزایش می‌دهد.

مباحث نظری - بازسازی منابع مفقود

محمد رضا هدایت پناه
گروه علمی: تاریخ، سیره و تراجم
نوع اثر: علمی پژوهشی
ناشر: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

نویسنده در کلان طرح «بازسازی منابع تاریخی مفقود شیعه تا قرن پنجم» در صدد بازسازی و تحلیل بخشی از منابع تاریخی مفقود شیعه است. برای تحقق این امر ابتدا باید چارچوب فکری و روشی این

طرح تحلیل شود. از این رو بخش نخست این طرح به «مباحث نظری بازسازی منابع مفقود» اختصاص یافته، و سپس مباحث اصلی مطرح شده است که عبارتند از:

۱. سنت شفاهی یا مکتوب روایات در دو قرن نخستین: گروهی بر این باورند که مسلمانان سنت شفاهی داشته‌اند و روایات آنها مکتوب نبوده است. گروهی دیگر با دلایل فراوان ثابت کرده‌اند که سنت شفاهی به معنای نبود سنت مکتوب نیست و مسلمانان دفاتر حدیثی فراوانی تدوین کرده‌اند.

۲. بیان قواعد تشخیص روایات شفاهی از مکتوب در اسناد: برای بازسازی و اعتبارسنجی اسناد، ابتدا باید قواعد آن تبیین شود.

۳. معنای بازسازی علمی: بازسازی علمی به معنای قراردادن روایات در کنار هم نیست، بلکه باید «منطق چینش» را منطبق بر ساختار اصلی منبع مفقود سامان داد.

۴. اعتبارسنجی علمی منبع بازسازی شده از حیث سندی و متنی و تحلیل تاریخ نگاری: از مباحث مهم در این زمینه مقایسه متن بازسازی شده با منابع مشابه است. هدف آن نیز دست یابی به تشابهات و تمایزات این منابع و مکتب تاریخ نگاری شیعه و اهل سنت است.

فصل پایانی نیز به نقد برخی منابع بازسازی شده اختصاص یافته است.

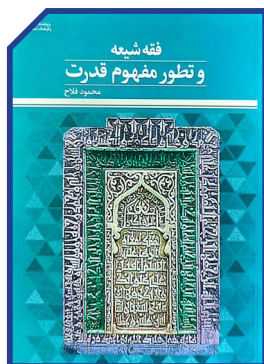
فقه شیعه و تطور مفهوم قدرت

محمود فلاح

گروه علمی: حکمرانی اسلامی

نوع اثر: علمی پژوهشی

ناشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

در جامعه اسلامی «فقه» زمینه اصلی پیدایش و تطور «قدرت سیاسی» است. این پژوهش با رویکرد معناشناسی تفسیری و نگاهی درون‌متنی، به واکاوی جایگاه قدرت در ساختِ اساسی متون فقهی معاصر می‌پردازد.

با در نظر گرفتن فقه به مثابه یک نظام دینی-زبانی، میدان‌های معنایی قدرت سیاسی بر اساس حوزه تصویری خاصی با هم پیوند دارند. یافته‌ها نشان می‌دهد این حوزه تصویری، بازتابِ جهان‌بینی قرآنی در فقه، و بر بنیاد دوگانه جهان (دنیا و آخرت) استوار است؛ نگاهی که تمام وجود انسان را در بر گرفته و دنیا را مزرعه آخرت می‌داند. در این نگرش، قدرت سیاسی با تقابل دوگانه «امام حق» و «امام باطل» جلوه‌گر می‌شود. امام حق نماد قدرت خداوند و هدایت و حیانی برای استقرار درستی و سعادت است، درحالی‌که امام باطل نماد نافرمانی و جوری است که زندگی مادی و معنوی مردم را تباه می‌کند.

این منطق هدایت‌گر، میدان‌های متنوع قدرت سیاسی را در طول تاریخ فقه محقق کرده است. مفاهیمی چون اجتهاد، اعلیت، نیابت، مرجعیت و ولایت، عناصر کلیدی این میدان معنایی در حوزه «امام حق» هستند. مطالعه تاریخی این مفاهیم، منطق «تداوم در عین تمایز» را در تفکر فقهی روشن ساخته و راه فهم میدان‌های معنایی قدرت در فقه امروز و مسیر تجدد فکری را نمایان می‌کند.

در نهایت، فقیه سیاست‌اندیش با مواجهه با واقعیت‌های جامعه، معنایی تازه از قدرت می‌آفریند که پاسخ‌گوی نیاز امروز باشد. این آفرینش، نه صرفاً انتخابی آگاهانه و نه محصول محض ساختِ متن، بلکه ثمره تعامل پویای متن و تاریخ است.

کلیدواژه‌ها: فقه معاصر امامیه، قدرت سیاسی، معناشناسی تفسیری، ساختِ اساسی متن، امامت، نیابت، ولایت.

درآمدی بر فلسفه فرزندآوری در آیات و روایات

محمد جواد سقای بیریا

گروه علمی: زن، جمعیت و خانواده

نوع اثر: علمی پژوهشی

ناشر: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام

خمینی (ره)

این کتاب، دیدگاه جمعیتی اسلام را واکاوی و چرایی آن را از طریق بیان اهداف فرزندآوری در آیات قرآن و روایات تحلیل می‌کند. تا کنون از چپستی دیدگاه جمعیتی اسلام فراوان نگاشته شده؛ اما از فلسفه آن کمتر سخن به میان آمده است.

اهمیت بحث از فلسفه مطلوب بودن افزایش جمعیت، بدان جهت است که این رویکرد برای مخاطب، انگیزه قوی درونی ایجاد می‌کند. اگر زوجین بدانند که ورای این دیدگاه، چه دلیل‌هایی است و منافع آنها به آنها باز می‌گردد، برای ترغیب به افزایش باروری نیازی به مشوق‌های بیرونی نیست. شناخت و به‌کارگیری این یافته‌ها، می‌تواند برای خانواده و جامعه در گذار از چالش‌های جمعیتی مفید باشد. برخی یافته‌های این پژوهش عبارت‌اند از:

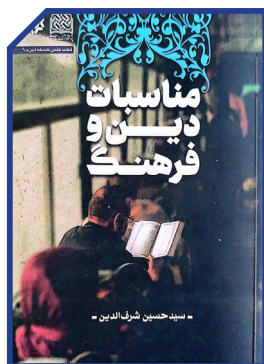
دیدگاه جمعیتی اسلام، «مطلوب بودن فرزندآوری در حد توان» است.

ارضای میل «فرزنددوستی»، تحصیل آرامش بیشتر به‌لحاظ مؤلّدبودن، استمرار اعمال صالح والدین حتی پس از مرگ، آموزش‌خواهی فرزندان برای والدین، امکان استكمال بیشتر والدین از طریق فرزندآوری و کسب مراتب بالاتر قرب الهی برای والدین از جمله اهداف فردی هستند.

کسب قدرت اجتماعی بیشتر از طریق فرزندآوری، عزت و شکوه بیشتر و پیروزی در جنگ نوین جمعیتی، زمینه‌سازی برای گسترش و غلبه فرهنگ اسلام، ایجاد آمادگی برای مقبولیت سیاسی بیشتر حاکمیت‌ها و تأمین نیروی نظامی و انتظامی بیشتر از جمله اهداف اجتماعی فرزندآوری به‌شمار می‌آیند.

مناسبات دین و فرهنگ

سید حسین شرف‌الدین

گروه علمی: علوم اجتماعی

نوع اثر: علمی پژوهشی

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

کتاب حاضر، در آغاز گونه‌های مختلف تعامل مفروض و محقق میان دین الهی و فرهنگ را به مثابه دو نظام معنایی به صورت نظری بررسی می‌کند. این بررسی، فارغ از ارجاع به استنادات عینی، جامعه‌شناختی و تاریخی است.

این کتاب، در ادامه، به نحوه تعامل اسلام (عمدتاً با توجه به ظرفیت‌ها و مؤیدات درون‌متنی و تا حدی شواهد عینی) با مظاهر و جلوه‌های فرهنگی ناشی از عینیت تاریخی و اجتماعی آن در یک جامعه اسلامی، موسوم به فرهنگ اسلامی، می‌پردازد. همچنین، چگونگی تعامل اسلام با عناصر فرهنگ غیر دینی جاری در جامعه، موسوم به فرهنگ عرفی را بررسی می‌کند. فرهنگ عرفی، اعم از فرهنگ جاری در جامعه عصر نزول و جوامع دیگر است و عناصر آن در پرتو حیات اجتماعی تاریخی بشر و از رهگذر سنت (میراث)، عقلانیت و خرد جمعی، تجربه‌های زیسته، بنات و قراردادهای عقلایی، استحسانات ذوقی، کشف و شهود، تقلید، اقتباس و ... به دست می‌آید.

این مطالعه، به اقتضای هدف خود، به قابلیت دین/اسلام برای تبلور یابی عینی در سطوح فرهنگ عمومی و نهادی و ساختاری بیشتر توجه کرده است. همچنین، به اقتضای واژه تعامل، از تأثیرات محتمل فرهنگ بر دین (در مقام تعریف و تحقق) به اجمال سخن گفته است.

پرسش اصلی پژوهش، ناظر به گونه‌های مختلف تعامل اسلام به عنوان یک دین الهی با مظاهر و جلوه‌های فرهنگی ناشی از عینیت‌یابی اجتماعی تاریخی آن با میانجی دینداری (موسوم به فرهنگ دینی) و با سایر دستاوردهای فرهنگی بشر (موسوم به فرهنگ عرفی) است.

جامعه در المیزان

صادق گلستانی

گروه علمی: علوم اجتماعی

نوع اثر: علمی پژوهشی

ناشر: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

جامعیت و کتاب زندگی بودن قرآن کریم، ضرورت به کارگیری یک رویکرد اجتماعی در تفسیر آن را آشکار می‌سازد. با این حال، رویکرد اجتماعی در سنت تفسیری، همواره جایگاهی کم‌رنگ داشته است.

برخی تحولات اجتماعی در قرن چهاردهم هجری، زمینه شکل‌گیری رویکرد اجتماعی به تفسیر را فراهم آورد. این رویکرد، با تأکید بر واقع‌محوری و پاسخگویی به نیازهای جامعه، به کشف مفاهیم و حیانی در باره پدیده‌های اجتماعی، داوری انتقادی هنجارها و ارائه راه حل‌های قرآنی می‌پردازد.

محمد عبده، نخستین بنیان‌گذار این مسیر بود که اساس آن را پی افکند. پس از او، مفسران مختلف در جهان اسلام، تا به امروز، این راه را ادامه داده و تفاسیر گران‌سنگی را در این عرصه پدید آوردند.

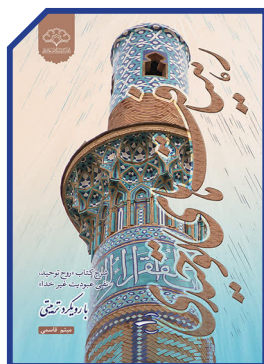
در میان این تفاسیر، المیزان اثر علامه طباطبایی جایگاهی ممتاز دارد و به دلیل عمق معرفتی، جامعیت و تنوع مباحث اجتماعی، به حق، سر آغازی در تفسیر اجتماعی قرآن به شمار می‌آید.

علامه طباطبایی، در المیزان، تلاش کرده است با تکیه بر مبادی معرفتی و حیانی و به طور خاص، انسان‌شناسی فطری، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن را تحلیل کند. وی، در این اثر، نظامی اندیشه‌ای در حوزه‌های مختلف علوم اجتماعی مانند همبستگی اجتماعی، تغییرات، نابرابری، انحراف و کنترل، زن، خانواده و جامعه‌شناسی معرفت ارائه داده است. افزون بر این، در تأملات نظری خود، رویکردی انتقادی به ساختارهای اجتماعی و فرهنگی جامعه دارد.

این پژوهش، با مطالعه جامع تمام جلد‌های المیزان، اندیشه‌های اجتماعی پراکنده در این تفسیر را استخراج و در یازده فصل موضوعی، به پرسش‌های کلیدی علوم اجتماعی، پاسخی مبتنی بر دیدگاه قرآنی ارائه کرده است.

رهیافت های توحیدی ۱- با رویکرد تربیتی

میثم قاسمی

گروه علمی: علوم تربیتی و روانشناسی

نوع اثر: علمی پژوهشی

ناشر: پژوهشکده باقرالعلوم (ع)

این اثر، نخستین جلد از مجموعه کتاب‌های رهیافت‌های توحیدی است که با رویکرد تربیتی، به شرح کتاب روح توحید، نفی عبودیت غیر خدا می‌پردازد.

شارح، ویژگی ممتاز کتاب روح توحید، نفی عبودیت غیر خدا، را این‌گونه بر می‌شمارد:

اهتمام نگارنده فرزانه این اثر، تبیین عملیاتی اندیشه نجات‌بخش توحید در صحنه عینیت و واقعیت زندگی اجتماعی بشر و ارائه برونراه‌های گذر از رنج تاریخی انسان بر اساس اندیشه توحیدی است. توحید، هنگامی می‌تواند نیرویی نجات‌بخش را در توده‌های بشری ایجاد کند که نه به سان یک نظریه ذهنی و استدلال‌های مدرسه‌ای؛ بلکه به عنوان دکترین و رهنامه زندگی بدان توجه و به حیطه مهندسی حیات و تنظیم مناسبات فردی و اجتماعی وارد شود.

پیام توحید، گرچه سرتاسر دعوت به بندگی خدا و سر به آستان او ساییدن است؛ اما نه به سان دعوتهای دروغین معنوی، انسان را برای لحظه‌های آرامش از عالم و آدم، تافته جدا بافته می‌کند و نه آنچنان که دنیامداران می‌پسندند، ابعاد حیات آدمی را به مختصات دنیای منازعات مادی فرومی‌کاهد.

توحید، شورانگیزترین اندیشه‌های است که از اوج تعالی و قرب به خدا تا فرودست‌ترین ابعاد زندگی را رنگ خدایی می‌زند و برای زیست فردی و اجتماعی آدمی، طرحی نو و راهی بدیع پیشنهاد می‌کند؛ راهی که جز با پیروزی بر مدعیان الوهیت و پنجه درافکندن با هر چه انسان را در دورن و برون، جز به او دعوت می‌کند، پیموده نمی‌شود.

مفهوم پردازی درمان اضطراب مرگ در منابع اسلامی و تدوین الگوی مداخله ای منطبق با درمان چند بعدی معنوی و تأثیر آن بر زنان مبتلا به اضطراب مرگ: مطالعه ای موردی

فاطمه غنوی

گروه علمی: علوم تربیتی روانشناسی

نوع اثر: علمی پژوهشی (پایان نامه)

محل دفاع: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

این پژوهش، آمیخته (کیفی و کمی) با هدف طراحی و ارزیابی دستورالعمل درمانی مبتنی بر منابع اسلامی و منطبق بر درمان چندبعدی معنوی است که برای کاهش اضطراب مرگ در زنان انجام شد.

در بخش کیفی، با تحلیل محتوای کیفی منابع

اسلامی، ابتدا ۵۴۹ گزاره استخراج شد که پس از حذف تکراری ها، به ۱۷۵ گزاره، ۶۳ کدباز، ۱۷ زیرطبقه و این ۸ طبقه اصلی رسید: بینش توحیدی، جهت دهی به اهداف، بازسازی شناختی، اصلاح رفتار و روابط، تعدیل امیال، تنظیم تجسم، افزایش هشیاری و تنظیم هیجان. این مضامین، در چارچوب درمان چندبعدی معنوی سازمان دهی و پروتکل ۱۳ جلسه ای در این هشت محور تدوین شد: پنداره زدایی از معنویت، فعال سازی نظام تشخیص گر درونی، مفهوم پردازی مبدأ، مرگ و زندگی، دنیا و آخرت، تنظیم رغبت، استحکام عمل، و تثبیت با ذکر و استغفار. روایی محتوای این مؤلفه ها را ۱۲ متخصص با (CVR و CVI) بررسی و جلسات را ۱۰ درمانگر تأیید کردند.

در بخش کمی، با طرح مطالعه موردی کلاسیک A-B-C و پیگیری های دو هفته، یک و سه ماه، چهار زن مبتلا نمره DAS بالای ۸، ساکن قم، بدون اختلالات همزمان به روش هدفمند انتخاب شدند. داده ها با مقیاس های DAS و Templer و Wong (DAP) جمع آوری و با تحلیل دیداری تغییر سطح، روند، ثبات، PND و POD بررسی شد. نتایج، نشان دهنده کاهش معنادار و پایدار نمرات اضطراب مرگ در هر چهار نمونه بود.

بنابراین، پروتکل چندبعدی معنوی مبتنی بر منابع اسلامی، در کاهش علایم اضطراب مرگ و ارتقای تحول معنوی زنان مؤثر بوده و می تواند مداخله ای کارآمد به شمار آید.

درسنامه سواد مصرف بازی های دیجیتالی

محمد جواد روستایی

گروه علمی: علوم شناختی، فناوری نوین

نوع اثر: علمی ترویجی

ناشر: دانشگاه باقرالعلوم (ع)

بازی‌های دیجیتال، امروزه به یکی از اثرگذارترین رسانه‌های عصر حاضر تبدیل شده و نقش مهمی در شکل‌دهی هویت، عواطف، سبک زندگی و روابط اجتماعی کودکان و نوجوانان دارند. ماهیت تعاملی و

غوطه‌ورکننده این رسانه، در کنار جذابیت‌های بصری و روایی، آن را به ابزاری قدرتمند در تربیت و جامعه‌پذیری نسل جدید بدل ساخته است. با این حال، فقدان الگوی صحیح مصرف و ناآگاهی خانواده‌ها نسبت به فرصت‌ها و آسیب‌های این رسانه، زمینه‌ساز بروز چالش‌هایی نظیر افت تحصیلی، انزوای اجتماعی، اختلالات رفتاری و وابستگی افراطی به بازی‌های دیجیتال شده است.

کتاب درسنامه کاربردی مدیریت مصرف بازی‌های دیجیتال با رویکردی میان‌رشته‌ای و کاربردی، می‌کوشد خلأ موجود در حوزه مطالعات عملی بازی‌های دیجیتال را جبران کند و الگویی بومی و قابل اجرا را برای خانواده ایرانی ارائه دهد.

این اثر، ضمن تبیین بازی دیجیتال به مثابه یک رسانه نوین، به بررسی مزایا، آسیب‌ها، نظام‌های رده‌بندی سنی، مسئله جنسیت، زمان و مکان بازی، اعتیاد دیجیتال و شیوه‌های نظارت غیر مستقیم والدین می‌پردازد.

محتوای کتاب، در قالب شانزده درس آموزشی، همراه تمرین‌ها، پرسش‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی تدوین شده است و بر ارتقای «سواد بازی دیجیتال» والدین و مربیان تمرکز دارد. هدف نهایی این اثر، تبدیل بازی‌های دیجیتال از یک تهدید تربیتی به فرصتی آگاهانه برای رشد، تعامل و شکوفایی استعداد‌های کودکان و نوجوانان در چارچوب ارزش‌های فرهنگی تربیتی و اسلامی ایرانی است.

بررسی پدیده وضع و تحریف در احادیث مهدویت

خداامراد سلیمیان

گروه علمی: علوم و معارف حدیث

نوع اثر: علمی پژوهشی

ناشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

در میان انبوه احادیث صحیح و معتبر، گاه به انگیزه‌هایی همچون: اختلال در آموزه‌های اسلامی، بهره‌جویی سیاسی، منافع فرقه‌ای و قومی، خودستایی و حتی پندار تعالی‌بخشی به دین، دستکاری‌هایی عمدی در سند، متن و محتوا رخ داده است. افزون بر این، افراد فرصت‌جو و جاه‌طلب، برای نیل به مقاصد خویش، به ساخت احادیثی جعلی مبادرت ورزیده‌اند. این پژوهش، با رویکردی تبیینی، تحلیلی و انتقادی، پدیده‌های وضع (جعل) و تحریف در روایات مهدویت را در سه حوزه طولی کاوش می‌کند: نخست، انگیزه‌های مؤثر در شکل‌گیری این پدیده؛ دوم، شناسایی افراد و جریان‌های دخیل در جعل و تحریف؛ سوم، تبیین گروه‌ها و افکاری که از پس این ناهنجاری پدید آمده‌اند. همچنین، نقد منابع کلیدی و بررسی شیوه‌های نقل و انتشار روایات، از جنبه‌های برجسته این تحقیق است.

پرسش اصلی پژوهش این است: پدیده جعل و تحریف در احادیث مهدویت چگونه روی داده است؟ در کنار این پرسش، به پرسش‌هایی همچون: انگیزه‌ها، نقش‌آفرینان، و پیامدها هم پاسخ داده می‌شود.

اهمیت این کاوش دانش‌محور آن است که با بازنمایی نمونه‌های قطعی یا محتمل جعل و پیامدهای آن، زمینه تفکیک روایات اصیل از جعلی را فراهم می‌آورد و به بازسازی بنیادهای معارف مهدوی بر پایه احادیث معتبر یاری می‌رساند. این امر، باور مهدویت را از افزوده‌های آسیب‌زا پیراسته می‌سازد؛ افزوده‌هایی که مباحث بنیادین امام مهدی (عج) را مختل کرده و در بطن تشیع، فرقه‌های انحرافی را زاییده و به کژروی‌های تاریخی در اذهان عمومی دامن زده است.

چشم‌انداز اصلی پژوهش، تحلیل پدیده جعل و تحریف با تأکید بر مصادیق شاخص در هر حوزه است.

تحلیل و بررسی کاربرد قواعد فلسفی در مباحث الفاظ علم اصول در اندیشه محقق اصفهانی

محمدعلی اسماعیلی

گروه علمی: فلسفه

نوع اثر: علمی پژوهشی (پایان نامه)

محل دفاع: جامعه المصطفی العالمیه

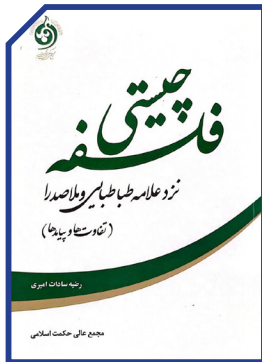
ارتباط میان دانش‌ها از جمله دانش اصول (به مثابه منطق علم فقه) با فلسفه (به مثابه دانش عهده‌دار هستی‌شناسی برهانی) نه تنها در گسترش دانش‌های اسلامی امری شایسته و بایسته است؛ بلکه در روش‌شناسی علم اصول، شناخت دقیق

ماهیت گزاره‌های اصولی و ترسیم مرزهای این دانش هم نقش ویژه‌ای دارد. بر همین اساس، رساله حاضر با روش توصیفی-تحلیلی و با هدف تقریر و بررسی اندیشه‌های اصولی و فلسفی محقق اصفهانی، به تحلیل و بررسی کاربرد قواعد فلسفی در مباحث الفاظ علم اصول می‌پردازد.

از رهگذر این جستار، مهم‌ترین زمینه‌ها و عوامل کاربرد فلسفه در علم اصول آشکار می‌شود؛ از جمله: «غنای زبانی فلسفه و فقر زبانی علم اصول»، «گسترش تفکر عقلی به‌ویژه حکمت متعالیه»، «هویت عقلی مباحث علم اصول»، «تقویت نقد اندیشه اخباریان».

از سوی دیگر، قواعد فلسفی فراوانی در مباحث الفاظ علم اصول کاربرد دارند که در یک تقسیم به سه حوزه «قواعد هستی‌شناختی»، «قواعد ماهیت‌شناختی» و «قواعد خداشناختی» منقسم می‌شوند. رساله حاضر، با گزینش پانزده قاعده از این سه حوزه، به تحلیل و بررسی کاربرد آنها در مباحث الفاظ علم اصول پرداخته است. در پایان هم به این نتیجه رهنمون می‌شود که کاربرد برخی از این قواعد در مسائل علم اصول، موجه و دارای ارزش منطقی؛ اما کاربرد برخی دیگر، ناموجه و فاقد ارزش منطقی است.

چیستی فلسفه نزد علامه طباطبایی و ملاصدرا (تفاوتها و پیامدها)

رضیه سادات امیری

گروه علمی: فلسفه

نوع اثر: علمی پژوهشی

ناشر: حکمت اسلامی

اثر حاضر، با روش توصیفی تحلیلی، به این پرسش پاسخ می‌دهد که قلمرو هستی‌شناسی در نگاه علامه طباطبایی چه تفاوتی با قلمرو این علم نزد ملاصدرا دارد؟

رهیافت به دست آمده، نشانگر توسعه دامنۀ فلسفه نزد علامه است؛ به نحوی که میتوان برای هستی‌شناسی، قسمی گسترده‌تر از الهیات بالمعنی الأعم تعریف کرد؛ قسمی که موضوع آن، علاوه بر اصل مطلق هستی، تمام واقعیات اعم از «ظاهری»، «باطنی»، «انتزاعی»، «انضمامی» و «وجودات خاص و جزئی» را شامل میشود. بر اساس یافته‌های این اثر، روش به‌کارگیری ابزارها و منابع متعدد معرفتی در اثبات فرضیات فلسفۀ عامه یا فلسفۀ الهی نزد ملاصدرا و علامه طباطبایی متفاوت است. ملاصدرا، علاوه بر مسئله‌سازی، روشن‌سازی مسئله، کشف حد وسط و تأیید استدلالات، در مقدمات برهان از منابع و ابزارهای وحیانی و شهودی بهره می‌برد؛ اما علامه طباطبایی نه فقط در مقدمات، بلکه در تأیید براهین فلسفی هم از این شیوه استفاده نمی‌کند. البته آثار علامه در شاخه‌های دیگر فلسفه، نشان می‌دهد نه تنها از مقدمات وحیانی، تجربی و ... در براهین خود استفاده می‌کند؛ بلکه روش وی در این موارد منحصر به برهان نیست. به نظر می‌رسد این نگرش متفاوت، دست‌کم سه راه‌آورد مهم دارد:

اول. گسترش میزان نقش‌آفرینی فلسفه در علوم.

دوم. شکلگیری نظریۀ اعتباریات و تبیین فلسفی کنشهای انسانی.

سوم. امتداد علمی عملی مهم‌ترین اصل حکمت نظری یعنی «توحید». واژه «واقعیت» علاوه بر اثبات ذات احدیت به نحو مستقیم، قابلیت خلق مفاهیم مرتبط با رفتار و اعمال مرتبط با مخلوق را دارد. بنابراین، امکان پیوند نظر و عمل را بیش از پیش فراهم می‌کند.

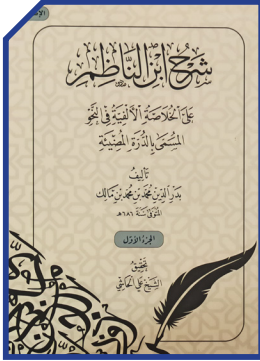
شرح ابن الناطم

على الحاشي

گروه علمی: میراث مکتوب

نوع اثر: تصحيح و تحقيق

ناشر: العتبة العباسية المقدسة

يُعدّ "شرح الألفية" لابن الناطم من أهمّ الشروح على متن "الخلاصة في النحو"، ويتميز عن غيره بخصائص عدّة. فالشارح، خليفة والده في الإقراء، ويتمتع ببراعة في اللغة العربية وفهماً عميقاً لمتن

الألفية بفضل قربه الزماني والمكاني من والده. اعتمد ابن الناطم منهجية ثابتة طوال الشرح، مستعيناً بمفاتيح العلوم للسكاكي، موضحاً معاني الأبيات ومستكملاً ما حذفه ابن مالك بسبب الوزن الشعري، فاجتمعت فيه مهارات لغوية ونحوية وبلاغية ومنطقية. كما استند الشارح إلى أصول النحو، واستدل بالآيات القرآنية، والشواهد الشعرية، والأحاديث النبوية، مع عرض آراء علماء النحو الكبار ومناقشتها ببيان واضح. وكان لهذا الشرح أثر كبير في إثراء المكتبة الأدبية وعلم النحو، وأصبح مرجعاً أساسياً للعديد من الشروح اللاحقة. انتشر الكتاب بأسماء مختلفة كـ "شرح الخلاصة" و«الدرّة المضيئة» وحظي بقبول واسع في الحوزات العلمية لأكثر من سبعمئة عام. ولكن النسخ القديمة تعرضت للتحريف، لذا جاءت هذه المراجعة والتحقيق من مركز الصادقين لتقديم نسخة دقيقة وموثوقة، راجيةً من الله القبول والانتفاع بها.

بخش دهم

معرفی ناشران ، مراکز و مجلات
برگزیده و شایسته تقدیر

پژوهشگاه‌های منتخب در بیست و هفتمین همایش کتاب سال

در میان ۲۰۹ موسسه و پژوهشگاه که آثار خود را برای دبیرخانه کتاب سال حوزه ارسال کردند، با توجه به شاخص‌های تعداد آثار ارسالی، تعداد آثار راه‌یافته به مرحله دوم ارزیابی و تعداد آثار منتخب، سه مرکز علمی رتبه برتر را کسب کردند. این مراکز با عملکرد برجسته خود در زمینه کیفیت علمی و پژوهشی، توانستند جایگاه ویژه‌ای در ارزیابی امسال کسب کنند و نمونه‌ای موفق از تلاش منسجم و هدفمند در مسیر ارتقای پژوهش علمی حوزه باشند. در ادامه، این مراکز معرفی می‌گردند.

ردیف	موسسات/پژوهشگاه	رتبه
۱	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	برگزیده
۲	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	شایسته تقدیر
۳	پژوهشکده مهدویت و موعودگرایی انتظار پویا	شایسته تقدیر

انتشارات منتخب در بیست و هفتمین همایش کتاب سال

در بیست و هفتمین دوره کتاب سال حوزه، بیش از ۴۰ ناشر با ارسال آثار ارزشمند خود، سهم قابل توجهی در شکوه و غنای این رویداد علمی و فرهنگی داشتند. در میان آن‌ها، دو ناشر به سبب مشارکت گسترده و کیفیت آثار ارسال شده، به ویژه تعداد آثاری که به مرحله دوم ارزیابی راه یافتند و در زمره آثار منتخب قرار گرفتند، به عنوان ناشران منتخب شناخته شدند. این انتخاب، بازتابی از تلاش‌ها و اهتمام آن‌ها در ترویج معارف اسلامی و حمایت از تولید علمی حوزوی است. در ادامه، این ناشران شایسته را معرفی می‌کنیم.

ردیف	انتشارات	رتبه
۱	موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی	برگزیده
۲	العتبة العباسية المقدسة	تقدیر

مجلات منتخب در نهمین جشنواره مقالات علمی حوزه

در دوره اخیر کتاب سال حوزه، ۷۹ مجله علمی و تخصصی حوزوی با ارسال آثار خود در این رویداد فرهنگی و پژوهشی مشارکت داشتند و جلوه‌ای از پویایی نشر علمی حوزوی را به نمایش درآوردند. از میان آن‌ها، سه مجله به دلیل تعداد آثار ارائه شده، راه‌یابی آثارشان به مرحله دوم ارزیابی و تعداد آثاری که در ارزیابی نهایی رتبه آوردند، به عنوان مجلات برتر این دوره انتخاب شدند. این گزینش بیانگر کوشش مستمر و نقش مؤثر این مجلات در اعتلای پژوهش‌های حوزوی و گسترش دانش دینی است. در ادامه، این مجلات ممتاز معرفی می‌شوند.

ردیف	مجلات	رتبه
۱	فصلنامه تربیت اسلامی	برگزیده
۲	دو فصلنامه مطالعات فرهنگی اجتماعی حوزه	تقدیر
۳	دو فصلنامه پژوهش‌های فقهی تا اجتهاد	تقدیر

بخش یازدهم

شاخص‌های داوری آثار همایش

شاخص‌های ارزیابی کتاب‌های پژوهشی

الف. شاخص‌های محتوایی

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	اولویت و میزان تأثیر موضوع کتاب در تأمین نیازهای فرهنگی و علمی همگانی یا جوامع علمی	۷
۲	سطح علمی و انتقادی اثر	۱۰
۳	نظریه‌پردازی و راه‌حل‌های جدید	۱۰
۴	نقل صحیح آرا و اسناد به منابع معتبر، اصیل و متنوع	۵
۵	میزان بهره‌گیری از مستندات و منابع و نتیجه‌گیری	۵
۶	تحلیل صحیح آرا و نقد آن	۵
۷	میزان دست‌یابی پژوهش به اهداف خود	۶
۸	امتیاز ویژه (ارائه راهکارهای مناسب، ایجاد چشم‌انداز نو، اثربخشی فوق‌العاده و ...)	۴

ب. شاخص‌های روشی

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	تحدید دقیق موضوع و تبیین هدف، سؤالات و فرضیه‌ها	۵
۲	به‌کارگیری روش متناسب با موضوع	۳
۳	خلاقیت و نوآوری در اصل موضوع و در روش تحقیق و زاویه نگرش به موضوع	۱۳
۴	تناسب ساختار و انسجام منطقی سرفصل‌ها و عناوین	۵
۵	تناسب اسلوب زبانی کتاب با موضوع	۲
۶	توازن حجم مطالب بخش‌ها و فصول	۲
۷	افزودن چکیده و نتیجه‌گیری	۲

ج. شاخص‌های ادبی و صوری

امتیاز	شاخص	ردیف
۴	آرایه‌های لفظی و معنوی، سادگی و روانی قلم، تنوع واژگانی، صمیمی و زنده‌نویسی، بهداشت قلم (پرهیز از گزته‌برداری، کلیشه، تعابیر و کلمات سست، درازنویسی، ایجاز مخل و اطناب ممل، اغلاط انشایی، دشوارنویسی، پیچیدگی کلامی، واژه‌های غیر فصیح و...) و اطناب ممل، اغلاط انشایی، دشوارنویسی، پیچیدگی کلامی، واژه‌های غیر فصیح و...)	۱
۳	رسم الخط، علائم سجاوندی، پرهیز از اغلاط دستوری، قطع و وصل‌ها، پاراگراف‌بندی، یک‌دستی	۲
۲	تنظیم فنی و دقیق پاورقی‌ها و کتابنامه	۳
۳	پیوست انواع فهرست‌ها و نمایه‌ها	۴
۳	رعایت امور فنی و صوری (طرح جلد، صفحه‌آرایی، حروف چینی، فصل‌بندی، تیتراژی، عناوین سرصفحه‌ای، غلطگیری دقیق)	۵

جمع امتیاز: ۹۹

شاخص‌های ارزیابی کتاب‌های ترویجی

الف. شاخص‌های محتوایی

امتیاز	شاخص	ردیف
۶	تناسب موضوع با نیازهای علمی فرهنگی جامعه	۱
۱۰	استفاده از منابع معتبر و قدرت بهره‌وری از آنها	۲
۵	ساختار و نظام هندسی کتاب (هماهنگی فصول و بخش‌های مختلف کتاب، وحدت سبک و سیاق و شیوه نتیجه‌گیری از مطالب)	۳
۱۰	تحلیل علمی و قدرت نقد و بررسی آرا	۴
۶	زاویه دید و نگاه جدید به مسائل	۵

ردیف	شاخص	امتیاز
۶	ابتکار و نوآوری در طرح مسائل و شیوه استدلال	۶
۷	تناسب سطح علمی کتاب با مخاطب	۵
۸	تناسب اسلوب زبانی کتاب با موضوع	۲
۹	پرهیز از مطالب تکراری، کلیشه‌ای و حاشیه‌ای	۵
۱۰	دست‌یابی اثر به اهداف	۵
۱۱	رعایت اصول و فرهنگ تبلیغ نوشتاری	۵
۱۲	توفیق ارتباط با مخاطب و جذابیت اثر	۵
۱۳	ناظر بودن به تحقیقات و آثار پیشین و رفع اشکالات آنها	۵
۱۴	قدرت پاسخگویی به شبهات علمی و شایع در جامعه	۵
۱۵	امتیاز ویژه	۴

ب. شاخص‌های ادبی و صوری

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	آرایه‌های لفظی و معنوی، سادگی و روانی قلم، تنوع واژگانی، صمیمی و زنده‌نویسی، بهداشت قلم (پرهیز از گزته‌برداری، کلیشه، تعابیر و کلمات سست، درازنویسی، ایجاز مخل و اطناب ممل، اغلاط انشایی، دشوارنویسی، پیچیدگی کلامی، واژه‌های غیرفصیح و...)	۴
۲	رسم الخط، علائم سجاوندی، پرهیز از اغلاط دستوری، قطع و وصل‌ها، پاراگراف‌بندی، یک‌دستی	۳
۳	تنظیم فنی و دقیق پاورقی‌ها و کتابنامه	۲
۴	پیوست انواع فهرست‌ها و نمایه‌ها	۳
۵	رعایت امور فنی و صوری (طرح جلد، صفحه‌آرایی، حروف چینی، فصل‌بندی، تیتراژی، عناوین سرصفحه‌ای، غلطگیری دقیق)	۳

جمع امتیاز: ۹۹

شاخص های کتاب های فرهنگی تبلیغی

الف. شاخص های علمی و محتوایی

امتیاز	شاخص	ردیف
۶	اولویت و تأثیر موضوع در تأمین نیازهای فرهنگی همگانی یا قشرهای خاص	۱
۱۰	سطح علمی و اتقان اثر (میزان بهره گیری از علوم و دانش های متناسب با موضوع)	۲
۷	جدید و نو بودن محتوا و مطالب	۳
۵	ارتباط اثر با عناصر مورد اشاره در تعریف فرهنگ یا تبلیغ	۴
۱۰	بهره گیری صحیح و متناسب از آرا و منابع معتبر	۵
۵	اثربخشی در یکی از حوزه های معرفت افزایی، توانمندسازی یا مهارت آموزی	۶
۵	توفیق در جذب و جلب نظر مخاطب (همگانی یا قشر خاص) متناسب با اهداف آن	۷

ب. شاخص های روشی و ساختاری

امتیاز	شاخص	ردیف
۵	خلاقیت و نوآوری در روش تدوین و زاویه نگرش به موضوع	۱
۵	خلاقیت و نوآوری در طراحی، پرداخت موضوع و جذاب سازی	۲
۵	به کارگیری روش متناسب با موضوع	۳
۵	انسجام منطقی سرفصل ها و عناوین	۴
۵	تناسب حجم مطالب بخش ها و فصول براساس هدف اصلی	۵
۵	میزان بهره گیری از پیرایه های هنری (عکس، نمودار و ...)، ادبی (شعر، حکایت و ...) و سایر پیرایه های مؤثر در نشر آثار فرهنگی تبلیغی	۶
۲	تناسب اسلوب زبانی کتاب با موضوع	۷

ج. امتیاز ویژه

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	پاسداری و حراست از ارزش‌های دینی و انقلابی	۲
۲	اثربخشی فوق‌العاده، برجستگی و جذابیت ویژه در نگارش و ارائه محتوا	۲

جمع امتیاز: ۸۴

شاخص‌های ارزیابی کتاب‌های پژوهشی انقلاب اسلامی

الف. شاخص‌های محتوایی

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	اولویت و میزان تأثیر موضوع کتاب در تأمین نیازهای فرهنگی و علمی همگانی یا جوامع علمی	۷
۲	سطح علمی و اتقان اثر	۱۰
۳	نظریه‌پردازی و راه‌حل‌های جدید	۸
۴	نقل صحیح آرا و اسناد به منابع معتبر، اصیل و متنوع	۵
۵	بهره‌گیری از مستندات و منابع و نتیجه‌گیری	۵
۶	تحلیل صحیح آرا و نقد آن	۴
۷	میزان دستیابی اثر به اهداف خود	۶

ب. شاخص‌های روشی و ساختاری

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	تحدید دقیق موضوع و تبیین هدف، سؤالات و فرضیه‌ها	۵
۲	به کارگیری روش متناسب با موضوع	۳
۳	خلاقیت و نوآوری در اصل موضوع/ مسئله	۷
۴	خلاقیت و نوآوری در روش تحقیق و زاویه نگرش به موضوع	۶
۵	تناسب ساختار و انسجام منطقی سرفصل‌ها و عناوین	۵
۶	توازن حجم مطالب بخش‌ها و فصول	۲
۷	افزودن چکیده و نتیجه‌گیری	۲

ج- امتیاز ویژه

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	دفاع علمی، معقول و منطقی از انقلاب و آرمان‌های آن	۲٫۵
۲	موفقیت در ارائه تصویری صحیح، دقیق و شفاف از انقلاب اسلامی و پیامدهای آن	۲٫۵
۳	توفیق در انتقال اندیشه و ارزش‌های انقلاب اسلامی	۲٫۵
۴	ایجاد ارتباط مباحث علمی با پدیده انقلاب اسلامی	۲٫۵

جمع امتیاز: ۸۵

شاخص‌های ارزیابی کتاب‌های ترویجی انقلاب اسلامی

الف. شاخص‌های محتوایی

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	تناسب موضوع با نیازهای علمی فرهنگی جامعه	۵
۲	استفاده از منابع معتبر و قدرت بهره‌وری از آنها	۱۰
۳	ساختار و نظام هندسی کتاب (هماهنگی فصول و بخش‌های مختلف کتاب، وحدت سبک و سیاق و شیوه نتیجه‌گیری از مطالب)	۵
۴	تحلیل علمی و قدرت نقد و بررسی آرا	۱۰
۵	زاویه دید و نگاه جدید به مسائل	۵
۶	ابتکار و نوآوری در طرح مسائل و شیوه استدلال	۵
۷	تناسب سطح علمی کتاب با مخاطب	۵
۸	پرهیز از مطالب تکراری، کلیشه‌ای و حاشیه‌ای	۵
۹	دست‌یابی اثر به اهداف	۵
۱۰	رعایت اصول و فرهنگ تبلیغ نوشتاری (نرمی بیان و سادگی زبان، پرهیز از عبارات تند و شعاری، ایراد مثال‌های گویا و استدلال‌های متعدد، قدرت تفهیم، پرورش مطلب با استفاده از منابع مقبول و مسلم، درگیر کردن ذهن مخاطب با موضوع، استفاده از موجهات تاریخی، مدنی، فرهنگی و اجتماعی و ...)	۵
۱۱	توفیق ارتباط با مخاطب و جذابیت اثر	۵
۱۲	ناظر به تحقیقات و آثار پیشین و رفع اشکالات آنها	۵
۱۳	قدرت پاسخگویی به شبهات علمی و شایع در جامعه	۵

ب. امتیاز ویژه

امتیاز	شاخص	ردیف
۲٫۵	دفاع علمی، معقول و منطقی از انقلاب و آرمان‌های آن	۱
۲٫۵	موفقیت در ارائه تصویری صحیح، دقیق و شفاف از انقلاب اسلامی و پیامدهای آن	۲
۲٫۵	توفیق در انتقال اندیشه و ارزش‌های انقلاب اسلامی	۳
۲٫۵	ایجاد ارتباط علمی با پدیده انقلاب اسلامی	۴

شاخص‌های ارزیابی کتاب‌های تصحیح و تحقیق

امتیاز	شاخص	ردیف
۹	اولویت و میزان تأثیر موضوع کتاب و متن مصحح در تأمین نیازهای فرهنگی و علمی همگانی یا جوامع علمی	۱
۷	میزان تسلط مصحح بر موضوع	۲
۹	قدمت و اهمیت متن مصحح و دشواری آن به دلیل عبارات معقد و موجز یا نداشتن نسخه‌های روشن و پاکیزه و یا اختلاف زیاد نسخه‌ها	۳
۹	میزان اتقان کار مصحح در شیوه تصحیح و انتخاب نسخه اصلی و نسخه‌بدل‌های معتبر و پرهیز از ذکر نسخه‌بدل‌های زاید	۴
۹	قرائت دقیق و صحیح نسخه اصلی و ضبط نسخه‌بدل‌ها	۵
۱۳	تخریج مطالب منقول و تعلیقات و پانوش‌های فنی و علمی افزون بر تصحیح	۶
۱۸	مقدمه جامع مصحح شامل شرح حال مؤلف و بیان جایگاه کتاب در میان کتب مشابه و معرفی کلیه نسخه‌های خطی آن و معرفی دقیق نسخ مورد اعتماد	۷
۷	تنظیم فهرست منابع دقیق و کارآمد و همه‌جانبه و انواع فهرست‌های لازم	۸
۷	بهره‌وری از علائم نگارشی و مراعات آیین نگارش و ویرایش	۹
۷	رعایت نکات فنی چاپ و نشر (حروف‌چینی، صفحه‌آرایی، چاپ و صحافی مطلوب، ندرت اغلاط چاپی، ذکر عناوین سرصفحه‌ای گویا، تناسب حجم با مطالب کتاب)	۱۰
۵	امتیاز ویژه	۱۱

جمع امتیاز: ۱۰۰

شاخص‌های ارزیابی کتاب‌های ترجمه

امتیاز	شاخص	ردیف
۱۰	میزان تسلط مترجم بر ترجمه و موضوع	۱
۷٫۵	اولویت و میزان تأثیر موضوع برگزیده در تأمین نیازهای فکری فرهنگی همگانی یا جوامع علمی	۲
۱۰	قدمت متن مُترجم یا اهمیت محتوایی آن یا پیچیدگی و دشواری ترجمه آن	۳
۱۷	شیوایی و جذابیت نثر ترجمه کتاب، پرهیز از گرته‌برداری و مراعات آیین نگارش و ویرایش	۴
۱۵	رعایت امانت و مطابقت ترجمه با متن اصلی و پرهیز از افزودن و کاستن بدون دلیل و بدون مشخص کردن مواضع آن	۵
۱۷	مقدمه، تحقیقات، تعلیقات و ذکر مصادر و منابع مطالب، افزودن بر متن اصلی به وسیله مترجم	۶
۱۳	تنظیم فهرست منابع دقیق، کارآمد و انواع فهرست‌های مورد نیاز، هر چند مُترجم فاقد آنها باشد	۷
۵٫۵	رعایت امور فنی چاپ و نشر (حروفچینی، صفحه‌آرایی، غلط‌گیری، عناوین سرصفحه‌ای گویا، تناسب حجم با مطالب کتاب)	۸
۵	امتیاز ویژه	۹

جمع امتیاز: ۱۰۰

شاخص‌های ارزیابی کتاب‌های ترجمه قرآن

امتیاز	شاخص	ردیف
۱۵	میزان تسلط مترجم بر فن ترجمه و موضوع اثر ترجمه شده	۱
۱۵	اولویت و میزان تأثیر موضوع برگزیده در تأمین نیازهای فکری فرهنگی همگانی یا جوامع علمی	۲
۱۵	قدمت متن مُترجم یا اهمیت محتوایی آن یا پیچیدگی و دشواری ترجمه آن	۳

امتیاز	شاخص	ردیف
۲۰	شیوایی و جذابیت نثر ترجمه کتاب، پرهیز از گزیده برداری و مراعات آیین نگارش و ویرایش	۴
۱۸	رعایت امانت و مطابقت ترجمه با متن اصلی و پرهیز از افزودن و کاستن بدون دلیل و بدون مشخص کردن مواضع آن	۵
۱۰	رعایت امور فنی چاپ و نشر (حروفچینی، صفحه‌آرایی، ندرت اغلاط چاپی ذکر عناوین سرصفحه‌ای گویا، تناسب حجم با مطالب کتاب)	۶
۱۰	امتیاز ویژه	۷

جمع امتیاز: ۱۰۰

شاخص‌های ارزیابی پایان‌نامه‌ها

امتیاز	شاخص	ردیف
۸	اولویت و میزان تأثیر مسئله تحقیق در تأمین نیازهای فرهنگی و علمی همگانی یا جوامع علمی	۱
۱۰	سطح علمی و اتقان اثر	۲
۱۰	نظریه‌پردازی و راه‌حل‌های جدید	۳
۵	نقل صحیح آرا و اسناد به منابع معتبر، اصیل و متنوع	۴
۶	بهره‌گیری از مستندات و منابع و نتیجه‌گیری	۵
۴	تحلیل صحیح آرا و نقد آن	۶
۶	میزان دستیابی پایان‌نامه به اهداف خود	۷
۸	تحدید دقیق مسئله اصلی و تبیین هدف، سؤالات و فرضیه‌ها	۸
۴	به کارگیری روش متناسب با مسئله	۹
۱۴	خلاقیت و نوآوری در اصل مسئله، روش تحقیق و زاویه نگرش به مسئله	۱۰
۶	تناسب ساختار و انسجام منطقی سرفصل‌ها و عناوین	۱۱
۲	توازن حجم مطالب بخش‌ها و فصول	۱۲
۲	افزودن چکیده و نتیجه‌گیری	۱۳
۱۰	امتیاز ادبی	۱۴
۵	امتیاز ویژه	۱۵

جمع امتیاز: ۱۰۰

شاخص‌های ارزیابی کتاب‌های شرح و تعلیق

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	اولویت و میزان تأثیر موضوع کتاب و متن مورد شرح/تعلیق در تأمین نیازهای فرهنگی و علمی همگانی یا جوامع علمی	۱۱
۲	میزان تسلط شارح/تعلیق‌کننده بر موضوع	۹
۳	اهمیت متن مورد شرح/تعلیق و دشواری آن به دلیل عبارات معقد و موجز	۱۱
۴	اتقان کار شارح/تعلیق‌کننده در شیوه شرح/تعلیق، پرکردن خلأها و پرهیز از مطالب زاید	۱۱
۵	نو و ابتکاری بودن شرح/تعلیق و یا امتیاز آن نسبت به شرح‌ها و تعلیق‌های پیشین	۱۰
۶	رعایت استانداردهای شرح/تعلیق‌نگاری	۱۰
۷	مقدمه جامع شارح/تعلیق‌کننده و بیان جایگاه کتاب در میان کتب مشابه و بیان چگونگی و روش کار خود در شرح یا تعلیق	۱۰
۸	تنظیم فهرست منابع دقیق و کارآمد و همه‌جانبه و انواع فهرست‌های لازم	۹
۹	بهره‌وری از علایم نگارشی و مراعات آیین نگارش و ویرایش	۷
۱۰	رعایت نکات فنی چاپ و نشر (حروف چینی، صفحه‌آرایی، چاپ و صحافی مطلوب، ندرت اغلاط چاپی، ذکر عناوین سرصفحه‌ای گویا، تناسب حجم با مطالب کتاب)	۷
۱۱	امتیاز ویژه	۵

جمع امتیاز: ۱۰۰

شاخص‌های ارزیابی کتاب‌های دانشنامه، موسوعه، فرهنگنامه، کتاب‌شناسی و فهرست‌نگاری

الف. شاخص‌های محتوایی

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	جامعیت و مانعیت	۱۴
۲	رعایت استانداردهای کتاب‌شناختی/فهرست‌نگاری/دانشنامه و موسوعه‌نویسی	۱۲
۳	اهمیت موضوع کتاب‌شناسی/فهرست‌نگاری	۱۰
۴	ساختار مناسب (تبویب و تنظیم منطقی)	۱۲
۵	نوبودن اثر یا امتیاز آن نسبت به آثار مشابه	۱۰
۶	تناسب اسلوب زبانی کتاب با موضوع	۵
۷	تنظیم فنی و دقیق کتاب‌نامه و پاورقی‌ها	۶
۸	پیوست انواع فهرست‌ها و نمایه‌های دقیق	۸
۹	امتیاز ویژه	۵

ب. شاخص‌های ادبی و صوری

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	آرایه‌های لفظی و معنوی، سادگی و روانی قلم، تنوع واژگانی، صمیمی و زنده‌نویسی، بهداشت قلم (پرهیز از گزیده‌برداری، کلیشه، تعابیر و کلمات سست، درازنویسی، ایجاز مخل و اطناب ممل، اغلاط انشایی، دشوارنویسی، پیچیدگی کلامی، واژه‌های غیر فصیح و...)، عنوان کتاب، تکیه بر استفاده از فعل خاص و معلوم	۶
۲	ویراستگی لفظی، رسم الخط، علائم سجاوندی، پرهیز از اغلاط دستوری، قطع و وصل‌ها، پاراگراف‌بندی، یکدستی	۶

ج. شاخص‌های فنی و صوری

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	طرح جلد، صفحه‌آرایی، حروف‌چینی، فصل‌بندی، تیتراژی، عناوین سرصفحه‌ای، غلطگیری دقیق	۶

جمع امتیاز: ۱۰۰

شاخص‌های ارزیابی کتاب‌های آموزشی

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	ارائه تعاریف عملیاتی از موضوعات و واژگان	۴
۲	انطباق حجم متن با واحدهای آموزشی مربوط	۵
۳	اهداف تحقیق (صراحت، عینیت، ایجاز، عدم تناقض میان اهداف)	۵
۴	استناد متن	۴
۵	تناسب فصول و بخش‌ها	۶
۶	استفاده از رنگ و جلوه‌های تصویری در متن	۵
۷	بهره‌گیری از مثال‌های کافی و ملموس	۴
۸	برنامه‌ریزی متن (مقدمه، فصل‌بندی، نتیجه‌گیری و ...) و محتوایی (ترتیب منطقی مباحث)	۸
۹	استفاده از جدول، نمودار و کادرهای مناسب	۵
۱۰	پرهیز از مطالب زاید و حاشیه‌ای و تمرکز بر موضوع تحقیق	۶
۱۱	استفاده از منابع (از حیث اعتبار علمی، روزآمدی و تعداد آنها)	۵
۱۲	تناسب ارجاعات و نقل قول‌ها	۵
۱۳	توفیق اثر در تحقق اهداف پیش‌بینی شده و پاسخ به سؤالات مطرح شده	۶
۱۴	رعایت اصول و قواعد نگارش	۷
۱۵	روانی و صلابت متن	۶
۱۶	کیفیت چاپ کتاب (صفحه‌آرایی، طرح جلد، قطع و اندازه کتاب)	۷
۱۷	فهرست کامل منابع و مآخذ (کتاب‌نامه، اشخاص، اماکن و ...)	۴
۱۸	امتیاز ویژه شامل خلاقیت و نوآوری و برخورداری از ابتکاری خاص که اثر را از آثار متعارف دیگر در زمینه تکنولوژی آموزشی متمایز و برجسته می‌سازد؛ مانداب‌تکار خاص در استفاده از جاذبه‌های بصری و برنامه‌ریزی متن	۸

جمع امتیاز: ۱۰۰

شاخص‌های ارزیابی کتاب‌های تقریرات فقه و اصول

الف. شاخص‌های محتوایی

امتیاز	شاخص	ردیف
۷	اولویت و میزان تأثیر موضوع تقریر شده در تأمین نیازهای فرهنگی و علمی همگانی یا جوامع علمی	۱
۱۰	سطح علمی و اتقان اثر	۲
۱۰	نظریه‌پردازی و نوآوری یا خلاقیت در طرح مسائل و شیوه استدلال	۳
۵	میزان تتبع و نقل صحیح آرای مهم	۴
۵	تحلیل صحیح آرا و نقد آنها	۵
۶	میزان دست‌یابی اثر به اهداف خود	۶
۶	روش تحقیق و زاویه نگرش به موضوع	۷
۶	امتیاز ویژه (میزان نقد نظر استاد، پاسداری و حراست از ارزش‌های دینی و انقلابی، اثربخشی فوق‌العاده و ...)	۸

ب. شاخص‌های ساختاری

امتیاز	شاخص	ردیف
۵	تحدید دقیق موضوع و تبیین هدف، تحریر محل نزاع در مسائل و مباحث	۱
۳	به‌کارگیری روش متناسب با موضوع	۲
۲	تبدیل زبان گفتاری به نوشتاری	۳
۳	اتقان و استحکام متن تقریر در انتقال مطالب و جذابیت آن	۴
۴	تناسب ساختار و انسجام منطقی سرفصل‌ها و عناوین و توازن حجم مطالب	۵
۲	به‌کارگیری زبان متناسب با مخاطب	۶
۲	تناسب اسلوب زبانی کتاب با موضوع	۷

امتیاز	شاخص	ردیف
۴,۵	استناد به منابع معتبر و متنوع و استخراج آیات و روایات و....	۸
۲,۵	پاورقی‌های توضیحی و تکمیلی	۸
۲	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری مختار استاد در هر بحث	۹

ج. شاخص‌های ادبی و صوری

امتیاز	شاخص	ردیف
۴	آرایه‌های لفظی و معنوی، سادگی و روانی قلم، تنوع واژگانی، صمیمی و زنده‌نویسی، بهداشت قلم (پرهیز از گزته‌برداری، کلیشه، تعابیر و کلمات سست، درازنویسی، ایجاز مخل و اطناب ممل، اغلاط انشایی، دشوارنویسی، پیچیدگی کلامی، واژه‌های غیرفصیح و...) و اطناب ممل، اغلاط انشایی، دشوارنویسی، پیچیدگی کلامی، واژه‌های غیرفصیح و...	۱
۳	رسم الخط، علائم سجاوندی، پرهیز از اغلاط دستوری، قطع و وصل‌ها، پاراگراف‌بندی، یک‌دستی	۲
۲	تنظیم فنی و دقیق پاورقی‌ها و کتابنامه	۳
۳	پیوست انواع فهرست‌ها و نمایه‌ها	۴
۳	رعایت امور فنی و صوری (طرح جلد، صفحه‌آرایی، حروف چینی، فصل‌بندی، تیتراژی، عناوین سرصفحه‌ای، غلط‌گیری دقیق)	۵

جمع امتیاز: ۱۰۰

شاخص‌های ارزیابی کتاب‌های فرهنگ جوان

امتیاز	شاخص	ردیف
۱۰	تسلط نگارنده بر موضوع نوشتار	۱
۱۵	تأثیر موضوع برگزیده و مباحث کتاب در تأمین نیازهای فکری فرهنگی جوانان	۲
۱۰	استناد به منابع معتبر و اصیل و قدرت بهره‌وری از آنها	۳

امتیاز	شاخص	ردیف
۱۰	داشتن طرح ساختاری و نظام‌مند	۴
۱۰	توان تحلیل علمی، نقل و نقد آرای دیگران	۵
۲۰	ابتکار و نوآوری نسبی در طرح مسائل جدید و انتخاب عناوین فرعی موضوع بحث یا روش استدلال	۶
۱۵	قدرت قلم‌زنی، شیوایی نثر کتاب و مراعات ایجاز در آیین نگارش و ویرایش	۷
۵	رعایت امور فنی چاپ و نشر	۸
۵	امتیاز ویژه	۹

جمع امتیاز: ۱۰۰

شاخص‌های ارزیابی کتاب‌های داستان جوان

امتیاز	شاخص	ردیف
۱۰	تناسب موضوع با مخاطب	۱
۲۰	تازگی موضوع یا تازگی نگاه به موضوع	۲
۱۰	قرار دادن هدف در پس‌زمینه	۳
۲۰	جذابیت داستان‌ها و شخصیت‌پردازی	۴
۱۰	رعایت دیگر عناصر داستانی (سوژه، شبکه استدلالی حوادث و ماجراها)	۵
۲۰	نثر و زبان و مراعات ایجاز در نگارش و ویرایش	۶
۵	رعایت امور فنی چاپ و نشر (شکل و نوع حروف‌چینی، صفحه‌آرایی و ...)	۷
۵	امتیاز ویژه	۸

جمع امتیاز: ۱۰۰

شاخص‌های ارزیابی کتاب‌های شعر کودک و نوجوان

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	رعایت اصول و قواعد شعر پارسی	۱۰
۲	زبان و تناسب زبان با مخاطب	۱۵
۳	انتخاب موضوع و تناسب آن با نیازهای مخاطب	۱۰
۴	نوآوری و خلاقیت	۱۰
۵	نوع نگارش	۱۰
۶	توانمندی شاعر در به‌کارگیری صناعات شعری	۲۰
۷	محتوا (پیام، اندیشه، برانگیختن احساس)	۱۵
۸	امتیاز ویژه	۱۰

جمع امتیاز: ۱۰۰

شاخص‌های ارزیابی کتاب‌های ادبیات کودک و نوجوان

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	بافت (نثر و زبان، موسیقی، ضرباهنگ، لحن، سبک، تصویرسازی)	۲۰
۲	ساختار (شکل و روابط ارگانیک عناصر)	۲۰
۳	پیرنگ (سوژه و شبکه استدلالی حوادث و ماجراها)	۱۵
۴	نوع ارتباط مؤلف با مخاطب	۱۵
۵	جذابیت ماجراها و شخصیت‌ها	۱۵
۶	امتیاز ویژه	۱۵

جمع امتیاز: ۱۰۰

شاخص های ارزیابی مقاله های پژوهشی

الف. شاخص های محتوایی

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	روآمدی موضوع و ابتدای آن بر نیاز جامعه و نظام	۱۰
۲	رعایت شاخص های محتوایی و ساختاری مقالات علمی پژوهشی	۱۰
۳	رعایت روشمندی متناسب با مسئله	۱۰
۴	میزان نوآوری در تولید نظریه و اهمیت آن در دانش	۱۵
۵	میزان خلاقیت و نوآوری در تولید روش و ساختار دانشی جدید	۱۵
۶	نوآوری در نقد نظریه یا دفاع از نظریه و اصلاح و ارتقای آن	۱۰
۷	۷. جامعیت و غنای علمی و اتقان تحلیل و استدلال	۱۵
۸	میزان تأثیرگذاری بر حل مشکلات عملی و کاربردی جامعه یا پاسخ به شبهات علمی موجود	۱۰

ب. شاخص های روشی

ردیف	شاخص	امتیاز
۱	پاسداری و حراست از ارزش های دینی و انقلابی	۵
۲	اثربخشی فوق العاده، برجستگی و جذابیت ویژه در نگارش	۵

جمع امتیاز: ۱۰۰

شاخص‌های ارزیابی مقاله‌های ترویجی

الف. شاخص‌های محتوایی

امتیاز	شاخص	ردیف
۱۵	اهمیت موضوع، روزآمدی و تأثیر آن بر نیازهای علمی	۱
۱۵	انسجام محتوایی، سطح علمی و اتقان اثر	۲
۱۰	نوآوری شکلی، ساختاری نسبت به آثار پیشین	۳
۵	تحلیل و نقد صحیح منابع و پیشینه پژوهش	۴
۵	نقد صحیح آراء	۵
۷	استناد به منابع معتبر و بهره‌گیری از مستندات و منابع و استنتاج	۶
۷	میزان دستیابی پژوهش به اهداف خود	۷

ب. شاخص‌های روشی

امتیاز	شاخص	ردیف
۷	تحدید دقیق موضوع، و تبیین هدف، سئوالات و فرضیه‌ها	۱
۵	به کارگیری روش متناسب با موضوع	۲
۷	خلاقیت یا ارائه رویکرد یا راهکارهای جدید	۳
۶	خلاقیت و نوآوری در طرح مسئله و بازنمایی موضوع	۴
۵	تناسب ساختار و انسجام منطقی سرفصل‌ها و عناوین	۵
۲	تناسب ادبیات زبانی مقاله با موضوع	۶
۲	توازن حجم مطالب بخش‌ها و فصول	۷
۲	چکیده و نتیجه تحقیق	۸

ج. امتیاز ویژه

امتیاز	شاخص	ردیف
۲	پاسداری و حراست از ارزش‌های دینی و انقلابی	۱
۲	اثربخشی، برجستگی و راهکار عملی و ...	۲
۲	پرهیز از تکرار، استطراد و کلی‌گویی	۳
۲	خوش‌خوانی و ادبیات نگارشی مناسب	۴
۲	تناسب ادبیات اثر متناسب با مخاطب	۵

بخش دوازدهم

بخش پیوست

نگاهی به همایش گذشته
(گزارش تصویری)

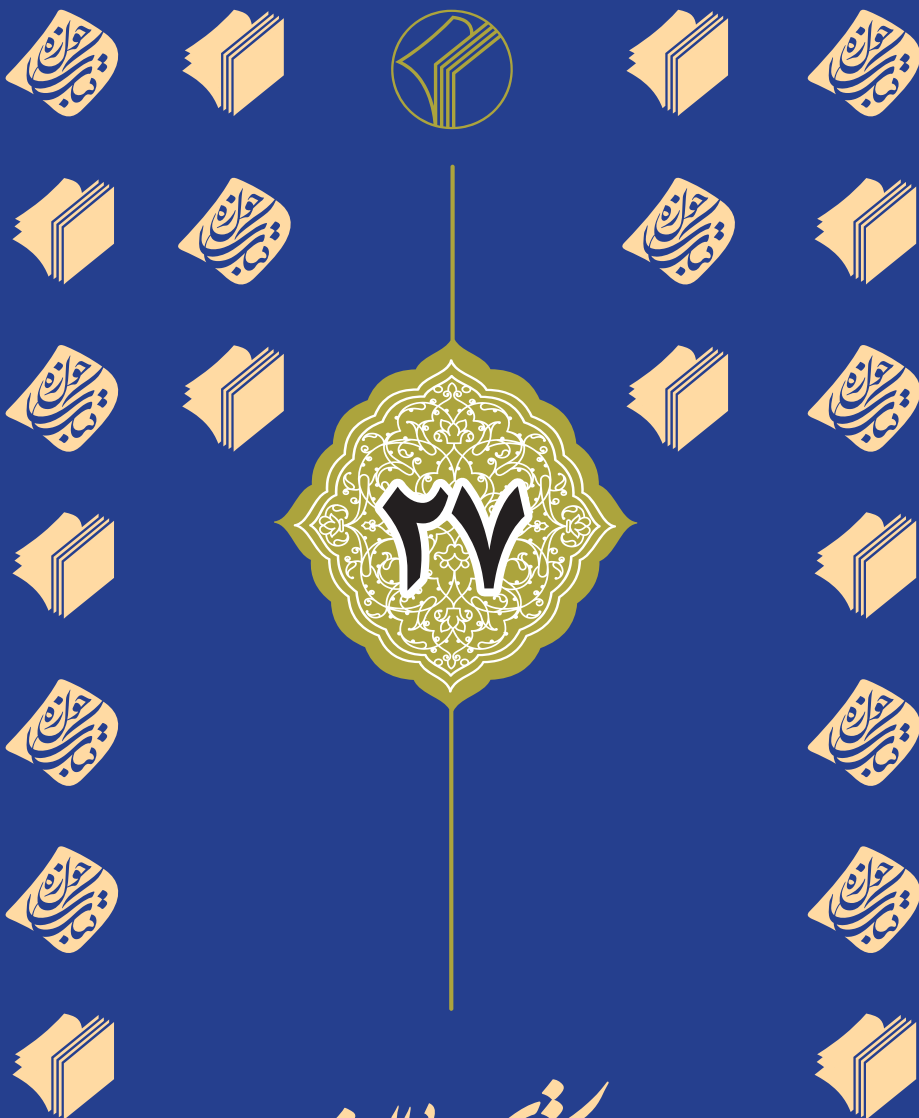

فهرست مطالب